

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΚΟΥΡΟΣ

Υφυπουργός με όσκαρ δευτέρου πολιτικού ρόλου

Πέντε χρόνια μετά τον θάνατο του Γλαύκου Κληρίδη, ο εμβληματικός στη θέση του υφυπουργού παρά τω Πρόεδρω, επιστήθιος φίλος του πρώην Προέδρου, Παντελής Κούρος μιλάει για την κοινή τους πορεία. Είναι ίσως η μόνη πολιτική προσωπικότητα στην Κύπρο που λειτουργήσε σαν αλεξικέραυνο για έναν πολιτικό αρχηγό και μετέπειτα Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Μάς υποδέχθηκε στο διαμέρισμά του και αρχίσαμε να φυλλομετράμε τις σελίδες της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας. Ο ίδιος διηγείται το περιστατικό που σφράγισε και τη φιλία τους με τον Γλαύκο Κληρίδη. **Σελ. 6**

Η οικονομική διπλωματία επισκιάζει Κυπριακό

Αναδείχθηκε ο θετικός διπλωματικός ρόλος της Κύπρου στην περιοχή και η εφαρμογή της στροφής προς ΗΠΑ

Στα συμπεράσματα που ανακύπτουν από τις ΗΠΑ, τη Γενική Συνέλευση των Η.Ε. και την εν παρουσία της Κυπριακής Δημοκρατίας, δεσπόζει η γεωστρατηγική στροφή της κυπριακής εξωτερικής πολιτικής πέραν από τον άξονα του Κυπριακού. Το οποίο,

όμως, δεν είναι εκτός πλαισίου αλλά μπαίνει πλέον σε άλλη προοπτική κλίμακα, εφόσον μέσα από την ανάδειξη του ρόλου της χώρας στην περιοχή, σκοπός είναι να υπάρξει επικουρική ωφέλεια όσο αφορά το θέμα. Έτσι δεν προτάσσεται πλέον ως μοναδικό

και μείζον στην ατζέντα, αλλά μπαίνει μπροστά η οικονομική διπλωματία, οι συνέργειες των ενεργειακών, τα νέα πολυμερή σχήματα και η συνεργασία σε θέματα οικονομίας. Μια διαδικασία, η οποία μετράει καιρό, αποτυπώθηκε ως στροφή προς τις

ΗΠΑ και τη Δύση, χωρίς όμως να απουσιάζει το ποσοστό του ρίσκου, και αναδύθηκε τόσο από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και τις επαφές των υπουργών που τον συνοδεύσαν στα Η.Ε. όσο και από τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου. **Σελ. 4**

Ο «Ξενοφών» συνεχίζει το καταστροφικό του έργο

Συνεχίζοντας το καταστροφικό του πέρασμα ο μεσογειακός κυκλώνας «Ξενοφών» έπληξε χθες περιοχές της νοτιού Ελλάδας. Περισσότερο επηρεάστηκαν Πελοπόννησος, Κρήνη, Αττική και ανατολική Εύβοια όπως και μεγάλο μέρος της νησιωτικής χώρας. Στο πέρασμά του προκάλεσε θυελλώδεις ανέμους, οι οποίοι έφθασαν και δέκα μποφόρ. Η καταστροφική του πορεία αναμένεται ότι θα συνεχιστεί και σήμερα αλλά από το μεσημέρι και μετά θα αρχίσει να εξασθενεί.

ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ

Στο ψάξιμο ο Ενδιάμεσος για υποψήφιους

Πυρετός επικρατεί το τελευταίο διάστημα στον ενδιάμεσο χώρο μεταξύ των πολιτικών αρχηγών και στελεχών, καθώς, μετά και την άπτα των προεδρικών, οι ευρωεκλογές αποτελούν το μεγάλο στοίχημα που θα καταδείξει ποιοι θα συνεχίσουν ανενόχλητα να παίζουν από την ίδια θέση στην κομματική σκακιέρα και ποιοι αποκτούν σοβαρές απώλειες και ανεπούλωτες πληγές. **Σελ. 8**

Αναμένοντας τη Γιωρκάτζη

✓ Η Ερευνητική Επιτροπή για τη ΣΚΤ ψάχνει ημερομηνία προκειμένου να καταθέσει. Επαφές με ΣΜ για τα έγγραφα. **Σελ. 9**

Το σχέδιο Αστυνομίας στην απαγωγή

✓ Η επιχειρησιακή δράση των δεκατριών σημείων που οδήγησε στον εντοπισμό και σύλληψη του δράστη. **Σελ. 11**

Μόσχα κατά του Φαναριού

✓ Με αφορμή την παραχώρηση Αυτοκεφαλίας στην Ουκρανία, προτάσσουν υποκατάσταση του Πατριαρχείου. **Σελ. 15**

ΤΟ SUV ΠΟΥ ΗΡΘΕ ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΤΡΕΨΕΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ.

ALFA ROMEO STELVIO

AUTOMASTERS

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

Τίποτε δεν σταματάει την εφαρμογή ΓεΣΥ

Τη διαβεβαίωση ότι το ΓεΣΥ θα εφαρμοστεί όπως έχει προγραμματιστεί δίνει σε συνέντευξη στην «Κ» ο υπ. Υγείας Κωνσταντίνος Ιωάννου. Απορρίπτει τους ισχυρισμούς ότι τα οικονομικά του ΓεΣΥ δεν βγαίνουν και τονίζει ότι στους σχεδιασμούς έχουν ληφθεί υπόψη τα οικονομικά και τα κοινωνικά δεδομένα της Κύπρου. Προσθέτει ότι στην εφαρμογή μπορεί να υπάρξουν προβλήματα και ότι το σχέδιο θα αξιολογείται και θα βελτιώνεται. **Σελ. 10**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ✓ **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ** Σελ. 2
Κάλλος στη δημοσιογραφία
- ✓ **ΛΑΡΚΟΣ ΛΑΡΚΟΥ** Σελ. 14
Οι Πρέσβεις στη βόρεια κάλπη
- ✓ **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** Σελ. 18
Οι μνήμες της Ιστορίας

Οι βουλευτές δεν άκουσαν τη Μέρκελ

Χάνει τον έλεγχο στο κόμμα

Οι βουλευτές του CDU/CSU αγνόησαν τη σύσταση της Αγκελα Μέρκελ για ψήφο υπέρ του Φόλκερ Κάουντερ, του επί 13 χρόνια επικεφαλής της κοινοβουλευτικής ομάδας. Προσπλήσαν στην εσωκομματική κάλπη και εξέλεξαν τον αντίπαλό του. Η αποτυχία της Μέρκελ θεωρήθηκε σημάδι ότι χάνει τον έλεγχο. **Σελ. 23**

Γέφυρα συμφερόντων Τουρκίας με Ισραήλ

Προς αποκατάσταση σχέσεων

Προσπάθειες για γεφύρωση των σχέσεων της με το Ισραήλ καταβάλλει η Τουρκία. Διεξάγονται παρασκηνιακές συνομιλίες από εκπροσώπους των δύο χωρών και αναμένεται ότι εντός Οκτωβρίου να φανεί και στην πράξη. **Σελ. 15**

Εκδίδουν ομόλογα για νέα κεφάλαια

Οι τράπεζες αναζητούν οφέλη από την έξοδο της Κύπρου στις αγορές

Τα οφέλη από την έξοδο της Κύπρου στις αγορές αναμένουν οι τράπεζες, οι οποίες προχωρούν στην έκδοση ομολόγων για άντληση φρέσκων κεφαλαίων ύψους 280 εκατ. ευρώ. Η Τράπεζα Κύπρου ανακοίνωσε ότι θα προχωρήσει σε έκδοση ομολογιακού δανείου Tier 1, ύψους περίπου 220 εκατ., το οποίο θα καλυφθεί με ιδιωτική τοποθέ-

τηση από τους υφιστάμενους μετόχους της και η Ελληνική θα προχωρήσει στην έκδοση ομολογιακού δανείου Tier 2 για 60 εκατ. ευρώ. Αναλυτές διατυπώνουν το ερώτημα κατά πόσον οι τράπεζες μπορούν να ακολουθήσουν καλές τιμολογήσεις, λόγω των ανοιχτών προβλημάτων που έχουν να διαχειριστούν. **Οικονομική, σελ. 3**

Θολό σήμα για κάμερες στα σχολεία

Το θέμα της ασφάλειας φέρνει τους εμπλεκόμενους στο ίδιο τραπέζι

Το θέμα αναβάθμισης της ασφάλειας στα σχολεία φέρνει στο ίδιο τραπέζι Υπουργείο Παιδείας, εκπαιδευτικούς και γονείς. Εντός της ερχόμενης εβδομάδας ο υπουργός Παιδείας, Κώστας Χαμπιαούρης, σε συνεννόηση με τον προϊστάμενο ασφαλείας και υγείας του Υπουργείου Παιδείας, Ηλία Μαρκάτζη αναμένεται να καλέσουν

μέλη των εκπαιδευτικών οργανώσεων, των οργανωμένων γονέων, αλλά και των σχολικών εφορειών, προκειμένου να πραγματοποιηθεί εφ' όλης της ύλης συζήτηση σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν άμεσα. Δύσκολο φαντάζει το μέτρο της εγκατάστασης καμερών στα σχολεία. **Σελ. 11**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η εξωστρεφής Κύπρος

Το κυπριακό είναι σίγουρα κραταιό στην πολιτική ατζέντα. Ωστόσο, η άσκηση εξωστρεφούς πολιτικής και η εδραίωση της χώρας στον χάρτη όχι μόνο ως πρόβλημα αλλά και ως αρωγός, κοινωνός διεργασιών σε διεθνές επίπεδο, δεν εξασθενεί το δικαίο της λύσης που αναζητούμε. Περνάει μνήματα αλλά και παράλληλα μας ωθεί μακριά από την ομφαλοσκοπία. Δεν είναι μεμπτό να κάνεις βήματα πίσω για κερδίσσεις μέτρα αργότερα, καθώς τα γεγονότα αυτά καθιστά μεταλλάσσονται. Το μήνυμα πως η Κύπρος με ορθή οικονομική πορεία και ως φορέας εκπόνησης πολιτικών που έχει ανάγκη το γεωπολιτικό ευμετάβλητο της περιοχής, δεν μπορεί παρά να είναι ο δρόμος που πρέπει να ακολουθήσουμε. Σε αυτό το πλαίσιο δεν έχουν σημασία οι λέξεις αλλά τα αποτελέσματα μιας ρεαλιστικής πολιτικής.

Το δημοψήφισμα στα Σκόπια κρίνει το μέλλον της χώρας

Το ερώτημα που θα κρίνει το σημερινό δημοψήφισμα στην ΠΓΔΜ δεν είναι το «Ναι» ή «Όχι» στη συμφωνία, αλλά το πόσο θα πάνε και πόσοι δεν θα πάνε να ψηφίσουν. Κρίσιμη η ψήφος της διασποράς και η διαφορετική προσέγγιση Αλβανών και σλαβομακεδόνων. **Σελ. 19**

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΒΙΒΛΙΟ

Το συγγραφικό εγχείρημα της Πάμελα Πον **Η αρχισυντάκτρια** της The New York Book Review Πάμελα Πον μιλάει στην «Κ» για το «Books of the Books», το τελευταίο από τα πέντε βιβλία της. «Είναι το πρώτο πράγμα που θα έσωζα αν το σπίτι μου έπαινε φωτιά», λέει η συγγραφέας και δημοσιογράφος. **Ζωή, σελ. 1**

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ο τυφλός θυμός ολοένα απλώνεται και τρομάζει

Με αφορμή το περιστατικό με τον Ζακ Κωστόπουλο στο κέντρο της Αθήνας αναδεικνύονται έντονα που πριν δεν τα διακρίναμε, σημειώνει ο καθηγητής Νίκος Σταμπολίδης. «Μοιάζει με την υγρασία, σε εμποτίζει», τονίζει ο καθηγητής. **Ζωή, σελ. 8**

ΘΕΑΤΡΟ

Το «Κοιμήσου, αγγελούδι μου» ξανά στην ΕΘΑΛ

Η Μαρίνα Φραγκεσκίδου και ο Στέλιος Θεοχάρους, συγγραφείς του σύγχρονου κυπριακού θεατρικού έργου «Κοιμήσου, αγγελούδι μου», μιλάνε στην «Κ» για την παράσταση που ανεβαίνει για δεύτερη περίοδο στην ΕΘΑΛ. **Ζωή, σελ. 4**

PANERAI

LUMINOR SUBMERSIBILE 1950
3 DAYS CHRONO FLYBACK AUTOMATIC
TITANIO - 47mm
(REF. 618)

LABORATORIO DI IDEE

Watches Elades Accessories Ltd. NICOSIA - LIMASSOL - TEL: 22 897 361

Έχεις εξυπηρέτηση
στην Τράπεζα που σε υποδέχεται
και τα απογεύματα της Δευτέρας.

Έχεις τη δύναμη.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ 2/10

Σε όλα τα καταστήματα Ελληνικής Τράπεζας
και πρώην ΣΚΤ.

Χειμερινό Ωράριο Λειτουργίας:

Δευτέρα – Παρασκευή
08:30 - 13:30

Δευτέρα
15:15 - 16:45

 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

FRANKFAME

Η γεωστρατηγική στροφή της Κύπρου

Στη μεγάλη εικόνα το Κυπριακό, ενώ προτάχθηκε στις ΗΠΑ η οικονομική διπλωματία, ο ρόλος της χώρας και οι συνέργειες

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Η ομιλία του Προέδρου Αναστασιάδη στα Η.Ε. έτυχε συζήτησης και ανάλυσης στην Κύπρο λόγω των συμπερασμάτων που προέκυψαν και της κατεύθυνσης την οποία κατέδειξαν πως ακολουθεί πλέον η χώρα στη σκακιέρα της ανατολικής Μεσογείου. Ωστόσο, δεν επέβλεψε ως κεραυνός εν αιθρία, εφόσον η δυτικόστροφη πλέον πορεία της Κύπρου και η ανάδυσή της ως πυλώνα σταθερότητας στην περιοχή, ταυτόσημη με τα συμφέροντα της Δύσης, έχει οχηματοποιηθεί σε πολλά επίπεδα όλο το προηγούμενο διάστημα. Αυτός ο θετικός διπλωματικός ρόλος εν μέσω πολλαπλών γεωπολιτικών κρίσεων, υπό τη σκέπη της οικονομικής διπλωματίας (ήτοι η Κύπρος ως brand name) αποτέλεσε την προμετωπίδα της ε/κ αντιπροσωπείας στη Νέα Υόρκη, κυριάρχησε και στις επαφές που είχε και ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου, και έχει πολλαπλές προεκτάσεις που διαπερνούν το ενεργειακό, πολιτικό, γεωστρατηγικό μέτωπο και φτάνουν ως το Κυπριακό. Θα έχει δε και συνέχεια με την παρουσία του ΥΠΕΞ Νίκου Χριστοδουλίδη στις ΗΠΑ, τον Νοέμβριο, οπότε και θα έχει συνάντηση με τον ομόλογο του Μάικ Πομπέο.

Τα επίπεδα

Όπως τονίζουν πληροφορίες από το διπλωματικό παρασκήνιο, ξεκινώντας από το τελευταίο, ο ΥΠΕΞ Νίκος Χριστοδουλίδης αναμένεται να επιστρέψει στην Κύπρο από το ταξίδι του Νοεμβρίου, έχοντας στις αποσκευές θετικές εξελίξεις, που από τη μια αναμένεται να αφορούν το θέμα του περιορισμού στη μεταφορά όπλων-αμυντικών συστημάτων προς την Κύπρο, και από την άλλη τη μακροπρόθεσμη οπτική των ενεργειακών. Για το πρώτο θέμα, σταθμός είναι οι ενδιάμεσες εκλογές στις ΗΠΑ, με το ελληνοαμερικανικό λόμπι να κινείται ήδη παρασκηνιακά. Αυτό έφερε από τον γεροστρατηγικό Μενέντεξ την εισαγωγή νομοσχεδίου στη Γερουσία, το δεύτερο στη σειρά. Το πρώτο ήταν του βουλευτή Σιτσίλινε και απαιτούνται δύο εφόσον για να φτάσει ένα σχέδιο νόμου στο Οβάλ Γραφείο πρέπει να εγκριθεί

από κοινού από τα δύο αρμόδια νομοθετικά σώματα. Με τις ενδιάμεσες εκλογές του Νοεμβρίου ενόψει η εκτίμηση είναι πως θα πέσει και άλλο η ελληνοαμερικανική κοινότητα, όταν η βασική επιχειρηματολογία των Αμερικανών περί της άρσης του εμπάργκο είναι ότι η Κύπρος έχει καταστεί στρατηγικός εταίρος για την περιοχή. Το εμπάργκο όπλων είχε επιβληθεί από τις ΗΠΑ το 1987 για να ενθαρρύνουν τις προσπάθειες για επανένωση και να αποφευχθεί ο εξοπλιστικός ανταγωνισμός στο νησί. Όσο αφορά τα

Κτίστηκε το προφίλ της χώρας ως διεθνούς παίκτη και αναζητείται ακόμη περισσότερες συνέργειες, με το μήνυμα προς την Τουρκία να είναι πως μπορεί να προχωρήσει.

ενεργειακά, η στόχευση και μέσω τριμερών συνεργασιών αλλά και με τις ΗΠΑ στην ΑΟΖ, όπως τονίστηκε αρμοδίως στην «Κ», είναι ουσιαστικά η εκμετάλλευση των κοιτασμάτων. Σε εκείνο το στάδιο επιδιώκει η Κυπριακή Δημοκρατία να μην προκύψουν προβλήματα, οπότε και κινείται σε όλα τα επίπεδα τώρα, εφόσον σε δεύτερο χρόνο και με άξονα το τεμάχιο 10 αλλά και συνολικά μέσω των τριμερών, αναμένεται να πάρει άλλη δυναμική και το Κυπριακό. Στη μεγάλη εικόνα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη και η «επιλογή» που είχε ενώπιόν της η κυπριακή Δημοκρατία: να συντείνει δηλαδή πλέον τα συμφέροντά της με τη Δύση και τις ΗΠΑ και ταυτόχρονα να μπει σε μια διαδικασία απορροσποποίησης. Σημείο που απασχολήσει την επικαιρότητα και ξεκίνησε με την επίσκεψη Αμερικανών αξιωματούχων επί της Οικονομίας και συναντήσεις που έλαβαν χώρα με τους ομιλολόγους στην Κύπρο και με βασικό θέμα να είναι στην ατζέντα οι κινήσεις Ρώσων μέσα από κυπριακές τράπεζες αλλά και συνεργασία των δύο χωρών στα ζητήματα ξεπλύματος χρήματος.

Ο θετικός διπλωματικός ρόλος εν μέσω πολλαπλών γεωπολιτικών κρίσεων, αποτέλεσε την προμετωπίδα της ε/κ αντιπροσωπείας στη Νέα Υόρκη.

Εξωστρεφής πολιτική και ισορροπίες

Στα συμπεράσματα που προκύπτουν από τις ΗΠΑ δεσπόζει η γεωστρατηγική στροφή της κυπριακής εξωτερικής πολιτικής πέραν από τον άξονα του Κυπριακού. Το οποίο όμως δεν είναι εκτός πλαισίου αλλά μπαινεί πλέον σε άλλη προοπτική κλίμακα. Σκοπός είναι μέσα από την ανάδειξη του ρόλου της χώρας στην περιοχή να υπάρξει επικουρική ωφέλεια όσο αφορά το θέμα και έτσι η κυπριακή εξωτερική πολιτική δεν το προτάσσει πλέον ως μοναδικό και μείζον στην ατζέντα της. Καθάρια για το Κυπριακό οι προεκτάσεις της Νέας Υόρκης τυγχάνουν ανάλυσης, ωστόσο, στην ουσία και στη διαδικασία εντοπίζονται μεγάλες διαφορές με την ε/κ πλευρά και την Τουρκία, όπως και στα ανοικτά ζητήματα κυρίως της εξωτερικής πτυχής. Αναδύθηκαν και παρασκηνιακές πληροφορίες περί της τουρκικής ρητορικής για δύο κράτη, αν και επίσημα η τουρκική διπλωματία το αρνείται. Ούτως ή άλλως πάντως τα μηνύματα προς την ε/κ πλευρά παρουσίαζαν ως απαραίτητες τις «δημι-

ουργικές προσεγγίσεις». Η Κυπριακή Δημοκρατία κινήθηκε εντελώς αντίθετα στις ΗΠΑ, κορυφώνοντας τη στρατηγική του τι μπορεί να παράσχει η Κύπρος ως brand name. Έχτισε το προφίλ της χώρας ως διεθνούς παίκτη στην περιοχή, που δεν έχει κρυφή ατζέντα και αναζητάει ακόμη περισσότερες συνέργειες, με το μήνυμα προς την Τουρκία να είναι πως μπορεί να προχωρήσει, όπως είπαν και πηγές στην εφημερίδα. Η διαδικασία αυτή της «αποκυπριοποίησης» της εξωτερικής πολιτικής της χώρας, σε διάφορα στάδια-επίπεδα, έχει την αρχή της στη γραμμή Κασουλίδη με το ότι η Κύπρος δεν μπορεί να είναι μόνο το Κυπριακό, η οποία ακολουθήθηκε από τον νυν ΥΠΕΞ Νίκο Χριστοδουλίδη και έφτασε στη μετεξέλιξη των τριμερών συνεργασιών στην ενέργεια, με την ανάδειξη των πολυμερών πλέον σχημάτων βαριάς πολιτικής που έπονται με δυτικές χώρες και τις οποίες ανέφερε και ο Πρόεδρος Αναστασιάδης στην ομιλία του. Η στροφή αυτή έχει όμως όπως

λένε πηγές και ρίσκα τα οποία η ε/κ πλευρά πρέπει να συνηγορήσει. Αυτά εντοπίζονται εν πρώτοις στο ότι η Τουρκία λειτουργεί μεθοδικά στην επαναπροσέγγιση της με τη Ρωσία, κάτι που λαμβάνει υπόψη της η κυπριακή διπλωματία, υπό την έννοια της επιρροής που μπορεί να ασκηθεί από τη Μόσχα στην Άγκυρα. Αυτό δεν αποτελεί αμελτέπο παράγοντα, και συνάδει με την υποστήριξη που έχει η Κύπρος στο Σ.Α. των Η.Ε. Οι δε ισορροπίες καθίστανται εύθραυστες, όταν η συζήτηση φτάνει στο θέμα της ΟΥΝΦΙΚΥΠ. Λαμβάνοντας υπόψη το σενάριο ότι η δύναμη του Σώματος δεν θα είναι ίδια τον Ιανουάριο, υπάρχουν προτάσεις μέσα από τις οποίες θα μπορούσε η Ρωσία να καλύψει μέχρι ενός σημείου το κενό. Κάτι που συζητήσαν και οι Χριστοδουλίδης-Λαβρόφ μόλις πριν από λίγες μέρες. Το θέμα άλλωστε της ΟΥΝΦΙΚΥΠ το έθιξε και ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, υποστηρίζοντας ωστόσο το όλο θέμα της μεταρρύθμισης των Η.Ε., όπως βρίσκεται κυρίως με

πρωτοβουλία των ΗΠΑ στο προσκήνιο, αλλά θέτοντας το ότι η κατάσταση είναι τέτοια στην Κύπρο που δεν χωράνε πειραματισμοί. Τουτέστιν, αν και είναι σαφής η γεωστρατηγική στροφή της χώρας, εντούτοις δεν παύει παρά να απαιτούνται λεπτοί χειρισμοί σε όλα τα επίπεδα.

Οι επαφές

Η διαδικασία επαφών σε αυτό το πλαίσιο είχε τη δική της βαρύτητα στις ΗΠΑ. Τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος συναντήθηκε μεταξύ άλλων με τον ΥΠΕΞ της Ρωσίας Σεργκέι Λαβρόφ, τον Πρόεδρο της Αιγύπτου Αλ Σισί και τον Βασιλιά της Ιορδανίας Αμπντάλα, συνόδευσαν και είχαν τις δικές τους επαφές ο υπουργός Οικονομικών Χάρης Γεωργιάδης, ο υπουργός Ενέργειας Γιώργος Λακκοτρύπης, ο ΥΠΕΞ Νίκος Χριστοδουλίδης, με 17 συναντήσεις και τους ΥΠΕΞ-ΥΦΥΠΕΞ των ΗΠΑ Πομπέο-Μίτσελ μεταξύ αυτών όπως και ο υφυπουργός παρά τω Πρόεδρω, όσο και ο κυβερνητικός εκπρόσωπος.

Το βάρος στο κεφάλαιο ΗΠΑ-Ισραήλ από Αβέρωφ

Οι επαφές με αξιωματούχους και οι βάσεις για τον ρόλο της Κύπρου και από τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ στην Αμερική

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Την εβδομάδα που πέρασε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης, μέλη της κυβέρνησης και στενοί συνεργάτες του βρέθηκαν στη Νέα Υόρκη για τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, προχωρώντας σε επαφές και επί μέρους διαβουλεύσεις με άξονα την εξωτερική πολιτική της Κύπρου. Την ίδια στιγμή στις ΗΠΑ, βρισκόταν και ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου για σειρά επαφών με αξιωματούχους. Αυτή η κίνηση εν πρώτοις επέφερε ερωτήματα σχετικά με τις παράλληλες με το Προεδρικό κινήσεις του προέδρου του κυβερνώντος κόμματος, έκανε άλλους να προχωρήσουν στην εκτίμηση πως ο συναγερμικός πρόεδρος κτιζεί προφίλ για το 2023 και άλλους να λάβουν το μήνυμα πως ο Αβέρωφ Νεοφύτου – μετά και το σιναίο σύμπλευσης που έστειλε στις ΗΠΑ – αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για ενίσχυση του γεωστρατηγικού ρόλου της Κύπρου.

Οι ερμηνείες των κινήσεων του ποικίλουν, εντός, εκτός και περίξ της Πινδάρου, ωστόσο, το σίγουρο είναι πως ο ίδιος έχει ως στόχο να υπογραμμίσει πως η Κύπρος παρά τις καλές σχέσεις με τη Ρωσία ανήκει στη Δύση και συμπεριφέρεται ως χώρα δυτικού προσανατολισμού στην οικονομία. Με αυτό επιδιώκει να κτίσει εκείνες τις γέ-

φυρες που θα ενισχύσουν τον άξονα ΗΠΑ-Ισραήλ-Κύπρος.

Η νέα φιλοσοφία

«Η Κύπρος μόνο κερδισμένη μπορεί να βγει με την περαιτέρω ενίσχυση των σχέσεων της με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Ο άξονας Ισραήλ-ΗΠΑ θωρακίζει την Κύπρο», έλεγε με το πέρασ της συνάντησής του με τον φίλο του, τον Αμερικανό

Μετά το μήνυμα της σύμπλευσης Κύπρου-ΗΠΑ ο Αβέρωφ Νεοφύτου συναντήθηκε με παρόντες στη Νέα Υόρκη, αξιοποιώντας το κεφάλαιο ExxonMobil.

υφυπουργό και αρμόδιο για το Κυπριακό Ματ Πάλμερ, ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ. Τη στιγμή, μάλιστα, που θα ανέμενε κανείς πως η έμφαση των δηλώσεων του κ. Αβέρωφ λίγο πριν από την έναρξη της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη, θα αφορούσαν περισσότερο το Κυπριακό. Η δήλωσή του, ωστόσο, είναι ενδεικτική της νέας τάσης και φιλοσοφίας που καλλιεργείται σε Πινδάρου και Προεδρικό. Με τις προσδοκίες για τις οποίες εξελίξεις στο Κυπριακό και κινούνται χαμηλά, το βάρος πέφτει

Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ, παράλληλα με την παρουσία του Νίκου Αναστασιάδη στις ΗΠΑ, έκανε τις δικές του επαφές, βάζοντας ως στόχο την ενίσχυση του άξονα ΗΠΑ-Ισραήλ-Κύπρος.

πλέον στην ενίσχυση του γεωστρατηγικού ρόλου της Κύπρου. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου είχε προετοιμάσει άλλωστε από το καλοκαίρι το έδαφος με ταξίδια τόσο στις ΗΠΑ όσο και στο Ισραήλ με σκοπό να καταστήσει σαφές πως η Κύπρος παρά τις καλές σχέσεις που διατηρεί με τη Ρωσία δεν κοιτάζει λοξά, αλλά έχει καθαρά δυτικό προσανατολισμό. Ένας προσανατολισμός που θεωρείται πως θα υποβοηθήσει τις σχέσεις Κύπρου-Ισραήλ-ΗΠΑ, συνεργασία που θα έχει λόγο και ρόλο στη διαμόρφωση του ενεργειακού χάρτη της

ανατολικής Μεσογείου. Η νέα τάση βεβαίως συνδέεται και με την οικονομική πολιτική. Όταν ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ υπογράμμιζε τον δυτικό προσανατολισμό της χώρας, το μήνυμα που έστειλε προς τους Αμερικανούς, οι οποίοι εδώ και καιρό ασκούν πιέσεις και για τις μεγάλες εταιρείες ρωσικών συμφερόντων, τους ύποπτους λογαριασμούς στις τράπεζες και τους Ρώσους ολιγάρχες, ήταν πως η Κύπρος έχει αλλάξει νοοτροπία και οικονομική συμπεριφορά. Κάτι που φρόντισε να μεταφέρει και κατά

την παρουσία του στην Ουάσινγκτον στους αρμόδιους παράγοντες.

Η συγκυρία ExxonMobil

Όλα τα προαναφερόμενα συνδέονται άρρηκτα με τις νέες γεωστρατηγικές εξελίξεις. Στόχος του ΔΗΣΥ είναι η πλήρης αξιοποίηση της συγκυρίας που ονομάζεται Exxon Mobil και των αμερικανικών συμφερόντων που συνδέονται με την περιοχή. Στόχος του ενεργειακού κολοσσού είναι να βρει τέτοιες ποσότητες στο τεμάχιο 10 που θα του επιτρέψουν να προχωρήσει στην υλοποίηση θερματικού. Μία κίνηση των Αμερικανών που όπως λέγεται θα καταστήσει την Κύπρο κέντρο για υγροποίηση του φυσικού αερίου και στη συνέχεια πώλησής αυτού στις χώρες της γύρω περιοχής. Κάτι που θα υποβοηθήσει στη μεγάλη εικόνα ώστε κράτη μέλη της Ε.Ε. να απεξαρτηθούν από το φυσικό αέριο της Ρωσίας. Αυτό είναι κάτι που όχι μόνο δεν αγνοεί ο κ. Νεοφύτου, αλλά προσπαθεί με κάθε τρόπο να αξιοποιήσει αυτή τη συγκυρία και να εμβαθύνει με αυτό τον τρόπο τον άξονα ΗΠΑ-Ισραήλ-Κύπρος.

Η δικτύωση

Σε αυτό το πλαίσιο κατά την παρουσία του Αβέρωφ Νεοφύτου στην Ουάσινγκτον η δεξαμενή σκέψης «Washington Institute» διοργάνωσε ανοικτή συζήτηση με κύριο ομιλητή τον συναγερμικό πρόεδρο. Όπως

λέγεται από στενούς συνεργάτες του η συζήτηση έγινε λόγω της παρουσίας Νεοφύτου μετά και από την πρωτοβουλία που ανέλαβε ισχυρός παράγοντας του Ισραήλ που έχει στενή σχέση με τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ. Στη συζήτηση που συμμετείχαν προσβείς όπως και άλλες δεξαμενές σκέψης που ασχολούνται με τις εξελίξεις στην περιοχή, τέθηκαν επί τάπητος τα θέματα της σχέσης Κύπρου-ΗΠΑ-Ισραήλ, τις σχέσεις με την Αίγυπτο, την Τουρκία ακόμα και τη Ρωσία.

Το Κυπριακό

Το ερώτημα, ωστόσο, που μένει ανοικτό είναι το πώς όλες αυτές οι επαφές και οι εξελίξεις συνδέονται με το Κυπριακό. Σε μια περίοδο που η φημολογία περί «δημιουργικών προσεγγίσεων» ενισχύεται συνεχώς στο παρασκήνιο και μένει να διαφανεί το ζήτημα ΟΥΝΦΙΚΥΠ εγείρονται ερωτήματα για το πώς μπορούμε να βλεπούμε ενίσχυση του γεωστρατηγικού ρόλου της Κύπρου χωρίς πρώτα την επίλυση του Κυπριακού. Αλλωστε για τη δραστηριοποίηση της ExxonMobil στην περιοχή θεωρείται δεδομένη εκ των προτέρων η ασφάλεια στην ανατολική Μεσόγειο. Όπως εκτιμούν πολιτικές πηγές ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ φαίνεται να θεωρεί πως τα συμφέροντα στην περιοχή με την κάθοδο της ExxonMobil θα συμβάλουν εμμέσως στην επίλυση του εθνικού ζητήματος.

Πού θα είναι το επόμενο σου **ταξίδι;**

Ψάχνεις φθηνά αεροπορικά εισιτήρια;

Η budgetfly.com αναζητά χιλιάδες αεροπορικές εταιρείες, συγκρίνει τιμές και βρίσκει φθηνά αεροπορικά εισιτήρια σε δευτερόλεπτα.

 budgetfly.com

 Get it on
Google play

 Available on the
App Store

Ο ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΚΟΥΡΟΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Οσκαρ δευτέρου πολιτικού ρόλου!

Ο εμβληματικός στον ρόλο του υφυπουργού παρά τω Πρόεδρω, επιστήθιος φίλος του Γλαύκου Κληρίδη μιλάει για την κοινή τους πορεία

Συνέντευξη στους
ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟ
και **ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Το γεγονός και μόνο ότι αρνήθηκε να δώσει συνέντευξη για τον εαυτό του και το έκανε υπό την προϋπόθεση ότι θα μιλήσουμε για τον Γλαύκο Κληρίδη και τους δεσμούς που τους συνέδεαν, ήταν από μόνο του η αποκάλυψη της ανιδιοτελούς σχέσης τους. Αυτός που μέσα από τον τρόπο αφήγησης του Παντελή Κούρου, μοιάζει να καταργεί την απόσταση μεταξύ ζωής και θανάτου, καθώς πέντε σχεδόν χρόνια μετά την εκδημία του φίλου του, όταν αναφέρεται σε αυτόν, τον αποκαλεί «ο κ. Κληρίδης» ως εάν να μην έχει φύγει ποτέ! Είναι γνωστό ότι ο Παντελής Κούρος μετρά και λόγια και πράξεις. Ήταν σίγουρα –μαζί με τα μαύρα γυαλιά ηλίου– το σήμα κατατεθέν της πολιτικής του πορείας, δίπλα και μαζί με τον Κληρίδη. Είναι ίσως η μόνη πολιτική προσωπικότητα στην Κύπρο που λειτουργήσει σαν αλεξικέραυνο για ένα πολιτικό αρχηγό και μετέπειτα Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Ο Παντελής Κούρος μιάς δέχθηκε στο –καθόλου εξεζητημένο– διαμέρισμά του στην Έγκωμη, μας κέρασε σπιτάκι λεμονάδα και αρχίσαμε να φυλλομετράμε τις σελίδες της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας. Ο ίδιος διηγείται το περιστατικό που σφράγισε και τη φιλία τους με τον Γλαύκο Κληρίδη από το 1976, μέχρι το τέλος, το 2013.

–Η πορεία σας στα πολιτικά δρώμενα συνδέεται άρρηκτα με τον Γλαύκο Κληρίδη. Ξεκινήσατε μαζί;

–Μετά τον αγώνα, όταν ο κ. Κληρίδης είχε εκλεγεί Πρόεδρος της Βουλής, εγώ μαζί με άλλους συναγωνιστές ήμασταν στο εκτελεστικό γραφείο της Ένωσης Αγωνιστών Λευκωσίας. Τότε, κάναμε κατά καιρούς επαφές με τον Μακαριότατο και κάπως συχνότερες συναντήσεις με τον Πρόεδρο της Βουλής στην προσπάθεια αποκατάστασης των αγωνιστών. Επειδή και ο Πρόεδρος της Βουλής και εγώ μέναμε στην οδό Μετοχίου, κάποιες φορές, μετά τις συσκέψεις μας, με πήγαινε στο σπίτι μου με το αυτοκίνητό του. Έτσι άρχισε μια φιλία μεταξύ μας. Όταν στη συνέχεια μαζί με άλλους συνεργάτες του αποφάσισαν να δημιουργήσουν τον Ενιαίο Κόμμα το 1968, στριχτήθηκαν πάνω στις κατά τόπους αγωνιστικές οργανώσεις και στα εθνικόφρονα σωματεία της κάθε κοινότητας, με τα οποία

Μπορώ να πω ότι όσον αφορά την εσωτερική διακυβέρνηση μάλλον είχα εν λευκώ διαχείριση της εξουσίας. Ο κ. Κληρίδης μου είχε απόλυτη εμπιστοσύνη και γνώριζε ότι δεν θα έκανα κάτι που θα τον εξέθετε, λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Παντελής Κούρος.

εμείς είχαμε στενές επαφές. Ο Πολύκαρπος Γιωρκάτζης ανέλαβε τότε την οργάνωση του κόμματος και μου ζήτησε να βοηθήσω στην προσπάθεια δημιουργίας του κόμματος.

–Έτσι μπήκατε στο κόμμα;

–Όταν αποφάσισαν να κάνουν το κόμμα, τότε, απαγορευόταν η ένταξη των δημοσίων υπαλλήλων. Από τα εννέα μέλη που ήμασταν τότε στο εκτελεστικό γραφείο, τα επτά ήταν δημόσιοι υπάλληλοι οι οποίοι δεν μπορούσαν να ενταχθούν στο κόμμα. Άρα εκείνοι που μπορούσαν να συμμετέχουν στα κομματικά δρώμενα ήμουν εγώ με ακόμα ένα πρόσωπο. Σε αυτό το πλαίσιο ο Γλαύκος Κληρίδης μετά τη δημιουργία του κόμματος με διόρισε διευθυντή του πολιτικού του γραφείου. Μετά το πραξικόπημα και την εισβολή και συγκεκριμένα το 1976 δημιουργήθηκε ο Δημοκρατικός Συναγερμός, από το Ενιαίο Κόμμα, μαζί με το Δημοκρατικό Εθνικό Κόμμα (ΔΕΚ) του Τάκη Ευδόκα, την Αλλαγή και το Προοδευτικό Κόμμα. Ο Γλαύκος Κληρίδης μετά τη δημιουργία του ΔΗΣΥ με επαναδιόρισε διευθυντή του πολιτικού του γραφείου. **–Ο Γλαύκος Κληρίδης κατηγο-**

“

Μετά το πραξικόπημα, πολλοί από τους συμμετέχοντες, που ήταν πραγματικά Ενωτικοί και όχι τρομοκράτες, για να αποφύγουν τον κατατρογμό, ήρθαν και γύρεψαν στέγη κοντά μας.

ρείται βεβαίως πως έδωσε στέγη και σε πρόσωπα που έκαναν το πραξικόπημα...

–Μετά το πραξικόπημα, πολλοί από τους συμμετέχοντες, που ήταν πραγματικά Ενωτικοί και όχι τρομοκράτες, για να αποφύγουν τον κατατρογμό, ήρθαν και γύρεψαν στέγη κοντά μας. Προσωπικά θεωρώ πως η πολιτικοποίηση αυτών των ανθρώπων ήταν το μεγαλύτερο επίτευγμα που έκανε ο κ. Κληρίδης,

καθώς εντάχθηκαν σε ένα κόμμα που στηρίζει τη Διζωνική, Δικονομική Ομοσπονδία. Οι αντίπαλοι του κ. Κληρίδη, εκμεταλλεζόμενοι, ωστόσο, το γεγονός αυτό, τον χαρακτήρισαν μεταπραξικοπηματία και στις εκλογές του 1976 που έγιναν με το πλειοψηφικό σύστημα, συνασπίστηκαν σε ένα κόμμα ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ και κατάλαβαν όλες τις έδρες και ενώ ο ΔΗΣΥ παρόλο που έλαβε το 27,6% δεν κατάφερε να λάβει ούτε μία έδρα στη Βουλή. Χρειάστηκε να περάσουν πέντε χρόνια και συγκεκριμένα το 1981 για να γίνουν εκλογές με το αναλογικό σύστημα, ώστε ο ΔΗΣΥ να μπει στη βουλή.

–Δεχτήκατε πόλεμο;

–Κατά τη διάρκεια των προεκλογικών οργανώσεων όταν πηγαίναμε σε διάφορες κοινότητες για ομιλίες εκδηλώσεις, μας κατέτρεχαν οι αντίπαλοι μας. Έκοβαν τα καλώδια των μεγαφώνων, μας έσβηναν τα φώτα και μερικές φορές τρυπούσαν και τα λάστιχα των αυτοκινήτων. Ως εκ τούτου αναγκαστήκαμε να δημιουργήσουμε και ομάδες ασφαλείας για να αντιμετωπίσουμε τις ασχημίες τους.

Η αρχή της μακράς φιλίας Κληρίδη-Κούρου και ο ΔΗΣΥ

–Το ερώτημα που θέσαμε στη συνέχεια είχε ως αντικείμενο την αφετηρία της φιλίας των δύο αντρών.

–Το 1976, την επόμενη μέρα των εκλογών, που χάσαμε, επειδή ήμασταν στην ίδια γειτονιά, ο Πρόεδρος Κληρίδης κτύπησε την πόρτα του σπιτιού μου στις τρεις το πρωί μετά τα μεσάνυχτα. Του άνοιξα, μπήκε μέσα, μου ζήτησε να του φτιάξω έναν καφέ σκέτο και αρχίσαμε να κουβεντιάζουμε. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης ξαφνικά, μου λέει: «Προβληματίστηκα πολύ που χάσαμε τις εκλογές και δεν κατορθώσαμε να μπούμε στη βουλή. Θέλω να σου αποκαλύψω ότι έχω πρόταση από τον γενικό γραμματέα να εργαστώ στα Ηνωμένα Έθνη και ήρθα απόψε εδώ για να ακούσω και τη δική σου άποψη». Η αλήθεια είναι πως προβληματίστηκα. Σηκώθηκα από την καρέκλα μου και του λέω: «Πρόεδρε, πιστεύω πως από τη στιγμή που είσαι φορτωμένος με λάστιχο, δεν πρέπει να πας πουθενά. Θα πρέπει να μείνεις εδώ, να πολεμήσουμε μαζί, να πετάξεις τη λάστιχο από πάνω σου και μετά όπου θέλεις πήγαινε». Σηκώθηκε, με αγκάλιασε, και μου είπε, «θα μείνω, θα πολεμήσουμε μαζί και σε θέλω να είσαι πάντα δίπλα μου». Έκτοτε τον συνόδευα πάντοτε σε όλες τους τις συναντήσεις και σε όλες του τις

“

Εγώ δόθηκα στον κ. Κληρίδη ψυχή τε και σώματι. Ήμουν το ακόντιο και η ασπίδα του και όποιος δοκίμαζε να τα βάλει μαζί του έμπαινα εγώ μπροστά.

εξορμήσεις ανά το παγκύπριο. **–Εκείνη δηλαδή η μεταμεσονύχτια συνάντηση ήταν το ορόσημο στη σχέση σας;**

–Ναι, δεν πήγαινε πουθενά χωρίς να είμαι μαζί του. Όταν ήταν και στο Ενιαίο Κόμμα και στον ΔΗΣΥ, ως διευθυντής του πολιτικού του γραφείου ήμουν κάθε στιγμή δίπλα του και συντόνιζα τη λειτουργία του κόμματος και τα ραντεβού του. Μετά την εκλογή του στην Προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας, του είχα εισηγηθεί να μείνω στο κόμμα, για να βοηθήσω τον Γιαννάκη Μάτση στην ανάληψη των νέων καθηκόντων του και εκείνος μου απάντησε: «Ο κ. Μάτσης είναι αναμενόμενο να φέρει τους δικούς του ανθρώπους εδώ και εσύ να με ακολουθήσεις στο Προεδρικό». Κι

Ο κ. Παντελής Κούρος με τον διευθυντή της «Κ» Ανδρέα Παράσχο και την πολιτική συντάκτρια της εφημερίδας Μαρίνα Οικονομίδου.

ως εκ τούτου συνεχίσαμε σαν Πρόεδρος και υφυπουργός παρά τω Πρόεδρω να είμαστε μαζί.

–Τα καθήκοντα του υφυπουργού τι περιλάμβαναν;

–Το 80% των δραστηριοτήτων στο Προεδρικό Μέγαρο το αναλαμβάνει υφυπουργός. Ο Πρόεδρος ασχολείται με το Κυπριακό και την εσωτερική διακυβέρνηση. Τα άλλα ζητήματα θα έπρεπε να τα αντιμετωπίζει κάποιος άλλος. Κατά τη διάρκεια της θητείας του στην Προεδρία εκτός από το Κυπριακό και την εσωτερική διακυβέρνηση ο Πρόεδρος είχε καθημερινές συναντήσεις με επίσημους επισκέπτες,

με διάφορους πρέσβεις, με εκπροσώπους οργανωμένων συνόλων και διαφόρους Κύπριους παράγοντες. Κατά τα πρώτα μέχρι και τη μία το μεσημέρι βρισκόμουν στο προεδρικό γραφείο μαζί του μέχρι την αποχώρησή του από το γραφείο. Τα απογεύματα έβλεπα αρκετούς που ήθελαν να δουν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και ο ίδιος τους παρέπεμπε κοντά μου, απαντούσα σε όλα τα συσσωρευμένα τηλεφωνήματα που γίνονταν το πρωί. Δεν υπάρχει άνθρωπος που να πει ότι τηλεφώνησε στο Προεδρικό και με ζήτησε και δεν επέστρεψα την κλήση του.

Οι συνομιλίες, το Ανάν 3 και τα λόγια του Ντενκτάς

–Είστε από τα πρόσωπα που έζησαν από κοντά τις προσπάθειες επίλυσης του κυπριακού. Σήμερα, βρισκόμαστε πράγματι σε αδιέξοδο;

–Είμαστε 44 χρόνια σε αδιέξοδο. Επτά πρόεδροι συζήτησαν το Κυπριακό και η μόνη φορά που φαινόταν να υπάρχει αποτέλεσμα ήταν τον Φεβρουάριο του 2003. Έξι μέρες πριν να αποχωρήσουμε από την κυβέρνηση μιάς έφεραν το Σχέδιο Ανάν 3. Στις 10 Μαρτίου του ίδιου έτους, ο νεοκλέιγης Τάσος Παπαδόπουλος πήγε στη Χάγη κατόπιν πρόσκλησης του γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών και εκεί αποδέχτηκε το Σχέδιο 3 με δύο προϋποθέσεις: Ότι τίποτα από τα βασικά δεν θα αλλάξει και θα συμπληρωθούν τα κενά, που ήταν διενθνεϊς συμβάσεις, συνταγματικά θέματα αλλά και επί μέρους θέματα που αφορούσαν τη σημαία, τον εθνικό ύμνο κ.ο.κ. Βέβαια ο Ραούφ Ντενκτάς τότε δεν δέχτηκε το σχέδιο. Άλλωστε, ο ίδιος από τον καιρό που δημιούργησε το ψευδοκράτος, δεν δέχτηκε τη διζωνική. Πάντοτε μιλούσε για δύο κράτη και πολλές φορές στα διαλείμματα, όταν είχαμε διαπραγματεύσεις με τα Ηνωμένα Έθνη για επίλυση του Κυπριακού, μιλούσε προς τον κ. Κληρίδη στα ελληνικά και του εισήγησε: «Γλαύκο, εμάς, μας χωρίζει αίμα, πρέπει να πάρουμε απόφαση ότι δεν μπορούμε να συνυπάρξουμε. Όταν έρθουν νέοι, μετά από μας, που δεν θα τους χωρίζει αίμα, είμαι βέβαιος ότι θα τα βρουν και θα κάνουν ένα ενιαίο κράτος». Αυτός ήταν πάντοτε ο επίλογος του Ραούφ Ντενκτάς κατά τη διάρκεια των συνομιλιών με τα Η.Ε.

–Το πρόβλημα σήμερα ποιο είναι στην επίλυση του Κυπριακού;

–Καταρχάς είμαστε ένα νησί με έναν πληθυσμό 8/κ που φτάνει τους 800.000 κατοίκους. Η Τουρκία είναι μια χώρα με 80 εκατομμύρια. Θα έπρεπε, συνεδιποποιώντας όλοι οι αρχηγοί κομμάτων τον κίνδυνο που ενυπάρχει, να είχαμε καταλήξει σε ένα εθνικό συμβούλιο με μία κοινή και ενιαία θέση με την οποία θα συμφωνεί όλος ο λαός. Αντ' αυτού, στα δύο μεγάλα κόμματα κυρίως, υπάρχουν αυτοί που υποστηρίζουν τα ψήφισμα των Ηνωμένων Εθνών περί Διζωνικής, Δικονομικής Ομοσπονδίας και διαπραγματεύσεις υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών,

όπου το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων θα τεθεί σε δημοψήφισμα στις δύο πλευρές, για αποδοχή ή απόρριψη. Υπάρχουν και κόμματα που ζητούν διαφοροποίηση από αυτή τη μορφή λύσης και επίσης υπάρχουν και μικρότερα κόμματα που την απορρίπτουν εντελώς. Οι υποστηρίζοντες μία διαφορετική λύση, ουδέποτε ήλθαν να εξηγήσουν ή να εισηγηθούν τι μορφή λύσης υποστηρίζουν και πώς θα υποστηρίζεται αυτή η εξεύρεση της μορφής λύσης. Απλώς διαφωνούν χάρην διαφωνίας. Κατά τη διάρκεια που βρισκόμασταν στο Προεδρικό είχαμε κατά καιρούς επισκέψεις από διάφορους επισήμους που εκτός από την ενημέρωση του Προέδρου της Δημοκρατίας, ζητούσαν να επισκεφθούν και τα διάφορα κόμματα για να ακούσουν και τις δικές τους απόψεις. Όταν ολοκλήρωναν τις επαφές

“

Οι υποστηρίζοντες διαφορετική λύση ουδέποτε ήλθαν να εξηγήσουν ή να εισηγηθούν τι μορφή λύσης υποστηρίζουν.

τους πριν αποχωρήσουν από την Κύπρο προσέρχονταν στο Προεδρικό για να μας αποκαριτυθούν. Τότε, ήγαιραν σε μας το ερώτημα πώς περιμένουμε να εξεύρουμε λύση στο κυπριακό πρόβλημα τη στιγμή που τα διάφορα κόμματα, είχαν διαφορετικές απόψεις και δεν υπήρχε ομοιογένεια στις τοποθετήσεις όλων. «Είλικρινά» μας έλεγαν «αντί να διαφωτιστούμε από αυτές τις επαφές μας από τα διάφορα κόμματα φεύγουμε συγχυσμένοι και απογοητευμένοι». Είθε ο Παντοδύναμος Θεός να φωτίσει όλους τους πολιτικούς ηγέτες να μονιάσουν και να προσπαθήσουν να βρουν μία, υπό τις υπάρχουσες συνθήκες, εφικτή πρόταση, την οποία να προωθήσουν προς τα Ηνωμένα Έθνη, για επίλυση του Κυπριακού. Αυτό θα είναι το μεγαλύτερο επίτευγμα για τη σωτηρία της Ιδιαίτερης Πατρίδας Μας!

–Είχατε εν λευκώ διαχείριση της εξουσίας;

–Μπορώ να πω ότι όσον αφορά την εσωτερική διακυβέρνηση μάλλον ναί. Ο κ. Κληρίδης μου είχε απόλυτη εμπιστοσύνη και γνώριζε ότι δεν θα έκανα κάτι που θα τον εξέθετε. Στις διάφορες συναντήσεις του με ξένους αξιωματούχους, ξένους ηγέτες, εγώ κρατούσα τα πρακτικά για να γνωρίζω τι απορρέει από τις συναντήσεις και να τα χειρίζομαι ανάλογα. Επιπρόσθετα με τις δραστηριότητές μου παραλάμβανα τις εκθέσεις της Κυπριακής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΚΥΠ) όπως επίσης και τις εκθέσεις των διαφόρων πρεσβευτών από διάφορες χώρες. Χειρίζομουν παράλληλα όλη την αλληλογραφία που αποστελλόταν στο Προεδρικό και διέθετα χρόνο για συναντήσεις με πρόσωπα που μου παρέπεμπε ο Πρόεδρος. Πέραν βεβαίως των προσώπων που έπρεπε να συναντήσω εγώ προσωπικά.

–Για ποιο λόγο επιλέξατε να μείνετε στη σκιά και να μην ακολουθήσετε τη δική σας πολιτική πορεία;

–Δεν ήταν του χαρακτήρα μου να εκμεταλλευτώ την παρουσία του Προέδρου για να κερδίσω πόντους. Εγώ δόθηκα στον κ. Κληρίδη ψυχή τε και σώματι. Ήμουν το ακόντιο και η ασπίδα του και όποιος δοκί-

μαζε να τα βάλει μαζί του έμπαινα εγώ μπροστά.

–Ήταν καλύτερος ως κομματάρχης ή ως Πρόεδρος της Δημοκρατίας;

–Ο κ. Κληρίδης ουδέποτε ήταν κομματάρχης. Ήταν άνθρωπος με ανατροφή, με ευγένεια, με ήθος, κλασικός, με έντονο το περί δικαίου αίσθημα και πραγματικός δημοκράτης. Ήταν ένας άνθρωπος απλός και προσιτός στους πάντες. Αξιολογούσε τους ανθρώπους από τον χαρακτήρα και τη συμπεριφορά τους ασχέτως της κομματικής ή ιδεολογικής τους προσέλευσης. Όταν μάλιστα ήταν Πρόεδρος της Δημοκρατίας, είχε παρεξηγηθεί με τον Δημοκρατικό Συναγερμό γιατί δεν τους κάναμε μερικά από τα κατήχητά τους...

–Έχει αλλάξει ο Δημοκρατικός Συναγερμός από τότε;

–Πέρασαν τόσα χρόνια από το 1976. Βέβαια, όταν αλλάξει ο αρχηγός του κόμματος και έχει τον δικό του χαρακτήρα και τη δική του νοοτροπία είναι αναμενόμενο να αλλάξει και η συμπεριφορά του κόμματος.

–Σε θέματα ιδεολογίας;

–Η γραμμή στο Κυπριακό, που είναι το κύριο θέμα, παραμένει αναλλοίωτη. Όλοι οι αρχηγοί του κόμματος υποστηρίζαν τη Διζωνική, Δικονομική Ομοσπονδία.

Εγγυήσεις, ισότητα και ΑΟΖ στήνουν μπλοκ

Απαισιοδοξία για το μέλλον της ομοσπονδιακής λύσης εκφράζεται από την τουρκική, αλλά και την τουρκοκυπριακή πλευρά

Τον ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Από τη σκοπιά της τουρκικής πλευράς, στο σημείο που έχουν φτάσει σήμερα οι εξελίξεις στο Κυπριακό, το περιουσιακό και το εδαφικό, δύο θέματα που σχετίζονται μεταξύ τους, εξακολουθούν να διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για το μέλλον της ομοσπονδιακής λύσης. Γι' αυτόν άλλωστε τον λόγο, την προηγούμενη περίοδο η τ/κ ηγεσία απέσυρε τον χάρτη που είχε παρουσιάσει στη Διάσκεψη της Γενεύης, κυρίως για να ασκήσει πίεση στην ε/κ πλευρά για την επανέναρξη των συνομιλιών με τους όρους που θέτει η ίδια. «Στο εδαφικό και στο περιουσιακό η λύση λίγο ή πολύ έχει αναδυθεί. Η τουρκική πλευρά θα επιστρέψει εδάφη με ένα ποσοστό που είναι ήδη γνωστό. Επίσης, ένας αριθμός Ε/κ θα επιστρέψει στη βόρεια Κύπρο και το περιουσιακό θα διευθετηθεί κυρίως με ανταλλαγή περιουσιών και αποζημιώσεις», τονίζουν οι πηγές της «Κ», οι οποίες προσθέτουν το εξής σημείο: «Σε αυτά τα πεδία δεν υπάρχουν μεγάλα προβλήματα, και αυτό παρά την απόσυρση των χαρτών. Στη νέα περίοδο, οι αληθινοί παράγοντες που μας απομακρύνουν από την ομοσπονδιακή λύση είναι τρεις: Ασφάλεια, πολιτική ισότητα και ΑΟΖ.

Οι κόκκινες γραμμές

Στο πλαίσιο των επαφών του Υπουργού Εξωτερικών της Τουρκίας, Μεβλούτ Τσαβούσογλου και του Μουσταφά Ακιντζί στη Νέα Υόρκη, η τουρκική πλευρά ξεκαθάρισε ότι επιθυμεί ένα νέο καθεστώς διαπραγματεύσεων. Το χρονοδιάγραμμα και το τελικό ξεκαθάρισμα του καθεστώτος των Τ/κ, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα

Το αίτημα για τη διατήρηση των εγγυήσεων δεν είναι λογικό. Εφόσον δεν εμπιστευόμαστε τους Ε/κ για ποιο λόγο επιθυμείς συνεργασία μαζί τους.

των δημοψηφισμάτων, αποτελούν προτεραιότητες για την τουρκική πλευρά. Γι' αυτό άλλωστε τον λόγο, η τουρκική πλευρά επιλέγει την παρούσα συγκυρία τη χρήση του όρου «result oriented» σε όλες τις σχετικές τοποθετήσεις της.

Την ίδια στιγμή, η προσοχή της τουρκικής πλευράς και της ηγεσίας Ακιντζί παραμένει εστιασμένη σε τρία πεδία, στα οποία η τουρκική πλευρά θέτει κόκκινες γραμμές. Στο ζήτημα των εγγυήσεων, η τουρκική πλευρά αποκλείει το ενδεχόμενο της άμεσης, τελικής απόσυρσης ξένων στρατευμάτων από το νησί. Και αυτό για μια σειρά λόγων, όπως η ελληνοτουρκική ισορροπία στην ευρύτερη περιοχή, οι νέες προκλήσεις στην ανατολική Μεσόγειο, η ασφάλεια των Τ/κ και της ίδιας της Τουρκίας. Γι' αυτούς τους λόγους, η τουρκική πλευρά επιμένει για τη διευθέτηση του ζητήματος των εγγυήσεων σε βάθος χρόνου, ενδεχομένως ύστερα από δύο ή τρεις θητείες της προεδρίας της νέας ομοσπονδίας.

Ένα άλλο πεδίο αφορά την πολιτική ισότητα. Η τουρκική πλευρά διεκδικεί αποτελεσματική εκπροσώπηση σε όλους τους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων και δομών. Ως γνωστόν η ε/κ πλευρά τηρεί αποστάσεις από αυτό το αίτημα, με το σκεπτικό ότι μια αναμενόμενη εκδοχή του τ/κ βέτο θα

Τον όρο «αποτελεσματική εκπροσώπηση των Τ/κ» επιστρατεύει η Άγκυρα και για το ζήτημα της ΑΟΖ, με βασικό στόχο τη δημιουργία του κατάλληλου εδάφους για τη μελλοντική μεταφορά του φυσικού αερίου της ανατολικής Μεσογείου στη Δύση, με αγωγή που θα ενώνει την Κύπρο με την Τουρκία.

μπορούσε να μπλοκάρει τη λειτουργία της νέας ομοσπονδίας. Σε αυτό το σημείο, ο κ. Ακιντζί προβάλει τον προβληματισμό του για ποιο λόγο η ηγεσία του Νίκου Αναστασιάδη φέρει ένσταση για την αποτελεσματική εκπροσώπηση των Τ/κ σε χαμηλόβαθμες υπηρεσίες, τη στιγμή που αποδέχεται τον συγκεκριμένο όρο σε επίπεδο κυβέρνησης. Τον όρο «αποτελεσματική εκπροσώπηση των Τ/κ» επιστρατεύει η Άγκυρα και για το ζήτημα της ΑΟΖ, με βασικό στόχο τη δημιουργία του κατάλληλου εδάφους για τη μελλοντική μεταφορά του φυσικού αερίου της ανατολικής Μεσογείου στη Δύση, με αγωγή που θα ενώνει την Κύπρο με την Τουρκία. Σε αυτό το πεδίο, η τουρκική πλευρά ζητάει την άμεση δημιουργία μιας δικονομικής επιτροπής, δίχως να αναμένουν οι πλευρές

τη λύση, η οποία θα αποφασίζει για τα σχέδια που αφορούν την ΑΟΖ και θα διευθύνει τον καταμερισμό των κερδών. Μαζί με άλλες ευαισθησίες της τουρκικής πλευράς, το συγκεκριμένο σημείο παρουσιάστηκε από τον ίδιο τον Πρόεδρο της Τουρκίας στον πρωθυπουργό της Ελλάδας, στη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε την προηγούμενη εβδομάδα στην Νέα Υόρκη.

Κλίμα απαισιοδοξίας

Με «μπούσουλα» τις εξελίξεις στα πεδία της ασφάλειας, της πολιτικής ισότητας και της ΑΟΖ και κυρίως λαμβάνοντας υπόψη της το μεγάλο χάσμα που χωρίζει τις δύο πλευρές σε αυτά τα κεφάλαια του Κυπριακού, η τουρκική πλευρά βυθίζεται σε κλίμα απαισιοδοξίας σχετικά με το μέλλον της ομοσπον-

διακής λύσης. Το κλίμα απαισιοδοξίας γίνεται αισθητό τόσο στην Άγκυρα και στους κύκλους της τ/κ Δεξιάς όσο και στους κύκλους της τ/κ κοινότητας που υποστηρίζουν την ομοσπονδιακή λύση.

Τη στιγμή που γραφόταν το ρεπορτάζ η τουρκική πλευρά ανέμενε το αποτέλεσμα των συναντήσεων του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ με τους δύο ηγέτες και τονίζε ότι οι άτυπες επαφές των εγγυητριών δυνάμεων που ξεκίνησαν με τη σύσκεψη της προηγούμενης εβδομάδας συνεχίζονται. Θα μπορούσαν οι εξελίξεις στους κύκλους και διαδρόμους του ΟΗΕ να ανοίξουν τον δρόμο για νέο κύκλο συνομιλιών και συνεπώς την αποφυγή της κλιμάκωσης της έντασης στα πεδία χωρα του νησιού, κατά τις τελευταίες εβδομάδες αυτού του έτους; Οι τουρκικές πηγές που παρακο-

Η απογοήτευση

«Το αίτημα για τη διατήρηση των εγγυήσεων δεν είναι λογικό. Εφόσον δεν εμπιστευόμαστε τους Ε/κ και προβληματίζεσαι για το ενδεχόμενο ότι μια νύχτα θα έρθουν πάλι να σου κόψουν τον λαιμό, για ποιο λόγο επιθυμείς να συνεργαστείς μαζί τους υπό την σκέπη ενός συνεταιρικού κράτους». Η προαναφερόμενη τοποθέτηση, την οποία συμμερίζονται οι μερίδες της τ/κ κοινότητας που υποστηρίζουν την ομοσπονδιακή λύση, έρχεται από τον Τ/κ αναλυτή, Μετίν Μουνίρ. Όπως οι προοδευτικές μερίδες της τ/κ κοινότητας, έτσι και ο κ. Μουνίρ, εκφράζοντας απαισιοδοξία για το μέλλον της ομοσπονδιακής λύσης, τονίζει ότι στα τρία προαναφερόμενα πεδία, για το μεγάλο χάσμα μερίδιο λέοντος έχει η ίδια η τ/κ πλευρά.

λουθούν από κοντά τις εξελίξεις στο Κυπριακό εκφράζουν απαισιοδοξία και αυτό διότι, σύμφωνα πάντα με την οπτική γωνία της Άγκυρας και της ηγεσίας Ακιντζί, η ηγεσία του Αναστασιάδη δεν είναι έτοιμη για συμβιβαστικές, γεφυρωτικές λύσεις στα πεδία της ασφάλειας, της πολιτικής ισότητας και της ΑΟΖ. Γι' αυτόν άλλωστε τον λόγο, στο σημείο που έφτασαν οι εξελίξεις, η τουρκική πλευρά δεν αποκλείει κανένα ενδεχόμενο, ακόμη και τη συζήτηση εναλλακτικών σεναρίων για το Κυπριακό, όπως λ.χ. το βελούδινο διαζύγιο υπό την σκέπη της Ε.Ε. Τουρκικές πηγές επιμένουν στο γεγονός ότι η ε/κ πλευρά και η Αθήνα δεν αποκλείουν μια τέτοιου είδους συζήτηση στο άμεσο μέλλον, και αυτό παρά την κατηγορηματική διάψευση της ε/κ πλευράς.

Η ΠΕΝΤΑΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΡΑΣ

Η ΟΠΑΠ Κύπρου στηρίζει τον ΠΑΣΥΚΑΦ, διοργανώνοντας τη θεατρική παράσταση

“Η Πεντάμορφη και το Τέρας”.

Σάββατο 6 Οκτωβρίου στις 11:00 το πρωί, στο Σατιρικό Θέατρο.

Είσοδος 5 ευρώ.

Όλα τα έσοδα της παράστασης θα δοθούν για τη στήριξη του ΠΑΣΥΚΑΦ.

Να είστε όλοι εκεί!

Πληροφορίες για τα εισιτήρια στο τηλ. 22345444

Ενδιάμεσος στο ψάξιμο για τις ευρωεκλογές

Οι συνεργασίες και οι υποψηφιότητες που συζητούνται χωρίς επί του παρόντος να έχουν καταλήξει σε τελικές συμφωνίες

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Πυρετός επικρατεί το τελευταίο διάστημα στον ενδιάμεσο χώρο μεταξύ των πολιτικών αρχηγών και στελεχών. Και αυτό καθόλου τυχαία, καθώς μετά και την ήττα των προεδρικών εκλογών, οι ευρωεκλογές αποτελούν το μεγάλο στοίχημα που θα καταδείξει ποιοι θα συνεχίσουν ανενόχλητα να παίζουν από την ίδια θέση στην κοιμητική σκακιέρα και ποιοι αποκτούν σοβαρές απώλειες και ανεπούλωτες πληγές. Ο Νικόλας Παπαδόπουλος αναλαμβάνει να στήσει προσωπικά το ψηφοδέλτιο εκείνου που θα καταδείξει πως διατηρεί τα ποσοστά του. Τα υπόλοιπα κόμματα του χώρου βρίσκονται στο ψάξιμο ακόμα για το πώς θα κινηθούν. Θα καταφέρουν να συνασπιστούν αφήνοντας πίσω προσωπικές ατζέντες και ενδεχόμενες πικρίες ή θα κινηθούν αυτόνομα, βγάζοντας στην επιφάνεια ποιες δυνάμεις και ποιες αδυναμίες έχει ο καθένας;

Αρχίζει στήσιμο ο Νικόλας

Οι ευρωεκλογές αποτελούσαν ανέκαθεν μία εκλογική μάχη που αδυνατούσε να συσπειρώσει κόμματα όπως το ΔΗΚΟ, καθώς δεν υπήρχε ούτε το πολιτικό διακύβευμα ούτε το κατάλληλο κίνητρο για να προσέλθουν συσπειρωμένοι οι ΔΗΚΟϊκοί ψηφοφόροι στις κάλπες. Το διακύβευμα, ωστόσο, σε αυτές τις εκλογές φαίνεται να είναι πολύ πιο μεγάλο από άλλες φορές και επικεντρώνεται γύρω από τον Νικόλα Παπαδόπουλο και τη μετέπειτα πολιτική πορεία του. Μετά την ήττα των προεδρικών εκλογών αλλά και μετά τη διαγραφή πλειάδας παραδοσιακών στελεχών, ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ θέλει να αποδείξει πως όχι μόνο δεν έχασε το έρεισμά του, αλλά κατάφερε να συγκρατήσει τα ποσοστά του παρά τις όποιες διαγραφές. Ένα κακό εκλογικό αποτέλεσμα όχι μόνο θα προκαλέσει επιπλέον γκρίνια, αλλά θα δυσκολέψει τις όποιες επιδιώξεις του για το 2023. Ήδη κατά τη συνεδρία της γραμματείας την περασμένη Τετάρτη ο σύμβουλος κοινωνίας του ΔΗΚΟ Κώστας Παπαδόπουλος ξεκαθάρισε πως πρόκειται για μία καθαρά οργανωτική εκλογική μάχη στην οποία θα πρέπει να συμμετέχουν όσο περισσότερα στελέχη γίνεται και γι' αυτό ακριβώς τον λόγο θα πρέπει να ξεκινήσει από νωρίς την εκστρατεία. Στόχος φαίνεται να είναι η αποτροπή των διαρροών προς τη Δημοκρατική Παράταξη αλλά και η αφομοίωση ψηφοφόρων από το ευρύτερο κέντρο.

Το επόμενο διάστημα ο Ν. Παπαδόπουλος ξεκινά ο ίδιος τη διαμόρφωση του ψηφοδελτίου. Ο νυν ευρωβουλευτής Κώστας Μαυρίδης θεωρείται και ο μόνος δεδομένος ως υποψήφιος. Το όνομα της Αναστασίας Παπαδοπούλου είχε ακουστεί έντονα ωστόσο ο ίδια για προσωπικούς λόγους έχει επιλέξει να μείνει εκτός ψηφοδελτίου. Στο κάρδο μπαίνει πλέον, σύμφωνα με κομματικές πηγές, και το όνομα του στενού συνεργάτη του ΔΗΚΟϊκού προέδρου Χρύση Παντελίδη. Το κατά πόσο ο ίδιος θα είναι τελικώς υποψήφιος

είναι ένα ζήτημα ανοικτό. Όπως λέγεται ένα πρωτοκλασάτο στέλεχος και δη στενός συνεργάτης του Νικόλα Παπαδόπουλου θα βοηθήσει στη συσπείρωση και στην παρουσίαση του κόμματος στα ΜΜΕ. Το ερώτημα που εγείρεται είναι κατά πόσο ευνοεί τον ΔΗΚΟϊκό πρόεδρο μία τέτοια εξέλιξη. Όχι μόνο γιατί ενδέχεται να χάσει έναν στενό συνεργάτη του σε μία δύσκολη για τον ίδιο πενταετία αλλά και γιατί θα ενισχύσει εκείνες τις φωνές που θεωρούν ότι το ΔΗΚΟ μετατρέπεται σε κλειστό κλαμπ.

Πολύ πιθανά θεωρείται η υποψηφιότητα του νέου εκπροσώπου Τύπου του κόμματος Παύλου Μυλωνά. Ο ίδιος φαίνεται να έχει το δικό του έρεισμα και ακροατήριο που λαμβάνει ψήφους όπως λένε κομματικές πηγές από την Αριστερά μέχρι και την Ακροδεξιά. Η απουσία που τίθεται από κάποιους κύκλους

Η Αναστασία Παπαδοπούλου βγαίνει από το προσκήνιο και μπαίνουν τα ονόματα των Τρυφωνίδη, Μυλωνά, ενώ έντονα ακούγεται και το όνομα του Χρύση Παντελίδη.

είναι πως με το ενδεχόμενο εκλογής του, το ΔΗΚΟ θα χάσει αμέσως την κοινοβουλευτική του έδρα, την οποία θα λάβει στη συνέχεια η Συμμαχία Πολιτών. Κρούσεις για να κατέλθει ως υποψήφιος δέχεται βεβαίως από την ηγεσία και ο αντιπρόεδρος του ΔΗΚΟ Αλέκος Τρυφωνίδης. Ο ίδιος έχει θέσει ως προϋπόθεση την προοπτική εκλεξιμότητας, στέλνοντας ευσχήμως το μήνυμα προς την ηγεσία, πως αν θέλει να κατέλθει ως υποψήφιος θα πρέπει και η ηγεσία από την πλευρά της να βοηθήσει την υποψηφιότητά του. Αναμφίβολα, η υποψηφιότητα Αλέκου Τρυφωνίδη έχει ως στόχο να ανακόψει τις όποιες διαρροές προς τη Δημοκρατική Παράταξη, καθώς ο ίδιος προέρχεται από τους κύκλους που είχαν σταθεί πολλές φορές απέναντι στον Νικόλα Παπαδόπουλο. Ο ίδιος πάντως έχει ήδη ξεκινήσει επαφές και συναντήσεις με κομματικούς παράγοντες στη Λευκωσία βολιδοσκοπώντας και μετρώντας την εκλογική του δύναμη. Στο κάρδο της ονοματολογίας μπαίνει πλέον ο δημοσιογράφος Δημήτρης Σουγλάνης, ο οποίος προέρχεται από την επαρχία Αμμοχώστου, ενώ στην επαρχία Πάφου βλέπουν θετικά την υποψηφιότητα του μέλους του εκτελεστικού γραφείου Αυγούστου Φακοντή. Στελέχη του ΔΗΚΟ δεν αποκλείουν και την ενδεχόμενη συμπίεση με την Ελένη Θεοδώρου νοούμενου ότι η υποψηφιότητά της δεν θα είναι αποτέλεσμα συνεργασίας με την Αλληλεγγύη αλλά καθαρά κάτω από την ομπρέλα του ΔΗΚΟ. Η ίδια έχει ήδη συναντήσει τον Νικόλα Παπαδόπουλο και έχει συνομιλήσει μαζί του για το θέμα των ευρωεκλογών, χωρίς ωστόσο ακόμα να ανοίξει επί του παρόντος θέμα συνεργασίας.

Ο Νικόλας αναμένεται να πάρει ζεστά τη διαμόρφωση του ψηφοδελτίου, καθώς ένα δυνατό ψηφοδέλτιο ευελπιστεί πως θα διατηρήσει τα ποσοστά του.

Μία συνεργασία μετέωρη μεταξύ τριών του Κέντρου

Μπορεί τα κόμματα ΕΔΕΚ Οικολόγοι Αλληλεγγύη να συσπειρωθούν γύρω από την υποψηφιότητα του Νικόλα Παπαδόπουλου στις προηγούμενες εκλογές, ωστόσο τα πράγματα δεν φαίνεται να είναι τόσο εύκολα σε αυτές τις ευρωεκλογές. Αυτό φαίνεται να συνδέεται και με τα εσωκομματικά ζητήματα που έχουν να χειριστούν από τις προεδρικές εκλογές και μετά. Αντιλαμβάνονται πως πλέον τίθεται ζήτημα επιβίωσης και για την κατάληψη της έκτης έδρας θεωρείται απαραίτητη η κοινή τους συμπίεση. Η συμπίεση Συμμαχίας Πολιτών, Οικολόγων και Αλληλεγγύης γύρω από την υποψηφιότητα του Σενέρ Λεβέντ φαίνεται να μην προχωράει, καθώς ο γνωστός δημοσιογράφος θέτει ως προϋπόθεση όχι μόνο τη μη συμμετοχή πολιτικών αρχηγών στο ψηφοδέλτιο αλλά και κομματικούς στελεχών. Μία κίνηση που φαίνεται να δυσαρεστεί τα εμπλεκόμενα κόμματα και να μην αποκλείεται τελικώς η κοινή συμπίεση των τριών. Πάντως, την οποία τελική απόφαση συνεργασίας καθυστερούν εσωκομματικές δυσλειτουργίες αλλά και αποχωρήσεις που φαίνεται να δρομολογούνται σε Συμμαχία Πολιτών και Αλληλεγγύη.

Η ΕΔΕΚ, πάντως, κινείται μόνη της επί του παρόντος. Είχε προωθήσει την ιδέα της κοινής συμπίεσης με τους Οικολόγους, συζητούσε το ενδεχόμενο συνεργασίας και με την Αλληλεγγύη, αλλά απέκλειε από την αρχή το ενδεχό-

Σε μετέωρη βήμα βρίσκονται οι διαβουλεύσεις για κοινό ψηφοδέλτιο στον Ενδιάμεσο με τα κόμματα του χώρου να επηρεάζονται από εσωκομματικά προβλήματα που προκύπτουν από τις προεδρικές εκλογές και μετά.

Η ΕΔΕΚ απομακρύνθηκε από το πλάνο της οποιας συνεργασίας με τα υπόλοιπα κόμματα του χώρου, ωστόσο, μετά και από το επικείμενο ναυάγιο με τον Σενέρ δέχεται εκ νέου κρούσεις για συζητήσεις.

μενο συνεργασίας με τη Συμμαχία Πολιτών. Το γεγονός ότι οι Οικολόγοι έθεταν επιτακτικά ζήτημα εκ περιτροπής έδρας φαίνεται να υπήρχε και ο λόγος ναυαγίου, καθώς

ο Μαρίνος Σιζόπουλος θεωρούσε πως κάτι τέτοιο θα ενίσχυε την απαξίωση του εκλογικού σώματος. Ήδη ο πρόεδρος των Σοσιαλιστών ολοκλήρωσε τις ανοικτές συνελεύσεις σε κάθε πόλη, ακούγοντας την άποψη των ΕΔΕΚιτών να το κατά πόσο το κόμμα θα πρέπει να κατεβεί αυτόνομα ή σε συνεργασία με άλλα κόμματα του χώρου. Τις τελικές αποφάσεις αναμένεται να λάβει η Κεντρική Επιτροπή του κόμματος το δεύτερο δεκαήμερο του Οκτώβρη. Σύμφωνα με ανεπιβεβαίωτες πηγές, υπάρχει ήδη κρούση προς τον Μαρίνο Σιζόπουλο από τον ενδιάμεσο χώρο για αναθεώρηση των αποφάσεών του και για κοινή πορεία. Για τον πρόεδρο της ΕΔΕΚ προϋπόθεση

θεωρείται μία συνεργασία που θα βασίζεται σε αρχές και δεν θα προκαλέσει απαξίωση. Το τι θα πράξει τελικά η ΕΔΕΚ είναι ένα ζήτημα ανοικτό. Το σίγουρο είναι πως ο κ. Σιζόπουλος έχει ήδη ξεκινήσει επαφές διαβουλεύσεις με πρόσωπα για να βρίσκονται στο ψηφοδέλτιο. Δεδομένη θεωρείται η υποψηφιότητα του ευρωβουλευτή Δημήτρη Παπαδάκη, ο οποίος έχει ήδη ξεκινήσει τις επαφές του για τον προεκλογικό. Κρούση έχει κάνει ήδη στους βουλευτές του κόμματος Κωστή Ευσταθίου και Ηλία Μυριάνθους με τον πρώτο όπως όλα δείχνουν να έχει ήδη αρνηθεί, ενώ έντονα ακούγεται και το όνομα του γνωστού διεθνολόγου Χρίστου Ιακώβου.

ΑΡΘΡΟ / Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ

Εξελικτική λύση αντί των μη αποδεκτών λύσεων ΔΔΟ και δύο κρατών

Η ιδέα της εξελικτικής λύσης στο Κυπριακό επανέρχεται σε μία ιστορική συγκυρία κατά την οποία το οριστικό αδιέξοδο στις διαπραγματεύσεις για λύση ΔΔΟ είναι πλέον ορατό. Η ε/κ πλευρά μετά από μία διαχρονικά πολύ κακή διαπραγμάτευση, που ακολούθησε την απώλεια της ιστορικής ευκαιρίας του 1978, έχει μπροστά της κατά μεγάλο ποσοστό την τελική μορφή της ΔΔΟ. Αυτή είναι τόσο κακή που εκτιμάται πως δεν θα γίνει αποδεκτή σε τυχόν δημοψηφίσματα αλλά και αν γίνει θα καταρρεύσει πολύ σύντομα. Είναι για αυτούς τους δύο λόγους που ο Πρόεδρος Αναστασιάδης δεν την είχε αποδεχθεί πέρυσι στο Κραν Μοντάνα. Αντί αυτού επέλεξε, σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες, να βολιδοσκοπήσει την τουρκική πλευρά για το ενδεχόμενο λύσης δύο κρατών εντός της Ε.Ε. Η τελευ-

ταία με ένα επιδέξιο διαπραγματευτικό ελιγμό δώλωσε έτοιμη να συζητηθεί στην περίπτωση που αυτό κατατεθεί γραπτώς από την ε/κ πλευρά. Ούτως ή άλλως προτεραιότητα της Τουρκίας είναι να τελειώσει με το Κυπριακό με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Παράλληλα ο Πρόεδρος Αναστασιάδης στους μήνες που ακολούθησαν το Κραν Μοντάνα δοκίμασε μέσω διαρροών τις αντοχές των ε/κ σε μία τέτοια λύση. Το αποτέλεσμα ήταν εξίσου αρνητικό. Δεν είναι καθόλου τυχαίο που οι δύο άνδρες διαφημιστές της λύσης των δύο κρατών, οι Σταύρος Λυγερός και Άγγελος Συρίγος, έχουν προσφάτως ανακρούσει πρήμνα και επέστρεψαν στην αρχική θέση δυνάμει για μη λύση ενόψει δήθεν θετικών διαφοροποιήσεων των γεωπολιτικών δεδομένων κάτι που όπως γνωρίζουν θα οδηγήσει σταδιακά στη δικητό-

μηση. Η επερχόμενη περαιτέρω τουρκοποίηση των Κατεχομένων με την πλήρη ανατροπή των πληθυσμιακών ισορροπιών σε βάρος των Τ/κ θα κάνει τη λύση δύο κρατών αναπόφευκτη. Το συνεχιζόμενο αδιέξοδο στις διαπραγματεύσεις για συνολική λύση στη λογική της ΔΔΟ οδήγησε επίσης αριθμό ιδεοσυμμένων στην Κραν Μοντάνα για μία εξελικτική ή κατά στάδια λύση που θα οδηγούσε στην ΔΔΟ. Ο Ανδρέας Θεοφάνους το 2016 μαζί με τους Σωτήρη Κάττο και Κωνσταντίνο Μαυροειδή, ο Χρίστος Γιάγκου και ο Νίκος Περιστιάνης μαζί με ομάδα άλλων επιστημόνων που περιλάμβανε και τον Τ/κ Γιουτζέλ Βουράλ έγραψαν σχετικά κείμενα. Αυτά όμως δεν έτυχαν της ίδιας προσοχής των ΜΜΕ και των ΜΚΔ όσο η πρόσφατη δημοσίευση μιας ανάλογης πρότασης από τον επί χρόνια σύμ-

βουλο της ε/κ πλευράς κ. Πόλυ Πολυβίου. Η πρόταση αυτή επιχειρεί να μας πείσει πως για να αποφύγουμε την κατάργηση της Κ.Δ. και ταυτόχρονα να πάρουμε πίσω εδάφη καλό είναι να δώσουμε στους Τ/κ καθεστώς αυτονομίας μέσα από ένα οδικό χάρτη με βήματα όπως αυτά που είχαν συζητηθεί και απορριφθεί και στο παρελθόν όπως η επιστροφή της Αμμοχώστου και το άνοιγμα του αεροδρομίου της Τύμπου και του λιμανιού της Αμμοχώστου. Ο κ. Πολυβίου, κατά τρόπο μη ρεαλιστικό, θεωρεί ότι οι Τούρκοι είναι δυνατό να δώσουν το βασικό τους διαπραγματευτικό χαρτί, το έδαφος, για να πάρουν αυτονομία στο πλαίσιο μάλιστα της Κ.Δ. χωρίς να έχουν εξασφαλίσει καθεστώς συνιστώμενου κρατιδίου στο πλαίσιο ενός ομοσπονδιακού συνεταιρισμού που να διαλαμβάνει την αποτελεσματική

συμμετοχή τους στη διακυβέρνηση και τουρκικές εγγυήσεις. Αλλά η πρόταση Πολυβίου υποτιμά και το θέμα του φυσικού αερίου. Θεωρεί ότι οι Τ/κ και η Τουρκία θα αλλάξουν γνώμη και θα αρκεστούν σε ένα ειδικό ταμείο υδρογονανθράκων με τη λογική που εμείς το προτείνουμε και το οποίο ήδη έχουν απορρίψει. Παραβλέπει το γεγονός ότι αυτοί επιμένουν σε συνδιαχείριση των υδρογονανθράκων την οποία μάλιστα θεωρούν περισσότερο σημαντικό και από τη ίδια τη λύση του Κυπριακού. Τέλος, να πω ότι ο κ. Πολυβίου δεν αποκλείει μετά την εφαρμογή του οδικού του χάρτη να μην υπάρξει συνολική λύση, Υποστηρίζει ότι πιθανότατα δεν θα γίνουν αποδεκτές οι τουρκικές θέσεις για αποτελεσματική συμμετοχή των Τ/κ κ.λπ. Σημειώνει ότι η νέα κατάσταση πραγμάτων που θα δημιου-

ργήσει ο οδικός χάρτης δεν θα πρέπει να είναι αναστρέψιμη. Έχω την αίσθηση ότι η πρόταση Πολυβίου συνειδητά αποσκοπεί στο να μας ωθήσει στη διαπραγμάτευση μιας νέας σταθερότερης κατάστασης πραγμάτων αφού, όπως φαίνεται, ούτε η ΔΔΟ ούτε η λύση δύο κρατών είναι αποδεκτές και η παρούσα κατάσταση πραγμάτων έπαψε να είναι σταθερή. Έχω την άποψη ότι η Τουρκία επιχειρεί να μας οδηγήσει σε μία τελική λύση ΔΔΟ ή δύο κρατών ή εναλλακτικά σε μία νέα κατάσταση πραγμάτων καλύτερη για την ίδια από ό,τι η σημερινή. Είναι υπαρκτός ο κίνδυνος η μετάβαση αυτή να γίνει μέσα από κρίσεις που η Τουρκία θα προκαλέσει.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος και ήταν μέχρι πρόσφατα γραμματέας του Γεωστρατηγικού Συμβουλίου (2014-2017).

Ψάχνουν ημερομηνία για τη Γιωρκάτζη

Σε εξέλιξη παρασκηνιακές επαφές με SSM για παράδοση διαβαθμισμένων εγγράφων στην Ερευνητική Επιτροπή για τη ΣΚΤ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Παραμένει το αδιέξοδο που έχει δημιουργηθεί μεταξύ Ερευνητικής Επιτροπής για ΣΚΤ και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM), σχετικά με την παράδοση διαβαθμισμένων εγγράφων αλλά και την κατάθεση της Ντανιέλ Νουί επικεφαλής της εποπτικής αρχής. Σε ό,τι αφορά την παρουσία της ευρωπαϊκής αξιωματούχου στην Ερευνητική Επιτροπή, επί του παρόντος δεν υπάρχουν σημάδια που να δείχνουν άρση του αδιεξόδου που υπάρχει. Το κώλυμα που υπάρχει φαίνεται να είναι επί της διαδικασίας λήψης της κατάθεσης. Πληροφορίες της «Κ» φέρουν την Ντανιέλ Νουί έτοιμη να συνδράμει το έργο της Ερευνητικής Επιτροπής, όχι όμως ενόρκως. Οι ίδιες πληροφορίες λένε πως εάν ξεπερασθεί το ζήτημα της ένορκης, προφορικής ή γραπτής κατάθεσης η κ. Νουί θα τεθεί στη διάθεση της Επιτροπής.

Ωστόσο, αν ληφθούν υπόψη οι πρόνοιες του νομοθετικού πλαισίου περί Ερευνητικών Επιτροπών, τα εμπόδια που υπάρχουν δεν φαίνεται πως μπορούν να υπερπηδηθούν. Όπως σαφώς αναφέρεται στον περί Ερευνητικών Επιτροπών Νόμο, ΚΕΦ. 44 άρθρο 7(β) οποιαδήποτε μαρτυρία γραπτή ή προφορική πρέπει να δοθεί ενόρκως. Στο άλλο ζήτημα με τα διαβαθμισμένα έγγραφα του SSM που έχουν ζητηθεί από την Ερευνητική Επιτροπή, αφήνεται να νοηθεί πως ενδεχομένως να εξευρεθεί μια φόρμουλα που να ικανοποιεί τις ανησυχίες του SSM για την εμπιστευτικότητα των εγγράφων κάτι που θα ανοίξει το δρόμο για παράδοσή τους, στην Επιτροπή. Για το θέμα αυτό υπάρχουν πληροφορίες που θέλουν να καταβάλλονται προσπάθειες για άρση

Ερωτόκριτος Χλωρακιάτης, Αντώνης Πασχαλίδης πρώην υπουργός Εμπορίου, Διονύσης Διονυσίου, εκπρόσωπος του ΥΠΟΙΚ στη ΣΚΤ και Όμηρος Πισσαριδής διευθυντής της Axia Venture Group ήταν από τις σημαντικές εμφανίσεις ενώπιον της Επιτροπής.

των εμποδίων. Διεργασίες που δημιουργούν αισιοδοξία και στον πρόεδρο της Ερευνητικής Επιτροπής Γιώργος Αρέστη, ο οποίος σε κάποιο σημείο των δημόσιων ακροάσεων της περασμένης εβδομάδας ανέφερε πως οι προσπάθειες παράδοσης εγγράφων στην Επιτροπή από πλευράς SSM βρίσκεται σε καλό δρόμο.

Θα εκδοθεί πόρισμα

Οι ανησυχίες που έχουν εκφραστεί για ενδεχόμενες επιπτώσεις στις έρευνες από τη διαφανόμενη απουσία του SSM, δεν φαίνεται να βρίσκουν πρόσφορο έδαφος στα μέλη της Ερευνητικής Επιτροπής. Μάλιστα, όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ» η Επιτροπή προετοιμάζεται για την παρουσία της Χρυστάλλας Γιωρκάτζη στο «Φιλοξενία» και αυτό που απομένει είναι η εξεύρεση της ημερομηνίας εκείνης που να μην επηρεάζει το πρόγραμμα της διοικήτριας της Κεντρικής Τράπεζας. Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο αυτό που παραμένει άγνωστο είναι το κατά πόσο η Χρυστάλλα Γιωρκάτζη καλύπτεται από

Αισιοδοξία επικρατεί στην Ερευνητική Επιτροπή πως θα εξευρεθεί η φόρμουλα εκείνη που θα ικανοποιεί τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό προκειμένου να παραδώσει έγγραφα που αφορούν τη ΣΚΤ από το 2014 μέχρι και την πώλησή της στην Ελληνική Τράπεζα.

τα ζητήματα εμπιστευτικότητας, που θέτει η εποπτική αρχή της Ευρώζων και αφορούν την περίοδο μετά το 2014 που ο πιστωτικός τομέας της Κύπρου βρίσκεται υπό την ομπρέλα του SSM.

Δάνεια 18 εκατ. ευρώ

Η παρουσία Ερωτόκριτου Χλωρακιάτη, λόγω θέσεως στη ΣΚΤ, ξεχώρισε στις δημόσιες ακροάσεις της περασμένης εβδομάδας. Παρά την ποινική υπόθεση στην οποία είναι κατηγορούμενος ο κ. Χλωρακιάτης, χωρίς να ερωτηθεί αναφέρθηκε στα δάνεια ύψους 18 εκατ. ευρώ που έλαβε από τη ΣΠΕ Στροβόλου, κάνοντας λόγο για προσπάθεια κάποιων Μέσων Ενημέρωσης και προσώπων να τον διαβάλουν. Κατά τον ίδιο δεν εξασφάλισε ευ-

νοϊκό επιτόκιο, ενώ δόθηκαν εξασφαλίσεις που κάλυπταν τις χορηγίες. Ο κ. Χλωρακιάτης υποστήριξε πως αν γινόταν αποδεκτή εισήγηση του Αθανάσιου Ορφανίδη για τα κεφαλαιουχικά ελλείμματα της ΣΠΕ Στροβόλου με ενδεχόμενη αποξένωση της εταιρείας από τον Κεντρικό Φορέα ο Συνεργατισμός θα είχε καταρρεύσει από τότε.

Το plan B της ΣΚΤ

Ενώπιον της Ερευνητικής Επιτροπής για δεύτερη φορά βρέθηκε και ο εκπρόσωπος του ΥΠΟΙΚ στη ΣΚΤ, Διονύσης Διονυσίου. Από την πολύωρη κατάθεση του κ. Διονυσίου ξεχώρισαν οι αναφορές του για Σχέδιο Β αρχές του 2018 για τη ΣΚΤ, καθώς και οι αναφορές του προέδρου της Επιτροπής για δάνεια

ύψους 116 εκατ. ευρώ το 2016 σε επιχειρηματίες.

-06/2017 δάνειο 19 εκατ. ευρώ σε κατασκευαστική εταιρεία.

-11/2017 δάνειο 23 εκατ. ευρώ σε ξενοδοχείο της περιοχής Αμμοχώστου.

-12/2017 δάνειο 13 εκατ. ευρώ σε εταιρεία ξενοδοχείων.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής αναφέρθηκε και σε μια τέταρτη περίπτωση τον Δεκέμβριο του 2017 που εταιρεία πήρε 9 εκατ. ευρώ. Εδώ ο κ. Αρέστη ανέφερε το όνομα της εταιρείας που πήρε το δάνειο και ήταν η Logicom.

Axia-Altamira

Στο τι προηγήθηκε της συμφωνίας ΣΚΤ και Altamira για τη Διαχείριση των κόκκινων δανειών,

επικεντρώθηκε η Επιτροπή έχοντας ενώπιόν της τον Όμηρο Πισσαριδή, γενικό διευθυντή της Axia Venture Group. Ο μάρτυρας ανέφερε πως η πρώτη επαφή της Axia - Altamira με ΣΚΤ έγινε επί εποχής Νικόλα Χατζηγιάννη, ενώ ερωτήσεις δέχθηκε και για συναντήσεις επενδυτών με τον υπουργό Οικονομικών. Στις συναντήσεις αυτές όπως είπε, δύο τον αριθμό, το αντικείμενο ήταν πού πάει η οικονομία και πώς προχωρά το θέμα αποκρατικοποίησης της Cyta. «Ο ΥΠΟΙΚ έχει καλό όνομα στους επενδυτές και όταν έρχονται στην Επιτροπή επιθυμούν να συναντηθούν μαζί του» πρόσθεσε ο μάρτυρας.

Αντώνης Πασχαλίδης

Η παρουσία του πρώην υπουργού Εμπορίου, επί διακυβέρνησης Χριστόφια Αντώνης Πασχαλίδη, αποτελεί την πρώτη παρουσία πολιτικού προσώπου στις έρευνες που πραγματοποιούνται για τον Συνεργατισμό. Ο κ. Πασχαλίδης κλήθηκε με την ιδιότητα του πολιτικού προϊστάμενου του Συνεργατισμού που είχε ο εκάστοτε υπουργός Εμπορίου. Ο κ. Πασχαλίδης αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, και σε μια συνάντηση που είχε γίνει επί υπουργίας του, όπου το θέμα ήταν οι προειδοποιήσεις του τότε διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας Αθανάσιου Ορφανίδη πως ο Συνεργατικός Πιστωτικός Τομέας θα αντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα αν γινότουσαν τεστ κοπώσεως. Όπως ανέφερε ο κ. Πασχαλίδης το Υπουργείο Οικονομικών, τότε, καθυστάχασε λέγοντας πως οι υποδείξεις του κ. Ορφανίδη ήταν υπερβολές. Επίσης, ο κ. Πασχαλίδης είπε πως η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα πήθε από το 2009 να κλείσει τον Συνεργατισμό.

Εβδομάδα Ενημέρωσης Υπεύθυνου Παιχνιδιού 8 - 14 Οκτωβρίου 2018

6-7.10.2018

Σάββατο + Κυριακή

Πρώτη ημερίδα της Εβδομάδας Ενημέρωσης Υπεύθυνου Παιχνιδιού κατά την είσοδο των παικτών στο γήπεδο

Ποδοσφαιρικοί Αγώνες 5ης Αγωνιστικής Α' Κατηγορίας

8.10.2018

Δευτέρα 09:00 - 14:30

Συνέδριο Υπεύθυνου Παιχνιδιού

Συνεδριακό Κέντρο Φιλοξενία, Λευκωσία

9.10.2018

Τρίτη 11:00 - 13:00

«Γυναίκες και Προβληματική Ενασχόληση» - Παρουσίαση Βιβλίου από τη Συγγραφέα Λιζ Κάρτερ

Λεβέντειος Πινακοθήκη, Λευκωσία

Τρίτη 10:00 - 17:00

«Προβληματική Ενασχόληση με τα Τυχερά Παιχνίδια και Κοινωνική Ευθύνη» - Εκπαιδευτικό Σεμινάριο - Gamcare

Κέντρο Πληροφόρησης Νέων, Λεμεσός

Τρίτη 11:00 - 13:00

«Στείλε το μήνυμά σου» - Διαδραστικό Παιχνίδι

Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία

Τρίτη 08:30 - 12:30

«Εισαγωγή στην αξία και πρακτική εφαρμογή του Υπεύθυνου Παιχνιδιού» - Εκπαιδευτικό Σεμινάριο προς το Προσωπικό των Παρόχων Τυχερών Παιχνιδιών

Ξενοδοχείο Radisson Blu, Λάρνακα

Τρίτη 14:00 - 18:00

«Τι είναι Υπεύθυνο Παιχνίδι;» - Εκπαιδευτικό Σεμινάριο - Totally Gaming

Αίθουσα Οθέλλος, Ξενοδοχείο Hilton Cyprus, Λευκωσία

10.10.2018

Τετάρτη 08:30 - 12:30

«Εισαγωγή στην αξία και πρακτική εφαρμογή του Υπεύθυνου Παιχνιδιού» - Εκπαιδευτικό Σεμινάριο προς το Προσωπικό των Παρόχων Τυχερών Παιχνιδιών

Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων Υπ. Οικονομικών, Λευκωσία

Τετάρτη 10:00 - 17:00

Εκπαιδευτικό Σεμινάριο: «Προβληματική Ενασχόληση με τα Τυχερά Παιχνίδια και Κοινωνική Ευθύνη» - Gamcare

Ξενοδοχείο Hilton Cyprus, Αίθουσα Ακάμας, Λευκωσία

Τετάρτη 11:00 - 13:00

«Στείλε το μήνυμά σου» - Διαδραστικό Παιχνίδι

Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Λευκωσία

12.10.2018

Παρασκευή 08:30 - 19:00

«Design Sprint για Ασφαλές και Υπεύθυνο Παιχνίδι»

Youth MakerSpace ONEK, Λάρνακα

Παρασκευή 08:30 - 12:30

«Εισαγωγή στην αξία και πρακτική εφαρμογή του Υπεύθυνου Παιχνιδιού» - Εκπαιδευτικό Σεμινάριο προς το Προσωπικό των Παρόχων Τυχερών Παιχνιδιών

Χαρουπόμυλοι Λανίτη, Λεμεσός

Παρασκευή 11:00 - 13:00

«Στείλε το μήνυμά σου» - Διαδραστικό Παιχνίδι

Πανεπιστήμιο Frederick, Λευκωσία

11.10.2018

Πέμπτη 15:00 - 19:00

«Gambling & Social Gaming Awareness Education» - YGAM

Κεντρικά Γραφεία ONEK, Λευκωσία

Πέμπτη 11:00 - 13:00

«Στείλε το μήνυμά σου» - Διαδραστικό Παιχνίδι

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία

Επιπλέον ενέργειες κατά τη διάρκεια της εβδομάδας: Διαμοίρασμα Ενημερωτικού Υλικού στους Εθνοφρουρούς, στην Αστυνομική Δύναμη Κύπρου, στους Δήμους και Κοινοότητες, κλπ

14.10.2018

Κυριακή 11:00 - 20:00

Διαμοίρασμα Ενημερωτικού Υλικού σε Κεντρικά σημεία Επαρχιών

Παγκύπρια

13.10.2018

Σάββατο 08:30 - 13:00

«Design Sprint για Ασφαλές και Υπεύθυνο Παιχνίδι»

Youth MakerSpace ONEK, Λάρνακα

Περισσότερες πληροφορίες:

www.responsiblegamblingweek.gov.cy

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Οι ισχυρισμοί ότι τα οικονομικά του ΓΕΣΥ δεν βγαίνουν δεν ευσταθούν

Τα προβλήματα που υπάρχουν στον τομέα της υγείας θα επιλυθούν μέσω της εφαρμογής του, λέει ο Κωνσταντίνος Ιωάννου

Συνέντευξη στον ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ

Απαντήσεις στα ερωτήματα των πολιτών αλλά σχετικά με την εφαρμογή του Γενικού Σχεδίου Υγείας δίνει στην «Κ» ο υπουργός Υγείας, Κωνσταντίνος Ιωάννου. Σε συνέντευξη του εξηγεί μεταξύ άλλων, το κόστος, τα χρονοδιαγράμματα αλλά και τα οφέλη του Γενικού Σχεδίου Υγείας και όπως αναφέρει ο Κωνσταντίνος Ιωάννου «το ΓεΣΥ έγινε μετά από πολυχρόνους σχεδιασμούς, λαμβάνοντας υπόψη δεδομένα και βέλτιστες πρακτικές άλλων χωρών οι οποίες υιοθετήθηκαν και προσαρμόστηκαν στα δεδομένα της Κύπρου».

—Θα εφαρμοστεί το ΓεΣΥ ως έχει προγραμματιστεί;

—Βεβαίως θα εφαρμοστεί. Πρώτα από όλα να ξεκαθαρίσω ότι βάσει νόμου, η ημερομηνία έναρξης του Γενικού Σχεδίου Υγείας είναι η 1η Ιουνίου του 2019, και η ημερομηνία έναρξης αποκοπής των εισφορών είναι η 1η Μαρτίου 2019. Ο οργανισμός που τρέχει τις διαδικασίες για την εφαρμογή του Σχεδίου Υγείας είναι ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ). Σε συνεννόηση με τον ΟΑΥ έχει ετοιμαστεί ένας οδικός χάρτης με όλες τις δράσεις που προβλέπονται να γίνουν μέχρι την εφαρμογή της πρώτης φάσης (1/6/2019). Για να αξιολογήσουμε τις δράσεις που πρέπει να γίνουν, παρακολουθείται σε εβδομαδιαία βάση, και δεν υπάρχει οποιαδήποτε καθυστέρηση.

—Υπάρχει οποιαδήποτε ανησυχία για το Γενικό Σχέδιο Υγείας;

—Αρχικά να διευκρινίσουμε ότι το ΓεΣΥ έγινε μετά από πολυχρόνους σχεδιασμούς, λαμβάνοντας υπόψη δεδομένα και βέλτιστες πρακτικές άλλων χωρών, οι οποίες υιοθετήθηκαν και προσαρμόστηκαν στα δεδομένα της Κύπρου. Άρα θεωρώ, όσον αφορά στον σχεδιασμό του ΓεΣΥ, ότι έχει γίνει μια πάρα πολύ καλή δουλειά, και λόγω του βάθους χρόνου που έγιναν οι μελέτες, και ως προς την αξιοποίηση, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, διακεκριμένων και κορυφαίων εμπειρογνομών από το εξωτερικό. Σε σχέση με τον σχεδιασμό λοιπόν έχουν ληφθεί υπόψη τα οικονομικά και τα κοινωνικά δεδομένα της Κύπρου, και θεωρώ ότι καταλήξαμε σ' ένα πολύ λειτουργικό Σχέδιο Υγείας. Αυτό που απομένει είναι το πρακτικό κομμάτι. Σίγουρα στην εφαρμογή μπορεί να υπάρξουν προβλήματα, κανένας δεν λέει ότι είναι το τέλειο σχέδιο και ότι με την εφαρμογή όλα θα λειτουργήσουν ομαλά. Αλλά το Σχέδιο θα αξιολογείται τακτικά, ώστε να διορθώνονται οποιαδήποτε προβλήματα τυχόν προκύψουν.

—Επικρατεί η άποψη ότι το οικονομικό σκέλος του ΓεΣΥ βασίζεται σε δεδομένα τα οποία ελήφθησαν πριν από πέντε χρόνια. Λέγεται, επίσης, ότι τα οικονομικά του ΓεΣΥ δεν βγαίνουν

“

«Σίγουρα στην εφαρμογή μπορεί να υπάρξουν προβλήματα, κανένας δεν λέει ότι είναι το τέλειο σχέδιο και ότι με την εφαρμογή όλα θα λειτουργήσουν ομαλά. Αλλά το Σχέδιο θα αξιολογείται τακτικά».

και ότι θα χρειαστεί στο κοντινό μέλλον να γίνουν αναπροσαρμογές. Υπάρχει τέτοιο ενδεχόμενο;

—Είναι τελείως λανθασμένη αυτή η τοποθέτηση, για δύο λόγους. Πρώτα από όλα οι σχεδιασμοί του ΓεΣΥ έχουν γίνει με την αναλογιστική μελέτη της Mercer, έχουν ολοκληρωθεί το 2015 με στόχο τότε να ξεκινήσει το σχέδιο το 2016, και φυσικά προέβλεπε κάποιες αυξήσεις το συγκεκριμένο. Εμείς ξεκινούμε την εφαρμογή τώρα ωσάν να είχε λειτουργήσει το 2016 για το 2019. Επίσης, θέλω να επιβεβαιώσω ότι οι αρχικές εκτιμήσεις της Τρόικας και του σχεδίου, όπως είχε σχεδιαστεί, έχουν επιβεβαιωθεί με τα δεδομένα που έχουμε συλλέξει από τη Στατιστική Υπηρεσία το 2016 και το 2017. Δηλαδή, ενώ, το Σχέδιο προέβλεπε να λειτουργήσει αρχές του 2016, και δεν λειτουργήσε, μεν, αλλά μας δίνει την ευχέρεια να επιβεβαιώσουμε τα δεδομένα του, με την πραγματική εικόνα, η οποία επιβεβαιώνει τους σχεδιασμούς τους ΓεΣΥ.

—Βάσει των στοιχείων που έχουν ανακοινωθεί για τις εισφορές των υπαλλήλων και των εργαζομένων, ποια θα είναι η ποιότητα των ιατρικών υπηρεσιών;

—Η ποιότητα και οι οικονομικά δεδομένα είχαν ληφθεί υπόψη από πριν. Επίσης, θα ήθελα να διευκρινίσω, επειδή υπήρχε η άποψη στο παρελθόν ότι το ΓεΣΥ οικονομικά θα καταρρεύσει, πως το Σχέδιο εφαρμόζεται με σφαιρικό προϋπολογισμό. Σύμφωνα με τις εισφορές που προβλέπονται στον νόμο, το ποσό που θα εισπράττεται πλησιάζει το 1 δισ. ευρώ. Από το 1 δισ. ευρώ, ο ΟΑΥ θα αποζημιώνει τους παρόχους, είτε αυτοί είναι οι ιατροί, είτε είναι τα φάρμακα, είτε η ενδονοσοκομειακή περίθαλψη. Είναι, επίσης, σημαντικό να ξεκαθαρίσουμε ότι αυτό το ποσό δεν μπορεί να αλλάξει, δεν μπορεί ούτε και δύναται να αυξηθεί. Συνεπώς, οι ισχυρισμοί που ακούγονται από διάφορους ότι τα οικονομικά δεν βγαίνουν δεν ευσταθούν.

—Μπορείτε να διαβεβαιώσετε τον κόσμο, κύριε υπουργέ, στα όποια ενδεχομένως οικονομικά

Το προγραμματισμένο ποσό των εισφορών που ανέρχεται στο 1 δισ. ευρώ, δεν μπορεί να αλλάξει, ούτε δύναται να αυξηθεί, τονίζει στην «Κ» ο υπουργός Υγείας Κωνσταντίνος Ιωάννου.

προβλήματα προκύψουν με την εφαρμογή του ΓεΣΥ, ότι δεν θα επηρεαστεί η ποιότητα της προσφερόμενης υπηρεσίας στο θέμα της υγείας;

—Στόχος του ΓεΣΥ είναι να βελτιώσει την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών της Υγείας, διότι αυτή τη στιγμή το υφιστάμενο μοντέλο, τουλάχιστον όσο αφορά στα δημόσια νοσηλευτήρια, δεν λειτουργεί πλέον. Αναγνωρίζουμε ότι υπάρχει μεγάλη ζήτηση και δεν υπάρχει η ανάλογη προσφορά από τα δημόσια νοσηλευτήρια. Το ΓεΣΥ πρώτιστα έχει διάφορα οφέλη. Αρχικά, βασικό του χαρακτηριστικό είναι η καθολικότητα. Όλος ο κόσμος θα είναι πλέον δικαιούχος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, επιλύοντας έτσι και διαχρονικά προβλήματα ομάδων ασθενών, όπως είναι οι χρόνιοι, που αντιμετώπιζαν τεράστιες δυσκολίες στην εξασφάλιση ασφάλισής τους. Επίσης, ένα άλλο σημαντικό πλεονέκτημα του Σχεδίου είναι η δυνατότητα της επιλογής που θα έχει στο εξής ο κάθε ασθενής. Οι ασθενείς θα επιλέγουν τον ιατρό της προτίμησής τους και παράλληλα, όλοι όσοι δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας θα μπορούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Τα προβλήματα που υπάρχουν τη δεδομένη στιγμή στον τομέα της υγείας θα επιλυθούν μέσω της εφαρμογής του ΓεΣΥ.

Κονδύλι για τις αμοιβές —Λαμβάνοντας υπόψη τις αντιδράσεις του ΠΙΣ και την εικόνα που έχετε, ο ιατρικός κόσμος θα

επιδείξει ενδιαφέρον για να συμβληθεί με το ΓεΣΥ;

—Υπάρχουν σίγουρα αντιδράσεις από τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο, αλλά έχουν μπει σε ένα διάλογο με τον ΟΑΥ τους τελευταίους τρεις μήνες με την προοπτική να γεφυρωθούν οι οποιεσδήποτε διαφορές υπάρχουν στο οικονομικό σκέλος. Εμείς από την πλευρά μας ως Υπουργείο Υγείας έχουμε τονίσει και στις δύο πλευρές ότι είμαστε στη διάθεσή τους εάν και εφόσον χρειαστεί να επεμβούμε, αλλά αυτό που έχει τονιστεί στον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο και στους ιατρούς σε κατ' ιδίαν συνάντηση είναι εκείνο που σας ανέφερα ήδη, ότι δηλαδή δύσκολα αλλάζει ο προϋπολογισμός για το κονδύλι που θα διατεθεί για τις αμοιβές των γιατρών, διότι, όπως σας εξήγησα, είναι σφαιρικός ο προϋπολογισμός. Για να αυξηθεί το κονδύλι των γιατρών πρέπει να μειωθεί το ανάλογο κονδύλι είτε για τα φάρμακα ή τα νοσήλια. Το κονδύλι όμως αυτό να διευκρινίσω έχει καθοριστεί κατόπι της αναλογιστικής μελέτης της Mercer, που αντικατοπτρίζει τις δαπάνες στον τομέα της υγείας στην ολότητά του, που είναι 1,2 δισεκατομμύρια το χρόνο. Το 1 δισεκατομμύριο εντάσσεται σε περιβάλλον ΓεΣΥ, με κάποιες υπηρεσίες να μένουν εκτός. Υπάρχει σίγουρα η δυνατότητα για κάποιες διαφοροποιήσεις και αναπροσαρμογές στον διαμοιρασμό των χρημάτων, αλλά αυτές θα είναι ελάχιστες. Οι προτεινόμενες αμοιβές, για τους παιδίατρος θα είναι 100.000 ευρώ ανά έτος, για μέσο

όρο 875 παιδιά, σε αντίθεση με 160.000 ευρώ που ζητά ο ΠΙΣ. Σε περίπτωση που κάποιος εγγραφεί τον διπλάσιο αριθμό παιδιών —η «οροφή» για κάθε γιατρό είναι 2.500 ασθενείς— είναι 200.000 ευρώ. Στην περίπτωση των παθολόγων και των γενικών ιατρών, που θα είναι οι προσωπικοί γιατροί για τους ενήλικες, αναλογούν κατά μέσο 1.300 ασθενείς ανά γιατρό. Για 1.300 ασθενείς, οι προτεινόμενες αμοιβές είναι 110.000 ευρώ ανά έτος, σε αντίθεση με τις 190.000 ευρώ που αντιπροτείνει ο ΠΙΣ. Είναι αντιληπτό πως η διαφορά είναι μεγάλη και δεν μπορεί να γεφυρωθεί. Εμείς θεωρούμε ότι με τις οικονομικές απολαβές και αποζημιώσεις που προτείνουμε στους γιατρούς, και με τα μηνύματα που λαμβάνουμε από τους ίδιους τους γιατρούς ιδιωτικά είναι πως τα ποσά που προτείνονται είναι αρκετά ικανοποιητικά.

—Σε περίπτωση που δεν υπάρξει ενδιαφέρον από τους γιατρούς, πώς ξεπερνιέται αυτό το πρόβλημα;

—Οι ενδείξεις που έχουμε είναι ότι αυτές οι οικονομικές απολαβές, κατά τον μέσο όρο, είναι οι απολαβές που παίρνουν και τη δεδομένη στιγμή. Βάσει αυτών των ενδείξεων θεωρούμε ότι θα υπάρξει ανταπόκριση. Εάν και εφόσον δεν υπάρξει ανταπόκριση, θα πρέπει να αξιολογήσουμε ξανά τα δεδομένα μας. **—Δηλαδή, θεωρείτε ότι οι γιατροί παίζουν ένα είδος «πόκερ»;**

—Οχι δεν λέω αυτό, αλλά είναι δεδομένο ότι κάθε επαγγελματική ομάδα προσπαθεί να διεκδικήσει

“

Την 1η Μαρτίου θα αρχίσουν οι αποκοπές εισφορών από τους μισθούς των πολιτών και από την 1η Ιουνίου θα μπει σε εφαρμογή η πρώτη φάση του ΓεΣΥ.

όσα περισσότερα γίνεται για τα μέλη της. Αλλά κάπου και η διαπραγμάτευση, και η διεκδίκηση αυτή, θα φτάσουν σε ένα τέλος. Αυτό που θέλω να τονίσω είναι ότι αυτό το σχέδιο δεν γίνεται για να κατοχυρώσει την οποιαδήποτε επαγγελματική ομάδα, γίνεται πρωτίτως για τον ασθενή. Άρα, πρέπει να λάβουμε υπόψη πρώτα από όλα τον ασθενή, και έπειτα τη σωστή διαχείριση. Στο τέλος της ημέρας, το 1 δισεκατομμύριο θα προέρχεται από τους φορολογούμενους πολίτες. Δικό μου μέλημα είναι να διασφαλίσω ότι δεν θα γίνει κατάχρηση των χρημάτων των φορολογούμενων πολιτών. Εκείνο που θέλω να καταστήσω σαφές είναι πως δεν θα αφήσω να τύχει εκμετάλλευσης το συμφέρον των ασθενών, απλώς και μόνο για να κατοχυρωθεί μια επαγγελματική ομάδα.

—Στην περίπτωση που δεν υπάρξει ανταπόκριση από τους ειδικούς γιατρούς υπάρχει το ενδεχόμενο να αποταχίσετε σε γιατρούς από το εξωτερικό;

—Φυσικά. Ήδη και τώρα οποιεσδήποτε γιατρούς, εφόσον εγγραφεί και εξασφαλίσει τη σχετική άδεια, μπορεί να εξασκήσει το επάγγελμα στην Κύπρο. Σε συνομιλία μου με τον γενικό διευθυντή του Υπουργείου Υγείας της Ελλάδας, στο πλαίσιο συμμετοχής μου σε συνέδριο στη Ρώμη πριν από κάποιες μέρες, όταν του ανέφερα τα προτεινόμενα οικονομικά δεδομένα, εξέφρασε ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αναφέροντάς μου πως είναι πολύ δελεαστικές οι απολαβές που εισπράττετε και είναι πολύ πιθανόν να «κατακλιστούμε» από Ελλαδίτες ιατρούς. Για τους ειδικούς ιατρούς ήδη από την προηγούμενη βδομάδα έχουν κοινοποιηθεί στον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο, σενάρια ανά ειδικότητα, με βάση τις πιο συχνές ιατρικές πράξεις που κάνει κάθε ειδικότητα, με το τι αμείβονται τώρα και τι αμείβονται σε περιβάλλον ΓεΣΥ. Σε μια πρώτη ανάγνωση που τους έκανα στις πλείστες ειδικότητες είτε είναι οι ίδιες οι αποζημιώσεις, είτε είναι ελαφρώς αυξημένες Άρα με τα δεδομένα που υπάρχουν αυτή τη στιγμή και με το δεδομένο ότι σε αρκετές ιατρικές πράξεις, μάλλον είναι και καλύτερες οι αμοιβές, θεωρώ ότι οι ειδικοί γιατροί θα επιλέξουν να ενταχθούν στο ΓεΣΥ.

Η αυτονόμηση των νοσηλευτηρίων είναι μια διαδικασία η οποία έχει ξεκινήσει

—Εάν δεν προχωρήσει η αυτονόμηση των νοσηλευτηρίων του ΓεΣΥ μπορεί να λειτουργήσει;

—Φυσικά και μπορεί να λειτουργήσει, αλλά ούτως ή αλλιώς η αυτονόμηση είναι μια διαδικασία η οποία έχει ξεκινήσει. Προχωρούμε ήδη με την αναδιοργάνωση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, μέσα από τη συμπλεγματοποίηση των Κέντρων Υγείας για να λειτουργήσουν σε περιβάλλον ΓεΣΥ πολύ πριν από την εφαρμογή του. Υπό συμπλεγματοποίηση τη δεδομένη στιγμή λειτουργούν τα Λατσία, η Λακατάμεια και ο Στρόβολος με διευρυμένο ωράριο μέχρι το απόγευμα. Το παλιό νοσοκομείο ήδη λειτουργεί και μέσα στον Οκτώβριο θα ξεκί-

νήσει να λειτουργεί το Καϊμακλί και η Αγλαντζιά, ενώ, τον Νοέμβριο και η Έγκωμη. Θέλουμε δηλαδή να δείξουμε στον κόσμο πως τα Κέντρα Υγείας είναι διαθέσιμα περισσότερες ώρες και οι ιατροί που τα στελεχώνουν μπορούν κάλλιστα να αποτελέσουν μια από τις επιλογές τους. Όπως σας είπα, η αυτονόμηση είναι μια διαδικασία η οποία ήδη έχει ξεκινήσει, έχουμε ήδη προκηρύξει τις πρώτες 17 διευθυντικές θέσεις, για να στελεχωθούν πλέον τα δημόσια νοσηλευτήρια με εμπειροδικοπτικό προσωπικό. Αυτή τη στιγμή, τη διοίκηση των νοσοκομείων την κάνουν οι γιατροί ενδιάμεσα των άλλων υποχρεώσεων που έχουν ως λειτουργοί της υγείας και αυτό

“

Θέλουμε να δείξουμε στον κόσμο πως τα Κέντρα Υγείας είναι διαθέσιμα περισσότερες ώρες και οι ιατροί που τα στελεχώνουν μπορούν κάλλιστα να αποτελέσουν μια από τις επιλογές τους.

δεν είναι το καλύτερο σενάριο και ούτε μπορεί να αποδώσει τα αναμενόμενα. Αναμένουμε εντός του Οκτώβρη να προσληφθεί ο γενικός και ο οικονομικός διευθυντής του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας, του Οργανισμού που τρέχουν την αυτονόμηση. Και τέλος του Νοέμβρη θα προσληφθούν οι υπόλοιπες διευθυντικές ομάδες που θα στελεχώσουν τα νοσοκομεία μας, ούτως ώστε να ξεκινήσουν να εφαρμόζουν τον σχεδιασμό τους. Επίσης, να αναφέρω ότι στον προϋπολογισμό του 2019 έχουμε προβλέψει, και έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο, ένα επιπλέον κονδύλι ούτως ώστε να δίνει τη δυνατότητα στον Οργανισμό Κρατικών Υπηρεσιών

να προσλάβει επιπλέον φροντιστές της υγείας, επιπλέον διοικητικό προσωπικό, γύρω στα 45 άτομα, που θεωρώ ότι είναι ένας παράγοντας που νοσούν πάρα πολύ τα δημόσια νοσηλευτήρια, δεν υπάρχει δηλαδή γραμματειακό προσωπικό που να εξυπηρετεί και να αυξάνει την παραγωγικότητα των γιατρών. Υπάρχει, επίσης, κονδύλι στον προϋπολογισμό και για κάποιες θέσεις γιατρών όταν και εφόσον διαπιστωθεί από τους διευθυντές ότι υπάρχει πραγματική ανάγκη.

—Θα υπάρχουν φάρμακα σε περιβάλλον ΓεΣΥ που δεν θα καλύπτουν τους πολίτες;

—Όσον αφορά στα φάρμακα, όπως σε όλα τα συστήματα Υγείας,

αποζημιώνονται εκεί όπου υπάρχει γενετική αντικατάσταση κάποιου φαρμάκου, το οποίο είναι συνήθως και πιο χαμηλό κόστους. Δηλαδή αν υπάρχει ένα φάρμακο το οποίο είναι πιο φθινό σε σχέση με ένα άλλο, και έχουν την ίδια αποτελεσματικότητα τότε θα προτιμηθεί αυτό. Την ίδια φιλοσοφία θα ακολουθήσουμε και εμείς. Εκεί βέβαια που υπάρχει ένα καινούριο, πιο ακριβό φάρμακο, θα είναι διαθέσιμο βεβαίως και αυτό. Το ΓεΣΥ θα παρέχει όλα τα φάρμακα, όμως αν κάποιος επιλέξει να αγοράσει το ακριβό φάρμακο, τότε θα πληρώσει τη διαφορά, με αυτό που θα προσφέρεται.

Το σχέδιο Αστυνομίας στην απαγωγή της Λάρνακας

Η επιχειρησιακή δράση των 13 σημείων που οδήγησε στη σύλληψη του δράστη

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Την ώρα που η είδηση για την εξαφάνιση, αρχικά, και απαγωγή στη συνέχεια των δύο ανήλικων μαθητών, έξω από σχολείο της Λάρνακας έκανε τον γύρο του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, η πρωτοφανής κινητοποίηση αρχών και πολιτών απέδωσε τα αναμενόμενα μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα. Ο εντοπισμός των δύο παιδιών, σε διαμέρισμα της οδού Τυρνάβου στη Λάρνακα και το αίσιο τέλος της περιπέτειας έφερε στην επιφάνεια άγνωστες, για τους πε-

Ενας σημαντικός παράγοντας που λειτούργησε θετικά στην έκβαση της όλης υπόθεσης ήταν για την Αστυνομία η άμεση κινητοποίηση, μετά τη λήψη της πρώτης πληροφορίας για την εξαφάνιση των ανηλίκων.

ρισσότερους, πτυχές του σχεδίου δράσης πάνω στο οποίο δούλεψαν αστυνομία αλλά και πολίτες. Το αποτέλεσμα της όλης ιστορίας, ενδεχομένως να ήταν διαφορετικό εάν δεν υπήρχε ο υποδειγματικός, όπως αποδεικνύεται, σχεδιασμός, εκτέλεση αλλά και η πολύ καλή συνεργασία της Αστυνομίας με τους πολίτες. Αν και σε περιστατικά αυτού του είδους, το ζητούμενο είναι το αποτέλεσμα των προσπαθειών, στην προκειμένη περίπτωση δεν μπορεί και δεν πέρασε απαρατήρητη η τεράστια κινητοποίηση, μέσων και ανθρώπινου δυναμικού, στη βάση οργανωμένου σχεδίου. Μια προσπάθεια που στέφθηκε με

επιτυχία, αναδεικνύοντας τα αντανακλαστικά της τοπικής κοινωνίας, στην προκειμένη περίπτωση, που εν πολλοίς οδήγησε τις αστυνομικές αρχές στο διαμέρισμα της οδού Τυρνάβου.

Ο συναγερμένος

Στο περιστατικό απαγωγής των δύο ανηλίκων, την περασμένη Πέμπτη τα γρήγορα αντανακλαστικά της Αστυνομίας αρχικά αποδείχθηκαν καθοριστικής σημασίας για την έκβαση της υπόθεσης και κυρίως χωρίς απρόβλεπτες συνέπειες για τα ανήλικα θύματα. Στην εποχή της στραπαϊσής πληροφόρησης, τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης αποδείχθηκε πως λειτούργησαν καταλυτικά στην κινητοποίηση της τοπικής κοινωνίας πρωτίστως. Στην αθέατη πλευρά των προσπαθειών που κατεβλήθησαν, σημαίνουσα θέση καταλαμβάνει το σχέδιο δράσης από πλευράς αστυνομικών αρχών, η ορθολογιστική ανάπτυξη του οποίου αύξησε κατά πολύ τις πιθανότητες επιτυχίας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, εκ του αποτελέσματος φάνηκε πως το επιχειρησιακό σχέδιο της Αστυνομίας δούλεψε «ρολόι».

Οι 13 κινήσεις

Στο περιστατικό της Λάρνακας χρειάστηκαν επτά ώρες, μετά την αρχική πληροφορία, για να οδηγηθούν δύο μέλη της Αστυνομίας στο διαμέρισμα του φερόμενου δράστη. Μια κατάληξη που ενδεχομένως να μην ήταν η ίδια αν η Αστυνομία δεν είχε δουλέψει μεθοδικά και οργανωμένα, κινητοποιώντας τους διαθέσιμους μηχανισμούς της και όχι μόνο. Το μυστικό σε ανάλογα περιστατικά, όπως εξηγούσε στην «Κ» υψηλόβαθμος αξιωματικός της Αστυνομίας με πολύχρονη εμπειρία σε έρευνες, κρύβεται σε δεκατρία βή-

Καταλυτικό ρόλο στο αίσιο τέλος της απαγωγής διαδραμάτισαν και τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης που χρησιμοποιήθηκαν από πλευράς αστυνομικών αρχών. Για μερικές ώρες ο λογαριασμός της Αστυνομίας στο Facebook κατέγραψε 400 χιλιάδες θεάσεις, ενώ πραγματοποιήθηκαν και 15 χιλιάδες κοινοποιήσεις.

Σύμμαχος τα δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης

Στην αναζήτηση και αξιολόγηση πληροφοριών, η Αστυνομία κινητοποίησε το σύνολο των μέσων που έχει στη διάθεσή της, από πλευράς τεχνολογίας. Ωστόσο, καταλυτικής σημασίας στις προσπάθειες που κατεβλήθησαν αποδείχθηκε η αξιοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, που συνέβαλαν στην άμεση κινητοποίηση των πολιτών. Κινητοποίηση που αποδείχθηκε ότι απέδωσε καρπούς στον εντοπισμό, δράστη και ανηλίκων. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» το φωτογραφικό υλικό με τα ανήλικα παιδιά που ανέβασε η Αστυνομία σε λογαριασμούς της στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, είχε 400 χιλιάδες θεάσεις τις πρώτες ώρες, ενώ έγιναν και 15 χιλιάδες κοινοποιήσεις από άλλους χρήστες. Η έντονη αντίδραση των πολιτών που παρατηρήθηκε αποδίδεται από πλευράς Αστυνομίας στο «βομβαρδισμό» της κοινής γνώμης με κάθε τρόπο και μέσο.

ματα που πρέπει να γίνουν από τις δικαστικές αρχές. Κοινή συνισταμένη όλων των κινήσεων, όπως μας ειπώθηκε, αποτελεί ο χρόνος αντίδρασης από τη λήψη της αρχικής πληροφορίας. Στην απαγωγή της Λάρνακας η πρώτη πληροφόρηση στην Αστυνομία δόθηκε στις 8 το πρωί και στις 3 το απόγευμα η υπόθεση είχε εξιχνιαστεί. Μέχρι την επιτυχή κατάληξη της τεράστιας κινητοποίησης, η Αστυνομία είχε θέσει σε πλήρη εφαρμογή το σχέδιο εντοπισμού των δύο παιδιών και σύλληψη του δράστη. Η πρώτη κίνηση μετά τη λήψη της πληροφορίας για εξαφάνιση των δύο ανηλίκων ήταν η άμεση επέμβαση της Αστυνομίας στην περιοχή του πε-

ριστατικού για συλλογή πληροφοριών. Ταυτόχρονα, τα μέλη της δύναμης προχώρησαν σε αποκλεισμό της περιοχής του συμβάντος με σκοπό την προστασία των τεκμηρίων, καθώς και τη συλλογή των πρώτων πληροφοριών από μάρτυρες. Πληροφορίες που αφορούσαν, περιγραφή του δράστη, των θυμάτων αλλά και μέσα μεταφοράς, αν χρησιμοποιήθηκαν. Άμεση ενημέρωση του Αρχηγείου Αστυνομίας στη Λευκωσία, περιπόλων της Αστυνομίας, οδοφραγμάτων, λιμανιών και αεροδρομίων, υπηρεσίες, οι οποίες εφοδιάστηκαν με φωτογραφικό υλικό, δράστη και θυμάτων. Τις πρώτες ώρες ιδιαίτερο βάρος ρίχθηκε στα οδοφράγματα υπό τον

φόβο μετάβασης του δράστη με τα δύο αγόρια, στις μη ελεγχόμενες από τη Δημοκρατία περιοχές. Με βάση τις πρώτες πληροφορίες τέθηκαν σε λειτουργία δύο κέντρα χειρισμού κρίσεων με την κατάλληλη, υπό τις περιστάσεις, στελέχωση τους. Το πρώτο στο Αρχηγείο Αστυνομίας και το δεύτερο σε επαρχιακό επίπεδο. Παράλληλα με τις έρευνες στον χώρο του συμβάντος, ξεκίνησε η πρώτη αξιολόγηση των διαθέσιμων πληροφοριών. Παράλληλα προχώρησε η σύσταση της ανακριτικής ομάδας αλλά και των αστυνομικών ομάδων για πραγματοποίηση ερευνών προς εντοπισμό ύποπτων προσώπων. Το σχέδιο δράσης προνοούσε, επίσης, ενημέρωση και εμπλοκή της ΜΜΑΔ. Σε πλήρη ετοιμότητα τέθηκε η Λιμενική Αστυνομία, καθώς και η Αεροπορική Πτέρυγα της Αστυνομίας, ελικόπτερα της οποίας πραγματοποιούσαν εναέριες περιπολίες προς εντοπισμό δράστη και θυμάτων. Κυρίως στον τόπο του συμβάντος τα μέλη της Αστυνομίας ξεκίνησαν από νωρίς τη λήψη των πρώτων καταθέσεων. Σε πλήρη ετοιμότητα είχε τεθεί και η ομάδα διαπραγματευτών της Αστυνομίας υπό τον φόβο εντοπισμού συμβάντος ομηρείας των θυμάτων. Η συγκεκριμένη ομάδα με ειδική εκπαίδευση για διαπραγματεύσεις σε περιστατικά κρίσεων δεν χρειάστηκε τελικά να επέμβει.

Το επιχειρησιακό αστυνομικό πλάνο

- 1 **Μετάβαση** Αστυνομίας στο συμβάν.
- 2 **Αποκλεισμός** περιοχής αναζήτησης μαρτύρων.
- 3 **Ενημέρωση** Αρχηγείου, περιπόλων, οδοφραγμάτων, λιμένων, αεροδρομίων.
- 4 **Έλεγχος** στα σημεία εισόδου και εξόδου της Δημοκρατίας.
- 5 **Σύσταση** κέντρων κρίσεων σε αρχηγείο και τοπικό επίπεδο.
- 6 **Αξιολόγηση** πληροφοριών, προφίλ δράστη.
- 7 **Σύσταση** ανακριτικής ομάδας.
- 8 **Σύσταση** ομάδων ερευνών.
- 9 **Ετοιμότητα** ΜΜΑΔ.
- 10 **Λήψη** καταθέσεων και ανακρίσεις προσώπων.
- 11 **Κινητοποίηση** Λιμενικής και Αεροπορικής Πτέρυγας.
- 12 **Ετοιμότητα** Ομάδας Διαπραγματευτών.
- 13 **Χρήση** Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης.

Η ασφάλεια στα σχολεία τους βάζει όλους στο ίδιο τραπέζι

Η απαγωγή των δύο μαθητών φέρνει συνάντηση όλων των φορέων την ερχόμενη εβδομάδα για άμεσα και μακροπρόθεσμα μέτρα

Του ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ

Στο προσκήνιο βρίσκεται τις τελευταίες ημέρες το θέμα αναβάθμισης της ασφάλειας στα σχολεία, με αφορμή την απαγωγή δύο ανηλίκων από σχολείο στη Λάρνακα. Οι αντιδράσεις και οι ανησυχίες των γονέων έπαιξαν σημαντικό ρόλο στο ξεκίνησόν οι αρμόδιοι φορείς να εξετάζουν κατά πόσο είναι ορθό μέσα στο πλαίσιο αναβάθμισης της ασφάλειας να εισαχθούν υψηλές περιφράξεις, θυροτηλέφωνα ή και ακόμα κάμερες στα σχολεία. Έτσι εντός της ερχόμενης εβδομάδας ο υπουργός Παιδείας Κώστας Χαμπιαούρης σε συνεννόηση με τον προϊστάμενο Ασφάλειας και Υγείας του Υπουργείου Παιδείας, Ηλία Μαρκάτζη αναμένεται να καλέσουν στο Υπουργείο μέλη των εκπαιδευτικών οργανώσεων, των οργανωμένων γονέων, αλλά και των Σχολικών Εφορειών, προκειμένου να πραγματοποιηθεί εφ' όλης της ύλης συζήτηση σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την ασφάλεια των σχολείων. Εκείνο όμως που διαφαίνεται και κερδίζει πόντους όλο και περισσότερο είναι η εισαγωγή καμερών στις σχολικές εγκαταστάσεις, ωστόσο, αυτό νομοθετικά στο παρόν στάδιο δεν μπορεί να καταστεί εφικτό. Υπάρχει σχετική εγκύκλιος του 2015 από το Υπουργείο Παι-

δείας που αφήνει εκτός μέτρων τις κάμερες ασφαλείας.

Οι κάμερες στο παρελθόν

Το εν λόγω μέτρο, αν και μοιάζει ξένο για τα κυπριακά δεδομένα, στο εξωτερικό ισχύει κατά κόρον όπως στην Αγγλία για παράδειγμα, ωστόσο, στο παρελθόν σε ορισμένα σχολεία «υψηλού κινδύνου», όπως χαρακτηρίζονται από φορείς, είχαν εισαχθεί κάμερες ασφαλείας προκειμένου να διαφυλάσσον τους χώρους από κακόβουλες πράξεις και βανδαλισμούς. Σχολεία «υψηλού κινδύνου» είναι τα σχολεία στα οποία παρατηρείται υψηλή παραβατικότητα και ζημιές κατ' εξακολούθηση στις εγκαταστάσεις τους. Η εισαγωγή καμερών που έγινε σε ορισμένα εξ αυτών, το 2009, έφερε αντιδράσεις από ομάδες γονέων λόγω του ότι δεν υπήρχε νομοθετικό πλαίσιο που να καλύπτει τη λειτουργία τους και δεν ήταν ξεκάθαρο ποιος θα διαχειριζόταν το υλικό. Οι κάμερες στα σχολεία απαγορεύτηκαν βάσει νόμου τον Ιούνιο του 2015 με την προαναφερόμενη εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας να γνωστοποιείται, μετά και από συνεννόηση με την Επίτροπο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, Ειρήνη Λοϊζίδου. Όπως ανέφερε μεταξύ άλλων η σχετική εγκύκλιος, η «αυθαιρέτη εγκατάσταση ενός τέτοιου συστήματος, πέραν του

Υπουργείο Παιδείας, εκπαιδευτικές οργανώσεις, οργανωμένοι γονείς και σχολικές ευφορίες, την ερχόμενη εβδομάδα θα συναντηθούν για να εξετάσουν νέα μέτρα ασφαλείας για τα σχολεία.

γεγονότος ότι δεν συνάδει με την υφιστάμενη πολιτική του Υπουργείου, παραβιάζει τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας και συγκεκριμένα τις διατάξεις του Περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Νόμου».

Εξετάζονται νέα μέτρα

«Η κυπριακή κοινωνία είναι πιο έτοιμη για μέτρα ασφαλείας στα σχολεία μετά το περιστατικό της

απαγωγής» αναφέρει στην «Κ» ο προϊστάμενος Ασφάλειας και Υγείας του Υπουργείου Παιδείας, Ηλίας Μαρκάτζης. Ο ίδιος θεωρεί πως δεν πρέπει να μπορούμε στη διαδικασία να πάρουμε ακραίες και υπό το καθεστώς πανικού αποφάσεις για μέτρα ασφαλείας, αλλά να εφαρμόσουμε μέτρα βάσει των πραγματικών αναγκών στα σχολεία. Όπως είπε, εντός της ερχόμενης εβδομάδας, μετά από συνεννόηση

με τον υπουργό Παιδείας, θα πραγματοποιηθεί η προαναφερόμενη συνάντηση για να ξεκινήσει διάλογος σχετικά με τα μέτρα ασφαλείας που θα εφαρμοστούν βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Θα εξεταστούν μέτρα όπως η εισαγωγή καμερών, ψηλών περιφράξεων, θυροτηλέφων αλλά και κάρτα πρόσβασης στα σχολεία. Όπως αποκάλυψε στην «Κ», ένα από τα βραχυπρόθεσμα μέτρα που θα πάρει το Υπουργείο από αυτή τη εβδομάδα είναι η διεξαγωγή παρουσιάσεων εν ώρα διδακτικής περιόδου, οι οποίες θα αφορούν την ενημέρωση των παιδιών από κινδύνους που ίσως κληθούν να αντιμετωπίσουν εντός και εκτός του σχολείου. «Στόχος δεν είναι να τρομοκρατήσουμε τα παιδιά αλλά να τα βάλουμε στη διαδικασία να είναι υποψιασμένα σε κάθε περιστατικό που πιθανώς να κληθούν να αντιμετωπίσουν», εξήγησε ο κ. Μαρκάτζης και σημείωσε πως τους τελευταίους μήνες ετοιμάστηκε μια νέα εγκύκλιος από το Υπουργείο Παιδείας για τα μέτρα ασφαλείας των σχολείων και ήδη κάποια σημεία της έχουν αρχίσει να μπαίνουν σε εφαρμογή.

Τι λέει η Επίτροπος

Ως δύσκολη παρουσιάζει την εγκατάσταση καμερών ασφαλείας στα σχολεία στην «Κ» η Επίτροπος Προστασίας Προσωπικών Δεδο-

μένων, Ειρήνη Λοϊζίδου. Όπως εξήγη, για να μπορέσουν να εισαχθούν κάμερες θα πρέπει το Υπουργείο Παιδείας να αλλάξει την εγκύκλιό του, ωστόσο, για να γίνει αυτό θα πρέπει να παρουσιάσει κάποιους σοβαρούς λόγους και μετά να έρθει η Επίτροπος να τους εξετάσει. «Δεν είναι καθόλου απλό. Δεν σημαίνει ότι αν αποφασίσουμε ότι θα μπουν κάμερες στα σχολεία θα εγκατασταθούν απευθείας. Πρέπει να ζητήσουμε πρώτα τα δεδομένα και να δούμε τα ρίσκα που μπορεί να προκύψουν με αυτή την ενέργεια», σημείωσε και πρόσθεσε πως πρέπει να μελετηθούν όλοι οι τρόποι με τους οποίους μπορεί να ελεγχθεί ο χώρος και μετά να καταφύγουμε στην κάμερα. Κληθείσα να σχολιάσει τη δική της θέση σε περίπτωση που το Υπουργείο αποφασίσει την εφαρμογή καμερών η κ. Λοϊζίδου απάντησε, πως, «εμένα ο νόμος μου με επιβάλλει πρώτα να ελέγξω την εκτίμηση αντικτύπου, η οποία είναι μια από τις προϋποθέσεις του κανονισμού για αυτού του είδους τις επεξεργασίες. Ο κανονισμός λέει ξεκάθαρα πως η συλλογή και η τακτική παρακολούθηση χρειάζεται εκτίμηση αντικτύπου. Σκεφτείτε αν όλο εκείνο το υλικό που θα καταγράφεται, να διαρρεύσει. Θα έχουμε χειρότερα από την περίπτωση της απαγωγής» τόνισε.

Η απαγωγή και το σκουπιδαριό στα μέσα δικτύωσης

Στο Κολοσσαίο του fb

Πολλά ήταν τα σκουπίδια που άφισε πίσω της η απαγωγή των δύο εντεκάκρονων μαθητών στη Λάρνακα. Λιγότερα στα main stream MME ηλεκτρονικά και μη, πολύ περισσότερα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπου εκτονώθηκαν όλα τα κτήνη. Μόλις έμαθαν το όνομά του τον έβγαλαν στο Κολοσσαίο, κρέμασαν τη φωτογραφία του στα μανταλάκια του fb κι άρχισαν να τον κατασπαράζουν. Τι τη μάνα του έβριζαν, τι έλεγαν ότι υποστηρίζει τις εκδηλώσεις των ΛΟΑΤΙ άρα καταλαβαίνετε, τι του ετοίμασαν και την ετυμηγορία του δικαστηρίου, απειλώντας ότι όταν «πάει μέσα» (βλ. Κεντρικές Φυλακές) θα «τον κανονίσουν». Το ερώτημά μου του αφελούς είναι πώς γίνεται ενώ ήταν κρατούμενος στο διαμέρισμά του για τόσες ώρες να διέρρευσε το όνομά του; Ήταν σίγουροι όλοι αυτοί ότι επρόκειτο για τον ένοικο; Ή μήπως υπήρχε πιθανότητα να ήταν κάποιος άλλος; Και ποιος από τους δημίους του fb είναι τόσο σίγουρος ότι είναι εκείνος ο αυτουργός της απαγωγής; Θα πείτε ότι όλα πια είναι φανερά. Ναι, αλλά έχει αποφανθεί το δικαστήριο; Όχι. Το λέω αυτό διότι στον ίδιο χώρο, στο μεγάλο σκουπιδαριό του fb είδαμε και συναδέλφους κατά τα άλλα σοβαρούς να κρεμάνε φωτογραφίες στα μανταλάκια και να κόβουν ποινές. Κρίμα.

Η ατυχής φωτογραφία

«Μία δύσκολη μέρα τελείωσε με τον καλύτερο τρόπο» ανέφερε σε ανάρτησή του ο υπουργός Παιδείας Κώστας Χαμψιαούρης, βάζοντας την επίμαχη φωτογραφία με τον υπουργό Δικαιοσύνης τον Αρχηγό Αστυνομίας και την αναπληρώτρια κυβερνητική εκπρόσωπο να πανηγυρίζουν με καπακωτές. Αυτή η φωτογραφία ήταν αρκετή για να προκαλέσει σωρεία αντιδράσεων στα κοινωνικά μέσα δικτύωσης για έπαρση και πανηγυρισμούς. Δεν άργησε βεβαίως να ανταπαντήσει η Κλέλια Βασιλείου πως αναλαμβάνει την ευθύνη της φωτογραφίας. «Συγγνώμη που δείξαμε ότι το χαρήκαμε. Αυθορμητισμός ήταν μιας μέρας γεμάτης έντασης και αγωνίας. Αυθορμητισμός. Ανθρώπινος. Ήταν» μας είπε η αναπληρώτρια κυβερνητική εκπρόσωπος. Συγγνώμη αγαπητή Κλέλια, αλλά αυθορμητισμός, σίγουρα δεν ήταν.

Ο αγιασμός

Το ψάρεψα από τουίτ συναδέλφου αυτό και το βρήκα εξαιρετικό... ενδιαφέρον. Έγραφε: «Και όμως! Εκτός στις 12:00 το μεσημέρι το Τμήμα Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Κύπρου, το πιο τεχνολογικά εξε-

Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης συναντάται με τον Τούρκο Πρόεδρο και αν κρίνουμε από την αντίδραση Μαυρογιάννη-Πάλλα, τους κατέλαβε μάλλον εξοργισμός.

λιγμένο κομμάτι του μεγαλύτερου ακαδημαϊκού μας ιδρύματος, πραγματοποίησε αγιασμό για να μην τους βρει άλλο κακό... Αυτή είναι η #Αλληλκή που ευαγγελίζονται (ευλόγησον). Εφαρμόζεται πλήρως το ρητό πως η Τεχνητή Νοημοσύνη όσο και να εξελιχθεί δεν μπορεί να ξεπεράσει την φυσική Ηλιθιότητα. #UCY#EYLOGHCON.

Δεήσεις απελευθέρωσης

Μπορεί στη Νέα Υόρκη να μη βγήκε άσπρος κανός για το Κυπριακό, όμως ο Δημοκρατικός Συναγερμός δεν πτοείται. Στο παράρτη-

μα της Ελλάδας αναμένεται να γίνει δέσμη με τις ευλογίες του σεβασμιότατου μητροπολίτη Γλυφάδας για την απελευθέρωση της Κύπρου. Αφού δεν τα καταφέρνουμε εμείς, ας βάλει ο Θεός το χέρι του.

Κληρίδης και Κούρος

Επειδή οι καλοί μας συνάδελφοι Ανδρέας Παράσχος και Μαρίνα Οικονομίδου κατόρθωσαν και πήραν συνέντευξη από τον πάλαι ποτέ ισχυρό άντρα επί κυβερνήσεων Γλαύκου Κληρίδη, Παντελή Κούρο (βλ. σελ. 6), θυμήθηκα κάτι που μας είχε πει τότε ο αεί-

μνηστος Γλαύκος σε ένα πηγάδι και το μεταφέρω. Ήταν πριν αναχωρήσει για να μιλήσει στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, τέτοιο καιρό, και φώναζε δημοσιογράφους απόγευμα στο Προεδρικό για ενημέρωση. Παραγγείλαμε καφέδες που όσο η κουβέντα εξελισσόταν έγιναν ζιβανιές και ξηροί καρποί. Ο κ. Κούρος πηγαίνοερχόταν από το γραφείο του στο σαλόνι των διαπιστευτηρίων, οπότε παρενθετικά κάτι ελέγχθη για τον υφυπουργό και το σχόλιο του Κληρίδη που ακολούθησε είχε ως εξής: «Ευτυχώς που εν νούσιμος ο Παντελής, διότι εγώ δεν θα τα κατάφερα μόνος μου». Όπως φαίνεται και από τη σημερινή συνέντευξη, δεν μι-

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Νίκος Αναστασιάδης

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης που κατά τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών έκλεινε τα 72 του χρόνια. Έστω κι αν στην ομιλία του ξέχασε να μιλήσει για διζωνική, δικαιοσυμμετρική, ανοίγοντας νέο κύκλο ερωτημάτων για το πού το πάει.

λούσε η ζιβανία και ο Γλαύκος δεν είχε πρόβλημα να το παραδεχτεί...

Δεν μένουμε ΔΗΣΥ

Με το ένα πόδι εκτός Δημοκρατικού Συναγερμού λέγεται πως βρίσκεται η Ρένα Χόπλιου. Η εκπρόσωπος της Πρωτοβουλίας «Μένουμε Ευρώπη» η οποία το 2014 κατήθε με το ψηφοδέλτιο του ΔΗΣΥ λέγεται πως εδώ και καιρό είναι απογοητευμένη με τους χειρισμούς τόσο του κυβερνητικού κόμματος όσο και της κυβέρνησης Αναστασιάδη. Πέραν του Κυπριακού, αφορμή για την ενόχλησή της ήταν και οι τελευταίοι χειρισμοί του κόμματος στα της Παιδείας.

Πάυλος και ψηφοδέλτιο

Πολύ πιθανό είναι η κάθοδος του Παύλου Μυλωνά στο ψηφοδέλτιο του ΔΗΚΟ. Κάποιος που θεωρούν την υποψηφιότητά του να έχει αρκετές πιθανότητες εκλογής ανσυχούν ότι το κόμμα θα χάσει την επιπλέον κοινοβουλευτική έδρα, η οποία θα γυρίσει στη Συμμαχία Πολιτών. Ήδη στο ΔΗΚΟ λένε πως ακόμα και ο Γιώργος Λιλλήκας θα ψηφίσει Μυλωνά στις ευρωεκλογές για να επιστρέψει η έδρα στη Συμμαχία.

Γράφει Ο ΙΑΝΟΣ

ΓΝΩΜΗ / Του ΑΓΓΕΛΟΥ Μ. ΣΥΡΙΓΟΥ

Επευρόμαστε στο Κυπριακό;

Ο πρόεδρος Ερντογάν απεχθάνεται περιπτώσεις κινήσεις και πολλά χαμόγελα. Έχει υπερβολική αίσθηση του μεγαλείου του. Αντιμετωπίζει συγκαταβατικά όσους δεν μοιράζονται την ίδια θρησκευτική πίστη με αυτόν. Τείνει προς την περιφρόνηση, εάν αυτοί έχουν το επιπλέον χαρακτηριστικό να προέρχονται από λαούς που βρίσκονται υπό οθωμανική κυριαρχία ή με τους οποίους η χώρα του έχει σοβαρές διαφορές. Ξεπερνά αυτά τα περίπου ορόσημα συναισθήματα μόνον όταν αυτοί επιβάλλεται από τις συνθήκες και τον πραγματισμό του. Για όλους αυτούς τους λόγους η κίνηση Ερντογάν στον ΟΗΕ να κατευθυνθεί προς την κυπριακή αντιπροσωπεία και να χαιρετήσει διά χειραφίης τον πρόεδρο Αναστασιάδη, έχει σημειολογικά μεγαλύτερη σημασία από τη συνάντησή του με τον Έλληνα πρωθυπουργό. Συνδέεται άμεσα με τις πιέσεις που ασκούν πετρελαϊκές εταιρείες που πρόκειται να αρχίσουν γεωτρήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ τους επόμενους μήνες.

Ηδη στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου υπάρχει τεράστια συγκέντρωση πολεμικών στόλων (και λόγω της Συρίας). Οι εταιρείες δεν επιθυμούν να κάνουν γεωτρήσεις υπό το καθεστώς απειλών και στρατιωτικών ασκήσεων. Πιέζουν για συνεννόηση μεταξύ όλων των πλευρών. Η Τουρκία ετοιμάζεται για αυτή τη διαδικασία. Το ερώτημα είναι ποια πρέπει να είναι η στάση της ελληνικής πλευράς. Η εισβολή του 1974 και η κατοχή καθιέρωσαν την ηγεμονία της Τουρκίας στην Κύπρο. Στις σχετιζόμενες διαπραγματεύσεις που γίνονται έκτοτε, η Αγκυρα διεκδικεί να έχει στρατιωτική παρουσία και να ελε-

χει στο διηνεκές τα πράγματα στο νησί. Η ίδια αντίληψη συνεχίζεται επί Ερντογάν. Η Δύση επί δεκαετίες αποδέχεται αυτή τη λογική και καταθέτει προτάσεις επιλύσεως του Κυπριακού που μετατρέπουν την Κύπρο σε ενεργό μέρος της Αγκυρας.

Τον τελευταίο καιρό τα πράγματα δείχνουν να αλλάζουν. Αφενός υπάρχουν ευοίωνες προοπτικές για ανεύρεση μεγάλων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην κυπριακή ΑΟΖ. Η Κύπρος εκπροσωπεί τη νομιμότητα. Οριοθέτησε την περιοχή με τα γεωπονικά της κράτη, τη χωρίζει σε τεμάχια και μέσα από διεθνείς διαγωνισμούς ανέπτυξε ξένες πετρελαϊκές εταιρείες. Η περιοχική δυναμική μπορεί να μετατραπεί σε εναλλακτική πηγή ενεργειακής τροφοδοσίας της Ε.Ε. Αφετέρου υπάρχει πρόβλημα με την ασφάλεια της περιοχής. Οι στρατηγικές επιλογές της Τουρκίας την απομακρύνουν από τη Δύση. Ελλάδα και Κύπρος αντιμετωπίζονται, πλέον, ως τα ακραία όρια της ζώνης της ειρήνης.

Σε αυτό το πλαίσιο, καλείται να λειτουργήσει ο ελληνισμός την αμέσως επόμενη περίοδο. Η κάθε μία

Πρώτη φορά από το 1974 οι προοπτικές εμφανίζονται ευοίωνες για ενίσχυση του γεωπολιτικού αποτυπώματος Ελλάδος - Κύπρου.

από τις δύο αναμενόμενες ανατροπές που προαναφέρθηκαν, θα αρκούσε για να «παγώσει» οποιοδήποτε σκέψιμο για επανένταξη των εκ προοιμίου αδιέξοδων συνομιλιών για το Κυπριακό. Πρώτη φορά από το 1974 οι προοπτικές εμφανίζονται ευοίωνες για ριζική αλλαγή των ισορροπιών στην ανατολική Μεσόγειο και ενίσχυση του γεωπολιτικού αποτυπώματος Ελλάδος - Κύπρου. Εάν όλα πάνε καλά, μπορούμε να ελπίζουμε σε μία λύση του Κυπριακού που να προσιδιάζει στη λειτουργία ενός σύγχρονου ανεξάρτητου και δημοκρατικού κράτους.

Λόγω των ξένων πιέσεων οφείλουμε να μπορούμε στη νέα διαδικασία διαπραγματεύσεων. Δεν έχουμε κανένα λόγο, όμως, να κάνουμε εκπτήσεις σε πράγματα αυτονόητα όπως επεμβατικά δικαιώματα, εγγυήσεις, κατοχικά στρατεύματα ή διήεν συμμετοχικούς μηχανισμούς που θα παραλύουν τη λειτουργία του κράτους. Ούτε έχουν θέση σκέψεις για «λύση δύο κρατών». Αυτά ισχύουν μόνον όταν η εναλλακτική είναι σχέδια τύπου Ανάν. Από το 1974 μοναδικό όπλο της Κύπρου ήταν η επίσημη εκπροσώπηση ολόκληρου του νησιού. Η λύση περνάει μέσα από τη διατήρηση της ανεξαρτησίας της Κυπριακής Δημοκρατίας υπό τη σημερινή της μορφή. Βασικός στόχος της ελληνικής πλευράς τους αμέσως επόμενους μήνες πρέπει να είναι η ολοκλήρωση του ενεργειακού προγράμματος της Κύπρου.

Ο κ. Αγγελος Μ. Συρίγος είναι αναπληρωτής καθηγητής Διεθνούς Δικαίου και Εξωτερικής Πολιτικής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Κάμερες και φιλεναδίτσες

«Ρε κουμπάρε, βάλουμε τις κάμερες στους δρόμους και θα μας φωτογραφίζουν με τις φιλεναδίτσες μας. Αύριο θα μας εκβιάζουν και θα έχουμε κακά ξεμπερδέματα» ήταν η κλασική ρήση των ανθρώπων της εξουσίας, αλλά και πολλών άλλων οι οποίοι σιλημπουρδίζουν. Πολέμησαν πριν από πολλά χρόνια, την εγκατάσταση του συστήματος φωτοεπιτήρησης και σήμερα φαίνεται ότι συνεχίζουν υπογείως και με νομικισμούς να πολεμούν την εγκατάσταση του συστήματος.

Στο μεταξύ η Κύπρος θρηνεί τους ανθρώπους ενός μεγάλου χωριού, οι οποίοι σκοτώθηκαν σε θανατηφόρα δυστυχήματα, από την εποχή κατά την οποία «μπήκαν και βγήκαν» οι κάμερες στους δρόμους. Αν προσθέσει κανείς και τους τραυματίες, οι οποίοι βρίσκονται στα κρεβάτια του πόνου, τότε μάλλον η τραγωδία αγγίζει τους ανθρώπους μιας μικρής πόλης. Από εκεί και πέρα, έρχεται το οικονομικό κόστος, το οποίο αποτιμάται σε δεκάεκα ευρώ, αν προσθέσει κανείς και την απώλεια εργασίας των τραυματισμένων.

Η υπουργός Μεταφορών Βασιλική Αναστασιάδου είναι αποφασισμένη να παλέψει με τα κύματα της διαπλοκής και ανακοίνωσε ότι σύντομα θα δούμε τις κάμερες στους δρόμους. Σίγουρα με τη βοήθεια της σύγχρονης τεχνολογίας, θα επέλθει και αλλαγή της κουλοτούρας της «πελο-οδήγησης» η οποία μόνο τραγωδίες προκαλεί. Άσε το γεγονός, ότι υποχρεωτικά πολλοί θα πρεμούν στο τιμόνι και δεν στροβιλίζονται, βρίζοντας ανάμεσα στις λωρίδες.

Μια άλλη παράμετρος, η οποία προκύπτει και από το απίστευτο τραγικό περιστατικό της απαγωγής των παιδιών σε σχολείο της Λάρνακας, είναι η ανάγκη χρήσης της σύγχρονης τεχνολογίας των καμερών και για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας. Πιο απλά οι κάμερες φωτοεπιτήρησης να χρησιμοποιούνται και για τις παρακολούθησεις στους δρόμους. Κάτι ανάλογο γίνεται στη Βρετανία και σε άλλες πολλές προηγμένες χώρες. Μάλιστα, εκεί οι κάμερες είναι χωμένες και στα φώτα των δρόμων και κανείς δεν ξέρει πού υπάρχουν κάμερα.

Στην περίπτωση της απαγωγής των παιδιών, αν υπήρχαν κάμερες έξω από τα σχολεία, αντί αυτά τα παράλογα, παράνομα και καταστροφικά για τα αυτοκίνητα αναχώματα, ο εντοπισμός των παιδιών, θα γινόταν σε χρόνο μερικώς λεπτών. Ακόμη θα πρέπει να μελετηθεί και η τροποποίηση του νόμου για τις κάμερες στα σπίτια, αφού σήμερα απαγορεύεται να καλύπτονται τον δρόμο έξω από τα σπίτια. Αν υπήρχε αυτή η δυνατότητα και πάλι θα μπορούσαν να εντοπιστούν πολύ γρήγορα τα απαχθέντα παιδιά.

Η ουσία είναι μία. Ο κόσμος άλλαξε,

Πριν από μερικά χρόνια, μια φωτογραφία στην εφημερίδα και ένα πλάνο στην τηλεόραση ήταν ικανό να περιορίσει την εγκληματική φόρα των παρανομοτήτων.

η εγκληματικότητα προχώρησε και τα όπλα των δικτυακών αρχών έμειναν πίσω. Δεν χρειάζεται νέος στρατός αστυνομικών για να επιβάλουν την τάξη και να προλάβουν το έγκλημα. Αυτό που χρειάζεται είναι η επιστράτευση της σύγχρονης τεχνολογίας, ώστε αφενός μεν να φοβηθούν οι εγκληματίες και αφετέρου να τις παρακολουθήσει στους δρόμους. Κάτι ανάλογο γίνεται στη Βρετανία και σε άλλες πολλές προηγμένες χώρες. Μάλιστα, εκεί οι κάμερες είναι χωμένες και στα φώτα των δρόμων και κανείς δεν ξέρει πού υπάρχουν κάμερα.

Η ιστορία με την προστασία των προσωπικών δεδομένων, κάπου άρχισε να μπαίνει επικίνδυνα και να αποτελεί το άλλοθι για πολλούς εγκληματίες, κυρίως του λευκού κολάρου. Πριν από μερικές δεκαετίες, ένα αρνητικό κέμα στον καφέ του χωριού ήταν ικανό να εκδιώξει από την κοινωνία, τον «γουρσοζύζι» τον άτακτο του χωριού. Πριν από μερικά χρόνια, μια φωτογραφία στην εφημερίδα και ένα πλάνο στην τηλεόραση ήταν ικανό να περιορίσει την εγκληματική φόρα των παρανομοτήτων. Σήμερα υπάρχει η διέξοδος του διαδικτύου, για να φοβούνται οι εγκληματίες. Αλλά κατάντησε και αυτό μέσω εκτόνωσης των πολιτών και μέθοδος νέου κανιβαλισμού.

Πίσω όμως από όλα αυτά, υπάρχει και η θεία δική, η οποία αγγίζει όχι μόνο τους οδηγούς με τις φιλεναδίτσες, όχι μόνο τους εγκληματίες του διαδικτύου, αλλά και όλους όσους νομίζουν ότι μπορούν να νικήσουν την συνειδησή τους. Μόνο που η δράση της θείας δικής λειτουργεί με άλλους κανόνες και με άλλο χρονικό οριζόντιο. Ωστόσο, είναι η μόνη σίγουρη και η μόνη δίκαιη τιμωρία. Πιο απλά όλα εδώ πληρώνονται.

ΑΡΘΡΟ / Της ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Τα «κάστρα» είναι αλλού

Τα λεγόμενα του κ. Παύλου Πολάκη περί του «σπασίματος του κάστρου» της Διαύγειας προ μερών στη Βουλή, που προκάλεσαν εύλογα σφοδρότατες αντιδράσεις, μετακυλίνουν το όποιο πρόβλημα διαφάνειας από τις πραγματικές του εστίες, στον θεσμό, σπλώνοντας, εντελώς εσφαλμένα, το πιο υγιές και πρωτοποριακό κομμάτι του Δημοσίου. Είχε πει επί λέξει ο αναπληρωτής υπουργός Υγείας: «Ένας παλιός αυτοδιοικητικός, όταν είχα ασχοληθεί με τον Δήμο Σφακίων, μου είχε πει το εξής: “Να σου πω ένα πράγμα Παυλή μου”, μου λέει. “Όλα αυτά που βλέπεις με τους νόμους, τις διαδικασίες, τις διαύγειες, τα διατάγματα, τις εγκρίσεις, τα δέκα επίπεδα και τα λοιπά, ξέρεις τι είναι; Έχουν φτιάξει ένα ‘κάστρο’ υποτίθεται διαφάνειας, νομιμότητας, τιμότητας, ελέγχου και τα λοιπά και εκεί μέσα τρώνε. Και το έχουν φτιάξει αυτό το ‘κάστρο’ για να μην μπει και φάει και κάποιος άλλος”. Ε, αυτό το κάστρο πρέπει να σπάσουμε». Στην πραγματικότητα δεν είναι η Διαύγεια το «κάστρο», αλλά το αντιπαραγωγικό, στρεψόδοκο κομμάτι της κρατικής μηχανής, οι κακές συνήθειες και οι καταχρηστικές πρακτικές στελεχών και λειτουργών της που ρίχνουν τη σκιά τους και στο ρηξικέλευθο σύστημα. Η Διαύγεια είναι ο καθρέφτης της διακυβέρνησης. Αν η εικόνα δεν είναι αρεστή, δεν φταίει ο καθρέφτης.

Από το 2010 οι πράξεις που αφορούν κρατικό χρήμα εκτελούνται μόνο αν αναρτηθούν στο dianveia.gov.gr. Ο πολίτης μπορεί να βρει εκεί από το ΑΦΜ μιας εταιρείας μέχρι τις προσλήψεις μετακλητών, τις χρηματοδοτήσεις έργων, τις δαπάνες φορέων κ.ο.κ. Στη Διαύγεια βρίσκονται αναρτημένες 30,5 εκατομμύρια πράξεις του Δημοσίου από 4.716 φορείς. Κάθε ημέρα αναρτώνται από 15.000 έως 22.000 πράξεις από την κεντρική διοίκηση (υπουργεία,

γραμματείες), τους ΟΤΑ και τις επιχειρήσεις τους, πανεπιστήμια, αποκεντρωμένες διοικήσεις, ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ, ανεξάρτητες αρχές, δικαστήρια, ανώνυμες εταιρείες. Αποτελεί κομμάτι μιας ιστορικής διαδικασίας, της –αργής έστω– ψηφιοποίησης της γραφειοκρατίας, της ηλεκτρονικής διασύνδεσης των συστημάτων, των ανοιγμάτων των δεδομένων στον έλεγχο.

Όστόσο, σύμφωνα με επιστημονικές ειδικών της Ανοικτής Διακυβέρνησης, οι παθογένειες της παχυδερμικής, οπισθοδρομικής, αδρανούς διοίκησης αποκλείουν –έως ένα βαθμό– τις «εξόδους» των δεδομένων. Στις υπηρεσίες, ανθρώπινο χέρι «ανεβάζει» τις αποφάσεις – αυτό δεν γίνεται αυτόματα.

Ετσι, μπορεί να συμβεί, από άγνοια, απροσεξία ή πρόθεση του ανεπιτήδευτου ή διεφθαρμένου υπαλλήλου τα διαφορετικά δεδομένα που συγκροτούν μια πράξη να μην καταχωριστούν στα σωστά σημεία ή να μην καταχωριστούν καθόλου, καθιστώντας την πράξη «αόρατη». Να αναρτηθεί το κείμενο ως εικόνα, να μην ταξινομηθεί μια απόφαση στη σωστή κατηγορία, να εισαχθούν για παράδειγμα κωδικόι στη θέση των ποσών και αντίστροφα, να μη διαχωριστούν οι δαπάνες ανά πρόσωπο. Να μην αναρτηθεί μια πράξη λόγω τεχνικών δυσκολιών ή έλλειψης προσωπικού, ή πάλι εξαιτίας εσφαλμένου χαρακτηρισμού της ως μη δημοσιεύσιμης (εξαιρούνται όσες αφορούν εθνική άμυνα, ασφάλεια, ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα). Τα παραπάνω, ωστόσο, δεν ακυρώνουν το ότι η Διαύγεια αποτελεί τη μεγαλύτερη τομή υπέρ της διαφάνειας. Ποτέ άλλοτε δεν ήταν τόσο «διαυγές» το έργο της διοίκησης. Τα προβλήματα συνδέονται με την ανθρώπινη παρεμβολή. Τεχνολογικά μέσα για την αυτοματοποίηση των διαδικασιών και τον δραστικό περιορισμό των λαθών και της ευκολοδιάβατης αδιαφάνειας, υπάρχουν. Αλλά δεν αποτλούν το απόλυτο γιατίικό ούτε θα έπρεπε να εξασθενούν την ανάγκη για ένα Δημόσιο απαγκιστρωμένο από την ημιμάθεια, τη δολικοδρομία, την ασυνέπεια, την ασυνέχεια από ένα πλαίσιο που δεν επιτρέπει σωτήριες χειρονομίες. Το θέμα δεν είναι να «παρακαμφθεί» το χάος των χιλιάδων νομικών προσώπων με συναφείς αρμοδιότητες και μη λειτουργικούς υπαλλήλους, ένεκα απουσίας αξιολογήσεων και σχεδίων, αλλά να εξυγιανθεί. Πώς αλλιώς θα αντιληφθεί η ενεργητικότητα για να επιτευχθούν οι επωφελείς πράξεις; Τίποτα δεν θα λειτουργήσει ποτέ ικανοποιητικά αν η «κεντρική μηχανή» συνεχίσει να συρρικνώνει τους «καρπούς» με το «έργο» της, να επιμένει στην ταχυδακτυλουργία του ψεύδους, των συναλλαγών, των παιγνίων.

Ένας άγνωστος μπαίνει σε ένα δημοτικό σχολείο, παριστάνει τον δάσκαλο και απαγάγει δύο μικρά παιδιά. Τα παίρνει στο διαμέρισμά του, τα ναρκώνει και ευτυχώς κάρη στην άμεση κινητοποιήση πρώτων της κοινωνίας και δεύτερης της αστυνομίας, ο απαγωγέας συλλαμβάνεται και τα παιδιά επιστρέφουν σώα και αβλαβή (τουλάχιστον σωματικά) πίσω στις οικογένειές τους. Ένας τρομακτικός εφιάλτης που έφερε ξανά στην επιφάνεια το φιλότιμο αυτής της κοινωνίας αλλά παράλληλα έθεσε και κάποια πολύ σοβαρά ερωτηματικά τα οποία αφορούν στην ασφάλεια των σχολικών χώρων. Προφανώς και όλη αυτή η περιπέτεια δεν τέλειωσε με τη σύλληψη του απαγωγέα και τη διάσωση των δύο μικρών παιδιών και σε αυτή τη διαπίστωση καταλήγει ο οποιοσδήποτε διαθέτει την αρμόζουσα σοβα-

ρότητα να διακρίνει τις «παρενέργειες» του εν λόγω συμβάντος. Υποθέτω θα διερωτάστε γιατί γράφω τα αυτονόητα τα οποία έχουν ήδη διατυπωθεί και εκφραστεί πολλές φορές τις τελευταίες μέρες. Τα γράφω για να καταλήξω στην επίμαχη φωτογραφία που κυκλοφόρησε και προκάλεσε τις αντιδράσεις του κόσμου.

Στην συγκεκριμένη φωτογραφία (για όσους δεν είχατε την τύχη να τη δείτε) οι δύο αρμόδιοι υπουργοί (Δικαιοσύνης και Παιδείας) μαζί με τον αρχηγό της Αστυνομίας και την αναπληρώτρια κυβερνητική εκπρόσωπο «πανηγυρίζουν» το αίσιο τέλος της απαγωγής με τα χέρια σε «καπακωπή» και το ύψος του νικητή στα πρόσωπά τους. Μία πόζα η οποία θα μπορούσε κάλλιστα να αφορά στη νίκη της εθνικής μας ομάδας στο ποδόσφαιρο σε κάποιο σημαντικό αγώνα ή δεν ξέρω κι εγώ τι άλλο παρόμοιας σημασίας. Το θέμα δεν είναι ωστόσο μόνο στην

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Κύριε, μια ερώτηση: Γιατί έγινε η απεργία;

Ένα θέμα, δραματικό αν μη τι άλλο και καθόλα μη κυπριακό, ήταν αρκετό για να καταδείξει πως σαν πολίτη είμαστε γνησίο σε πολλά επίπεδα και δεν μπορούμε καν να προστατεύσουμε τους εαυτούς μας. Ή τα παιδιά μας στη συγκεκριμένη περίπτωση. Αδυνατούμε στο ελάχιστο, ήτοι να μπουν στη διαδικασία πραγμάτωσης οι συνθήκες ασφάλειας στα σχολεία. Σε όλα τα σχολεία; Μα έχει σημασία η ερώτηση; Εδώ φτάσαμε να λέμε πάλι καλά, μη χειρότερα και δόξα τω Θεώ, αποδεικνύοντας πως το θρησκευτικό συναίσθημα και η επίκληση στα θεία, είναι πιο δυνατά από τα μέτρα της πολιτείας.

Το ουσιαστικό όμως είναι πως η υπόθεση αυτή σόκαρε όσους βρίσκονταν σε λήθαργο εσχάτως. Έβγαλε από την ύπνωση τους εκπαιδευτικούς, δείχνοντας πως το ζήτημα δεν είναι οι απαλλαγές, οι πιστώσεις, η παλαιότητα, τα δικαιώματα εν γένει. Το ζήτημα είναι τα δικαιώματα των παιδιών. Δικαιώματα που άπτονται ενός σχολείου επιπέδου, ενός σχολείου που δεν πρέπει να φοβάται κανείς ν' αφήσει το παιδί του, την ανάπτυξη του σε μια κοινωνία που αγρίεψε. Η κυπριακή κοινωνία δεν είναι μαυροασπρη σειρά εποχής που καταδικάζει για την πλάκα της το ήντα καιρούς εφτάσαμε. Έφτασε και αυτή εκεί που πριν είχαν φτάσει άλλες, και τα ξεσπάσματα βίας θα μετακινήθούν από την αδιαφορία της καθημερινής εγκληματικότητας που πλέον έχουμε συνήθειο και περνάει στα ψιλά, σε περιπτώσεις σαν κι αυτή που ζήσαμε με την απαγωγή δύο 11χρονων. Αν θέλετε να μιλήσουμε σοβαρά να τον κάνουμε, αλλά να πούμε πως φταίμε εμείς οι ίδιοι. Φταίμε γιατί σε όλη τη διάρκεια ενός διαλόγου τριών μηνών, που επέφερε προτάσεις από τον καθένα που μπορούσε να καταθέσει μια πρόταση αδιεξόδου για την παιδεία, δεν μιλήσαμε για την παιδεία.

Είχα ξαναγράψει και το ξαναγράψω. Ούτε και τώρα θα μιλήσουμε επί της ουσίας. Έστω κι αν ζηπιώσαμε και μπορούμε να μιλήσουμε σοβαρά. Θα περάσει το σοκ και θα πάμε παρακάτω, μέχρι την επόμενη φορά. Όπως τότε έτσι

και τώρα, ξαναλέω πως δεν υπάρχει κανένα όραμα πέραν του οράματος της βελτίωσης των παρχουσών συνθηκών εργασίας για τους εκπαιδευτικούς. Που θα ήταν ολοκληρωτικό τους δικαίωμα, αν διεκδικούσαν περισσότερο, τα πάντα, και για το περιβάλλον εργασίας τους και για τη βελτίωση του επιπέδου. Δεν το έκαναν και εφόσον δεν θα γίνει σοβαρή συζήτηση, ξεκινώ να πω εγώ τον πρώτο λόγο και να κάνω μια ερώτηση.

Γιατί έγινε η απεργία των εκπαιδευτικών; Αν πιάσουμε δέκα τυχαίους, θα απαντήσουν το ίδιο πράγμα; Να μιλήσουμε σοβαρά και να μπορούμε στα κοινωνικά δίκτυα και να διαπιστώσουμε τη δική τους απογοήτευση. Τη δική τους ερώτηση που είναι ίδια με τη δική μου. Γιατί έγινε η απεργία; Αυτά που πήραν οι εκπαιδευτικοί, τους ικανοποιούν; Και δεν υπάρχει διάσπαση; Θέλω να ξεπεράσω την έλλειψη σοβαρότητας από εκπαιδευτικούς, τη συνεικουρούμενη από έλλειψη ψυχραιμίας κατά διαστήματα. Ευτυχώς θα πω μόνο που δεν είναι διαρκώς στην πρώτη γραμμή, όπως οι πολιτικοί για παράδειγμα, αλλιώς η μύγα τους θα έφτανε να είναι μεγαλύτερη, ορισμένων τουλάχιστον. Αφίνω έξω επίσης τον πολιτικό ερασιτεχνισμό στη διαχείριση του θέματος.

Αυτό είναι άλλη συζήτηση. Το γεγονός πάντως πως συζητούσαμε τρεις μήνες και εν τέλει είχαμε συμφωνία για μέτρα που θα έχουν διάρκεια μόνο ενός χρόνου, μετά θα ξαναρχίσει άλλος διάλογος, δεν με πειθεί ότι όλα αυτά έγιναν για το καλό των παιδιών. Με τίποτα. Για το καλό των παιδιών να μιλήσουμε για ασφάλεια και υγεία στα σχολεία που δεν είναι μέτρο προσωρινό αλλά όσο υπάρχουν σχολεία. Θέμα που φανέρωσε τη γήνημα και για να υπάρχει αυτή σε τέτοια ένταση, σημαίνει πως οι ελλείψεις δεν είναι χθεσινές. Είναι χρόνιες και στην πραγματικότητα κανείς δεν ενδιαφέρθηκε. Όμως τι πρέπει να γίνει για να το πάρουμε σοβαρά; Να συνδικαλιστούν οι μαθητές; Να κατεβούν κατά χιλιάδες στο Προεδρικό; Θα πειστούμε τότε να μιλήσουμε σοβαρά;

tsikalasm@kathimerini.com.cy

Παγκόσμια περιδεία για το μαγευτικό, χορευτικό θέατρο της Ολλανδίας.

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΓΚΟΥ

Η σημασία του «Ναι» εκεί και εδώ

Σήμερα κληρώνει στην Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Το δημοψήφισμα που διεξάγεται εκεί θα κρίνει αν οι πολίτες της γειτονικής χώρας θέλουν τη χώρα τους να μετέχει στη διεθνή κοινότητα με το όνομα «Βόρεια Μακεδονία» ή όχι, αν και, σύμφωνα με όλες τις προβλέψεις, η απόφαση της πλειοψηφίας εκείνων που πηγαίνουν να ψηφίσουν θα είναι θετική. Σπανίως στη σύγχρονη ιστορία η παρέμβαση του ξένου παράγοντα ήταν τόσο απροκάλυπτη υπέρ του «Ναι» σε εσωτερική εκλογική διαδικασία ενός ανεξάρτητου κράτους, ενώ ταυτόχρονα οι υποστηρικτές της αντίθετης άποψης, δηλαδή του «Όχι», επέλεξαν να μην έχουν συγκροτημένη παρουσία κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου.

Επομένως, το ζήτημα δεν είναι τόσο αν θα περιοχύσει το «Ναι» επί του «Όχι» στο σημερινό δημοψήφισμα. Το ζήτημα είναι αν η συμμετοχή των πολιτών θα ξεπεράσει το 50% των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους, ώστε το αποτέλεσμα να έχει πολιτική νομιμοποίηση. Αυτό δεν είναι απολύτως εξασφαλισμένο κατά τα φαινόμενα, καθώς ο πρόεδρος της μικρής δημοκρατίας Ιβάνοφ αντιπολιτεύεται σφόδρα την κυβέρνηση Ζάεφ και έχει ταχθεί ανοικτά υπέρ της αποχής. Δεν δίστασε άλλωστε να διαλαλήσει διεθνώς την άποψή του στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ.

Το πιθανότερο είναι ότι ακόμη και αν η συμμετοχή είναι κάτω του 50% των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων, θα βρεθεί κάποιο νομικό «τερτίπι» για να τύχει πολιτικής νομιμοποίησης το αποτέλεσμα, αποδεκτής και από τις δυνάμεις της Δύσης που τόσο κόπασαν για να γίνει και να υλοποιηθεί η συμφωνία των Πρεσπών. Κάποιες ιδέες έχουν γίνει ήδη γνωστές, όπως το 50% να υπολογιστεί στη βάση της συμμετοχής στις τελευταίες εκλογές ή να γίνει εκ νέου αναπομπή του θέματος στη Βουλή.

Όμως, αν συμβεί κάτι τέτοιο, το πλήγμα στην εύθραυστη ηρεμία που επικρατεί στη γέιτονα θα είναι σημαντικό, καθώς το «Ναι» θα το έχουν ψηφίσει στη συντριπτική πλειοψηφία τους οι Αλβανοί, ενώ προφανώς η πλειοψηφία των λεγόμενων Σλαβομακεδόνων και ίσως και των Σέρβων θα εκφράσει την αντίθεσή της διά της αποχής. Άρα εθνικός διχασμός ουσιαστικά...

Όλα αυτά βεβαίως αφορούν την άλλη πλευρά των συνόρων και το μέλλον της. Στη δική μας πλευρά τα πράγματα γίνονται πιο ξεκάθαρα, εφόσον υπερισχύσει εκεί το «Ναι». Ο Αλ. Τσίπρας διαβεβαίωσε προχθές την Ουάσιγκτον μέσα από τις σελίδες της Wall Street Journal ότι η ελληνική Βουλή θα κυρώσει τη συμφωνία των Πρεσπών επί δικής του θέτητας, προσθέτοντας μάλιστα ότι τα στρατηγικά συμφέροντα της Ελλάδας ταυτίζονται με εκείνα των ΗΠΑ στην περιοχή.

Άρα θα χρειαστεί τεράστιο θάρρος και κυριολεκτικά απύθμενο θράσος για να κάνει πια πίσω, όταν η κυβέρνηση κάνει συνεχώς γνωστό ότι η κύρωση της συμφωνίας δεν αντιμετωπίζει δυσκολία, εφόσον μπορεί να γίνει και με απλή πλειοψηφία των παρόντων στη Βουλή. Μόνον η πολύ μεγάλη έκπληξη της υπερισχύουστος του «Όχι» στο σημερινό δημοψήφισμα μπορεί να σταματήσει, έστω προσωρινά, τις εξελίξεις που μπήκαν σε κίνηση με τη συμφωνία των Πρεσπών. Κανονικά, ο μόνος που μπορεί να εύχεται κάτι τέτοιο είναι ο Π. Καμμένος, γιατί οι απειλές που εκτοξεύει, περί ανατροπής της κυβέρνησης πριν φτάσει η συμφωνία στη Βουλή, θεωρούνται πια «κούφια».

Εξίσου κανονικά θα πρέπει να το απεύχεται ο Κυρ. Μητσοτάκης, καθώς γνωρίζει ότι θα υποστεί αφόρητες πιέσεις αν η συμφωνία έλθει προς κύρωση επί δικής του κυβέρνησης. Οι συνεχείς δηλώσεις ότι δεν πρόκειται ο ίδιος να κυρώσει ποτέ τη συμφωνία γίνονται αποκλειστικά για το εσωτερικό, αλλά και για να μην επιτρέψει ο ξένος παράγοντας στον Αλ. Τσίπρα να ξεφύγει από την υποχρέωση. Έτσι, κερδίζει «πόντους» και η διενέργεια εκλογών τον Μάιο.

Ο Τάσος Τρύφωνος απουσιάζει.

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Περί συγκίνησης

αβάστακτη ελαφρότητα της συγκεκριμένης φωτογραφίας αλλά στην αντίδραση της αναπληρώτριας κυβερνητικής εκπροσώπου όταν αντιλήφθηκε την οργή που προκάλεσε το εν λόγω ενσταντανέ στην ήδη κλονισμένη κοινή γνώμη. Η κ. Βασιλείου λοιπόν απόρησε με την οργή του κόσμου και έσπευσε να διευκρινίσει πως η φωτογραφία ήταν το αποτέλεσμα της ανθρώπινης συγκίνησης τους και πως «συγγνώμη που πανηγυρίζαμε» υπονοώντας ότι η κοινή γνώμη τους «έπασε» από τον λαιμό για κάτι τόσο ανθρώπινο όπως είναι η συγκίνηση για την επιτυχημένη έκβαση του τραγικού αυτού συμβάντος. Με απλά λόγια η κυρία αναπληρώτρια κυβερνητική εκπρόσωπος εξακολουθεί να απορεί για το ότι ο κόσμος τους «γιοχιάσει» και δεν φαίνεται να της περνά ούτε ζυστά από το μυαλό πως τέτοιου είδους «πανηγυρισμοί» και «συγκινήσεις» δεν αρμόζουν ούτε στο τι έχει συμβεί, ούτε και στη θέση που βρί-

σκονται στην συνείδηση του κόσμου όλοι οι «χαρούμενοι φωτογραφιζόμενοι». Και είναι κάτι περισσότερο από θλιβερό το ότι χρειάζεται να της εξηγήσει κάποιος τους λόγους που η εν λόγω πόζα προκαλεί θυμό και αναμφισβήτητα εντείνει τη δυσπιστία της κοινής γνώμης σχετικά με την ικανότητα των κυβερνώντων να αντιληφθούν τις ουσιαστικές ανησυχίες των πολιτών. Είναι λοιπόν αδιανόητο να μην αντιλαμβάνεται η κ. Βασιλείου ότι το εν λόγω περιστατικό κρίζει πρωτίστως άμεσου προβληματισμού για τα μέτρα ασφαλείας των σχολικών χώρων εξού και χαμηλών τόνων σε ό,τι αφορά τις συγκινήσεις αλλά και άμεσους πολιτικούς δράσης ώστε να αισθανθεί ο κόσμος ότι καλώς εμπιστεύεται τα παιδιά του στο κρατικό σύστημα. Άρα αυτό που προέχει από πολιτικούς που διαθέτουν επίγνωση της πραγματικότητας δεν είναι οι αυθόρμητες συγκινήσεις και πανηγυρισμοί λες και πρόκειται για κά-

ποια προσωπική τους επιτυχία αλλά η επίδειξη σοβαρής πολιτικής πρόθεσης να αποκαταστήσουν την κλονισμένη εμπιστοσύνη του κόσμου, ο οποίος δεν έχει άλλη επιλογή παρά να παραδίει κάθε πρωί τα παιδιά του στη δική τους κρίση.

Αν οι συμμετέχοντες στη συγκεκριμένη φωτογραφία δεν έχουν επίγνωση πως η κοινή γνώμη είναι ήδη μπουκτισμένη από την αβάστακτη ελαφρότητα που επιδεικνύουν οι κυβερνώντες στη δεύτερη πενταετία τους, και γι' αυτό ακριβώς δεν ανέχεται τέτοιου είδους «συγκινησιακές χαριτωμένες» τότε το πρόβλημα είναι πολύ πιο μεγάλο. Και το ερώτημα που προκύπτει δεν έγκειται στο αν δικαιούνται να συγκινηθούν, όπως το έθεσε η κ. Βασιλείου, αλλά στο αν έχουν όντως επαφή με την πραγματικότητα.

elenixenou1@gmail.com

Κυπριακό: Προσδοκία και εμπιστοσύνη

Του ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Ημέρα της ανεξαρτησίας δεν είναι στην πατρίδα μας ευκαιρία για πανηγυρισμούς. Άλλωστε σε μια μοιρασμένη πατρίδα δεν χωράει τέτοια φαιδρότητα, αλλά μόνο η ταπεινή αξιολόγηση των όσων σημαίνει η λέξη ανεξαρτησία και τι υπολείπεται αυτό που έχουμε σήμερα από την πραγματική έννοια της λέξης.

Όλοι στον τόπο μας αντικρίζουν, βαθιά μέσα τους με τον ίδιο τρόπο τα εθνικά ζητήματα. Η αφετηρία είναι κοινή. Θέλουμε μια πατρίδα ελεύθερη, χωρίς τον φόβο της ξένης επιβουλής και με την προσδοκία της επιστροφής στην πατρώα γη. Από αυτή την κοινή αφετηρία μέχρι το κάσμα και το πλήθος των απόψεων, μεσολαβεί η ατομική ή συλλογική εμπειρία, η ιδιοσυγκρασία και οι ελπίδες μας. Αυτό που χρειάζεται να συμβεί μετά από δεκαετίες στασιμότητας αλλά και τη ριζοσπαστική αλλαγή από μια λύση βασισμένη σε ηγέτες σε μια λύση που απευθύνεται στους πολίτες είναι να αφηγηθούμε την κοινή προσδοκία.

Οι έντονες διεργασίες των τελευταίων ημερών τόσο στο πλαίσιο των εργασιών της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ και τις συναντήσεις του ΠΤΔ, τη συνάντηση που είχαν οι υπουργοί εξωτερικών της Ελλάδας, του Ηνωμένου Βασιλείου και της Τουρκίας αλλά και οι επαφές που είχε ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ σε Ουάσιγκτον και Νέα Υόρκη σκοπό είχαν, μεταξύ άλλων, να αναθερμάνουν το ενδιαφέρον για τις διαπραγματεύσεις στο Κυπριακό. Άλλωστε, έχει σημασία για ολόκληρη την περιοχή αλλά και για την Ευρώπη, η Κύπρος να καταστεί πυλώνας οικονομικής και ενεργειακής σταθερότητας. Αυτές ακριβώς οι συνθήκες, στην περιοχή μας και τον κόσμο, δεν επιτρέπουν εφησυχασμό. Αποτελεί πρώτα και κύρια δικό μας κατεπείγον αίτημα οι διαπραγματεύσεις να ξεκινήσουν εκ νέου και να οδηγηθούν σύντομα σε συνολική επίλυση του εθνικού ζητήματος.

Προτάσεις και δημόσιες συζητήσεις που απενοχοποιούν και «απομυθοποιούν» την ιδέα της διχοτόμησης είναι απαράδεκτες. Είναι αδιανόητο η μικρή νησιωτική πατρίδα μας να έχει χερσαίο σύνορο με μια χώρα όπως η Τουρκία. Πρέπει να οραματιστούμε την ημέρα της ανεξαρτησίας το 2030, θέλουμε αυτή η ημέρα να μας βρει στον ίδιο παρονομαστή ή να αποτελεί ευκαιρία για αξιολόγηση μιας ελπιδοφόρας ευκαιρίας;

Η Κύπρος του 2030 δεν είναι ένα σύνθημα κενού περιεχομένου. Αποτελεί ένα όραμα για μια πατρίδα ελεύθερη, επανενωμένη, ειρηνική. Μακριά από την έννοια του νησιού στα λατινικά: insula που θα πει απομονωμένο, θα απλώνει το χέρι και θα ενώνει όλη τη γειτονιά μας μέσα σε ένα περιβάλλον ασφάλειας που θα εμπνέει τη δέουσα εμπιστοσύνη, ώστε η κάθε προσδοκία να μπορεί να είναι ευδοκίμηση. Χωρίς τον δικασμό και τον ξενόφερτο καταναγκασμό να αποτελεί μόνιμη επώδη για τα όνειρα της νέας γενιάς.

Μέσα από ένα άζονα στρατηγικής συνεργασίας και γέφυρες αλληλεξάρτησης με τις χώρες της περιοχής μας αλλά και περιφερειακούς παίκτες η Κύπρος μπορεί να αναζητήσει την πραγματική ανεξαρτησία. Μια Κύπρος ελεύθερη, ευρωπαϊκή, δημοκρατική και ευμερούσα θα είναι απαραίτητος εταίρος για τους γείτονες της.

Ο κ. Θεόδουλος Ιωάννου είναι πρόεδρος ΝΕΔΗΣΥ.

Γεννητούρια στον ζωολογικό του Ντουσίμπουργκ.

Οι Πρέσπες στη βόρεια κάλπη

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Ο Ζόραν Ζάεφ μπροστά στο σημερινό δημοψήφισμα για τη Συμφωνία των Πρεσπών: Απορρίπτει: «Μια νίκη του 'όχι' θα σήμαινε πλήρη απουσία ελπίδας, την απόλυτη απομόνωση της χώρας. Ίσως τα δυτικά Βαλκάνια να επείσθησαν πιθανόν σκοτεινά χρόνια του παρελθόντος που όλοι θυμόμαστε πώς ήταν». Εγκρίνει: «Ονειρευόμασταν επί 27 χρόνια αυτή τη στιγμή και σήμερα είμαστε ένα βήμα μακριά από το όνειρο. Μια αποτυχία στο δημοψήφισμα δεν αποτελεί επιλογή. Είμαι τόσο πεπεισμένος για την επιτυχία που δεν εξετάζω άλλες επιλογές».

Εν αρχή είναι οι αριθμοί. Σύμφωνα με τη δημοσκοπήση που δημοσιεύει η ιστοσελίδα mkd.mk στο ερώτημα που τίθεται στο δημοψήφισμα «είστε υπέρ της ένταξης στο ΝΑΤΟ και την Ε.Ε. αποδεχόμενοι τη συμφωνία των Πρεσπών», το 51,1% απαντά «ναι», ενώ το «48,9%» λέει «όχι». Σε ό,τι αφορά δε την εθνοτική ανάλυση της ψήφου, στους Σλαβομακεδόνας το 33,5% λέει «ναι» στη συμφωνία και το 66,5% λέει «όχι». Αντίθετα, το 95% των Αλβανόφωνων τάσσεται υπέρ της ένταξης σε ΝΑΤΟ και Ε.Ε. αποδεχόμενοι τη συμφωνία των Πρεσπών.

Σύμφωνα με τη Center for Insights in Survey Research «57% των ψηφοφόρων θα υποστηρίξουν τη Συμφωνία των Πρεσπών που συνήψαν η πΓΔΜ και η Ελλάδα». Η δεξιά αντιπολίτευση (VMRO-DPMNE) κάλεσε τους ψηφοφόρους της

να ψηφίσουν «κατά συνείδηση»- κατά της Συμφωνίας των Πρεσπών, αλλά υπέρ Ε.Ε. και ΝΑΤΟ. Ο ηγέτης του κόμματος Χρίστιαν Μίτσκοοκι δήλωσε ότι αν η συμφωνία εγκριθεί στο δημοψήφισμα, τότε το κόμμα του θα υπερψηφίσει τη συνταγματική αναθεώρηση.

Ακολουθεί η Γεωπολιτική. Ο υπουργός Άμυνας των ΗΠΑ Τ. Μάτις στην επίσκεψή του στα Σκόπια λέει ότι «η έγκριση της Συμφωνίας των Πρεσπών στο επικείμενο δημοψήφισμα που θα διεξαχθεί στην πΓΔΜ θα εξασφαλίσει την ένταξη της χώρας στο ΝΑΤΟ». Ο γ.γ. του ΝΑΤΟ, Γενς Στόλτενμπεργκ και η καγκελάριος της Γερμανίας, Άγκελα Μέρκελ θεωρούν ότι «η επίλυση του ζητήματος της ονομασίας ανοίγει τις πόρτες για ένταξη της πΓΔΜ στο ΝΑΤΟ και έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Ε.Ε.».

Το «Δόγμα» Ζάεφ για την εξωτερική πολιτική: «Ψηφίζοντας τη Συμφωνία των Πρεσπών, οι πολίτες δίνουν τη χώρα στο δυτικό στρατόπεδο. Μια νίκη του 'ναι' θα επέτρεπε να οικοδομηθεί ένα αμοιβαίο ευρωπαϊκό μέλλον».

Ο Ζόραν Ζάεφ δεν επιθυμεί να έρθει σε ρήξη με τη Μόσχα. Χαρακτήρισε τη Ρωσία «φίλη της Μακεδονίας, η οποία δεν έχει τίποτα εναντίον της ένταξης της Μακεδονίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όμως είναι ενάντια στη συμμετοχή μας στο ΝΑΤΟ» (πηγή: nL «Βήμα», 17/9).

Τι ξεχωρίζω από όσα συμβαίνουν στη Σκοπιανή Δημοκρατία;

Πρώτο, να ένας νέος πολιτικός, ο Ζόραν Ζάεφ, που τηρεί τις δεσμεύσεις του και παλεύει να κερδίσει την πλειοψηφία σε δημοψήφισμα! Έχει απέναντί του τον ίδιο τον πρόεδρο της χώρας του και

ένα ισχυρό δεξιό μπλοκ που προτείνει τα δημαγωγικά ελκυστικά «όχι» και «ούτε». Αυτή τη στιγμή ο Ζ. Ζάεφ διαθέτει το προβάδισμα, γιατί δείχνει να έχει σχέδιο για τη χώρα του, παλεύει γι' αυτό αξιοποιώντας τις σύγχρονες μορφές επικοινωνίας. Διαθέτει σθένος. Προβάλλει ένα δημόσιο λόγο σύγχρονο και ουσιαστικό.

Δεύτερο, στα κυπριακά ανάλογα βλέπω ουσιαστικές διαφορές. Κατά κανόνα οι Ε/κ πολιτικοί μόλις δουν ή ακούσουν πως ένα θέμα ή μια πτυχή του Κυπριακού δεν φαίνεται δημοφιλής, αλλάζουν γραμμή με μεγάλη ευκολία! Έτσι και τώρα: μόλις «ακούστηκε» ότι η συμφωνημένη εδώ και είκοσι χρόνια εκ περιτροπής προεδρία δεν αρέσει (με τις τελευταίες συγκλίσεις να την καθιστούν ποιοτικά ανώτερη με τη στάθμιση της ψήφου), ο διακοινοτικός διάλογος, με διάφορα τεχνάσματα, οδηγήθηκε σε αδιέξοδο. Δεν έχει καμιά σημασία αν αυτό είναι το πρόσημο, ή αν αυτό είναι πράγματι η ουσία. Μετρά το αποτέλεσμα. Καμιά μάχη για τα δύσκολα, καμιά κινητοποίηση για να αλλάξουν οι αριθμοί. Παράδοση άνευ όρων στη ρητορεία του τίποτα.

Τρίτο, το κυπριακό «πρότυπο» (ένταξη στην Ε.Ε., λύση μετά) ναυάγησε στα ρηκά. Πολιτική δέσμευση της ε/κ ελίτ ήταν πως η διαδικασία και η ίδια η ένταξη στην Ε.Ε. θα διευκόλυε ως καταλύτης τη λύση στο Κυπριακό. Γνωστό, το μηδενικό αποτέλεσμα. Κυριάρχησε η διπλή ατζέντα, η οργανωμένη εξαπάτηση. Τώρα η κυπριακή περιπέτεια υποχρέωσε τις Βρυξέλλες σε αναθεώρηση της γραμμής: πρώτα λύση της διαφοράς για το όνομα ανάμεσα σε Ελλάδα και

Σκόπια, ύστερα έναρξη ενταξιακών συνομιλιών για τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας.

Τέταρτο, έχει ενδιαφέρον να παρακολουθούμε ένα λαό που θέλει να βρει μια θέση στο σύγχρονο κόσμο, να αλλάξει τον ρου της ιστορίας του –από τις εθνικιστικές ανοησίες Γκρούεφσκι, στην επίλυση με την ενσωμάτωση «στο δυτικό στρατόπεδο». Δύσκολο ζήτημα, εμπειροδωμένες πεποιθήσεις έχουν σημαντική απήχηση στην κοινή γνώμη, τα ηχηρά «δεν» μπορούν να ξεπεραστούν με συντηρητική πολιτική μάχη γι' αυτό και σημαντικοί εξωτερικοί παίκτες στηρίζουν με επί τόπου επισκέψεις την προσπάθεια Ζάεφ.

Πέμπτο, προσέχω την απόλυτη σιωπή της ελληνικής πολιτικής ελίτ σε σχέση με το σημερινό δημοψήφισμα στα Σκόπια. Ούτε αυτοί που υπέγραψαν τη συμφωνία στις Πρέσπες (την οποία θεωρώ πολύ καλή), δεν έχουν κουνήσει ούτε το μικρό τους δακτυλάκι για να στηρίξουν τον εταίρο τους. Η Συμφωνία φέρει δύο υπογραφές και στον βαθμό που αναλογεί στον άλλο εταίρο, αυτός οφείλει να στηρίξει δημόσια τον Ζόραν Ζάεφ στη μάχη για το δημοψήφισμα της 30ής Σεπτεμβρίου. Προφανώς δεν θα το πράξει, γιατί αυτό απαιτεί μια διαφορετική αντίληψη για την πολιτική, χρειάζεται μια στρατηγικού τύπου προσέγγιση για την ευρωπαϊκή πολιτική στα Β. Βαλκάνια, συνεπώς μια ανάλυση πέρα από τον στενόμαλο, επαρχιώτικο ανθρωπολογισμό που ταλαιπώρησε την ελληνική εξωτερική πολιτική στα 30 «σκοπιανά» της χρόνια.

www.larkostarkou.org.cy

Το κενό του Ενδιάμεσου

Του ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΑΚΚΟΤΡΥΠΗ

Ητρέχουσα περίοδος είναι αναντίλεκτα γεμάτη σημαντικά γεγονότα. Γεγονότα τα οποία άλλαξαν και πρόκειται να αλλάξουν τους συσχετισμούς στην πολιτική οκακίερα, καθώς και τον ρου των γεωστρατηγικών συμμαχιών, ενδεχομένως και της ίδιας της ιστορίας. Γεγονότα, από τα οποία επίσης μπορούν να εξαχθούν πολύτιμα συμπεράσματα.

Τα όσα τεκταινούνται στη γειτονιά της αν. Μεσογείου, καθώς και άλλα σημαντικά δρώμενα σε σχέση με το Βρεχίτ, το μεταναστευτικό, την έξαρση εξτρεμιστικών συμπεριφορών συνδυασμένες με την άνοδο ακροδεξιών φρονιμάτων στην Ευρώπη, είναι εξελίξεις που θα έπρεπε να είχαν πρωταρχικό ρόλο στην ατζέντα των πολιτικών ανησυχιών και όχι να αντιμετωπιζόταν με ένα επιδερμικό τρόπο, απλώς και μόνο επειδή δεν αγγίζουν την καθημερινότητα του πολίτη και κατ'επίκταση δεν είναι δημοφιλή θέματα για ψηφοθηρικούς λόγους.

Ειδικότερα, όσον αφορά στην

Κύπρο, τόσο οι εξελίξεις στην Τουρκία, αλλά, κυρίως οι τελευταίες εξελίξεις με σχέση με τις στρατηγικές σημασίας συμφωνίες για τον αγωγό από το «οικόπεδο Αφροδίτη» προς την Αίγυπτο αλλά και τον αγωγό EastMed, είναι θετικές εξελίξεις που όμως δεν έτυχαν της πρότερης σημασίας. Το γεγονός ότι τα πολιτικά κόμματα, και κυρίως τα ούτως καλούμενα κόμματα του ενδιάμεσου χώρου, αντί να ασχοληθούν με τα ουσιαστικά, έχουν επικεντρωθεί για ακόμη μία φορά σε θέματα με τα οποία θεωρούν πως τους προσθέτουν πολιτικούς πόντους μας φέρνει και στο επίμαχο συμπέρασμα: Υπάρχει ένα τεράστιο κενό στην πολιτική σκηνή του τόπου μας – η απουσία του ενδιάμεσου χώρου.

Είναι ακριβώς αυτό το ουσιαστικό κενό που καλούνται να αναπληρώσουν οι αγνοί, μετριοπαθείς κεντρώοι με μεστό και συνετό πολιτικό λόγο. Είναι αυτή την ισορροπία που καλείται να γεφυρώσει ο νέος πολιτικός σχηματισμός στην Κύπρο και συγκεκριμένα η Δημο-

Για πρώτη φορά ο προεκλογικός αγώνας δεν διεξήχθη για το καλό της Κύπρου, αλλά για την επικράτηση και την πολιτική επιβίωση μιας κούφιας ατόμων. Για πρώτη φορά ο λαϊκισμός και η έλλειψη πολιτικής νητικής είχε επικρατήσει κάθε άλλης λογικής.

κρατική Παράταξη που θα λειτουργήσει σαν η αυθεντική φωνή του Κέντρου. Είναι γεγονός ότι η είδηση για ίδρυση ενός ακόμα πολιτικού κόμματος, ενδεχομένως να μην συγκινεί τον μέσο πολίτη, ο οποίος είναι αποροφημένος με τα προσωπικά του προβλήματα. Παρ'όλη την πρωτόγνωρη απαξίωση που βιώνει η πολιτική σκηνή στον τόπο

μας, το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που επιδεικνύεται, κυρίως από νέους ανθρώπους που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στο νέο πολιτικό σχήμα και να βοηθήσουν με τις ιδέες, τις εισηγήσεις και τις εμπειρίες τους επαληθεύει του λόγου το αληθές. Ότι δηλαδή η ανάγκη δημιουργίας ενός κόμματος, πραγματικού εκφραστή της μετριοπαθείας και της πολιτικής σφαιροσύνης, μακριά από μικροπολιτικές σκοπιμότητες και με μοναδικό συμφέρον το καλό του τόπου μας, είναι υπαρκτή.

Αυτή η μαζική συμμετοχή δεν είναι καθόλου ασυνήθη με τα όσα διαδραματίστηκαν στις τελευταίες προεδρικές εκλογές, καθώς και στο εσωτερικό μέτωπο από τις ηγεσίες των κομμάτων του ενδιάμεσου χώρου, αφού η συμπεριφορά και η ανευθυνότητα που επέδειξαν ήταν άκρως απογοητευτική. Για πρώτη φορά ο προεκλογικός αγώνας δεν διεξήχθη για το καλό της Κύπρου, αλλά για την επικράτηση και την πολιτική επιβίωση μιας κούφιας

ατόμων. Για πρώτη φορά ο λαϊκισμός και η έλλειψη πολιτικής ηθικής είχε επικρατήσει κάθε άλλης λογικής. Συμπερασματικά, με τη στάση και συμπεριφορά της ηγεσίας του ενδιάμεσου χώρου το μόνο που κατάφεραν ήταν να τους μείνει ο κανένας. Η περιθωριοποίηση της κομματικής τους βάσης και ο εξοστρακισμός των μετριοπαθών δυνάμεων απ'όλα τα κόμματα του ενδιάμεσου χώρου οδήγησε στην ανάγκη για τη δημιουργία ενός νέου πολιτικού σχήματος.

Εδώ έγκειται και η βασική διαφορά με άλλες περιπτώσεις κομμάτων ή σχηματισμών που δεν κατάφεραν να επιβιώσουν. Η ίδρυση και αναγέννηση, ακριβώς, της Δημοκρατικής Παράταξης έγινε με πρωτοβουλία απλών μελών και όχι από ομάδα στελεχών. Έγινε με αίτημα όλων εκείνων των πολιτών που κώφευσαν στις Κασσάνδρες και αγνόησαν τις πολιτικές τους ηγεσίες.

Το συμπέρασμα, λοιπόν, είναι Ναι. Η Δημοκρατική Παράταξη επιβάλλεται να ιδρυθεί, γιατί για πρώτη

φορά από το 1976 και μετέπειτα, ο ενδιάμεσος χώρος έπαψε πλέον να υφίσταται. Κόμματα που ανήκαν στον χώρο του Κέντρου αποσιγήθηκαν τον ιστορικό τους ρόλο, επιλέγοντας να μεταποστούν προς το άκρο και να μετασχηματιστούν σε ακραίες και εθνικιστικές συνιστώσες.

Στις 21 Οκτωβρίου, λοιπόν, ξεκινά μια νέα εποχή. Μία εποχή που θα αφήσει πίσω της το δικαστικό παρελθόν, τις παλααιοκομματικές αντιλήψεις, τους στερείους δογματισμούς, τις αυτοκαταστροφικές ιδεοληψίες, τις αδιέξοδες πολιτικές. Θα είναι μία εποχή εθνικής συνεννόησης, κοινωνικής συναίνεσης, πολιτικής τόλμης, μεταρρυθμιστικής πνοής. Μία εποχή που θα ξαναγεννήσει την ελπίδα, θα ξαναγεμίσει με αυτοπεποίθηση τον λαό μας, θα τον κάνει να πιστέψει ξανά στις δυνατότητες του, στις δυνατότητες του, στο μέλλον του.

Ο κ. Γιάννος Λακκοτρύπης είναι ιδρυτικό μέλος της Δημοκρατικής Παράταξης.

Αέριο και Ιράν φέρνουν κοντά Τουρκία και Ισραήλ

Προχωρούν οι παρασκηνιακές συνομιλίες για αποκατάσταση σχέσεων των δύο χωρών

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Ανεξαρτήτως της μετεξέλιξης της οικονομικής κρίσης και την πορεία των εξελίξεων σε διάφορα μέτωπα της διπλωματίας, το Παλαιστινιακό αποτελεί προτεραιότητα για τον ισχυρό πολιτικό άνδρα της Τουρκίας. Ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν προσεγγίζει το ζήτημα ως ένα που αφορά ολόκληρο τον μουσουλμανικό κόσμο και θεωρεί ότι η χώρα του καλείται να αναλάβει ιστορικές πρωτοβουλίες για να προάγει τα συμφέροντα των μουσουλμάνων και Παλαιστινίων. Στο πλαίσιο αυτής της γραμμής, την προηγούμενη εβδομάδα από τη Νέα Υόρκη, ο κ. Ερντογάν εξαπέλυσε νέα επίθεση κατά του Ισραήλ, χαρακτηρίζοντας τους Ισραηλινούς ως «εισβολείς» στα εδάφη της Παλαιστίνης, που «τρομοκρατούν» τους Παλαιστίνους. Επανάλαβε δε την αντίθεση της χώρας του με το σχέδιο της μεταφοράς της πρωτεύουσας του Ισραήλ από το Τελ Αβίβ στα Ιεροσόλυμα και επέλεξε να «επιβραβεύσει» την Παραγωγή, η οποία αποφάσισε τελικά να μη μεταφέρει την πρωτεύουσα της στα Ιεροσόλυμα.

Οι προαναφερόμενες κινήσεις βρίσκουν θετικό αντίκτυπο στην εκλογική βάση του τουρκικού κυβερνήσαντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ). Η πλειοψηφία των ψηφοφόρων του πιστεύουν ότι η τουρκική κυβέρνηση ακολουθεί σκληρή, αποφασιστική γραμμή απέναντι στο Ισραήλ και ότι αυτή η στάση της Άγκυρας ενισχύει τη θέση της Τουρκίας στον μουσουλμανικό κόσμο και στη διεθνή κοινότητα. Οι τελευταίες εξελίξεις από τους διπλωματικούς κύκλους της Άγκυρας και του Τελ Αβίβ έρχονται να διαψεύσουν αυτήν την άποψη. Η «αποφασιστική» στάση της Άγκυρας απέναντι στο

Ισραήλ ενδέχεται να αποτελέσει παρελθόν, αν όχι σε επίπεδο ρητορικής, σίγουρα σε επίπεδο διπλωματίας, καθώς οι εκπρόσωποι των δύο κυβερνήσεων συναντιούνται σε ουδέτερες χώρες για να συζητήσουν την πλήρη αποκατάσταση των διμερών τους σχέσεων.

Στο Άμπου Ντάμπι

Οκτώ χρόνια μετά την αιματηρή επίθεση στο «Μαβί Μαρμαρά», οι σχέσεις Τουρκίας-Ισραήλ γνώρισαν εκ νέου μεγάλη ένταση, όταν τον Μάιο, ισραηλινές δυνάμεις επέδρασαν σε Παλαιστίνιους διαδηλωτές που προσεγγίζαν τη συνοριακή γραμμή της Γάζας. Η αναμέτρηση

Στις τουρκο-ισραηλινές σχέσεις δεν είναι εφικτή η επιστροφή στη χρυσή εποχή της συνεργασίας της δεκαετίας του '90.

του ισραηλινού στρατού με ομάδες Παλαιστίνιων, τις οποίες σκημάτισαν κυρίως μέλη της Χαμάς, την οποία υποστηρίζει η Τουρκία και χαρακτηρίζει ως «τρομοκρατική οργάνωση» το Ισραήλ, άφησε πίσω της 60 νεκρούς διαδηλωτές. Η κορύφωση της αναμέτρησης αποφεύχθηκε την ύστατη στιγμή, χάρη στη διαμεσολάβηση τρίτων χωρών, κυρίως της Αιγύπτου. Στον απόηχο αυτής της εξέλιξης, η Τουρκία ζήτησε από τον πρόεδρο και τον πρόξενο του Ισραήλ να αποχωρήσουν από τη χώρα. Το Ισραήλ έθεσε παρόμοιο αίτημα στον γενικό πρόξενο της Τουρκίας στα Ιεροσόλυμα και κάλεσε στο Υπουργείο Εξωτερικών τον υποπρόξενο της Τουρκίας για να ζητήσει εξηγήσεις για τις αυστηρές επικρίσεις της τουρκικής κυβέρνησης.

Τέσσερις μήνες μετά από αυτές τις εξελίξεις, δύο ιδιωτικά αεροπλάνα απογειώθηκαν από την Τουρκία και το Ισραήλ με τελικό προορισμό το Άμπου Ντάμπι των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων. Σύμφωνα με πληροφορίες από τον ισραηλινό τύπο και τους διπλωματικούς κύκλους στην Άγκυρα, τα δύο αεροσκάφη έφτασαν στον προορισμό τους, χρησιμοποιώντας τον εναέριο χώρο της Ιορδανίας και μετέφεραν στα Ηνωμένα Εμιράτα εκπροσώπους των κυβερνήσεων του Ισραήλ και της Τουρκίας, οι οποίοι έθεσαν επί τάπητος το μέλλον των διμερών σχέσεων των δύο χωρών. Παρασκηνιακά διαφαίνεται να θέλουν την πλήρη αποκατάσταση των διμερών τους σχέσεων στις αρχές του Οκτωβρίου. Τη συγκεκριμένη πληροφορία οι πηγές της «Κ» στην τουρκική πρωτεύουσα δεν την διαψεύδουν ούτε την επιβεβαιώνουν. Ας σημειωθεί ότι ο Οκτώβριος έχει σημασία, καθώς στις 12 του μήνα τουρκικό δικαστήριο θα συνεδριάσει για να μελετήσει τον φάκελο του φυλακισμένου Αμερικανού πάστορα. Νωρίτερα, ως αντάλλαγμα για την αποφυλάκιση του πάστορα, η αμερικανική ηγεσία είχε διαμεσολαβήσει για την απελευθέρωση μιας Τουρκάλας ακτιβίστριας που κρατούνταν στο Ισραήλ.

Οικονομική προέκταση

Την προσέγγιση μεταξύ των δύο χωρών κύκλοι αναλυτών, την καταγράφουν μέσω τριών παραγόντων: Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης, το ενεργειακό πεδίο της ανατολικής Μεσογείου και το Ιράν. Ως γνωστόν, το τελευταίο διάστημα η Τουρκία αντιμετωπίζει τις επιπτώσεις μιας μεγάλης οικονομικής κρίσης. Αντιμέτωπη με αυτήν την εξέλιξη, στο πεδίο της διπλωματίας,

λαμβάνει νέες πρωτοβουλίες ενώ αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο της απελευθέρωσης του Αμερικανού πάστορα. Σύμφωνα με Τούρκους αναλυτές, το Ισραήλ έρχεται να προστεθεί στη λίστα των κρατών, με τα οποία η Τουρκία επιχειρεί να βελτιώσει τις σχέσεις της, εστιάζοντας στα κοινά οικονομικά συμφέροντα. Ένας δεύτερος παράγοντας αφορά το ενεργειακό πεδίο της ανατολικής Μεσογείου. Η Τουρκία θεωρεί ότι εκτός από το Κυπριακό, σημαντικό ρόλο στα μελλοντικά σχέδια της χώρας διαδραματίζουν οι σχέσεις της Άγκυρας με το Ισραήλ και την Αίγυπτο, και αυτό παρά τα μεγάλα ακαθάρια στις διμερείς σχέσεις. Τέλος, δεν πρέπει να αγνοείται και ο σημαντικός ρόλος του ιρακινού παράγοντα. Στη Συρία, το Ιράν ανταγωνίζεται τα ισραηλινά και τουρκικά συμφέροντα σε πολλά μέτωπα. Στη νέα περίοδο, η συνεργασία των δύο χωρών επιβάλλεται να ανακαίσει αυτής της πρόκλησης. Με την παραπάνω οπτική γωνία συμφωνεί η Τουρκία αναλύτρια Σινέμ Τζεγκιζ, η οποία παρακολουθεί από κοντά τη στρατηγική της χώρας της για τη Μέση Ανατολή. Σύμφωνα με την ίδια, παρά το γεγονός ότι τα κοινά συμφέροντα και οι προκλήσεις φέρνουν για μια ακόμη φορά κοντά Τουρκία και Ισραήλ, ο προσεκτικός αναγνώστης δεν πρέπει να αγνοήσει την εξής πραγματικότητα: Στις τουρκο-ισραηλινές σχέσεις δεν είναι εφικτή η επιστροφή στη χρυσή εποχή της συνεργασίας της δεκαετίας του '90. Και αυτό διότι στο τιμόνι της Τουρκίας βρίσκεται ο κ. Ερντογάν που παρασύρεται από τον λαϊκισμό και τις περιφερειακές φιλοδοξίες και το Ισραήλ δεν αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για να ενισχύσει το προφίλ και τη δημοτικότητα στην τουρκική κοινή γνώμη.

Η «αποφασιστική» στάση της Άγκυρας απέναντι στο Ισραήλ ενδέχεται να αποτελεί παρελθόν, αν όχι σε επίπεδο ρητορικής, σίγουρα σε επίπεδο διπλωματίας.

Επίθεση της Μόσχας κατά του Φαναρίου

Με αφορμή την παραχώρηση Αυτοκεφαλίας στην Ουκρανία, προτάσσουν υποκατάσταση του Οικουμενικού Πατριαρχείου

Του **ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΒΙΚΕΤΟΥ**

Με αφορμή την απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου να παραχωρήσει, μετά από αίτημα των ιδίων των Ουκρανών, Αυτοκεφαλία στην Εκκλησία τους, το Πατριαρχείο Μόσχας στρέφεται και πάλι κατά του Φαναρίου και προσωπικά κατά του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου. Στις 31 Αυγούστου, στο Φανάρι, ο κ. Βαρθολομαίος είχε μακρά συνάντηση με τον Πατριάρχη Μόσχας Κύριλλο στον οποίο εξήγησε τις θέσεις του και τον ενημέρωσε για τις ενέργειες του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Λίγες μέρες μετά η Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου αποφάσισε να σταλούν στο Κίεβο ως έξαρχοι ο αρχιεπίσκοπος Παμφίλου, Δανυήλ, από την Αμερική και ο επίσκοπος Έδμουντ, Ιλαρίων, από τον Καναδά, αμφότεροι Ουκρανοί, οι οποίοι διακονούν τους υπό το Οικουμενικό Πατριαρχείο Ουκρανούς Ορθόδοξους στις δύο αυτές χώρες.

Σύμφωνα με πληροφορίες οι δύο έξαρχοι θα προετοιμάσουν τη σύγκληση Ιεράς Συνόδου από Ιεράρχες της τριχοτομημένης Εκκλησίας στην Ουκρανία για να δοθεί ο τόμος της Αυτοκεφαλίας. Η αντίθεση της Μόσχας στο αίτημα των Ουκρανών για αυτοκεφαλία έχει τριχοτομήσει το εκκλησιαστικό ποίμνιο. Έτσι, στην Ουκρανία υπάρχουν:

- Η κανονική Εκκλησία υπό τον μητροπολίτη Κιέβου και πάσης Ουκρανίας Βλαδίμηρο (σήμερα υπό τον διάδοχο του Ονούφριου) που ανήκει εκκλησιαστικά στο Πατριαρχείο της Μόσχας και αναγνωρίζεται από το Οικουμενικό Πατριαρχείο και όλες τις άλλες Ορθόδοξες Εκκλησίες.
- Η μεγάλη ομάδα, η οποία τελεί

Βαρθολομαίος: «Διαχρονικά, όπως μαρτυρούν τα έγγραφα, ζητούσαν (οι Ουκρανοί) την ανεξάρτησή τους από την Εκκλησία της Ρωσίας».

υπό τον «πατριάρχη» Κιέβου και πάσης Ουκρανίας, Φιλάρτο και υπολογίζεται σε αρκετά εκατομμύρια πιστών.

- Μια μικρή ομάδα ορθόδοξων, που αποτελούν την αυτοαποκαλούμενη «Ουκρανική Αυτοκέφαλη Ορθόδοξη Εκκλησία», που κυρίως είναι συγκεντρωμένοι στη Δυτική Ουκρανία.

Κίνδυνος για Ορθοδοξία

Αντιδρώντας στις ενέργειες του Φαναρίου, το Πατριαρχείο Μόσχας αποφάσισε (14.9.2018) τη διακοπή της μνημόνευσης του ονόματος του κ. Βαρθολομαίου και την απαγόρευση συλλειτουργίας των επισκόπων του Πατριαρχείου Μόσχας με επισκόπους του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Η απόφαση της Μόσχας συνοδεύτηκε από εκτενή δήλωση της Ιεράς Συνόδου, η οποία βρήκε διαστρεβλώσεων και κατηγοριών κατά του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Η δήλωση καταλήγει: «Έχοντας πλήρη συνείδηση πως όσα συμβαίνουν αποτελούν κίνδυνο για την παγκόσμια Ορθοδοξία, απευθυνόμαστε τούτη τη δύσκολη ώρα ζητώντας υποστήριξη από όλες τις Τοπικές Αυτοκέφαλες Εκκλησίες».

Για τους καλούς γνώστες των εκκλησιαστικών πραγμάτων πίσω από το εκκλησιαστικό ζήτημα της Ουκρανίας κρύβονται οι «πνεμο-

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος συνομιλεί με τον Πατριάρχη Μόσχας και πάσης Ρωσίας Κύριλλο, κατά τη διάρκεια της συνάντησής τους στο Φανάρι, την Παρασκευή 31 Αυγούστου 2018, όπου το ζήτημα της Εκκλησίας της Ουκρανίας ήταν το κυρίαρχο.

νιστικές βλέψεις» του Πατριαρχείου Μόσχας και το όνειρό του για υποκατάσταση του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Πεντακόσια εξήντα πέντε χρόνια από την άλωση της Πόλης το Πατριαρχείο Μόσχας ακολουθεί, με τη στήριξη και της κρατικής εξουσίας, τη θεωρία της «Τρίτης Ρώμης». Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή η Ρωσία, διατηρώντας και υπερασπιζόμενη την Ορθοδοξία, μπορούσε άξια να διαδεχθεί τα προηγούμενα βασίλεια και να γίνει η τρίτη Ρώμη, καθώς ήταν και «η μοναδική χώρα ικανή να διαφυλάξει τη γνήσια πίστη στην πλήρη πρωτόπλαστη καθαρότητα και πληρότητα». Ως συνέπεια αυτής της θεωρίας η Μόσχα δεν μπορεί να αποδεχθεί ότι το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως παραμένει το πρώτο μεταξύ ίσων στον χώρο

της Ορθοδοξίας και προσπαθεί με κάθε ευκαιρία να το υποσκάψει. Γι' αυτό είχε διακόψει το 1996 για ένα διάστημα την μνημόνευση του Οικουμενικού Πατριάρχη, ενώ το 2016 το Πατριαρχείο Μόσχας δεν συμμετέχε στην Αγία και Μεγάλη Σύνοδο.

Ο Μητροπολίτης Βολοκλάμσκ Ιλαρίων, πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας, σε συνεντεύξεις του σε ρωσικά μέσα ενημέρωσης, μίλησε με ασέβεια κατά του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Στις συνεντεύξεις, οι οποίες δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Πατριαρχείου Ρωσίας, ο κ. Ιλαρίων κατηγορεί το Οικουμενικό Πατριαρχείο ότι: «κατά τα τελευταία οχτώ εκατό χρόνια στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως έχει δια-

Για «δόλιο σχέδιο» του Φαναρίου, κατά Μόσχας - Ορθοδοξία κάνει λόγο το ρωσικό Πατριαρχείο ισχυριζόμενο μάλιστα ότι πίσω από το Φανάρι είναι οι ΗΠΑ.

μορφωθεί μια ιδιόμορφη παπική διδασκαλία, παπική αυτοσυνειδησία». Επίσης, ισχυρίστηκε ότι πίσω από το Φανάρι είναι οι ΗΠΑ και πρόσθεσε: «Εάν φέρουν εις πέρας αυτό το ύπουλο θα έλεγα και δολερό σχέδιο, η πλειοψηφία των Ορθόδοξων χριστιανών της Ουκρανίας δεν θα αποδεχθεί το αυτοκέφαλο αυτό... Σήμερα το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως αυτοπαρουσιάζεται ως sui generis επικεφαλής των 300 εκατομμυρίων Ορθόδοξων του πλανήτη και τον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως τον βλέπουν σχεδόν ως ένα Ορθόδοξο Πάπα. Και όμως, τουλάχιστον ένα ήμισυ του ορθόδοξου πληθυσμού δεν θα τον αναγνωρίζει πλέον ούτε ως πρώτον μέσα στην οικογένεια των Ορθόδοξων Εκκλησιών».

Πρέπει να επισημανθεί ότι, αν και το Οικουμενικό Πατριαρχείο έχει το αναφαίρετο δικαίωμα στην παραχώρηση αυτοκεφαλίας, ο κ. Βαρθολομαίος είχε προτείνει στην περίπτωση απόδοσής της το Οικουμενικό Πατριαρχείο να «αποφαινετα» και οι υπόλοιπες Εκκλησίες να «συναποφαινόνται». Ωστόσο, την πρόταση δεν αποδέχτηκε το Πατριαρχείο Μόσχας.

Ο κ. Αριστείδης Βικέτος είναι δημοσιογράφος και ανταποκριτής Κύπρου του ΑΠΕ-ΜΠΕ.

Βαρθολομαίος: scripta manent

Στο δικαίωμα και το χρέος του Οικουμενικού Πατριαρχείου να ανακηρύξει αυτοκέφαλη την Εκκλησία της Ουκρανίας αναφέρθηκε προχθές ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος: «Σε διάφορες φάσεις της ιστορίας, διαχρονικά, όπως μαρτυρούν τα έγγραφα, που έχουμε εις τα πατριαρχικά αρχεία, ζητούσαν (οι Ουκρανοί) την ανεξάρτησή τους από την Εκκλησία της Ρωσίας», είπε ο Οικουμενικός Πατριάρχης και πρόσθεσε: «Ακόμα και η σημερινή Ιεραρχία της Ουκρανικής Εκκλησίας και ο Μητροπολίτης Ονούφριος, που είναι ο Μητροπολίτης Κιέβου, πρόεδρος της τοπικής Ιεράς Συνόδου της Ουκρανίας, με την υπογραφή τους, μόλις έγινε ανεξάρτητο Κράτος η Ουκρανία, στις αρχές της δεκαετίας του '90, ζήτησαν την ανεξαρτητοποίηση των, την αποκοπή τους από την Εκκλησία της Ρωσίας, δηλαδή την αυτοκεφαλία. Τώρα υφίστανται προφανώς μια μεγάλη πίεση από την Μόσχα και μερικοί κάνουν πίσω, αλλά scripta manent. Οι υπογραφές τους υπάρχουν. Και είμαι βέβαιος ότι, όταν το Πατριαρχείο μας προχωρήσει στην έκδοση του Τόμου της αυτοκεφαλίας όλοι θα ενταχθούν στην νέα αυτοκέφαλη Εκκλησία της πατρίδας των». Σημειώνεται τέλος ότι εκπρόσωπος του αμερικανικού ΥΠΕΞ, με δήλωσή του, εξέφρασε στήριξη προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο για το θέμα της Ουκρανίας.

Όπλα στη μάχη κατά του καρκίνου του μαστού

Δύο γιατροί μιλούν στην «Κ» για τις σύγχρονες μεθόδους χειρουργικής αντιμετώπισης και αποκατάστασης

Του ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ

Οι ροζ φιογούρες θα εμφανιστούν ξανά στους δρόμους της Κύπρου φέτος στις 6 Οκτωβρίου στο πλαίσιο των εκδηλώσεων που γίνονται διεθνώς αυτόν τον μήνα για την ενημέρωση σχετικά με τον καρκίνο του μαστού, καθώς μία στις οκτώ γυναίκες στον πλανήτη θα τον συναντήσει στον δρόμο της ζωής της. Η Κύπρος έχει δημιουργήσει ήδη σημαντικά κοινωνικά αντισώματα με ένα κίνημα αρκετά δυναμικό και δραστήριο με αποτέλεσμα η πρόληψη και η έγκαιρη διάγνωση να έχουν σημειώσει στο τόπο μας τεράστια πρόοδο την τελευταία δεκαετία τουλάχιστον. Φυσικά, κάποια ζητήματα «μένουν ανοικτά», καθώς προκύπτει για αρκετές γυναίκες η ανάγκη χειρουργικής αντιμετώπισης και αποκατάστασης. Ζητήματα για τα οποία απευθυνθήκαμε σε ειδικούς, όπως είναι ο δρ Χαράλαμπος Χαράλαμπος χειρουργός μαστού και η δρ Γεωργία Κουλέρμου πλαστικός χειρουργός. Οι δύο γιατροί είναι στο κέντρο μαστού του American Medical Center και τους θέσαμε ερωτήματα που συγκεντρώσαμε από γυναίκες σχετικά με το ζήτημα.

Δρ Χαράλαμπος Χαράλαμπος, Γενικός χειρουργός, χειρουργός μαστού

Η τεχνολογία που βοηθάει να γίνονται πια και θαύματα

–Πού στηρίζεται η αποτελεσματική θεραπεία του καρκίνου του μαστού;

–Η θεραπεία του καρκίνου του μαστού στηρίζεται σε δυο βασικούς πυλώνες. Στην πρόληψη - έγκαιρη διάγνωση και στην αποτελεσματική θεραπεία. Όσον αφορά στην πρόληψη - έγκαιρη διάγνωση έχουν γίνει την τελευταία δεκαετία τεράστια άλματα πρόοδου. Τα νέα μέσα που έχουμε στη διάθεσή μας σήμερα από πλευράς τεχνολογίας (μαστογραφίες, υπέρηχοι, M.R.I) δεν μπορούν να συγκριθούν με αυτά της προηγούμενης γενιάς και είναι βέβαιο πως θα συνεχίσουν να εξελίσσονται συνεχώς. Παράλληλα η καλύτερη οργάνωση των πληθυσμιακών προγραμμάτων συμβάλλει καθοριστικά στον τομέα της πρόληψης. Σημαντική είναι η βοήθεια που προσφέρει η ανάλυση του γενετικού υλικού (DNA), που μπορεί να δώσει πληροφορίες, όπως για την πιθανότητα ανάπτυξης καρκίνου του μαστού ή και άλλων καρκίνων βάσει του γενετικού προφίλ του ατόμου. Η αποτελεσματική θεραπεία που αφορά στη χειρουργική, φαρμακευτική και ακτινοθεραπεία έχει φυσικά εξελιχθεί με την πάροδο του χρόνου, ενώ προβλέπεται πως στο σύντομο μέλλον η θεραπεία θα είναι μονό φαρμακευτική.

–Τι περιλαμβάνει η πρόληψη και σε ποιο σημείο βρίσκεται η Κύπρος στον τομέα αυτό;

–Η πρόληψη περιλαμβάνει την κλινική εξέταση/ αυτοεξέταση και τον απεικονιστικό έλεγχο. Η κλινική εξέταση αφορά σε γυναίκες όλων των ηλικιών και ιδιαίτερα σε γυναίκες νεαρής ηλικίας που δεν θα υποβληθούν σε μαστογραφία και μπορεί να συνδυαστεί με υπερηχογράφημα, το οποίο δεν επιβάρυνει τον οργανισμό. Ο μαστογραφικός έλεγχος αρχίζει, εκτός από κάποιες εξαιρέσεις από την ηλικία των 40 ετών. As σημειωθεί πως τα πληθυσμιακά προγράμματα στην Κύπρο προσφέρουν δωρεάν μαστογραφίες σε γυναίκες ηλικίας 50 μέχρι 70 ετών ανά διετία. Στην Κύπρο με τη σωστή ενημέρωση, τα εξειδικευμένα ιδιωτικά και δημόσια κέντρα μαστού και το οργανωμένο πληθυσμιακό πρόγραμμα έχουμε σχεδόν επιτύχει πλήρως τον στόχο μας, που είναι η έγκαιρη πρόληψη του καρκίνου του μαστού.

–Τι ακριβώς σημαίνει εξειδικευμένο κέντρο μαστού;

–Το εξειδικευμένο κέντρο μαστού είναι στην ουσία μια ομπρέλα που σκεπάζει όλες τις ειδικότητες (ιατρικές και παραϊατρικές) που ασχολούνται εντατικά, μεθοδικά και συγχρονισμένα κάτω από αυστηρά πρωτόκολλα με τον μαστό για την επίτευξη του καλύτερου αποτελέσματος για την κάθε ασθενή ξεχωριστά. Είναι αποδεδειγμένο από σημαντικές διεθνείς μελέτες ότι τα αποτελέσματα όσον αφορά στην επιβίωση είναι πολύ καλύτερα (μέχρι και 20%), όταν οι ασθενείς προέρχονται από τα εξειδικευμένα κέντρα μαστού.

–Υπάρχουν κίνδυνοι που προκύπτουν από την τοποθέτηση ενθεμάτων (σιλικόνη);

–Τα ενθέματα σιλικόνης τοποθετούνται καθημερινά σε εκατομμύρια γυναίκες σε

Το σύστημα BLES είναι ένας σχετικά καινούργιος ιατρικός εξοπλισμός και πλεονεκτεί έναντι των άλλων τεχνικών που εφαρμόζονται σήμερα, διότι δεν τεμαχίζει τη βλάβη για να την αφαιρέσει. Σύμφωνα με τον δρ Χαράλαμπο Χαράλαμπος, η διαδικασία είναι πολύ γρήγορη, αναιμιακή και ανώδυνη.

Τα καλά νέα είναι ότι βάσει προβλέψεων στο εγγύς μέλλον η θεραπεία του καρκίνου του μαστού θα είναι μονό φαρμακευτική.

όλο τον κόσμο για αισθητικούς λόγους και σε ένα μεγάλο αριθμό για αποκατάσταση μετά από μαστεκτομές. Δεν έχει αποδειχθεί ότι υπάρχει οποιαδήποτε επιβάρυνση στον οργανισμό ιδιαίτερα από τις σιλικόνες της νέας γενιάς ούτε και έχει προκύψει κάποιο στοιχείο που να προδιαθέτει για κάτι τέτοιο. Πρέπει να τονίσουμε ότι η παρουσία σιλικόνης δεν είναι αντένδειξη για τον μαστογραφικό έλεγχο ή οποιαδήποτε άλλη απεικονιστική εξέταση ούτε και η παρουσία της σιλικόνης μπορεί να προκαλέσει προβλήματα στην μετεγχειρητική παρακολούθηση της ασθενούς.

–Αναφερθήκατε στο σύστημα BLES με το οποίο δουλεύετε. Πери τίνος πρόκειται;

–Το σύστημα BLES είναι ένας σχετικά καινούργιος ιατρικός εξοπλισμός και είναι διαθέσιμος στο δικό μας κέντρο. Με την τεχνολογία αυτή μπορούμε να αφαιρέσουμε βλάβες στον μαστό με διάμετρο μέχρι και 3 εκατοστά σε ένα μόνο τεμάχιο. Η όλη διαδικασία γίνεται υπό τοπική αναισθησία και διαρκεί λιγότερο από 10 λεπτά. Οι ασθενείς δεν χρειάζεται να υποβάλλονται σε χειρουργική επέμβαση ή νοσηλεία. Η τεχνική δεν μπορεί για ογκολογικούς λόγους να εφαρμοστεί σε κακοήθειες του μαστού αλλά μόνο σε καλοήθειες και ενδιάμεσες βλάβες. Πλεονεκτεί έναντι των άλλων τεχνικών που εφαρμόζονται σήμερα διότι δεν τεμαχίζει τη βλάβη για να την αφαιρέσει. Η διαδικασία είναι πολύ γρήγορη, αναιμιακή και ανώδυνη.

Πληροφορίες

Το Breast Center του AMC, με γνώμονα τις ανάγκες της σύγχρονης γυναίκας, δίνει έμφαση στη φροντίδα, τη συμβουλευτική αρωγή και την ιατρική περιθαλψη σε όλα τα στάδια του καρκίνου του μαστού, από τη διάγνωση και τη χειρουργική αντιμετώπιση, τη συνέχιση της θεραπείας και την παρακολούθηση. Οι ασθενείς του Κέντρου Μαστού υποβάλλονται σε όλες τις σύγχρονες διαγνωστικές και θεραπευτικές μεθόδους και παρακολουθούνται από ιατρική ομάδα όλων των εμπλεκόμενων ειδικοτήτων με πολυετή εμπειρία, οι οποίοι ασχολούνται αποκλειστικά με θέματα γύρω από το μαστό μέσα σε κλινικό χώρο, ώστε να μπορεί να αντιμετωπιστεί κάθε ιατρικό αίτημα.

Το δυναμικό του Breast Center του American Medical Center διαθέτει όλες τις απαιτούμενες ειδικότητες:

- Ακτινοδιαγνώστες εξειδικευμένους στο μαστό
- Χειρουργούς Μαστού
- Πλαστικούς Χειρουργούς Μαστού
- Ογκολόγους - Παθολόγους
- Ψυχολόγους
- Εξειδικευμένο νοσηλευτικό προσωπικό

Στο Breast Center του AMC χρησιμοποιούνται υπερσύγχρονα μηχανήματα τελευταίας τεχνολογίας, ώστε να δίδονται άμεσες και έγκυρες απαντήσεις σε ασθενείς που προσέρχονται για προληπτική εξέταση ή για περαιτέρω διερεύνηση ευρημάτων, ενώ παρέχονται όλες οι υπηρεσίες που απαιτούνται για τη διάγνωση και αποτελεσματική αντιμετώπιση των παθήσεων του μαστού:

- Ψηφιακή Μαστογραφία
- Μαγνητική Μαστογραφία
- Υπερηχογράφημα Μαστών
- Χειρουργική Θεραπεία
- Ογκοπλαστική, Επανορθωτική και Πλαστική Χειρουργική
- Παθολογοανατομικό Τμήμα
- Μονάδα Χημειοθεραπείας
- Εξειδικευμένη Φυσικοθεραπεία
- Ψυχολογική Υποστήριξη

Στο Breast Center του AMC μπορούν να απευθυνθούν γυναίκες για ενημέρωση σχετικά με την πρόληψη του καρκίνου του μαστού, για τακτικό έλεγχο ρουτίνας μαστού, για προληπτική παρακολούθηση εφόσον υπάρχει βεβαρημένο ιστορικό, γυναίκες που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου (φορέας ογκογονιδίου), που έχουν διαγνωστεί με καρκίνο του μαστού και θα τύχουν ολοκληρωμένης χειρουργικής θεραπείας, αλλά και γυναίκες που έχουν χειρουργηθεί στο παρελθόν για καρκίνο του μαστού και επιθυμούν αποκατάσταση.

Στοιχεία Επικοινωνίας:
Breast Center AMC
Τηλ. +35722 476 804
Fax: +357 22 476 805

Δρ Γεωργία Κουλέρμου, Πλαστικός χειρουργός, ογκοπλαστικός χειρουργός

Πώς και πότε πρέπει να γίνεται η αποκατάσταση

–Τι είναι η αποκατάσταση μαστού;

–Αποκατάσταση μαστού είναι η ανάπλαση ενός μαστού μετά από την αφαίρεση ενός όγκου, ώστε να αποκτηθεί ξανά φυσιολογικό σχήμα και μέγεθος. Αυτό μπορεί να αφορά το φτιάξιμο ενός εξ ολοκλήρου καινούργιου μαστού, ή την αναδιαμόρφωση του υπόλοιπου μαστού, μετά από ογκεκτομή ή μερική μαστεκτομή.

–Πότε πρέπει να γίνεται η αποκατάσταση μαστού;

–Η αποκατάσταση μαστού μπορεί να αρχίζει με την αφαίρεση του όγκου και να ολοκληρώνεται είτε σε αυτό είτε σε ένα δεύτερο στάδιο. Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να γίνει σε δεύτερο χρόνο εάν το επιβάλλουν ογκολογικοί λόγοι.

–Από ό,τι γνωρίζουμε υπάρχουν πλέον διαφορετικές μέθοδοι για την αποκατάσταση. Ποιες είναι αυτές και σε τι διαφέρουν;

–Η αποκατάσταση ενός μαστού μπορεί να γίνει με δύο τρόπους. Ο πρώτος τρόπος χρησιμοποιούμε πλέον από το ίδιο το σώμα της γυναίκας, μη ή και δέρμα από την πλάτη, από την κοιλιά, από τους γλουτούς. Ο δεύτερος τρόπος γίνεται με τη χρήση σιλικόνης άμεσα ή και του διατατού δέρματος, ενός μπαλονιού το οποίο φουσκώνεται με φυσιολογικό ορό μία φορά την εβδομάδα και διατείνεται τους ιστούς όπως μεγαλώνει η κοιλιά της γυναίκας στην εγκυμοσύνη.

Όταν φτάσουμε στο επιθυμητό μέγεθος, αφαιρείται το μπαλονάκι και τοποθετείται το μόνιμο ένθεμα σιλικόνης. Εάν πρόκειται για ευρεία εκτομή ή μερική μαστεκτομή χρησιμοποιούμε πλέον τις ογκοπλαστικές, δηλαδή την ταυτόχρονη διαμόρφωση του μαστού, ώστε το τελικό αποτέλεσμα να είναι όπως αυτό που έχει μια αισθητική επέμβαση μαστού.

–Η αποκατάσταση μαστού για μια γυναίκα πρέπει να είναι ένα σημαντικό ζήτημα;

–Οπωσδήποτε. Η μαστεκτομή είναι ακρωτηριαστική επέμβαση πάνω σε ένα σημαντικό όργανο της γυναίκας, και ταυτόχρονα μεγάλο τραύμα στη θηλυκότητά της. Η αποκατάσταση είναι πρωταρχικής σημασίας επέμβαση απαραίτητη για να νιώσει μια γυναίκα πλήρως ξανά και να επιστρέψει στη ζωή της.

–Αν έχει αφαιρεθεί ο ένας μαστός υπάρχουν κάποια ζητήματα που αφορούν στο δεύτερο;

–Είναι πολύ σημαντικό για την ψυχολογία της γυναίκας αλλά και κάθε ανθρώπου να υπάρχει συμμετρία στη μορφή του. Όταν λοιπόν λέμε αποκατάσταση μαστού μετά από μαστεκτομή, μέσα σε αυτό τον όρο περιλαμβάνουμε και την επέμβαση στον άλλο μαστό, αν χρειάζεται, ώστε να έχουν το ίδιο μέγεθος και σχήμα. Αυτό μπορεί να σημαίνει σμίκρυνση ή αύξηση του μεγέθους του άλλου μαστού.

–Πώς να επιλέξει μια γυναίκα τον ειδικό που θα διενεργήσει την αποκατάσταση μαστού;

–Ο πλαστικός χειρουργός ο οποίος διενεργεί τις αποκαταστάσεις μαστού, πρέπει να έχει εξειδικευτεί πάνω σε αυτό το θέμα

Η αποκατάσταση είναι πρωταρχικής σημασίας επέμβαση απαραίτητη για να νιώσει μια γυναίκα πλήρως ξανά και να επιστρέψει στη ζωή της, λέει η δρ Γεωργία Κουλέρμου.

Στην Κύπρο γίνονται αρκετές επεμβάσεις προφυλακτικής μαστεκτομής και μάλιστα παρατηρείται και μια τάση αυξητική.

της χειρουργικής. Σύμφωνα με τις προδιαγραφές της EUSOMA θα πρέπει να διενεργεί ένα μεγάλο αριθμό περιστατικών τον χρόνο που για την Κύπρο είναι 100-150 περιστατικά.

Ακόμη θα πρέπει τα δυο τρίτα του χειρουργικού του χρόνου να αφορούν χειρουργεία αποκατάστασης μαστού. Τον ίδιο ισχύει και για την επιλογή του χειρουργού ο οποίος θα προβεί στη μαστεκτομή ή την αφαίρεση του όγκου.

–Ένα θέμα που συζητείται διεθνώς και ευρύτατα τα τελευταία χρόνια είναι προφυλακτική μαστεκτομή. Σε ποιες περιπτώσεις συστήνεται και αν γίνεται στην Κύπρο τέτοιες επεμβάσεις;

–Οι προφυλακτικές μαστεκτομές συστήνονται κυρίως στις περιπτώσεις που μια γυναίκα είναι φορέας του ογκογονιδίου του καρκίνου του μαστού και λιγότερο σε κάποιες άλλες περιπτώσεις. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται να υπάρχει αίτημα για προφυλακτική μαστεκτομή σε γυναίκες οι οποίες δεν έχουν αναπτύξει όγκο, είναι όμως φορέας του ογκογονιδίου και έχουν επιβαρυνμένο ιστορικό μέσα στην οικογένειά τους κάτι που τις κάνει να θέλουν να αποφύγουν την ίδια εμπειρία. Είναι επεμβάσεις που αφήνουν ωραίο αισθητικό αποτέλεσμα.

Αφαιρείται όλο το εσωτερικό του μαστού, ενώ διατηρείται η θηλή και η θηλάδα. Στην Κύπρο γίνονται αρκετές τέτοιες επεμβάσεις και μάλιστα παρατηρείται και μια τάση αυξητική.

ΣΠΙΤΙ & ΖΩΗ

Το περιοδικό για το σπίτι, τον άνθρωπο και την καλή ζωή

Όλα όσα πρέπει να ξέρετε για τα τζάκια

Το τέλειο γραφείο

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΑ ΣΠΙΤΙΑ

Η ΑΣΤΙΚΗ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΣΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΤΗΣ

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι μνήμες της Ιστορίας

Του ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ

Οι τελευταίοι μιας γενιάς φεύγουν σιγά σιγά και αφήνουν ένα κενό πίσω τους. Είναι η γενιά που έζησε κορυφαίες και τραγικές στιγμές της Ιστορίας μας: τον πόλεμο, την κατοχή, τον εμφύλιο, την πολιτική κρίση της δεκαετίας του '60 και τη δικτατορία.

Τα έζησαν στο πετσί τους και γι' αυτό ήταν σοφότεροι από όλους εμάς που μεγαλώσαμε στην εποχή της αθροισίας και των ανεξέλεγκτων προσδοκιών. Θυμάμαι ακόμη

Καταγράψτε κάποια από αυτά που έζησε η γενιά που αποχωρεί, οι άνθρωποι που έζησαν τον πόλεμο, την κατοχή, τον εμφύλιο, τη δικτατορία.

έναν σημαντικό άνθρωπο να μου λέει στην αρχή του ελληνικού κραχ το 2009: «Το πρόβλημα με εσάς είναι πως θεωρείτε βέβαιο ότι κάθε χρονιά θα είναι καλύτερη από την προηγούμενη. Ε λοιπόν, δεν θα είναι πάντα, πάρτε το απόφαση».

Οι αριστεροί αυτής της γενιάς είχαν πολλά να πουν. Οι περισσότεροι δεν είχαν μετανιώσει ούτε για τις περιπέτειες ούτε για τις ταλαιπωρίες που πέρασαν. Όσοι προχώρησαν στη ζωή τους μπορούσαν να πουν με καθαρή ματιά και ψυχραιμία πού θα είχε πάει ο τόπος αν είχαν κερδίσει τότε. Έτρεμαν καθώς έβλεπαν τη χώρα να κατακυλιέται στον διχασμό και στη βία την εποχή του αντιμνημονιακού επεισοδίου, αλλά και μετά. Ηξεραν καλά πού μπορεί να οδηγήσει το σαράκι

του εμφύλιου σπαραγμού, ο φανατισμός όσων πιστεύουν ότι κατέχουν τη μοναδική αλήθεια. Άλλοι έμειναν κολλημένοι στο παρελθόν και ανέθρεψαν μια γενιά που θέλει να πετύχει μια φανταστική ρεβάνς για τη Βάρκιζα. Όλοι όμως έζησαν πράγματα που δεν φανταζόμαστε και που δεν πρέπει να ξαναζήσουμε.

Ένα άλλο κομμάτι αυτής της γενιάς ξανάκτισε την Ελλάδα, κυριολεκτικά. Την πήρε από τα συντρίμια της και την έκανε μια μοντέρνα δυτική χώρα, που βρίσκεται έτη φωτός μπροστά από τους γείτονές της. Με λάθη, με αμαρτίες. Αλλά την πήγε μπροστά.

Η γενιά αυτή είχε δημοσίους υπαλλήλους που ήξεραν τι θα πει καθήκον πέρα από κόμματα, καθηγητές που ήξεραν γράμματα και ενέπνεαν, καλλιτέχνες που άφησαν έργο που αντέχει απίστευτα στον χρόνο.

Λυπάμαι που καθώς φεύγουν ένας ένας σημαντικοί, ο καθένας με τον τρόπο του, άνθρωποι δεν αφήνουν κάπου τις μικρές και μεγάλες ιστορίες που έχουν ζήσει. Παιρνουν τόσο πολλά μαζί τους. Αν έχω κάτι να σας προτρέψω να κάνετε, σήμερα, αύριο, είναι να πάρετε ένα μαγνητόφωνο ή μια κάμερα και να καταγράψετε κάποια από αυτά που έζησαν. Αναζητήστε επιστολές, ημερολόγια, φωτογραφίες, κομμάτια της Ιστορίας μας που μπορεί να βρίσκονται καταχωνιασμένα, έτοιμα για πέταμα.

Είναι πολύ σημαντικό για εμάς, για τα παιδιά μας, για μια χώρα που στερείται θεσμικής μνήμης, καθώς παθιάζεται και ξεχνάει εύκολα. Με αποτέλεσμα να περνάει σε τακτά χρονικά διαστήματα περιπέτειες και τραγωδίες, να μοιάζει με καράβι χωρίς έρμα και πυξίδα στην πρώτη καταιγίδα.

Εξήλωσαν εμάς

Του ΚΩΣΤΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ

Από την εκδήλωση της οικονομικής κρίσεως στη χώρα μας διαδοχικές πολιτικές κυβερνήσεις υπό τον Γιώργο Παπανδρέου, τον Αντώνη Σαμαρά, τις υπό τον Αλέξη Τσίπρα, και μία τεχνοκρατική, υπό τον Λουκά Παπαδήμο, επεξεύρησαν την διάσωση της Ελλάδος και την εναρμόνισή της με το ευρωπαϊκό σύστημα. Κακήν κακώς ο στόχος επιτεύχθηκε. Ορθώς συνδέεται η επιτυχία του όλου εγχειρήματος με την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξει νέος εκτροχιασμός, όπως συνέβη ήδη στη διάρκεια της οκταετίας, το 2012, με τη διεξαγωγή δύο εκλογών, και φυσικά κατά το πρώτο εξάμηνο του 2015 της κυβερνήσεως του ΣΥΡΙΖΑ και των ΑΝΕΛ.

Αλλά τα πάντα προφανώς δεν εξαρτώνται από την Ελλάδα, η όλη πορεία της οποίας καθορίζεται

Η μεγάλη «σταθερά» της Ε.Ε. – η Γερμανία και η Γαλλία – έχει απολέσει την αρχική δυναμική της.

από την κατάσταση που επικρατεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου η εικόνα όμως δεν είναι διόλου ενθαρρυντική και βαίνει επιδεινούμενη.

Το ευρωπαϊκό σύστημα είναι γαλλο-γερμανικό δημιούργημα. Ορθολογικοκρατούμενο και εξόχως κανονιστικό. Δεν διαθέτει την αγγλοσαξωνική ευελιξία, μία ιδιότητα που διέπει τη ζωή του ανθρώπου επί γης και εξασφαλίζει την επιβίωσή του. Η Ένωση λειτουργεί με όρους θρησκευτικού δόγματος, και όχι οργανισμού, που προσαρμόζεται σε μία διαρκώς εξελισσόμενη πραγματικότητα, και όταν τελικώς το επιχειρήσει να προβεί στις αναγκαίες αλλαγές, είναι πολύ αργά.

Πέραν τούτου, καθώς η Ένωση είναι ουσιαστικάσ ακέφαλη, οι ηγέτες της Γαλλίας και της Γερμανίας εκάλυπταν το κενό, όσο

ήταν δυνατόν, και εάν δεν συνέπιπτε να υπάρχουν δύο ισχυρές προσωπικότητες στο αξίωμα αυτό, ταυτόχρονα στις δύο μεγάλες χώρες, υπήρχε πάντα σε μία εξ αυτών, τουλάχιστον.

Στη Γαλλία, η εκλογή του Εμανουέλ Μακρόν, τον Μάιο 2017, δημιούργησε την ελπίδα ότι το κύρος της μεγάλης αυτής χώρας θα αποκαθίστατο, επιτέλους. Όμως σε 16 μήνες τα ποσοστά ανοδικής του Γάλλου προέδρου είναι καμπυλωτότερα από τα αντίστοιχα των δύο προκατόχων του. Η απόπειρα του κ. Μακρόν να επιφέρει αλλαγές στην Ε.Ε. προσέκρουσε στο Βερολίνο και οι διεθνείς πρωτοβουλίες του είναι σε ευθεία αντίθεση προς την πολιτική του Αμερικανού προέδρου. Κάθε άλλο παρά επιτυχείς οι επιδόσεις του.

Από την άλλη πλευρά, η Γερμανίδα καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ, εθεωρείτο επί χρόνια η άτυπη, αλλά πανίσχυρη ηγέτις της Ευρώπης, η εγγυητριά της ενότητας της. Οχι όμως πλέον. Οι σχέσεις του Βερολίνου με την Ουάσιγκτον είναι σε χαμηλότατο επίπεδο, η μεταναστευτική πολιτική της κ. Μέρκελ εδίασε την Ένωση και τη Γερμανία, η εμμονή στη δημοσιονομική πειθαρχία οδήγησε στη φτωχοποίηση του Νότου.

Τέλος, ο κυβερνητικός συνασπισμός είναι ιδιαίτερος ασταθής, γεγονός που αντανακλά πόσο εύαλωτοι είναι οι Γερμανοί –αξιοθαύμαστοι όντως για την πειθαρχία και τη συστηματικότητα τους– όταν διαταράσσεται η εσωτερική τάξη πραγμάτων. Δεν είναι ασφαλώς αυτή η εικόνα ηγέτιδος χώρας της Ενωσης.

Επιστρέφοντας στα καθ' ημάς, καλές οι ασκήσεις επί χάρτου των ημετέρων ηγετών ενόψει των εκλογών, και τα προγράμματα περί του μέλλοντός μας, αλλά η μεγάλη «σταθερά» της Ε.Ε. – η Γερμανία και η Γαλλία – έχει απολέσει την αρχική δυναμική της. Εκ παραδόσεως ανεύθυντοι και αυτοσχεδίοι εμείς οι Έλληνες, αλλά εξήλωσαν ως φαίνεται τη συμπεριφορά μας και οι ισχυροί της γης.

Προοπτικές μετά τη στασιμότητα

Του ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ

Αυτό το Σαββατοκύριακο η Θεσσαλονίκη γιορτάζει τα εκατό χρόνια από τη λήξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, μιας σύγκρουσης που ανάγκασε την Ελλάδα – με τιμήμα τον εθνικό διχασμό – να πάρει θέση ως προς ποια πλευρά υποστήριξε. Ο πόλεμος ανέδειξε τον πρωταγωνιστικό ρόλο της πόλης στα Βαλκάνια. Τώρα, η Θεσσαλονίκη βρίσκεται πάλι σε θέση να παίξει σοβαρό ρόλο σε μια περιοχή που βρίσκεται στα πρόθυρα σημαντικών εξελίξεων.

Το σημερινό δημοψήφισμα στην Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας μπορεί να είναι άμεσος καταλύτης για αλλαγές. Εάν η πλειοψηφία εγκρίνει τη συμφωνία των Πρεσπών, θα ανοίξει ο δρόμος για τη γειτονική μας χώρα να ενταχθεί στο ΝΑΤΟ και αργότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό θα έχει περαιτέρω επίδραση στα Βαλκάνια, με τις ΗΠΑ και την Ε.Ε. να έχουν δείξει ζωντρό ενδιαφέρον για την επικύρωση της συμφωνίας. Η εντυπωσιακή παρουσία των ΗΠΑ στη Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης είναι, επίσης, ενδεικτική της αναζωπύρωσης του ενδιαφέροντός τους

για την πόλη και την περιοχή, και η ελληνική κυβέρνηση φέρεται αποφασισμένη να συνεργαστεί μαζί τους.

Η πρόσφατη ένταση μεταξύ Αθήνας και Μόσχας, με την Ελλάδα να κατηγορεί Ρώσους διπλωμάτες ότι προσπάθησαν να επηρεάσουν την κοινή γνώμη στην Ελλάδα εναντίον του συμβιβασμού με τα Σκόπια, υποδεικνύει μια νέα σχέση μεταξύ των δύο παραδοσιακών φίλων. Βεβαίως, το πλέγμα σχέσεων είναι πολύπλοκο και δεν περιορίζεται σε αυτό το επεισόδιο. Παρότι η Ρωσία λέει ότι δεν στρίβει ούτε τη μία ούτε την άλλη πλευρά στο δημοψήφισμα στην ΠΓΔΜ, η Μόσχα είναι εναντίον της διεύρυνσης του ΝΑΤΟ στην περιοχή και ο πρωθυπουργός της ΠΓΔΜ καταγγέλλει φιλορωσικά συμφέροντα με έδρα τη Θεσσαλονίκη για ανάμειξη στην εκστρατεία εναντίον της συμφωνίας των Πρεσπών. Επίσης, η περιεργη υπόθεση ενός Ρώσου που καταζητείται από τις ΗΠΑ για ανάμειξη σε υπόθεση απάτης με bitcoin και ο οποίος συνελήφθη στη Βόρεια Ελλάδα πέρυσι, δείχνει πόσο μπερδεμένα είναι όλα: πρώτα, δικαστήριο δέχθηκε το αίτημα των ΗΠΑ

για την έκδοση του Αλεξάντερ Βίνικ. Μετά, άλλο δικαστήριο αποφάσισε την έκδοσή του στη Γαλλία. Μετά, πάλι, αποφασίστηκε η επιστροφή του στη Ρωσία. Εάν υπολογίσουμε και τη διακοπή σχέσεων μεταξύ της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ρωσίας και του Οικουμενικού Πατριαρχείου, με αφορμή το αίτημα της Ουκρανικής Εκκλησίας για αυτονομία, αλλά και λόγω της προσπάθειας της Μόσχας να υπονομεύσει την κυριαρχία του Οικουμενικού Πατριαρχείου, τότε υπάρχει περιθώριο για περισσότερες δυσκολίες μεταξύ Ελλάδας και Ρωσίας.

Η Τουρκία μπορεί να είναι απρόβλεπτος παράγοντας στην περιοχή. Είναι προφανές ότι ο Ρετζέπ Ταϊπ Ερντογάν έχει εννοήσει τους συμμάχους στην Ουάσιγκτον, στο Βερολίνο και αλλού. Αυτό ενισχύει τη θέση της Ελλάδας, αλλά δεν σημαίνει ότι η Αμερική ή η Ε.Ε. θέλουν να ξεγράψουν την Τουρκία. Όσο η τουρκική οικονομία αντιμετωπίζει ολοένα μεγαλύτερες δυσκολίες, όσο ο Βλαντιμίρ Πούτιν δείχνει ότι δεν λογαριάζει τον Ερντογάν όσο ο δεύτερος θα ήθελε, τόσο ο Τούρκος πρόεδρος θα ανα-

καστεί να βρει τρόπο να προσεγγίσει τους Αμερικανούς και τους Γερμανούς. Η επίσημη επίσκεψη του Ερντογάν στη Γερμανία την Παρασκευή και χθες δείχνει ότι παρ' όλη την ένταση μεταξύ των δύο χωρών, και παρά το γεγονός ότι η Τουρκία κρατεί φυλακισμένους Γερμανούς πολίτες, τα αμοιβαία συμφέροντα τους κρατούν σε μιαν ισορροπία. Μια λιγότερο αλαζονική συμπεριφορά του Ερντογάν προς την Ουάσιγκτον και το Βερολίνο ίσως μεταφερθεί και στις σχέσεις με την Αθήνα, ανοίγοντας και εδώ προοπτικές. Η πρόσφατη συνάντηση Ερντογάν - Τσίπρα στη Νέα Υόρκη φαίνεται να μην είχε την ένταση προηγούμενων συνομιλιών.

Μετά πολλών χρόνων στασιμότητα, υπάρχει το ενδεχόμενο κάτι να κινείται στην περιοχή μας. Τίποτα δεν είναι σίγουρο, και η ικανότητα της Ελλάδας να αδράξει τις ευκαιρίες εξαρτάται από τις πολιτικές εξελίξεις εντός της χώρας, από την επιτυχή σύμπραξη με άλλες χώρες με βάση τα κοινά συμφέροντα και από τη χάρση αποτελεσματικής στρατηγικής. Οι προοπτικές υπάρχουν.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ

Οχι στους πιστοποιημένα ανιάτους

Οποτε κι αν γίνουν οι βουλευτικές εκλογές, όποιο από τα σημερινά κόμματα κι αν τις κερδίσει, όποια «συνεργασία» κομμάτων κι αν αναλάβει να κυβερνήσει, το σίγουρο είναι ότι τίποτα δεν πρόκειται να αλλάξει. Δογματισμός μια τέτοια απόφαση; Απαισιοδοξία; Αν «δογματίζει» και το θερμόμετρο όταν καταγράφει πυρετό, τότε ναι, είναι δογματικός αφορισμός η ζοφερή πρόβλεψη. Αν «απαισιοδοξεί» όποιος προβλέπει γύψο όταν υπάρχει κάταγμα, ναι, είναι απαισιοδοξία η πρόγνωση μετεκλογικής ακυρωσιότητας.

As μην ξεκινάμε ότι την ευτελισμένη παντομίμα της «πολιτικής» δεν τη συντηρούν μόνο οι λίγοι, ψυχοπαθολογικά εξαρτημένοι από τα παραισθησιογόνα της εξουσίας. Πίσω από αυτούς υπάρχουν χιλιάδες, που βιοπορίζονται ή και πλουτίζουν ανενδοίαστα (κερδοσκοπούν - τζογάρουν - ταμαχιάζουν) από το ανήθικο και δυσώδες κομματικό κουκλοθέατρο. Στρατιές δίδυμοι «δημοσιογράφοι» σε τηλεοράσεις και ραδιοφώνων, διαφημιστών, εργολάβων, τυπογράφων, σχεδιαστών, μεσαζόντων, σωματοφύλακων, νταβατζήδων – χώρια οι στρατιές των χαριστικά διορισμένων στο δημόσιο, προσωρινά ή μόνιμα, για τις ανάγκες της κομματικής ολιγαρχίας και των βίτσιων της.

Πίσω και από αυτές τις εκατοντάδες χιλιάδων υπάρχουν επιπλέον τα εκατομμύρια των «ψεκασμένων»: μάζες που, ακόμα σήμερα, υπαλλάσσουν και εναλλάσσουν την «πολιτική» με το ποδόσφαιρο, φανατι-

ζονται τυφλά με κόμματα ντροπής και παγιωμένου εξευτελισμού, όπως ακριβώς και με «ομάδες» υποδεέστερες κάθε διαβάθμισης. Συζητούν για κομματικά «στελέχη» και υποψήφιους υπουργούς, όπως διαπλεκτόνται και για ποδοσφαιριστές ή λαϊκούς τραγουδιστές, μόνο με βάση τις εντυπώσεις, τίποτα περισσότερο. Καθόλου τυχαία, οι κομματικοί αρχηγοί εκλέγονται πια με καθολικευμένη (οπαδών και αντιπάλων) ψηφοφορία – η μάζα πανευκόλα ποδηγετείται. Όσοι πολίτες επιμένουν ακόμα στον ρεαλισμό της λογικής εντιμότητας, και όχι στην απάτη των κατά παραγγελία εντυπώσεων, ξέρουν ότι το πολιτικό σύστημα της χώρας έχει καταρρεύσει. Και ότι η παντομίμα που το συντηρεί δεν θα τολμήσει ποτέ τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται για να ξαναλειτουργήσει η ζωή στη χώρα. Σίγουρα είναι πολλοί και με ζηλευτές συνθήκες καλοπέρασος όσοι συντηρούν την παντομίμα. Θα πολέμησουν, με νύχια και με δόντια, κάθε απόπειρα ή και υποψία μεταρρυθμιστικού εγχειρήματος.

Πρώτη από όλους, βέβαια, η σημερινή κυβέρνηση – η λογική και ο ρεαλισμός αποκλείουν το ενδεχόμενο να μεταμορφωθούν μετεκλογικά οι υπάλληλοι των «μνημονίων» σε μεταρρυθμιστές. Το ανάστημα τους μετρήθηκε, είναι δυστυχώς σπθθαιμίοι. Τους συντήρησε τρία χρόνια στην παντομίμα η απουσία εναλλακτικού ενδεχομένου – η πολιτική αφασία και άπνοια της Ν.Δ. και του «Κέντρου». Στιγματισμένοι πια και με το φτη-

νάριο ξεπούλημα της Μακεδονίας για ψήφουλα νατοϊκής εύνιας, όσους ψηφοφόρους κι αν εξαγοράσουν, το κόμμα τους έχει βγει οριστικά στο ιστορικό περιθώριο, συνώνυμο της ντροπής. Δυστυχώς, πικρή αλήθεια, ανίκανη για πολιτικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις αποδείχθηκε και η αξιωματική, ακόμα σήμερα, αντιπολίτευση. Το αποδείξε, «δίκως αιδώ ή λύπην», στο μακρόχρονο διάστημα των δεκαετιών μετά την αποχώρηση του ιδρυτή της: Στην τριετή «παρένθεση» καταγέλαστων απομιμήσεων του ανδρείστου (1990-1993), στο ρεζιλίκι της ράθυμης απραξίας και του εγκληματικού υπερδανεισμού πέντε χρόνων ηγεσίας Καραμανλή του βραχέος (2004-2009), στην τριετή πρωθυπουργία Σαμαρά που ρητρενε ακατάσχετη καυκισολογία, ενώ κορυφωνόταν η φρίκη του «μνημονιακού» ενδοτισμού.

Για τα κομικά παράγωγα (υποπροϊόντα) του πασοκικού εφιάλτη: τις απεγνωσμένες προσπάθειες να συμφωνήσουν οι επίγονοι σε «πγέ-π» που θα εξασφάλιζε την προσδοκία ανένας παράτασης του πλιάτσου, πρόλαβε ευτυχώς να αποφανθεί ο Χάρρυ Κλυνν. Κάθε άλλο σκόλλιο περριτεύει, η σοφή του ρήση τα είπε όλα. Ιστορικό όμως έγκλημα (η λέξη κυριολεκτεί) παγιώθηκε η αβεληνία της Ν.Δ.: Δεν μπόρεσε ποτέ να αντιληφθεί ότι το ΠΑΣΟΚ ήταν κοινωνικό σύμπτωμα, δεν ήταν κόμμα. Ηταν ο αμοραλισμός και ο μηδενισμός μετασκευασμένοι σε δίκως αναστολές λαϊκισμού.

Πρόλαβε να το αντιληφθεί (κα-

θυστερημένα αλλά όχι αργά) ο «Συνασπισμός», το «εγγράμματον» παράγωγο του ΠΑΣΟΚ. Και μάλιστα η «ριζοσπαστική» του πτέρυγα, η καθ' όλα έτοιμη «να τα δώσει όλα» στον αντίπαλο δίκως τον παραμικρό δισταγμό. Με αντάλλαγμα τη μέθη της εφημερης, αλλά παγκόσμιος δημοσιότητα: αστέρες στο διεθνές παλκοσένικο τα χθεσινά λουμπενάκια – φιγουράρον από τον Λευκό Οίκο ώς το Βερολίνο και από τις Βρυξέλλες ως το Πεκίνο. Προφανώς με ασφυκτικές προθεσμίες, όπως προβλέπεται πάντα για λεμονόκουπες. Και χωρίς επίγνωση, τι σημαίνει να περάσεις στην Ιστορία σαν «κωλοτούμπας».

Σύνοψη λοιπόν του προεκλογικού προβληματισμού μας: Όταν μια κοινωνία προικισμένη από τους θεούς με τριετήμισι χιλιάδες χρόνια Ιστορίας, με γλώσσα και καλλιέργεια, που, σίγουρα, «δεν έχ' η ανθρωπότης τιμιωτέραν»,

όταν την παιδεία των παιδιών της κοινωνίας αυτής τη διαχειρίζεται συμπληρωματικός ξιπασμένος της «μοδερινιάς» και αντιπολίτευση δεν υπάρχει, όταν το όνομα γης πατρώας, της ίδιας κοινωνίας, το ξεπουλάει σε διεθνή συμφέροντα ένας σαλιμπάνγκος της διπλωματίας, όταν το ψωμί και τη στέγη, άλλος αμοραλιστής σαλιμπάνγκος της οικονομίας, τα παραδίνει να τα λυμάνονται διεθνείς τοκογύφιοι, τότε το πρόβλημα δεν είναι τι θα ψηφίσουν τα θύματα στις οψέποτε εκλογές, αλλά πότε θα ωριμάσει ο απελπισμός τους.

Ο μεγάλος «άγνωστος X» σήμερα στα Σκόπια

Κρίσιμη η στάση που θα κρατήσουν οι σλαβομακεδόνες στο δημοψήφισμα

Του ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΖΙΜΙΑ

Ο Λιούμπε Αντόνοφσκι δείχνει να τα έχει χαμένα. Δεν ξέρει τι να κάνει στο σημερινό δημοψήφισμα. Από πολιτική, δεν γνωρίζει ούτε ασχολείται με τα κοινά, αλλά ακούει να (του) λένε από τηλεοράσεις ότι η χώρα βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι και πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες του. Πώς όμως; Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας τον καλεί να μην πάει να ψηφίσει και να συναινέσει στην «ιστορική αυτοκτονία». Ο πρωθυπουργός τον πιέζει να σπεύσει στην κάλπη και να ψηφίσει υπέρ της συμφωνίας με την Ελλάδα για να αλλάξει προς το καλύτερο η ζωή του και ο αρχηγός της αντιπολίτευσης του συνιστά να κάνει... ό, τι νομίζει.

Στο σπίτι έχει τον γιο του που τον προτρέπει να πάει να ψηφίσει το «Ναι», «για να γίνουμε Ευρωπαίοι» και στις συζητήσεις στο καφενείο οι φίλοι του ακουμπούν ευαίσθητες χορδές της ψυχής του. «Θα κοιμηθούμε, Λιούμπε, το βράδυ της Κυριακής στη Δημοκρατία της Μακεδονίας και θα ξυπνήσουμε το πρωί σε μια άλλη χώρα με όνομα Βόρεια Μακεδονία;» του λένε σαρκάζοντας.

Ο 70χρονος Αντόνοφσκι, συνταξιούχος παλιός μεγάλος φαρμακοβιομηχανίας, είναι ιμπεριεταίος.

Ξέρει από παιδί ότι είναι Μακεδόνας, μιλάει τη μακεδονική γλώσσα, πίνει μακεδονικό κρασί, είδε με περφόνια τους ανδριάντες του Φιλίππου, του Μεγάλου Αλεξάνδρου και των άλλων ηρώων να ορθώνονται στην κεντρική πλατεία των Σκοπίων και τώρα του ζητάνε να ζήσει ο' έναν «άλλο κόσμο». Αυτό τον τρομάζει και δεν είναι ο μόνος. Μια μεγάλη, η μεγαλύτερη υποστηρίζουν πολλοί, μερίδα της σλαβομακεδο-

νικής πλειοψηφούσας εθνότητας, στα χωριά και στις επαρχιακές πόλεις κυρίως, αρνείται να συμφιλιωθεί με την ιδέα ότι η κυβέρνηση του Ζόραν Ζάεφ και «οι ξένοι» επιχειρούν να κατεδαφίσουν το «μακεδονικό οικοδόμημα», όπως το παρέδωσαν ο Κίρο Γκλιγκόροφ, ο Μπράνκο Τσερβένκοφσκι και (κυρίως) ο υπόδικος εκλογικού ρεύματος— «βουβή διαμαρτυρία» στο σημερινό δημοψήφισμα; Με άλλα λόγια, θα σπικωθούν από τον «καναπέ» ο Αντόνοφσκι, οι φίλοι του στο καφενείο, όλοι εκεί-

Οι υπέρμαχοι του «Ναι», εντός και εκτός χώρας, ελπίζουν ότι η πλειοψηφία των πολιτών θα προσέλθει στις κάλπες.

νοι οι Σλαβομακεδόνες που αισθάνονται ότι με τη «συμφωνία του Ζάεφ» οι Έλληνες τους «παίρνουν το τομάρι»;

Οι Αλβανοί

Για τους Αλβανούς, που υπολογίζονται στο 25%-30% του πληθυσμού, δεν τίθεται βεβαίως θέμα, καθώς θα σπεύσουν μαζικά στην κάλπη για να ψηφίσουν «Ναι». Οι Σλάβοι όμως που γαλουχήθηκαν δεκαετίες ολόκληρες με το ιδεολόγημα του μακεδονισμού, θα αφήσουν να τους «ξεριζώσουν την ψυχή»; Οι άνθρωποι αυτοί, οι περισσότεροι τουλάχιστον,

Το ερώτημα που στην πραγματικότητα θα κρίνει το σημερινό δημοψήφισμα στη γειτονική χώρα δεν είναι τόσο το «Ναι» ή «Όχι» στη συμφωνία, αλλά το πόσοι θα πάνε και πόσοι δεν θα πάνε να ψηφίσουν. Από αυτό θα κριθεί εάν είναι επιτυχές ή άκυρο.

Ο Ζάεφ, το VMRO και τα... δέντρα

Ο Ζόραν Ζάεφ παίζει τα πολιτικά «ρέστα» του σε αυτή τη συμφωνία και θα χάσει τα πάντα, ακόμα και αν πάει αμέσως σε εκλογές, αλλά και το VMRO τρέμει στην ιδέα ότι, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, το δημοψήφισμα θα «σκοτώσει» τη συμφωνία, παρότι την έχει απορρίψει ως «προδοτική». Ο λόγος; Θα κρεωθεί την απορρίψη της και μαζί το «πάγωμα» της διαδικασίας ένταξης στο ΝΑΤΟ και στην Ε.Ε., που παραμένει το όνειρο των απλών ανθρώπων στην ΠΓΔΜ. Το φορτίο θα είναι πολύ βαρύ για να αντέξει, τη στιγμή που στο εσωτερικό του ακούγονται ήδη τριγμοί. Το γεωπολιτικό διακύβευμα, ωστόσο, είναι μεγάλο για να επιτρέψουν Ευρωπαίοι και Αμερικανοί ένα «ατύχημα» που θα καταστρέψει όλα όσα έγιναν έως τώρα με στόχο τη σταθεροποίηση του άξονα Αθήνας - Σκοπίων. Ειδικά οι ΗΠΑ θα έχουν και τον τελευταίο λόγο. Ο Αμερικανός υφυπουργός Γουές Μίσελ το ξεκαθάρισε. «Η αμερικανική διπλωματία είχε ενεργό ρόλο στην επίτευξη της συμφωνίας των Πρεσπών και τώρα ενεργοποιείται στο Κόσοβο», δήλωσε. Πρόβλεψε έμμετρα παρατηρητή που ζει στα Σκόπια; «Ναι», ακόμα και αν χρειαστεί να ψηφίσουν και τα δέντρα.

αποφεύγουν να μιλήσουν και είναι ίσως ο «άγνωστος X»—στη σημερινή εξίσωση—ο οποίος ίσως μπορεί να επιπράξει προς τη μια ή την άλλη πλευρά το αποτέλεσμα.

Γιατί το ερώτημα που στην πραγματικότητα θα κρίνει το δημοψήφισμα δεν είναι το «Ναι» ή «Όχι» στη συμφωνία, αλλά το πόσοι θα πάνε και πόσοι δεν θα πάνε να ψηφίσουν. Από αυτό θα κριθεί εάν είναι επιτυχές ή άκυρο το δημοψήφισμα.

Πάνω ο' αυτό το κρίσιμο ζήτημα της συμμετοχής, υπέρμαχοι και ενάντιοι στη συμφωνία κάνουν ήδη τους υπολογισμούς τους για

απόψε το βράδυ και για την επόμενη μέρα.

Ο Ζάεφ λέει ότι «επιτυχές συμβουλευτικό δημοψήφισμα σημαίνει ότι η τεράστια πλειοψηφία των πολιτών που θα προσέλθει στα εκλογικά τμήματα θα ψηφίσει υπέρ» και τονίζει: «Μετά το δημοψήφισμα, οι βουλευτές στο Κοινοβούλιο θα πρέπει να σεβαστούν την απόφαση της πλειοψηφίας των πολιτών που ψηφίσαν. Γι' αυτό ο κάθε πολίτης θα πρέπει να πάει να ψηφίσει και έτσι να αποφασίσει για το μέλλον της «Μακεδονίας». Μόνον εκείνοι που θα ψηφίσουν έχουν τη δυνατότητα

να αποφασίσουν. Η φωνή τους θα εισακουστεί». Το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης VMRO-DPMNE ωστόσο έχει άλλη ερμηνεία. «Για να περάσει το δημοψήφισμα θα πρέπει να ψηφίσει το 51% των εγγεγραμμένων στους καταλόγους, πάνω από 900.000 πολίτες δηλαδή, και η πλειοψηφία τους να ταχθεί «υπέρ». Εάν συμβεί κάτι τέτοιο—που δεν πιστεύω ότι θα συμβεί—αυτή θα είναι η βούληση του λαού και εγώ δεν σκοπεύω να αντιταχθώ σε αυτή. Η πρόβλεψή μου είναι ότι το δημοψήφισμα δεν θα πετύχει, διότι οι πολίτες δεν εγκρίνουν τη συμφωνία», δήλωσε ο γηγενής του κόμματος Χρίστιαν Μίτοκοσκι.

Κάπου εδώ, ο Αντόνοφσκι μπερδεύεται ακόμα περισσότερο.

Αν τα πράγματα είναι όπως του ταιλάει το VMRO τότε οι πιθανότητες να περάσει η συμφωνία είναι περίπου μηδενικές, καθότι ουδέποτε, ακόμα και στις πιο «καλές» μέρες, δεν προσήλθε τόσος κόσμος να ψηφίσει.

Ο Ζάεφ όμως για να παρακάμψει τον σκόπελο του συντάγματος έχει χαρακτηρίσει το δημοψήφισμα «συμβουλευτικό» και έτσι δηλώνει πως δεν τίθεται ζήτημα ορίου συμμετοχής 51%. Τι θα γίνει όμως αν η συμμετοχή κυμανθεί σε χαμηλά επίπεδα και τεθεί θέμα πολιτικής νομιμοποίησης της διαδικασίας της κάλπης και επομένως και του αποτελέσματος; Ο διεθνής παράγοντας που δούλεψε ανοικτά και απροκάλυπτα στο

πλευρό της κυβέρνησης για την υπερψήφισμα της συμφωνίας δεν δειχνει καθόλου διατεθειμένος να επιτρέψει την κατάρρευση της όλης προσπάθειας, ένα βήμα πριν από το τέλος της, αλλά δεν ψηφίζει κιόλας. Μέσω διαρροών στα Σκόπια διαμνύεται ότι εάν το «Ναι» στην κάλπη συγκεντρώσει κοντά στις 600.000 ψηφοδέλτια, τότε ανεξαρτήτως συμμετοχής την ίδια στιγμή Ουάσινγκτον, Βρυξέλλες και Βερολίνο θα δηλώσουν ότι το δημοψήφισμα ήταν επιτυχές και τα πράγματα θα πάρουν τον δρόμο τους, αφήνοντας το VMRO να γκρινιάζει.

Απειλή

Στην αντίθετη περίπτωση, αν στην κάλπη υπερισχύσει το «Όχι», κάτι που δεν προβλέπεται, ή η συμμετοχή πέσει πολύ κάτω του 40%, τότε η συμφωνία... βουλιάζει στα νερά του Βαρδάρη και το πολιτικό σκηνικό απειλείται με κατάρρευση.

Ο κίνδυνος ενεργοποίησης του εθνοτικού ρήγματος δεν θα είναι αμελητέος, δεδομένου ότι οι Αλβανοί και προσωπικά ο γηγενής τους Αλί Αχμέτι έχοντας «ιδρώσει» γι' αυτή τη συμφωνία, που θα τους φέρει υπό την εμπρέλα του ΝΑΤΟ αλλά και της Ε.Ε., θεωρούν αδιανόητο να αφήσουν να πάει χαμένη η ευκαιρία. Τα κελεύσματα για εθνική ενοποίηση με τους μοαθεβίτες του στο Κόσοβο και στην Αλβανία καταφθάνουν όλο και πιο συχνά...

Το καλό και το κακό σενάριο, η Αθήνα και η Δύση

Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ

Το αποτέλεσμα του αποψινού δημοψηφίσματος έχει διπλή σημασία. Αποτελεί, προφανώς, ένα πρώτο βήμα για την επικύρωση της συμφωνίας των Πρεσπών, που θα δώσει τέλος στην 27ετή ονοματολογική διαφορά Ελλάδας και ΠΓΔΜ. Συνιστά, όμως και ένα κρίσιμο τεστ για το αν ο βολονταρισμός του πρωθυπουργού της ΠΓΔΜ Ζόραν Ζάεφ είναι αρκετός για να υπερκεράσει τον σκόπελο της πολιτικής απονομιμοποίησης, για την οποία θα κατηγορηθεί η κυβέρνηση από το αντιπολιτευόμενο VMRO-DPMNE, εφόσον η συμμετοχή τελικά πέσει κάτω από το 50% επί των περίπου 1,8 εκατ. ψηφοφόρων.

Ως εκ τούτου, η επίτευξη ενός αποτελέσματος που θα καταστήσει έγκυρο το δημοψήφισμα θα πρέπει να στηρίζεται αφενός στο «Ναι», αφετέρου στη συμμετοχή 900.000 ψηφοφόρων. Εφόσον επικρατήσει αυτό το σενάριο, ο κ. Ζάεφ θα προχωρήσει άμεσα σε εκκίνηση της κοινοβουλευτικής διαδικασίας για την αναθεώρηση του συντάγματος. Με βάση τις δημόσιες δηλώσεις του προέδρου του VMRO Χρίστιαν Μίτοκοσκι, αλλά και τις διαφορούμενες τοποθετήσεις αρκετών από τους βουλευτές του αντιπολιτευόμενου κόμματος, είναι πιθανή—

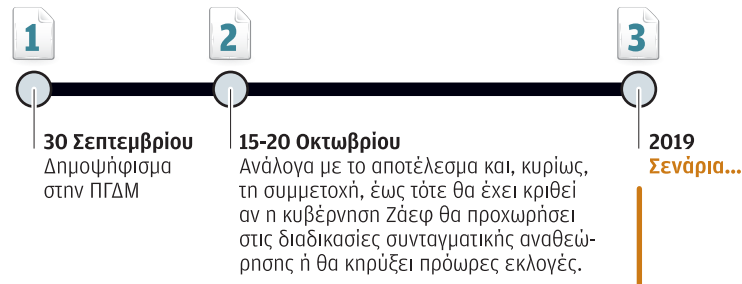
αλλά όχι δεδομένη—μια πλειοψηφία των δύο τρίτων (80 από τα 120 μέλη του Κοινοβουλίου). Ακόμα και σε αυτή, τη θετική για τον κ. Ζάεφ, περίπτωση, για τις διαδικασίες συνταγματικής αναθεώρησης στην ΠΓΔΜ απαιτούνται περίπου 110

μέρες. Αυτό σημαίνει ότι το κείμενο της συμφωνίας θα φθάσει στην Αθήνα για επικύρωση στη Βουλή περί τις 15 Ιανουαρίου. Ωστόσο, οι πληροφορίες που έρχονται τα τελευταία 24ωρα από τη γειτονική χώρα συγκλίνουν σε έναν υπολογισμό συμμετεχόντων ο οποίος θα κινείται μεταξύ 700.000 και 800.000. Εφόσον επιβεβαιωθεί η συγκεκριμένη εκτίμηση, ο κ. Ζάεφ έχει ήδη έτοιμη μια λύση. Θα προχωρήσει συγκρίνοντας τη συμμετοχή στο δημοψήφισμα με τους 1,2 εκατ. ψηφοφόρους οι οποίοι προσήλθαν στις κάλπες κατά τις τελευταίες εκλογές στην ΠΓΔΜ και θα επικαλεστεί πλειοψηφία επί αυτών. Με βάση όσα ήδη έχει πει δημοσίως ο υπουργός Εξωτερικών Νικόλα Ντιμιτρόφ, περί 300.000-400.000 Σκοπιανών που έχουν μεταναστεύσει από τη χώρα κατά τα τελευταία δέκα χρόνια, πράγματι

Ολα δείχνουν ότι το περιβάλλον «μορατόριου» Τσίπρα - Καμμένων στο Μακεδονικό θα κρατήσει τουλάχιστον τέσσερις μήνες ακόμη.

το επιχείρημα του κ. Ζάεφ μοιάζει να έχει κάποια λογική. Ωστόσο, δύσκολα θα σταθεί πολιτικά και, κυρίως, αποκλείεται να δημιουργήσει το απαραίτητο κοινοβουλευτικό consensus για τη συνταγματική αναθεώρηση.

Τα βήματα στον δρόμο για την επικύρωση της συμφωνίας των Πρεσπών

ΣΕΝΑΡΙΑ

...για την ΠΓΔΜ

A Πραγματοποίηση εκλογών στα μέσα Νοεμβρίου και συνταγματική αναθεώρηση.

B Άμεση εκκίνηση των διαδικασιών αναθεώρησης του συντάγματος.

Γ Αποτυχία κυβέρνησης Ζάεφ να προβεί στις συνταγματικές αλλαγές.

...για την Ελλάδα

Εφόσον επικρατήσει το σενάριο **A** στην ΠΓΔΜ, οι διαδικασίες κύρωσης της συμφωνίας των Πρεσπών από τη Βουλή των Ελλήνων θα πραγματοποιηθούν στα τέλη Φεβρουαρίου ή στις αρχές Μαρτίου

Το σενάριο **B** θα οδηγήσει τη συμφωνία των Πρεσπών στην ελληνική Βουλή το αργότερο στις 15 Ιανουαρίου

Το σενάριο **Γ** θα θεματοποιήσει τη συμφωνία των Πρεσπών αν και κατ'ορισμένες ερμηνείες οι υπογραφές των δύο υπουργών Εξωτερικών επαρκούν. Πρόκειται, πάντως, για πολιτικά δύσκολο σενάριο και για τις δύο χώρες.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σε αυτή την περίπτωση, ο κ. Ζάεφ δεν θα κατορθώσει να αποφύγει την προσφυγή σε πρόωρες εκλογές, με την ελπίδα ότι έχοντας τον «αέρα» του δημοψηφίσματος θα επιτύχει μια γρήγορη και καθαρή νίκη κατά του VMRO. Θα συγκεντρώνει

έτσι τρία αποτελέσματα (μια απλή κοινοβουλευτική πλειοψηφία, ένα δημοψήφισμα και εθνικές εκλογές)—έγκριση της συμφωνίας των Πρεσπών και, κυρίως, της ευρωατλαντικής προοπτικής της ΠΓΔΜ, που χρησιμοποιείται ως βασικό επιχεί-

ρημα κινητήριο στην πληθυσμού στα Σκόπια. Σε αυτήν, τη δεύτερη περίπτωση, εφόσον οι εκλογές προκηρυχθούν στα μέσα Οκτωβρίου, το παράθυρο για τη συνταγματική αναθεώρηση στη γειτονική χώρα θα ανοίξει ξανά περίπου στις 5 με 12 Νοεμβρίου. Ακόμα και αν όλες οι συνθήκες αποδειχθούν ευνοϊκές για τον κ. Ζάεφ, η συμφωνία των Πρεσπών δεν θα φθάσει στην Αθήνα πριν από τα τέλη Φεβρουαρίου ή και τις αρχές Μαρτίου. Το συγκεκριμένο σενάριο είναι ίσως το επικρατέστερο. Ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας και ο πρόεδρος των ANEL Πάνος Καμμένος συμφώνησαν στο περιβάλλον «μορατόριου» για το Μακεδονικό με βάση το συγκεκριμένο σενάριο. Αυτό σημαίνει ότι οι δύο κυβερνητικοί εταίροι γνωρίζουν καλά ότι ο πολιτικός χρόνος που διαθέτουν, έως ότου το Μακεδονικό να αποτελέσει αντικείμενο άμεσων αντιμετώπισης, είναι στη χειρότερη περίπτωση σχεδόν τέσσερις μήνες.

Μοντέλο και για αλλού

Ωστόσο, το ζήτημα απέχει από το να θεωρείται μια απλή διμερής διαφορά δίχως άλλες προεκτάσεις. Οι δυτικοί έχουν επενδύσει αρκετό χρόνο, διπλωματική προσπάθεια και κινητήριο στην δυσανάλογα μεγάλες δυνάμεις για την επίτευξη της συμφωνίας και δεν θα αφήσουν ό,τι βλέπουν ως καλή ευκαιρία πρόσδεσης της ΠΓΔΜ στους ευρωατλαντικούς θεσμούς και απομάκρυνσης από τη ρωσική επιρροή. Επίσης, αντιμετωπίζουν τη συμφωνία των Πρεσπών ως ένα μοντέλο το οποίο

θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να επιλυθούν και οι υπόλοιπες, λιγότερο «παγωμένες» συγκρούσεις στα Βαλκάνια. Το μοντέλο έχει στον πυρήνα του την πολυεθνική σύνθεση της ΠΓΔΜ, όπου Σλαβομακεδόνες και Αλβανοί συμβιώνουν με Τούρκους, Βλάχους και λοιπούς, μικρότερους, μειονοτικούς πληθυσμούς.

Είναι ενδεικτικό ότι τα τελευταία 24ωρα ο κ. Ζάεφ έχει κάνει προεκλογική εκστρατεία στοχευμένη στα χωριά και στις πόλεις όπου ζουν οι εκπρόσωποι αυτών των πολύ μικρών μειονοτικών ομάδων, με τελευταίους τους Βοσνίους της ΠΓΔΜ. Συνιστά, βεβαίως, ειρωνεία ότι ακριβώς αυτός ο πολυεθνικός χαρακτήρας αποτελεί, από μια άποψη, έναν από τους λόγους αποτυχίας του σημερινού δημοψηφίσματος.

Οι σημερινοί, πρακτικά πλασματικοί εκλογικοί κατάλογοι στηρίζονται σε σημαντικό βαθμό στην τελευταία ισχύουσα πληθυσμιακή απογραφή του 2002. Το 2011 έγινε αποτυχημένη απόπειρα απογραφής, με υπαίτιους τους Αλβανούς της ΠΓΔΜ, που διαφώνησαν στη χρήση της διεθνούς καλής πρακτικής (που ισχύει σε κάθε κράτος-μέλος της Ε.Ε.), η οποία προβλέπει ότι όποιος απουσιάζει πάνω από 12 μήνες από τη χώρα δεν μετράται στην απογραφή ως ενεργό μέλος. Οι Αλβανοί θα ψηφίσουν σήμερα μαζικά υπέρ του «Ναι», ωστόσο τότε, προκειμένου να μην αλλοιωθεί επισήμως η δημογραφική αποτύπωση εις βάρος τους, «πάγωσαν» την ΠΓΔΜ στο 2002...

Κωνσταντίνος Δασκαλάκης
Καθηγητής της Επιστήμης των Υπολογιστών στο MIT, τιμήθηκε με το βραβείο Rolf Nevanlinna, κορυφαία διάκριση της Διεθνούς Ένωσης Μαθηματικών.

Ελευθερία Ζεγγίνι
Καθηγήτρια στο βρετανικό ινστιτούτο γενετικής Wellcome Trust Sanger, επικεφαλής ομάδας που ανακάλυψε νέα γονίδια που συνδέονται με την οστεοαρθρίτιδα.

Μανόλης Κέλλης
Καθηγητής της Επιστήμης των Υπολογιστών στο MIT, η έρευνα του οποίου εστιάζει στην προσπάθεια καλύτερης κατανόησης του ανθρώπινου γονιδιώματος.

Ελλη Παπαεμμανουήλ
Επικεφαλής ερευνητικής ομάδας στο κέντρο καρκίνου Memorial Sloan Kettering Cancer Center, που ανακάλυψε το γονίδιο που προκαλεί την παιδική λευχαιμία.

Γιώργος-Μάριος Αγγελέτος
Καθηγητής στο οικονομικό τμήμα του MIT, ερευνά θέματα μακροοικονομικής θεωρίας και πολιτικής. Πραγματοποίησε το διδακτορικό του στο Χάρβαρντ.

Μαγδαληνή Πολυμενίδου
Επικουρη καθηγήτρια του Πανεπιστημίου της Ζυρίχης, διερευνά τα μοριακά μονοπάτια που προκαλούν νευροεκφυλισμό στην αμιτροτροφική πλευρική σκλήρυνση (ALS).

Ντέμις Χασάμπης
Συνιδρυτής του εργαστηρίου τεχνητής νοημοσύνης DeepMind στο Λονδίνο, πρώην πρωταθλητής στο σκάκι και σχεδιαστής βιντεοπαιχνιδιών.

Γεωργία Σαλαντή
Επικεφαλής ερευνητικής ομάδας και επίκουρη καθηγήτρια στο Τμήμα Βιοστατιστικής και Επιδημιολογίας του Πανεπιστημίου της Βέρνης στην Ελβετία.

Ελληνες στην κορυφή της επιστήμης

Σαράντα πέντε λαμπρά «μυαλά» κάτω των 45 ετών που έχουν δημοσιεύσει εργασίες με επιρροή στην ελίτ του 0,1%

Του **ΙΩΑΝΝΗ Π.Α. ΙΩΑΝΝΙΔΗ***

Σαράντα πέντε Έλληνες επιστήμονες γεννημένοι από το 1974 και μετά έχουν δημοσιεύσει εργασίες με επιρροή στο κορυφαίο 0,1% της παγκόσμιας επιστήμης. Μπορούμε να διασχεθούμε κάτι αν εξετάσουμε πού βρίσκονται, πού εκπαιδεύτηκαν, με τι ασχολούνται; Τριάντα επτά γεννήθηκαν ή/και μεγάλωσαν στην Ελλάδα. Εξήντα έγιναν μέλη ΔΕΠ εδώ. Μία επιστήμων διέπρεψε διεθνώς στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, αλλά εξαναγκάστηκε να παραιτηθεί όταν η αίτησή της για άδεια άνευ αποδοχών δεν προωθήθηκε. Οι άλλοι πέντε βρίσκονται ακόμη στο Αριστοτέλειο, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Πολυτεχνείο Κρήτης, Πανεπιστήμιο Πατρών, και ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης – κανένας στην πρωτεύουσα. Η έλλειψη καινούργιων θέσεων λόγω κρίσης επιδείνωσε τη γήρανση του καθηγητικού δυναμικού. Επιπλέον, η φήμη ότι νέοι ερευνητές είναι πιο ευπρόσδεκτοι σε περιφερειακά πανεπιστήμια φαίνεται βάσιμη. Από 40 που σταδιοδρομούν στο εξωτερικό, 19 βρίσκονται στις ΗΠΑ, επτά στη Μεγάλη Βρετανία. Οι περισσότεροι στελεχώνουν κο-

Τα δύο τρίτα αυτών των 45 κορυφαίων επιστημόνων πήραν το πρώτο πτυχίο από ελληνικό ΑΕΙ. Μόνον εννέα, όμως, πήραν διδακτορικό στην Ελλάδα.

ρυφαία πανεπιστήμια ή ερευνητικά ιδρύματα. Επτά δραστηριοποιούνται σε εταιρείες, δικές τους ή σε γνωστούς κολοσσούς (Microsoft, Google, Genentech).

Από τους 45, μόνο για πέντε η διεύθυνση προέλευσης της πλέον αναφερόμενης δημοσίευσης ως πρώτοι ή τελευταίοι συγγραφείς είναι ελληνική – Παν. Ιωαννίνων (2), Αριστοτέλειο (1) και Πελοποννήσου (1). Οι συγκεκριμένες δημοσιεύσεις δε χρειάστηκαν συγκέντρωση εξαρχής νέων δεδομένων που συνήθως απαιτούν ικανά χρήματα. Οι ερευνητές ξόδεψαν το μυαλό τους και ώρες στον υπολογιστή. Σήμερα υπάρχουν αχανή διαθέσιμα δεδομένα. Κορυφαίοι επιστήμονες δεν είναι όσοι προσθέτουν σωρό παρατηρήσεων, αλλά (και) όσοι χρησιμοποιούν με ενάργεια διαθέσιμα στοιχεία, οργανώνουν την ακατάσχετη πληροφορία ή προτείνουν, αξιολογούν και βελτιώνουν μεθόδους. Όταν η χρηματοδότηση έρευνας ως ποσοστό του ΑΕΠ υπολείπεται Τουρκίας και Μεξικού, μορφές «λιτς» επιστήμης επιβιώνουν καλύτερα.

Σταδιακός ξενιτεμός

Δύο τρίτα πήραν το πρώτο πτυχίο από ελληνικό πανεπιστήμιο, κυρίως Αριστοτέλειο (8), ΕΜΠ (7), Πανεπιστήμιο Πατρών (5), Πανεπιστήμιο Κρήτης (4). Λίγοι πτυχιούχοι του Καποδιστριακού (3), ΟΠΑ (1), Ιωαννίνων (1) και Μακεδονίας (1) συμπληρώνουν την εικόνα. Μόνον εννέα πήραν διδακτορικό στην Ελλάδα: τέσσερις στο Αριστοτέλειο, δύο στο Πατρών, ένας σε Καποδιστριακό, Ιωαννίνων και ΕΜΠ.

Η συνολική εικόνα δείχνει τον

Η λίστα των κορυφαίων επιστημόνων

Ο πίνακας περιλαμβάνει επιστήμονες γεννημένους από το 1974 και μετά που είτε έχουν κάποια δημοσίευση ως πρώτοι ή τελευταίοι συγγραφείς και αναφέρεται πάνω από 1.000 φορές στην επιστημονική βιβλιογραφία είτε 5 δημοσιεύσεις (πάλι ως πρώτοι ή τελευταίοι συγγραφείς) με αθροιστικά πάνω από 2.000 αναφορές. Επιπλέον, όλοι τους υπερβαίνουν τις 4.000 αναφορές στο συνολικό έργο τους. Τα δεδομένα προέρχονται από αναζητήσεις στη δημόσια διαθέσιμη βάση Google Scholar το καλοκαίρι του 2018. Οι αριθμοί αυτοί είναι ακόμα πιο εντυπωσιακοί αν σκεφθεί κάποιος ότι ο αριθμός αναφορών στο έργο ενός επιστήμονα είναι συνάρτηση κυρίως της ηλικίας. Ζητώ συγγνώμη αν έχω παραλείψει από αβλεψία κάποιον ή κάποιαν.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ	ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ	ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
Γεώργιος-Μάριος Αγγελέτος	MIT	Harvard	Macroeconomics
Εμμανουήλ Αντωνάρακης	Johns Hopkins	Johns Hopkins	Prostate cancer, Cancer genetics
Θανάσης Γεωργίου	Goerth.com	Manchester	Graphene, 2D Materials
Ελευθέριος Γουλιελάκης	Max Planck Institute	Munich	Attosecond physics, Ultrafast condensed matter, Ultrafast science
Κωνσταντίνος Δασκαλάκης	MIT	Berkeley	Theoretical computer science
Αλέξανδρος Δημάκης	U Texas Austin	Berkeley	Information theory, Machine learning, Coding theory
Δήμος Δημαρόγκωνας	KTH	EMΠ	Control, Robotics, Autonomous systems
Τζων Δήμος	Fountain Therapeutics	Princeton	Stem cells, Neurogenesis
Αννα Ζαμπετάκη	King's College	Αριστοτέλειο	Genetics, Cell biology, Molecular biology
Ελευθερία Ζεγγίνι	Wellcome Trust Sanger	Manchester	Population genetics
Παναγιώτης Ηπειρώτης	NYU	Columbia	Crowdsourcing, Data quality, Text and web mining
Βασίλης Καραγεωργίου	ΤΕΙ Θεσσαλονίκης	Tufts	3D Biomaterial scaffolds
Θωμάς Καραγιάννης	Microsoft	UC Riverside	Networking, Systems, Measurements
Αριστείδης Κάραλης	MIT	MIT	Wireless power transmission, Photonics, Plasmonics
Ιωάννης Κατάκης	Πανεπιστήμιο Λευκωσίας	Αριστοτέλειο	Social network analysis, Computational social science
Μανόλης Κέλλης	MIT	MIT	Computational genomics, Epigenomics, Regulatory genomics
Χρήστος Κοζυράκης	Stanford	Berkeley	Computer architecture, Computer systems, Cloud computing
Γεράσιμος Κωνσταντάτος	ICFO	Toronto	Quantum dot photodetectors
Σωτήρης Κωτσιαντής	Πανεπιστήμιο Πατρών	Παν. Πατρών	Artificial intelligence, Data mining, Knowledge discovery
Κωνσταντίνος Μακρής	Πανεπιστήμιο Κρήτης	U Central Florida	Nonlinear optics, Nanophotonics, Nonhermitian physics
Σεραφείμ Μπατζόγλου	Stanford	MIT	Computational biology
Αγγελος Μπλέτσας	Πολυτεχνείο Κρήτης	MIT	Wireless networks
Ντίνα Παπαγιαννάκη	Google	UCL	Computer networking, Data communications
Πάνος Παπαδημητράτος	KTH	Cornell	Security, Privacy, Networking, Wireless communications
Ελλη Παπαεμμανουήλ	Memorial Sloan Kettering	ICR London	Genomics in cancer and leukemia, Utility of genomic markers
Παύλος Παύλου	Temple University	USC	Information systems, Decision neuroscience
Μαγδαληνή Πολυμενίδου	University of Zurich	U Zurich	Neurodegeneration, Protein aggregation
Πουλίκος Πουλικάκος	Mount Sinai	Παν. Αθηνών	Cancer biology and signaling, Kinase inhibitors
Αντώνης Ροκάς	Vandebilt	Edinburgh	Evolutionary biology, Evolutionary genetics
Γεωργία Σαλαντή	University of Bern	Munich	Biostatistics, Meta-analysis, Systematic reviews
Γεώργιος Σιβιλογλου	University of Amsterdam	U Central Florida	Ultracond quantum gases, Optics
Θρασύβουλος Σπυρόπουλος	EURECOM	USC	Performance analysis, Wireless networks, Social networks
Αλέξανδρος Σταματάκης	Heidelberg ITS	Munich	Algorithms, Parallel computing, Bioinformatics, Phylogenetics
Κώστας Στούμπος	Northwestern University	Παν. Πατρών	Chemistry
Θωμάς Σωτηρίου	University of Nottingham	Trieste	Gravity
Γεώργιος Τζανατάκης	University of Victoria	Princeton	Music information retrieval, Human-computer interaction
Νικόλαος Τόμπρος	HQ Graphene	Groningen	2D Single Crystals
Θωμάς Τρικαλινός	Brown	Παν. Ιωαννίνων	Evidence synthesis, Health technology assessment
Γρηγόριος Τσουμάκας	Αριστοτέλειο	Αριστοτέλειο	Machine Learning, Data Mining, Knowledge Discovery
Ιάσων Τυλιανάκης	University of Canterbury	Goettingen	Food webs, Ecological networks, Global change biology
Παναγής Φίλιππακόπουλος	Oxford	Michigan	Structural biology, Biophysics, Epigenetics, Chemical biology
Ντέμις Χασάμπης	DeepMind	UCL	Neuroscience, Artificial Intelligence
Γεωργία Χατζηβασιλείου	Genentech	Columbia	RAF inhibitors, Cancer immunotherapy, Translational oncology
Γιάννης Χατζηζήσης	University of Nebraska	Αριστοτέλειο	Non-invasive cardiovascular imaging, Interventional cardiology
Βαγγέλης Χρηστίδης	UC Riverside	UCSD	Databases, Information retrieval, Data mining, Social networks

H ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

σταδιακό ξενιτεμό των πλέον επιδραστικών νέων επιστημόνων από τη βασική εκπαίδευση, στη μεταπτυχιακή, στο αυτόνομο έργο. Η παρουσία του 11% σήμερα στην Ελλάδα είναι ποσοστό απογοητευτικό, αλλά αναμενόμενο. Το ιδανικό ερευνητικό περιβάλλον σπάνια ανθεί στη γειτονιά σου. Η κινητικότητα είναι επιθυμητή. Αυτό που απογοητεύει περισσότερο είναι ότι κανένας νέος χωρίς ελληνικό όνομα και με αντίστοιχη επιρροή δεν εργάζεται στην Ελλάδα σήμερα. Τα

σημαντικότερα κέντρα παγκοσμίως ξεδιαλέγουν άριστους από παντού. Π.χ., οι 172 καθηγητές του τμήματος Electrical Engineering and Computer Science του MIT περιλαμβάνουν πέντε Έλληνες (Αντωνιάδης, Μπερτσέκας, Τσιτσικλή, και τους νεότερους Δασκαλάκη και Κέλλη), αλλά και ερευνητές με καταγωγές που πρακτικά χαρτογραφούν τον πλανήτη.

Ο πίνακας αναφέρει επίσης τα γνωστικά αντικείμενα των 45. Χρησιμοποιώ όρους που διάλεξαν οι ίδιοι

στη σελίδα Google Scholar όποτε ήταν διαθέσιμη. Απόφυγα μεταφράσεις – αν κάποιος θέλει να ενημερωθεί σχετικά, η σοβαρή βιβλιογραφία είναι αγγλική. Λατρεύω την ελληνική γλώσσα και επιμένω να γράφω καθημερινά σε αυτήν. Θεωρώ όμως ότι άρνηση χρήσης των αγγλικών στις θετικές και βιοιατρικές επιστήμες παράγει απομόνωση και περιθωριοποίηση. Μια περιθωριοποιημένη χώρα σβήνει μαζί με τη γλώσσα της, όταν αρνείται να συναναστραφεί την παγκόσμια κοινότητα.

Κάποιος ίσως σπκώσει τους ώμους αδιάφορα. Τι μας νοιάζουν αυτοί οι περιέργοι τεχνικοί όροι; Ποιον αφορούν; Κι όμως. Ορισμένοι από αυτούς τους όρους κρύβουν το πιθανό μας μέλλον. Υγεία, παιδεία, οικονομία, εργασία, ενέργεια, περιβάλλον, η ζωή μας ολόκληρη τελικά ίσως εξαρτάται από αυτούς.

Φυσικά, κανένας αριθμός δεν συλλαμβάνει πλήρως την ποιότητα επιστημονικού έργου. Διαφορές μεταξύ κορυφαίου 0,1% και 1% είναι δυσδιάκριτες. Ανθρωπιστικές σπουδές,

ορισμένες κοινωνικές επιστήμες ή μαθηματικά αδικούνται από ποσοτικά κριτήρια. Υπάρχουν εκατοντάδες άλλοι πολύ αξιόλογοι νέοι Έλληνες επιστήμονες. Η εικόνα θα ήταν ίδια, πάντως, και με διαφορετικά κριτήρια. Η Ελλάδα αδιαφορεί για επιστήμες και γνώση. Μάλλον δεν ενδιαφέρεται καν να επιβιώσει.

Τα ελληνικά πανεπιστήμια ανέχονται νησιδες αριστείας, όμως οι δέκα κύριοι στόχοι τους είναι άλλοι: Να αποτελούν τον σκουπιδοτοπό όλων των κομμάτων, να ανακυκλώνουν την παραπαιδεία, να προσπορίζουν εισόδημα από ενοικιαζόμενα, να μετατρέπουν ανίκανους καθηγητές σε ανίκανους πολιτικούς, να διατηρούν το επίπεδο καλλιέργειας στα χαμηλότερα δυνατά επίπεδα, να συντηρούν μασωλεία ιδεοληψιών, να εκκωρούν αφρούρητα ημι-κόπεινα οικοπέδα σε τοξικομανείς, να προσφέρουν πρακτική εξάσκηση στην τέχνη του ξυλοδαρμού, να διαθέτουν πεδία βολής για εύκαιρη ρίψη μολότοφ και να δίνουν πτυχία απλώς για να δίνουν πτυχία. Αριστεύουμε και στους δέκα στόχους. Ατομικές εξαιρέσεις (πολλών) φωτισμένων πανεπιστημιακών και επίμονων φοι-

Το να προσφέρει αξιοπρεπή παιδεία αποτελεί σήμερα μια μορφή ανταρτοπολέμου. Υποκλινόμαι σε όσους ακόμη στην Ελλάδα αντιστέκονται.

τητών επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Γιατί κάποιος να επιδιώξει να ζήσει και να εργαστεί σε χώρα όπου γλεντοκοπούν τόσες συμφορές; Αποτελεσματικές λύσεις προϋποθέτουν ολική ανατροπή. Π.χ. συμφωνία κυρίων όλων των αξιότιμων λήσταρχων που έχουν καπελώσει τη χώρα: να πάρουν τα κομματικά τους συμπέρα και να αφήσουν τα πανεπιστήμια ήσυχα. Μια συμφωνία πως η χώρα (πριν βυθιστεί αΐτανδρη, μαζί με τους εξοχότατους λήσταρχους) θα κάνει το παν για να αποκτήσει εξαιρετικά πανεπιστήμια και να ελκύσει κορυφαίους.

Αμάθεια και παρακμή

Αντιλαμβάνομαι πόσο ουτοπικό είναι να περιμένεις έντιμες συμφωνίες από επαγγελματίες της παρασπονδίας. Οι συνειδητές επιλογές της ελληνικής ηγεσίας (ανεξαρτήτως κομματικής προέλευσης) είναι, αποδεδειγμένα, αμάθεια και παρακμή. Συστηματικά αμάθεια και επιθυμητή παρακμή. Για όσους διαφωνούν υπάρχει μόνο φυγή μακριά ή ψυχική βαθιά. Να εγκαταλείψουν τη χώρα ή να καταφύγουν σε ανταρτοπόλεμο. Δεν μιλώ για σταυρωτά φρεσκέλια. Το να κάνεις σοβαρή επιστήμη και να προσφέρει αξιοπρεπή παιδεία αποτελεί σήμερα μορφές ανταρτοπολέμου. Υποκλινόμαι σε όσους ακόμη αντιστέκονται.

* Ο κ. Ιωάννης Π.Α. Ιωαννίδης είναι καθηγητής στην Ιατρική Σχολή και στη Σχολή Θετικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Stanford των ΗΠΑ. Το τελευταίο του βιβλίο, με τίτλο «Μετά τα Αφίσκα», δημοσιεύθηκε πρόσφατα από τις εκδόσεις Κέδρος.

Σόου Ντόναλντ Τραμπ και στο βήμα του ΟΗΕ

Αντιδράσεις και... γέλια για την άκρως επιθετική ομιλία του Αμερικανού προέδρου στη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Η πιο κωμικοτραγική σκηνή από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη ήταν το γέλιο που ακολούθησε την ομιλία του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ και ειδικότερα η αποτροπή του ότι μέσα σε δύο χρόνια πέτυχε περισσότερα από κάθε άλλον προκάτοχό του. Στη συνέχεια ισχυρίστηκε ότι οι παριστάμενοι δεν γέλασαν εις βάρος του, πως το γέλιο τους δηλαδή δεν ήταν κοροϊδευτικό, αλλά επιδοκιμαστικό. Και στο τέλος είπε ότι η επίμαχη δήλωσή του ήταν χαριτωμένη και είχε στόχο να κάνει την αίθουσα να ευθυμιάσει.

Την ίδια γραμμή εμφανίστηκε να υιοθετεί και η πρέσβειρα των ΗΠΑ στον ΟΗΕ, Νίκη Χέλεϊ, η οποία εξήγησε στο Fox News (πού αλλού;) ότι οι διεθνείς ηγέτες γέλασαν «επειδή αγαπούν την ειλικρίνειά του και σε έσβονταν» τον Τραμπ. «Δεν είναι διπλωματικός και τον βρίσκουν αστείο. Όταν πάει εκεί και λέει την αλήθεια, αιφνιδιάζονται», ανέφερε. Η παρουσία του Τραμπ στον ΟΗΕ έδωσε τροφή στους κωμικούς των late night shows, με τον Στίβεν Κολμπέρ να μνημονεύει ότι η μοναδική θετική αναφορά στην ομιλία του Αμερικανού προέδρου ήταν στον Κιμ Γιονγκ Ουν.

Παρομοίωση

«Ο Πομπίν θα ζηλέψει», αστειεύθηκε ο διάσημος κωμικός και παρομοίωσε την ομιλία Τραμπ με την πρόποση γάμου ενός καλεσμένου, που μισεί τον θεσμό συνολικά. Υπενθυμίζεται ότι ο Αμερικανός πρόεδρος τον Δεκέμβριο του 2016 είχε γράψει απαθροτικά στο τουίτερ ότι «Ο ΟΗΕ έχει μεγάλη δυναμική, αλλά αυτήν τη στιγμή είναι μια λέσχη ανθρώπων που συγκεντρώνονται, μιλούν και διασκεδάζουν. Τόσο λυπηρό!».

Μεταξύ άλλων, ο Τραμπ επιτέθηκε στην Κίνα κατηγορώντας την ότι προσπαθεί να αναμειχθεί στις ενδιάμεσες εκλογές του Νοεμβρίου, χωρίς να παραθέσει κάποια στοιχεία για τις κατηγορίες του. Το διόλου

Η αποτροπή του Ντόναλντ Τραμπ ότι μέσα σε δύο χρόνια πέτυχε περισσότερα από κάθε άλλον προκάτοχό του προκάλεσε τα γέλια των παρευρισκομένων στην αίθουσα - επιδοκιμασίας κατά τον ίδιο.

Σύμφωνα με πηγές που θέλησαν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους, Τραμπ και Μακρόν κόντεψαν να έρθουν στα χέρια το βράδυ της Δευτέρας.

διπλωματικό ύφος, που αναγνώρισε και η Χέλεϊ στην ομιλία του Τραμπ, επεκτάθηκε και στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης.

Σύμφωνα με πηγές που θέλησαν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους, εκρηκτικό ήταν το τετ α τετ του με τον Γάλλο πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν. Εκτός από τον έμμεσο διαξιφισμό τους από το βήμα του ΟΗΕ, όταν διαφώνησαν σε όλα, από το Ιράν και το κλίμα μέχρι τη μετανά-

στευση και το εμπόριο, οι δύο άνδρες φαίνεται ότι κόντεψαν να έρθουν στα χέρια στη διάρκεια της συνάντησής τους το βράδυ της Δευτέρας.

Ο Τραμπ φέρεται πως ξέσπασε κατά της πολιτικής εμπορίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποκαλώντας την χειρότερη κι από της Κίνας και ζητώντας από την Ευρώπη να γίνει πιο ανοιχτή στον τομέα των αγροτικών προϊόντων.

Το άλλοτε φλογερό ειδύλλιο των ηγετών εξελίχθηκε σε μια τυπική χειραψία και όλοι οι αναλυτές μίλησαν για το τέλος μιας σχέσης. «Ο εθνικισμός πάντα οδηγεί στην ήττα», προειδοποίησε ο Εμανουέλ Μακρόν, απαντώντας στη διακήρυξη του Ντόναλντ Τραμπ: «Η Αμερική κυβερνάται από Αμερικανούς. Απορρίπτουμε την ιδεολογία της παγκοσμιοποίησης και υιοθετούμε το δόγμα του πατριωτισμού». Πο-

λιτικοί αναλυτές διαπίστωσαν για ακόμη μία φορά πόσο αποξενωμένος είναι πλέον ο Λευκός Οίκος από τον υπόλοιπο κόσμο.

Σύμφωνα με το περιοδικό «Νιου Γιόρκερ», ο Τραμπ επανέλαβε την προσφιλή του ρητορική «Πρώτα η Αμερική», μόνο που δεν μιλούσε σε οπαδούς του στις μεσοδυτικές πολιτείες αλλά στην παγκόσμια σκηνή.

Απαξίωσε διεθνείς θεσμούς που η παγκόσμια κοινότητα προσπάθησε επί δεκαετίες να δημιουργήσει και να διατηρήσει, επιμένοντας ότι είναι καλύτερο για όλα τα κράτη να φροντίζουν τα εθνικά τους συμφέροντα.

Η συνέντευξη Τύπου

Η εωσπρέφεια ήταν έκδηλη καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής του στη Νέα Υόρκη και παρέσυρε και τους δημοσιογράφους. Στη συνέντευξη Τύπου το βράδυ της Τετάρτης

προς ξημερώματα Πέμπτης ώρα Ελλάδας, οι ερωτήσεις αφορούσαν περισσότερο την ακρόαση του υποψηφίου του για το ανώτατο δικαστήριο Μπρετ Κάβανο και την τύχη του υφυπουργού Δικαιοσύνης του Ροντ Ρόζενσταϊν, παρά τη συμφωνία με το Ιράν ή τις σχέσεις με τη Βόρεια Κορέα.

«Περίεργη, τρελή, σουρεαλιστική, χειμαρρώδης και επιθετική», ήταν μερικά από τα επίθετα που χρησιμοποιούσαν τα αμερικανικά ΜΜΕ για να περιγράψουν τη συνέντευξη που διάρκεσε 80 λεπτά, κατά τα οποία ο Τραμπ βρέθηκε αντιμέτωπος με τον «εχθρό του λαού», όπως συνήθιζε ο Αμερικανός πρόεδρος να αποκαλεί τον Τύπο.

«Κύριε Κούρδε!»

Ο Τραμπ έμοιαζε να απολαμβάνει τις ερωτήσεις και ειδικά τις απαντήσεις του, ειρωνευόταν τους δημοσιογράφους, προσφώνησε έναν Κούρδο ρεπόρτερ «Κύριε Κούρδε» και είπε ότι θα μπορούσε να το κάνει αυτό διαρκώς.

Προειδοποίησε τα νέα αγόρια να προσέχουν γιατί ενδέχεται να εμπλακούν σε υποθέσεις στις οποίες θα κατηγορηθούν στο μέλλον για σεξουαλική κακοποίηση, ανανέωσε την εμπιστοσύνη του στον υποψήφιο για το ανώτατο δικαστήριο, χωρίς να περιμένει την κατάθεση της καταγγέλλουσας τον Κάβανο την Πέμπτη το απόγευμα και είπε ότι προτιμά να μην απομακρύνει τον υφυπουργό Δικαιοσύνης του παρά τη φημολογία που ξέσπασε την Τρίτη ότι επικείται είτε παραίτηση είτε αποπομπή Ρόζενσταϊν.

Αφότου έδωσε μια απάντηση σε δημοσιογράφο, η οποία τον ικανοποίησε ιδιαίτερα, αποφάσισε να κλείσει τη συνέντευξη Τύπου στο Λοτ Νιου Γιορκ Πάλας επί της λεωφόρου Μάντισον.

«Μου αρέσει πάντα να κλείνω με μια καλή απάντηση. Ο Έλτον Τζον έχει πει πως όταν παίζεις την τελευταία νότα και είναι καλή, μη συνεχίσεις», κατέληξε.

Το θέμα του Ιράν

«Ενοκλημένος και βαθιά απογοητευμένος» με την Ε.Ε. εμφανίστηκε ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών, Μάικ Πομπέο, από την κοινή πρόθεση των Βρυξελλών, της Κίνας, της Ρωσίας και του Ιράν να εκπονήσουν σχέδιο για να παρακάμψουν τις μονομερείς κυρώσεις των ΗΠΑ εις βάρος της Τεχεράνης. Ευρωπαίοι διπλωμάτες ελπίζουν ότι το προτεινόμενο μέτρο, γνωστό ως εταιρεία ειδικού σκοπού (SPV), θα βοηθήσει να πειστεί το Ιράν να παραμείνει πιστό στη συμφωνία, προσδοκώντας ότι έτσι θα σωθεί η οικονομία του. Οι αμερικανικές κυρώσεις έχουν στόχο να διαλύσουν την ιρανική οικονομία και να υποχρεώσουν τους Ιρανοί σε επαναδιαπραγμάτευση της πυρηνικής συμφωνίας, που συνήφθη το 2015 υπό τον πρόεδρο Ομπάμα. Μιλώντας στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ στην Νέα Υόρκη, η επικεφαλής της ευρωπαϊκής διπλωματίας Φεντερίκα Μογκερίνι, εξήγησε πως η SPV έχει σχεδιαστεί για να διευκολύνει τις πληρωμές που σχετίζονται με ιρανικές εξαγωγές, συμπεριλαμβανομένου πετρελαίου και εισαγωγών, υπό τον όρο ότι οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις διενεργούν νόμιμες συναλλαγές με βάση το κοινοτικό δίκαιο. «Αυτό είναι ένα από τα πλέον αντιπαραγωγικά μέτρα που μπορεί κανείς να φανταστεί για την περιφερειακή και παγκόσμια ειρήνη και ασφάλεια», προειδοποίησε ο Πομπέο.

Υπόθεση Κάβανο, η Γερουσία έχει τώρα τον λόγο

Η αντίθεση ήταν οφθαλμοφανής. Ενώ η Κριστίν Μπλέιζι Φορντ ήταν ήρεμη και αξιοπρεπής όταν κατέθετε ενώπιον της Επιτροπής Δικαιοσύνης της Γερουσίας, ο Μπρετ Κάβανο ήταν ευερέθιστος και εριστικός. Ενώ η 51χρονη πανεπιστημιακός ήταν πρόθυμη να απαντήσει ενδελεχώς σε κάθε ερώτηση, ο υποψήφιος για το Ανώτατο Δικαστήριο των Ηνωμένων Πολιτειών εκδήλωνε περιφρονητική διάθεση έναντι αρκετών γερουσιαστών. Το κυριότερο, ενώ εκείνη ήταν αξιοπιστή και σταθερή σε κάθε σημείο της κατάθεσής, εκείνος εμφανιζόταν συχνά να υπεκφυγεί ή να απαντά με μη πειστικό τρόπο.

Πραγματικά, η κατάθεση της Φορντ στη δραματική συνεδρίαση της Πέμπτης ήταν ολέθρια για τον δικαστή Κάβανο. Με τα μάτια όλου του έθνους πάνω της, επέστρεψε σε εκείνη την καλοκαιρινή νύχτα του 1982 που της άφησε ένα βαρύ ψυχικό τραύμα.

Κατήγγειλε ότι ο τότε 17χρονος μαθητής λυκείου Κάβανο της επιτέθηκε σεξουαλικά, όντας κατά δύο χρόνια μεγαλύτερός της.

Η περιγραφή της σκηνής ήταν λεπτομερειακή στη δραματικότητα της. Η Φορντ δήλωσε ότι ο Κάβανο και ένας φίλος του ονόματι Μαρκ Τζατζ την κλείδωσαν σε ένα δωμάτιο του δευτέρου ορόφου ενός σπιτιού, σε προάστιο του Μέριλαντ, ενώ και οι δύο νεαροί ήταν σε κατάσταση μέθης. Ανέφερε ότι ο Κάβανο πήδηξε πάνω της, άρχισε τις βωπείες, προσπάθησε να τη γδύσει και της έκλεισε το στόμα με το χέρι του όταν εκείνη πήγε να φωνάξει βοήθεια. Εκείνη τη στιγμή φοβήθηκε και για την ίδια τη ζωή της. Η πιο επώδυνη ανάμνησή της ήταν «εκείνο το τρανταχτό γέλιο δύο αν-

δρών που έσπασαν πλάκα εις βάρος μου», όπως είπε.

Ο δικαστής δεν γελούσε όταν ήρθε η σειρά του να καταθέσει. Φώναζε. Ξόδεψε πάνω από μισή ώρα για να εκφράξει την οργή του κατά των Δημοκρατικών της Γερουσίας, αλλά και της «Αριστεράς» εν γένει, υποστηρίζοντας ότι «κατέστρεψαν ολοκληρωτικά και μόνιμα» το όνομα, την καριέρα, την οικογένεια και τη ζωή του. Χαρακτήρισε τη διαδικασία εξέτασης της υποψηφιότητάς του «εθνικό όνειδος» για να προσθέσει: «Μπορεί να με νικήσετε στην τελική ψηφοφορία, αλλά δεν θα αναγκάσετε να παραιτηθώ». Μια δήλωση με την οποία έδειξε να αμφιβάλει για τον διορισμό του στο Ανώτατο Δικαστήριο, κάτι που φαινόταν σχεδόν σίγουρο πριν από δύο εβδομάδες. Η οργή του Κάβανο θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως φυσιολογική αντίδραση ενός ανθρώπου που πιστεύει ακράδαντα στην αθωότητά του απέναντι στις αλλόκοτες κατηγορίες που εκτοξεύθηκαν εναντίον του. Ταυτόχρονα όμως πρόδιδε την ασταθή ιδιοσυγκρασία του ανθρώπου που προσπαθούσε να πείσει το έθνος για τα προσόντα του ως δικαστή.

Νέα ερωτήματα

Μοιραζόμαστε τη θλίψη κάθε λογικού Αμερικανού που σοκαρίστηκε από το ακραία πολιτικό θέμα της Ουάσιγκτον. Ο δικαστής Κάβανο δυστυχώς είχε δικιο όταν πρόβλεπε ότι, όπως κι αν τελειώσει αυτή η ιστορία, τα μικρόκολλα αισθήματα θα ενισχυθούν, αντί να αμβλυνθούν. Η παραταξιακή διαμάχη οξύνεται στην Ουάσιγκτον εδώ και δεκαετίες. Η ανοιχτή περιφρόνησή του προς τους Δημοκρατικούς της Γερουσίας έθεσε

Η 51χρονη πανεπιστημιακός Κριστίν Μπλέιζι Φορντ κατέθεσε με λεπτομέρειες πως ο 17χρονος τότε μαθητής λυκείου Κάβανο της επιτέθηκε σεξουαλικά.

Η Κριστίν Μπ. Φορντ ήταν πειστική στην ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής Δικαιοσύνης, ενώ ο δικαστής, οργισμένος, απαντούσε με υπεκφυγές.

πρόσθετα ερωτήματα για την αμεροληψία του και ενίσχυσε το προφίλ του ως πιστού στρατιώτη των Ρεπουμπλικανών.

Αναλόγησε σε αδέξιες υπεκφυγές όταν ρωτήθηκε για τη σχέση του με το αλκοόλ. Όταν μια γερουσιαστή τον ρώτησε όσο πιο ευγενικά μπορούσε αν είχε ποτέ πάθει μπλακ άουτ λόγω μέθης, αρχικά απέφυγε να απαντήσει ευθέως. «Δεν ξέρω, εσείς έχετε πάθει», είπε ο δικαστής, σε μια άστοχη αντίδραση απέναντι σε μια γερουσιαστή που ασκούσε νόμιμο δικαίωμα. (Αργότερα, έπειτα από ένα διάλειμμα, ζήτησε συγγνώμη). Παρότι αρνήθηκε στη συνηθισμένη του απάντηση ότι είχε πάθει ποτέ μπλακ άουτ, υπάρχουν αρκετές μαρτυρίες

για το αντίθετο. Αντίθετα, η κ. Φορντ ενίσχυσε την αξιοπιστία της όχι μόνο γιατί περιέγραψε με ακρίβεια ό, τι θυμόταν, αλλά και γιατί ήταν απολύτως ειλικρινής στο τι δεν θυμόταν – για παράδειγμα την ακριβή ημέρα του συμβάντος. Υπήρξε επίσης ειλικρινής όταν περιέγραψε την αμφιθυμία της ως προς την κατάθεσή της στην Επιτροπή. «Είμαι θροκοκρατημένη», δήλωσε στους γερουσιαστές στην εισαγωγική της δήλωση. Πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν ότι η κ. Φορντ δεν κέρδισε τίποτα από την απόφασή της να καταθέσει δημόσια. Σήμερα αυτή και η οικογένειά της κρύβονται, καθώς αντιμετωπίζουν απειλές για τη ζωή τους.

Πιθανόν το πιο παρανοϊκό στοιχείο από την ακρόαση της Πέμπτης ήταν η δειλία των 11 Ρεπουμπλικανών στην Επιτροπή Δικαιοσύνης. Όλοι τους είναι άνδρες, αλλά ουδείς θέλησε να υποβάλει έστω και μία ερώτηση στην κ. Φορντ. Μετέθεσαν αυτό το καθήκον στην εισαγγελέα Ρέτσελ Μίτσελ, ειδικευμένη σε υποθέσεις σεξουαλικής κακοποίησης, η οποία προσπάθησε ανεπιτυχώς να ανοίξει κάποιες

Ο δικαστής Μπρετ Κάβανο ξόδεψε πάνω από μισή ώρα για να εκφράσει την οργή του κατά των Δημοκρατικών της Γερουσίας και της «Αριστεράς» εν γένει.

τρύπες στην κατάθεση της κ. Φορντ. Τελικά, οι Ρεπουμπλικανοί γερουσιαστές, μιμούμενοι το συλλ Τραμπ και επιζητώντας την εννοια του προέδρου, άρχισαν να διαγωνίζονται μεταξύ τους ποιος θα προχωρήσει στην πιο θηριώδη αποδοκιμασία των Δημοκρατικών συναδέλφων τους και στην πιο ένθερμη επιδοκιμασία του δικαστή Κάβανο.

Ο κρυμμένος κ. Τζατζ

Παρότι οι Δημοκρατικοί γερουσιαστές τον πίεσαν ξανά και ξανά, ο Κάβανο δεν κατάφερε ούτε μία φορά να δώσει ξεκάθαρη απάντηση στο ερώτημα γιατί δεν επιδίωκει και ο ίδιος μια δίκαιη, αμερόληπτη εξέταση των εναντίον του κατηγοριών από το FBI. Κάτι τέτοιο θα επέτρεπε να εξεταστεί και ο κ. Τζατζ, ο οποίος για την ώρα κρύβεται σε κάποια παραθαλάσσια πόλη του Ντελαγουέαρ. Ο κ. Τζατζ είναι μάρτυρας-κλειδί στην υπόθεση. Δήλωσε εγγράφως ότι δεν θυμάται το πάρτι για το οποίο γίνεται λόγος από την κ. Φορντ, ούτε καμία επίθεση από τον Κάβανο. Ωστόσο, δεν έχει υποστεί δημόσια εξέταση,

ώστε να ελέγξει κανείς τη μνήμη και την αξιοπιστία του.

Τόσο ο πρόεδρος Τραμπ όσο και οι Ρεπουμπλικανοί γερουσιαστές αρνήθηκαν να διατάξουν έρευνα του FBI και προώθησαν την πρόταση για τον διορισμό του Κάβανο προς ψήφιση από την Επιτροπή, την Παρασκευή. Κι αυτό, παρότι και η Ένωση Αμερικανών Δικηγόρων παρενέβη στην υπόθεση, τονίζοντας ότι είναι αναγκαίο να υπάρξει έρευνα του FBI πριν από την ψηφοφορία στην Επιτροπή Δικαιοσύνης της Γερουσίας και την τελική, αποφασιστική ψήφο από την ολομέλεια του σώματος.

Η αμερικανική Γερουσία και ο αμερικανικός λαός δικαιούνται να μάθουν την αλήθεια γι' αυτή την υπόθεση προτού πάρουν μια κρίσιμη απόφαση για τον ανώτατο δικαστικό θεσμό της χώρας. Αν η Επιτροπή δεν υποδεχτεί μια πιο σοβαρή στάση, τότε η μόνη επιλογή για τους γερουσιαστές που επιθυμούν να προστατεύσουν την αξιοπιστία του Ανωτάτου Δικαστηρίου θα είναι να ψηφίσουν εναντίον του διορισμού του Μπρετ Κάβανο.

THE NEW YORK TIMES

Προς μετωπική ρήξη για το Brexit

Μια καώδης έξοδος, χωρίς συμφωνία, απειλεί να πλήξει ανεπανόρθωτα την ήδη προβληματική συνοχή της Δύσης

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Στην πολύωρη και επεισοδιακή συνεδρίαση του υπουργικού της συμβουλίου, που έλαβε χώρα στην εξοχική πρωθυπουργική κατοικία του Τσέκερς, στις 6 Ιουλίου, η Τερέζα Μέι ανέλαβε ένα μεγάλο πολιτικό ρίσκο: υπέβαλε ένα μεσοβέζικο σχέδιο για το Brexit, βάσει του οποίου Βρετανία και Ε.Ε. θα συνέχιζαν να συνδέονται σε μια κοινή αγορά βιομηχανικών και αγροτικών αγαθών (όχι όμως και υπηρεσιών ή κεφαλαίων). Η αδιάλλακτη πτέρυγα των Συντηρητικών επαναστάτησε, υποστηρίζοντας ότι η Βρετανία θα υποχρεώνεται να υπακούει στους κανόνες της κοινής αγοράς που θα αποφασίζονται ερήμην της και ότι θα εμποδίζεται να συνάπτει επωφελείς συμφωνίες με εμπορικούς γίγαντες – ΗΠΑ, Κίνα, Ινδία κ.ά. Ο υπουργός Εξωτερικών Μπόρις Τζόνσον και ο υπουργός για θέματα Brexit Ντέιβιντ Ντέιβις αποχώρησαν από την κυβέρνηση και ξεκίνησαν πολιτικό «αντάρτικο», δίνοντας ραντεβού με τη Μέι στο συνέδριο των Συντηρητικών που αρχίζει σήμερα στο Μπέριμινγκχαμ.

Αν η πρωθυπουργός της Βρετανίας περίμενε κάποια κατανόηση από τους Ευρωπαίους εταίρους της μέχρι να κοπώσει η εσωκομματική μπόρα, η άτυπη Σύνοδος Κορυφής της Ε.Ε. στο Σάλτσμπουργκ της Αυστρίας τη διέψευσε οικτρά. Δεν ήταν μόνο που οι «27» απέρριψαν το «Σχέδιο του Τσέκερς» χωρίς να μπουν στον κόπο να επικριματολογήσουν και χωρίς να διατυπώσουν αντιπροτάσεις. Το πιο εξοργιστικό για την κ. Μέι ήταν ο επιθετικός τόνος που εισέπραξε. Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Ντόναλντ Τουσκ άγγιξε τα όρια της αγένειας με μια σκωπτική του ανάρτηση στο Instagram που ταίριαζε περισσότερο σε δημοσιογράφο σκανδαλοθηρικού εντύπου παρά σε πολιτικό άνδρα. Ο Εμανουέλ Μακρόν κρατήθηκε στο επίπεδο της ευπρέπειας, αλλά ήταν όλος κολλή όταν τόνιζε πως όποιοι πίστευαν σε ένα Brexit χωρίς κόστος θα αποδειχθούν «ψεύτες».

Εφιαλτικό πρωί

Το επόμενο πρωί ήταν εφιαλτικό για τη Μέι, καθώς οι περισσότερες βρετανικές εφημερίδες μιλούσαν για «ταπεινώση». Αισθησιμότητα προκάλεσε η αποκάλυψη του πολιτικού αναλυτή του BBC, Νικ Βατ, ότι η Αγκελα Μέρκελ ακούστηκε να λέει κατ' ιδίαν πως το Ηνωμένο Βασίλειο πρέπει να υποφέρει λιγάκι στις διαπραγματεύσεις για το Brexit». Και μπορεί μεν παρόμοιες δηλώσεις να μην προκαλούν πλέον έκπληξη στον μεσογειακό Νότο, αλλά το μεγάλο νησί δεν έχει συνηθίσει να του μιλούν σε τέτοια γλώσσα και δεν έχει μάθει να μην απαντάει, όταν αυτό συμβαίνει. Επί της ουσίας, η κλιμάκωση της έντασης στην τελική φάση των διαπραγματεύσεων –ξέι μίνες απομένουν για το Brexit– θα έπρεπε να είναι εξαρχής αναμενόμενες. Βρυξέλλες και Βερολίνο ήθελαν «να πονέσει» η Βρετανία ώστε να αναγκαστεί είτε να ακυρώσει το Brexit ή να δευτεροδημοψηφίσει, είτε να περιοριστεί σε ένα μόνο κατ' όνομα Brexit, με τη δια-

τήρηση της χώρας στην τελωνειακή ένωση και την ενιαία αγορά. Εάν αυτό δεν γίνει δυνατό, τότε το ελάχιστο που θα επιθυμούσαν ήταν μια αγρίως τιμωρητική αντίδραση των αγορών εναντίον του City και συνολικά της Βρετανίας, ώστε να αποθαρρυνθούν άλλες χώρες να ακολουθήσουν το παράδειγμά της.

Δεν αποκλείεται, όμως, οι ισχυροί της Ε.Ε. να έχουν υπερεκτιμήσει τις δυνάμεις τους. Παρά τις καθημερινές προφητείες για οικονομικό Αρμαγεδδώνα, η βρετανική οικονομία δεν έχει υποστεί μέχρι στιγμής κλονισμούς, ενώ στο City τα μπαρ και τα ρεστοράν φυτρώνουν σα μανιτάρια. Στις τελευταίες δημοσκοπήσεις, το 57% των Βρετανών αποδοκίμασε τη στάση της Ε.Ε. έναντι της κυβέρνησής τους – μόνο το 16% την επικρότησε. Οι ίδιες εφημερίδες που μιλούσαν για ταπεινώση μετά το Σάλτσμπουργκ, αποδοκίμασαν την πρωθυπουργό μετά το αυστηρό διάγγελμά της, όπου ζήτησε σεβασμό για τη χώρα της και προετοίμαζε τους πολίτες για το ενδεχόμενο διαζυγίου χωρίς συμφωνία. Το κυριότερο, Βερολίνο και Βρυξέλλες

Η στάση Βρυξελλών και Βερολίνου φέρνει σε δεινή θέση την Τερέζα Μέι, που αμφισβητείται από την αδιάλλακτη πτέρυγα των Συντηρητικών.

είναι πιθανό να υποτιμούν το ειδικό βάρος του Λονδίνου σε έναν δυτικό κόσμο που ήδη δοκιμάζεται από μεγάλες εσωτερικές αντιθέσεις. Μια αλαζονική στάση είναι πιθανό να ενισχύσει τα αισθήματα μεγάλου μέρους των Ευρωπαίων εναντίον των Βρυξελλών, αντί να τρομοκρατήσει τους ίδιους τους Βρετανούς. Για τους Αμερικανούς, είτε υποστηρίζουν είτε καταριούνται τον Τραμπ, δεν υπάρχει ευρωπαϊκή χώρα με τόσο ισχυρούς ιστορικούς, πολιτιστικούς και συναισθηματικούς δεσμούς όσο η Βρετανία. Τέλος, αν οι Ευρωπαίοι καταφέρουν να χαντακώσουν τη Μέι και βρεθούν αντιμέτωποι με τον Τζέρεμι Κόρμπιν, μάλλον δεν θα χαρούν καθόλου για το επίτευγμά τους. Ο αριστερός γένης των Εργατικών δεν εννοεί να ανατρέψει το δημοψήφισμα του 2016, αλλά να διαπραγματευθεί ένα καλύτερο διαζύγιο, ενώ οι ριζοσπαστικές θέσεις του για την οικονομία και την εξωτερική πολιτική προμηνύουν νέους, σοβαρότερους τρανταχτούς στην ευρωατλαντική συμμαχία. Ετσι, δεν πρέπει να αποκλείεται ένας συμβιβασμός της τελευταίας στιγμής με βάση το «καναδικό σενάριο»: μια χαλαρή ζώνη ελευθέρου εμπορίου, χωρίς τους περιορισμούς και τα οφέλη της τελωνειακής ένωσης ή της ενιαίας αγοράς. Στην πρόταση αυτή παραδόξως συγκλίνουν οι Βρυξέλλες και οι σκληροί οπαδοί του Brexit, αν και το μέγα πρόβλημα του ιρλανδικού συνόρου παραμένει αναπάντητο. Πάντως, μέχρι τώρα η Μέι προτιμά τη μη λύση από το καναδικό σενάριο και τα χρονικά περιθώρια εξαντλούνται.

Οι ίδιες βρετανικές εφημερίδες που μιλούσαν για ταπεινώση της Βρετανίας μετά το Σάλτσμπουργκ αποδοκίμασαν την πρωθυπουργό Τερέζα Μέι μετά το αυστηρό διάγγελμά της (φωτ.), όπου ζήτησε σεβασμό για τη χώρα της και προετοίμαζε τους πολίτες για το ενδεχόμενο ενός Brexit χωρίς συμφωνία.

Ο Κόρμπιν κερδίζει το έδαφος που χάνει η Μέι

Ο Τζέρεμι Κόρμπιν τα κατάφερε.

Ο επικεφαλής των Βρετανών Εργατικών περιβάλλεται πλέον με την αύρα μελλοντικού πρωθυπουργού, χωρίς να έχει ρίξει καθόλου νερό στο κρασί των ριζοσπαστικών προτάσεών του για την κοινωνική αλλαγή στη χώρα.

Μπροστά στο όλο και πιθανότερο ενδεχόμενο ενός ασύντακτου, σκληρού Brexit με κυβερνηση Συντηρητικών, οι προτάσεις του Κόρμπιν για ένα Brexit που θα κρατάει τη Βρετανία στην τελωνειακή ένωση προτατευόμενες τις θέσεις εργασίας, τα εργασιακά δικαιώματα και το περιβάλλον, χωρίς να υψώνει «σκληρά» σύνορα στην Ιρλανδία, ακούγονται σαν μουσική στα αυτιά όσων τον αντιμετώπιζαν με καχυποψία.

Αν οι χειρισμοί γύρω από το Brexit οδηγήσουν σε εκλογές και ο Κόρμπιν αντικαταστήσει την Τερέζα Μέι στην πρωθυπουργία πριν από τον Μάρτιο, δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι οι Βρυξέλλες θα του προτείνουν μια τέτοια συμφωνία – αλλά η επίκλησή της είναι αρκετή για να συσπειρώσει γύρω του τη μεγάλη μερίδα Βρετανών που αντιτίθενται στη σκληρή έξοδο.

«Αν ο επικεφαλής της αξιωματικής αντιπολίτευσης συνεχίσει σε αυτό το πνεύμα, τότε μπορεί να αποκτήσει την αξιοπιστία μελλοντικού πρωθυπουργού», ανέφερε

Τι είπε ο επικεφαλής των Βρετανών Εργατικών στο κρίσιμο συνέδριο του κόμματος στο Λίβερπουλ.

το κύριο άρθρο του Guardian, μιας εφημερίδας που δυσκολεύτηκε πολύ να αποδεχθεί την αριστερή στροφή που έχει συντελεστεί στους κόλπους του Εργατικού Κόμματος.

Στο φετινό συνέδριο του κόμματος στο Λίβερπουλ, η ατμόσφαιρα ήταν ηλεκτρισμένη, καθώς ο Κόρμπιν συνδύασε το μήνυμά της βαθιάς τομής μακριά από τον νεοφιλελευθερισμό με μια αισθητική που παρέπεμπε σε σύγχρονο και εύπορο κόμμα.

Οι Βρετανοί Εργατικοί οδεύουν στις επόμενες εκλογές με γεμάτα ταμεία, καθώς η αθρόα εισροή νέων μελών στο κόμμα (μόνο οι γυναίκες-μέλη των Εργατικών είναι περισσότερες από το σύνολο των μελών των Συντηρητικών και των Φιλελεύθερων Δημοκρατών μαζί) αύξησε τα έσοδα από τις εισφορές.

«Μαζί καταφέραμε να συγκεντρώσουμε περισσότερα χρήματα για το κόμμα, κι έτσι εγώ δεν χρειάζεται να παιζώ τένις με κάποιον ολιγάρχη για να διασφαλίσω την επιβίωσή μας», είπε ο

Κόρμπιν, προξενώντας το γέλιο των συνέδρων.

Σε μια αποστροφή που θα μπορούσε να θεωρηθεί ως επίλογος των αναταραχών του καλοκαιριού, το πρώτο σημείο της ομιλίας του οποίο καταχειροκροτήθηκε ήταν όταν αναφέρθηκε να προστατέψει τους Εβραίους που ζουν στη Βρετανία από οποιεσδήποτε επιθέσεις εις βάρος τους και να καταπολεμήσει τον αντισημιτισμό στην κοινωνία, αλλά και στο δικό του κόμμα.

Οι υποσχέσεις

Ακολούθησε μια καταγγελία του «κοινωνικού βανδαλισμού» της οκταετούς λιτότητας, η δέσμευση να ξεκινήσει το μεγαλύτερο πρόγραμμα κατασκευής κοινωνικής κατοικίας του τελευταίου μισού αιώνα, να δημιουργήσει 400.000 καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας στην πράσινη οικονομία, να βγάλει 10.000 νέους αστυνομικούς στους δρόμους, να καταπολεμήσει τη φοροδιαφυγή των μεγάλων εισοδημάτων και να προωθήσει νέες μορφές ιδιοκτησίας και διοίκησης των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας.

«Δεν είμαστε απλά αποφασισμένοι να αναμορφώσουμε την οικονομία, τους δήμους και τις δημόσιες υπηρεσίες, αλλά και να τις εκδημοκρατίσουμε, αλλάζοντας τον τρόπο που διοικείται το οικονομικό μας

σύστημα προς όφελος της πλειοψηφίας. Η θέση των εργαζομένων είναι στα διοικητικά συμβούλια. Οι επιχειρήσεις δεν έχουν να φοβηθούν τίποτα. Πρέπει να καλωσορίσουν τις ειδικές γνώσεις που θα φέρουν οι εργαζόμενοι στα συμβούλια διοίκησης», τόνισε, προσθέτοντας ότι η αύξηση των δημοσίων επενδύσεων στις μετακινήσεις και στις ψηφιακές υποδομές, στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση θα βοηθήσει και τις επιχειρήσεις.

Εξφυλλίζοντας τον συντηρητικό Τύπο της Βρετανίας, την επομένη ημέρα, η σχολιάστρια της εφημερίδας Guardian Πόλι Τόινμπι αποφάνθηκε ότι, πίσω από τους ποταμούς χαρακτηρισμών του Κόρμπιν ως διώκτη των επιχειρήσεων και καταστροφέα της χώρας, «οι σχολιαστές νιώθουν το σεισμικό κύμα της μετατόπισης του κεντρώου χώρου μακριά από τη βεβαιότητα της Μάργκαρετ Θάτσερ ότι οι χαμηλότεροι φόροι και το μικρότερο κράτος κερδίζουν εκλογές». Ή, με τα λόγια του Κόρμπιν, «ο λαός αυτής της χώρας γνωρίζει ότι οι παλιές μέθοδοι δεν λειτουργούν πλέον. Αν δεν προσφέρουμε ριζοσπαστικές λύσεις, άλλοι θα γεμίσουν το κενό με την πολιτική των αλληλοκαταπολεμιών και του δικασμού».

ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΜΠΕΡΞΗ

Τετραμερής σύνοδος κορυφής για το Συριακό

Γερμανία και Τουρκία συμφώνησαν να ενεργοποιήσουν εκ νέου τους μηχανισμούς συνεργασίας που είχαν «παγώσει» λόγω της κρίσης στις διμερείς τους σχέσεις την τελευταία διετία. Αυτό ανακοίνωσαν οι Αγκελα Μέρκελ και Ταγίπ Ερντογάν στην κοινή συνέντευξη Τύπου που παραχώρησαν την Παρασκευή στο Βερολίνο, κατά τη δεύτερη ημέρα της επίσκεψης του Τούρκου προέδρου στη Γερμανία.

Οπως δήλωσε ο Ταγίπ Ερντογάν, η κυβέρνησή του θα προωθήσει «το ταχύτερο δυνατόν» τις διαδικασίες για την επηλυρόση των έξι κριτηρίων που απομένουν για την κατάργηση της βίζας, αναφορικά με τους υπηκόους της Τουρκίας που ταξιδεύουν σε χώρες-μέλη της Ε.Ε.

Αντιμέτωπος με την οικονομική

κρίση και την αστάθεια της λίρας, ο Τούρκος πρόεδρος πιέζεται για τη βελτίωση των σχέσεων με τη Γερμανία, βασικό οικονομικό εταίρο της χώρας του. Στην τριήμερη επίσκεψή του, που ολοκληρώθηκε χθες, επιδίωξε να εξασφαλίσει μεγάλες γερμανικές επενδύσεις, ώστε να τονώσει το κλίμα εμπιστοσύνης στην τουρκική οικονομία. Μεταξύ αυτών, ξεχωρίζει η δυναμική επένδυση, ύψους 35 δισ. ευρώ, της εταιρείας Siemens για την κατασκευή σιδηροδρομικών γραμμών που θα προορίζονται για αμαξοστοιχίες μεγάλης ταχύτητας.

Η σημαντικότερη είδηση που βγήκε από τη συνέντευξη Τύπου της Παρασκευής προήλθε από την Αγκελα Μέρκελ. Η Γερμανίδα καγκελάρια δήλωσε ότι συμφωνεί να πραγματοποιηθεί τον Οκτώβριο

Μέρκελ και Ερντογάν συμφώνησαν συνάντηση τον Οκτώβριο με Πούτιν και Μακρόν.

τετραμερής σύνοδος κορυφής για το Συριακό με τη συμμετοχή των ηγετών της Ρωσίας, της Γαλλίας και της Τουρκίας, κάτι που διακαώς επιθυμούσε ο προσκεκλημένος της Ρωσία και Τουρκία κατέληξαν πρόσφατα σε συμφωνία αποκλιμάκωσης της έντασης στο Ιντλίμπ, τελευταίο θύλακο των αντικαθεστωτικών, αλλά η κατάσταση παραμένει εύθραυστη και η πολιτική επίλυση της κρίσης μακρινή.

Στην ίδια συνέντευξη Τύπου, ο Ταγίπ Ερντογάν επανέλαβε στο τουρ-

κικό αίτημα να εκδοθούν από την Τουρκία τα μέλη των «τρομοκρατικών οργανώσεων», δηλαδή του κουρδικού ΡΚΚ και του ισλαμικού δικτύου του Φετουλάχ Γκιουλέν. Απαντώντας, η Γερμανίδα καγκελάρια δήλωσε ότι η χώρα της θεωρεί τρομοκρατική οργάνωση το ΡΚΚ και συνεργάζεται με την Τουρκία για την αντιμετώπισή του, αλλά κράτησε επιφυλάξεις για το δίκτυο Γκιουλέν, δηλώνοντας ότι θα χρειαστούν περισσότερες αποδείξεις από την Αγκυρα ώστε να καταλήξει το Βερολίνο σε αποφάσεις. Αλυτο παραμένει και το θέμα των πέντε Γερμανών που συνεχίζουν να κρατούνται με κατηγορίες περί διαπλοκής τους με το δίκτυο Γκιουλέν, το οποίο έχει ενοχοποιηθεί για το αποτυχημένο στρατιωτικό πραξικόπημα του 2016.

Αγκελα Μέρκελ και Ταγίπ Ερντογάν αρχίζουν τις διαβουλεύσεις στη γερμανική καγκελάρια. Ο Τούρκος πρόεδρος πραγματοποίησε τριήμερη επίσκεψη, που ολοκληρώθηκε χθες.

Ανταρσία κυβερνητικών βουλευτών κατά Μέρκελ

Ο εκλεκτός της για την κοινοβουλευτική ομάδα των CDU/CSU καταψηφίστηκε

Της **ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΕΣ**

Την Τρίτη, η καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ είπε στους βουλευτές του CDU/CSU ότι τους συστήνει «από τα βάθη της καρδιάς» μια ψήφο υπέρ του Φόλκερ Κάουντερ, του επί 13 χρόνων επικεφαλής της κοινοβουλευτικής ομάδας. Οι βουλευτές προσήλθαν στην εσωκομματική κάλπη και εξέλεξαν τον αντίπαλό του. Η αποτυχία να τοποθετήσει τον στενό συνεργάτη της στην ηγεσία της κοινοβουλευτικής ομάδας θεωρήθηκε σημάδι ότι η Άγκελα Μέρκελ χάνει τον έλεγχο. Οι σχολιαστές άρχισαν να διερωτώνται τι θα συμβεί τον Δεκέμβριο, όταν η ίδια θέσει εκ νέου υποψηφιότητα για την ηγεσία του κόμματος, ιδίως αν οι Χριστιανοδημοκράτες έχουν στο μεταξύ χάσει δέκα μονάδες στις περιφερειακές εκλογές της Εσπας, όπως σήμερα προβλέπουν οι δημοσκοπήσεις. Σημαντικές, όχι όμως για την ίδια την καγκελάρια, είναι και οι εκλογές της Βαυαρίας, στις 14 Οκτωβρίου, οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε ανακατατάξεις στο αδελφό κόμμα των Χριστιανοκοινωνιστών, ακόμη και σε απομάκρυνση του Χορστ Ζεχόφερ από την ηγεσία του κόμματος και το αξίωμα του υπουργού Εσωτερικών.

Ακολουθούν τρεις αναμετρήσεις σε ανατολικογερμανικά κρατίδια, με το αντιμεταναστευτικό κόμμα AfD να απειλεί και στα τρία να εκθρονίσει τους Χριστιανοδημοκράτες από την πρώτη θέση. Η στάση της Μέρκελ απέναντι στην

AfD είναι γνωστή: διαφωνεί με κάθε υπόνοια συνεργασίας με τους συνοδοιπόρους των νεοנazi, όπως συζητείται από το τοπικό παράρτημα των Χριστιανοδημοκρατών στη Σαξονία, και προσπαθεί να βάλει όρια στην ήδη υλοποιημένη μετατόπιση του κόμματός της προς τα δεξιά, η οποία συντελείται ως απόπειρα απάντησης στην AfD. Οι εσωκομματικοί της αντίπαλοι θεωρούν ότι η ως τώρα επιτυχημένη επιμονή της να διεμβολίζει το Κέντρο, εκεί όπου βλέπει την πλειοψηφία της κοινής γνώμης, έχει στερήσει το κόμμα από ξεκάθαρη ιδεολογική ταυτότητα, οδηγώντας παλαιούς υποστηρικτές στο δεξιό άκρο.

Κοντόφθαλμη λογική

Είναι ευνόμοτο ότι τίποτα καλό για την Ελλάδα δεν μπορεί να προκύψει από τις τάσεις που εκκολάπτονται στο εσωτερικό της γερμανικής Δεξιάς. Το βασικό προσόν του Ραλφ Μπρίνκχαους, του υποψηφίου-έκπληξη που ψηφίστηκε επικεφαλής της κοινοβουλευτικής ομάδας των Χριστιανοδημοκρατών, είναι η σκληρότητά του σε θέματα προϋπολογισμού, ιδιότητα που κάποιοι εσφαλμένα θεωρούν ότι είναι αυτή που απαιτείται για να εμποδίσει τις διαρροές προς την AfD. Ο Γάλλος πρόεδρος Μακρόν θα ευχόταν να διεξάγεται στη Γερμανία μια ουσιαστική συζήτηση για την ανάγκη θεσμικής ενίσχυσης της Ευρωζώνης, αλλά τίποτα τέτοιο δεν συμβαίνει. Η γερμανική κυβέρνηση, ακόμη και οι Σοσιαλδημοκράτες, λειτουργεί

Η Γερμανίδα καγκελάρια ανταλλάσσει χειραψία με τον νεοεκλεγέντα επικεφαλής της κοινοβουλευτικής της ομάδας Ραλφ Μπρίνκχαους.

Οι σχολιαστές άρχισαν να διερωτώνται τι θα συμβεί τον Δεκέμβριο, όταν η ίδια θέσει εκ νέου υποψηφιότητα για την ηγεσία του κόμματος.

με βάση τη λογική ότι συνιστά μεγάλο επίτευγμα για τη χώρα το γεγονός ότι το γερμανικό χρέος μειώθηκε στο 60% του ΑΕΠ παρά τα κοινωνικά προβλήματα (π.χ. δραματική έλλειψη κοινωνικής κατοικίας) που έχει προξενήσει η πολιτική αυτή – και αν το γαλλικό χρέος φθάσει το 100%, αυτό είναι αποκλειστικά γαλλικό πρόβλημα, το πολύ πολύ, μετά την επόμενη κρίση, να δεχθεί και η Γαλλία την επίσκεψη της τρώικας. Σε αυτό το φόντο, την Πέμπτη, η Μέρκελ δήλωσε «ολοζώνταν» και επιβεβαίωσε ότι θα είναι εκ νέου υποψήφια για την ηγεσία

του κόμματος. Είναι όμως σαφές ότι τα χρονικά περιθώριά της με δυσκολία θα υπερβούν το 2019, εφόσον στο Χριστιανοδημοκρατικό Κόμμα επικρατεί η εντύπωση πως θα ήταν καλύτερα να αντιμετωπίσει τις επόμενες κάλπες με διαφορετικό/-ή καγκελάρια, αν και η μάχη των δεξιών έχει προλάβει να αφήσει το στίγμα του/της στην πολιτική της χώρας – περίπου όπως έγινε στους Βρετανούς Εργατικούς με τη διαδοχή του Τόνι Μπλερ από τον Γκόρντον Μπράουν στα μέσα της κυβερνητικής θητείας. Τέτοιο πρόσωπο δεν έχει εμφανιστεί μέχρι στιγμής, αν και η μάχη των δεξιών έχει αρχίσει, με την εφημερίδα Welt να ρίχνει πρόσφατα στο τραπέζι τη βρεθική κάποιος από τη γερμανική κυβέρνηση που να ακούσει με θετική διάθεση το δίκαιο αίτημα για μη περιοική των ελληνικών συντάξεων.

Η «πλωτή συνείδηση» της Ευρώπης έπεσε σε... ακροδεξιά ξέρα

Μπλόκο στο πλοίο με τους πρόσφυγες

Υποκύπτοντας στις πιέσεις της κυβέρνησης της Ρώμης και του ακροδεξιού αντιπροέδρου της, Ματέο Σαλβίνι, η κυβέρνηση της Ιταλίας ζήτησε από τον Παναμά να απαγορεύσει στο σωστικό πλοίο «Ακουάριους» τη χρήση της σημαίας της χώρας. Την πρωτοβουλία αυτή της ιταλικής κυβέρνησης χαρακτήρισε «ντροπή της Ευρώπης» η γαλλική εφημερίδα Le Monde στο φύλλο της περασμένης Τρίτης.

Το «Ακουάριους» έχει φιλοξενήσει 29.523 πρόσφυγες, από τον Φεβρουάριο του 2016 μέχρι σήμερα, ενώ έχει χαρακτηριστεί η «πλωτή συνείδηση» της Ευρώπης. Η άρνηση του Παναμά να νηολογήσει το πλοίο στερεί από το «Ακουάριους» τη δυνατότητα να εκπληρώσει την ανθρωπιστική αποστολή του και αποκαλύπτει το σκληρό πρόσωπο της νέας Ευρώπης, πάντα πρόθυμος να υπερασπιστεί τα προνόμια των ευρωπαίων, από όπου και αν αυτοί προέρχονται. Με περισσότερους από 1.700 νεκρούς στα νερά της Μεσογείου από τις αρχές του έτους (1.260 από αυτούς στο πέρασμα από τη Λιβύη προς την Ιταλία), η παρουσία του «Ακουάριους» στα ανοικτά των λιβυκών ακτών αποτελούσε μια κυριολεκτικά σανίδα σωτηρίας για απελαπισμένους πρόσφυγες και μετανάστες. Το «Ακουάριους» ήταν, άλλωστε, το μόνο σωστικό πλοίο, το οποίο συνέχιζε την περιλλογή επιβατών από μικρά –επικινδυνασκάφη στα ανοικτά της Λιβύης.

Σκληροπυρηνική στροφή

Η επικράτηση των σκληροπυρηνικών αντιμεταναστευτικών πολιτικών δυνάμεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι εμφανής και στο μεταναστευτικό νομοσχέδιο, που ενέκρινε η κυβέρνηση του πρωθυπουργού Τζιουζέπε Κόντε και ψήφισε η ιταλική Βουλή.

Το σκληρό νομοσχέδιο, που φέρει τη σφραγίδα του Σαλβίνι και της ακροδεξιάς Λέγκας του Βορρά, προβλέπει την κατάργηση μέτρων προστασίας των μεταναστών, επισημειώνοντας ταυτόχρονα τις διαδικασίες

απέλασης. Όσοι μετανάστες χαρακτηριστούν «κοινωνικά επικίνδυνος» ή έχουν καταδικαστεί από ιταλικό δικαστήριο, θα αντιμετωπίζουν αναστολή της διαδικασίας χορήγησης ασύλου.

«Το νομοσχέδιο θα καταστήσει την Ιταλία ασφαλέστερη, ενώ θα προσφέρει τη δυνατότητα αποτελεσματικότερης καταπολέμησης του τράφικινγκ, καθώς ενισχύει τη δυνατότητα της αστυνομίας να απελάει παραβάτες και ψευδοπρόσφυγες», είπε ο Σαλβίνι.

Μιλώντας στην εφημερίδα The Guardian, ο καθηγητής νομικής σε πανεπιστήμιο της Ρώμης, Κρίστοφερ Χάιν, λέει ότι τα νέα μέτρα θα έχουν δραματικές επιπτώσεις για τις ζωές δεκάδων χιλιάδων ξένων που ζουν στην Ιταλία. Η πλειονότητα των μεταναστών, που έφθασαν στην Ιταλία τα τελευταία χρόνια, έχει εξασφαλίσει «καθεστώς ανθρωπιστικής προστασίας», με διετή ισχύ και άδεια

Ο αντιπρόεδρος της ιταλικής κυβέρνησης Ματέο Σαλβίνι ζήτησε από τον Παναμά να απαγορεύσει στο «Ακουάριους» να χρησιμοποιεί τη σημαία του.

εργασίας. «Στόχος του Σαλβίνι είναι η εξαφάνιση των αιτούντων άσυλο, μέσω της αυστηρής περιφρούρησης λιμανιών, της ποινικοποίησης της διάσωσης στη θάλασσα και της ενίσχυσης της συνεργασίας της αστυνομίας με την ακτοφυλακή. Το νομοσχέδιο στρέφει τώρα το ιταλικό κράτος εναντίον όσων μεταναστών βρίσκονται ήδη στη χώρα, λειτουργώντας παράλληλα ως αποτρεπτικό μέσον για όσους σχεδιάζουν να ταξιδέψουν για την Ευρώπη», λέει ο καθηγητής Χάιν.

REUTERS

Ο φασισμός βρίσκεται προ των πυλών στη Βραζιλία

Ο νοσταλγός της χούντας Ζαΐρ Μπολσονάρο προηγείται στις δημοσκοπήσεις ενόψει των προεδρικών εκλογών

Η βία, η πόλωση και η διαφθορά είναι οι παράγοντες που κυριαρχούν στη Βραζιλία ενόψει των προεδρικών εκλογών, ο πρώτος γύρος των οποίων θα διεξαχθεί την επόμενη Κυριακή. Η διεθνής κοινότητα παρακολουθεί με ανησυχία την ατμόσφαιρα πολιτικής ανωμαλίας που έχει εγκατασταθεί πάνω από τον γίγαντα της Λατινικής Αμερικής, σε μια περίοδο κατά την οποία τα φαινόμενα οικονομικής και πολιτικής αποσταθεροποίησης τείνουν να γενικευθούν στον αμερικανικό Νότο, από τη Βενεζουέλα έως την Αργεντινή.

Μέχρι πρότινος, πρώτος στις δημοσκοπήσεις με μεγάλη διαφορά έναντι όλων των αντιπάλων του ερχόταν ο πρώην πρόεδρος Λουίς Ινάσιο Λούλα ντα Σίλβα του Κόμματος Εργατών (PT). Ο Λούλα, που έφυγε από την προεδρία τον Ιανουάριο του 2011, έχοντας ολοκληρώσει δύο τετραετίες στο παλάτι της χώρας με ποσοστό δημοφιλίας 90%, αποκλείστηκε από τη διεκδίκηση και τρίτης θητείας, καθώς καταδικάστηκε για διαφθορά και βρίσκεται στη φυλακή. Προηγούμενος, δύο οχήματα της αυτοκινητοπομπής που χρησιμοποιούσε σε προεκλογική του περιοδεία είχαν δεχθεί σφαίρες από πολιτικούς αντιπάλους του.

Πιο κοντά στον θάνατο ήρθε ο άνθρωπος που προηγείται στις δημοσκοπήσεις από τη στιγμή που αποσύρθηκε ο Κεντροαριστερός Λούλα: πρόκειται για τον ακροδεξιό πρώην στρατιωτικό Ζαΐρ Μπολσονάρο. Στις 6 Σεπτεμβρίου, κάποιος κατά τα φαινόμενα ανισόρροπος

τον μαχαίρωσε στη διάρκεια προεκλογικής συγκέντρωσης, οι παράγοντες να χάσει πολύ αίμα και να διασωθεί ύστερα από διαδοχικές χειρουργικές επεμβάσεις. Το επεισόδιο στο εκτόξευσε τη δημοτικότητα του και οι τελευταίες δημοσκοπήσεις του δίνουν 27% στον πρώτο γύρο. Στη δεύτερη θέση έρχεται ο υποψήφιος του PT, Φερνάντο Χαντάντ, με ποσοστό 21% και ανοδικές τάσεις. Αν επαληθευθούν τα προγνωστικά, όλα θα κριθούν στον δεύτερο γύρο της 28ης Οκτωβρίου, μέσα σε εμφυλιοπολεμική ατμόσφαιρα, με όλα τα ενδεχόμενα ανοικτά.

«Νεκρός παρά γκέι»

Στην περίπτωση που ο Μπολσονάρο καταφέρει να εκλεγεί πρόεδρος, θα πρόκειται για πραγματική τραγωδία – για τη Βραζιλία και για ολόκληρη τη Λατινική Αμερική. Από το βήμα της Βουλής δήλωσε ότι δεν επρόκειτο να βιάσει μια γυναίκα, μέλος του Κογκρέσου, γιατί τη θεωρούσε «πολύ άσχημη», ενώ σε μια άλλη περίπτωση είπε πως θα προτιμούσε να δει τον γιο του νεκρό παρά γκέι. Όταν ψήφισε υπέρ της πραξικοπηματικής καθάρσεως από την προεδρία της διαδόχου του Λούλα, Ντίλμα Ρούσεφ –παλιάς αγωνίστριας, που είχε βασανιστεί αγριώς από τη δικτατορία– αφιέρωσε την ψήφο του σε έναν από τους πιο διαβόητους βασανιστές του παλιού καθεστώτος (1964-1985). Σε μία από τις συγκεντρώσεις του κάλεσε τους οπαδούς του «να του φεκίζουν τους petralhas», δηλαδή τα μέλη του PT. Ο υποψήφιος αν-

Ο πρώην στρατιωτικός Ζαΐρ Μπολσονάρο δεν έχει διστάσει να καλέσει δημοσίως τους οπαδούς του «να του φεκίζουν» τα μέλη του Εργατικού Κόμματος.

Σε ατμόσφαιρα εκρηκτικής πόλωσης ανάμεσα στην Ακροδεξιά και στο Κόμμα Εργατών του φυλακισμένου πρώην προέδρου Λούλα διεξάγεται ο πρώτος γύρος, την επόμενη Κυριακή.

τιπρόεδρος που συμπληρώνει το ψηφοδέλτιο του είναι ο απόστρατος στρατηγός Χάμιλτον Μουράο, ο οποίος πέρωσε τέτοιο καιρό, όταν ήταν ακόμη εν ενεργεία, εκφώνησε ομιλία σε μασονική στοά, όπου πιθανολόγησε στρατιωτικό πραξικόπημα για την αντιμετώπιση της κρίσης που μαστίζει τη χώρα.

Το φασιστικό δίδυμο Μπολσονάρο-Μουράο προκαλεί φρίκη στους δημοκράτες και εξαγριώνει τα λαϊκά στρώματα που επωφελήθηκαν από τα εκτεταμένα κοινω-

νικά προγράμματα της εποχής Λούλα, καθώς η βραζιλιάνικη Ακροδεξιά συνδυάζει τον λαϊκιστικό κοινωνικό συντηρητισμό με μια άκρως νεοφιλελεύθερη οικονομική πολιτική. Αλλωστε, ο Μπολσονάρο έχει ήδη τάξει το βασικό οικονομικό υπουργείο στον Πάουλο Γκουέντες, ένα από τα διαβόητα «παιδιά του Σικάγου», που διδάχθηκαν τον νεοφιλελευθερισμό από τον πατριάρχη του, Μίλτον Φρίντμαν, τη δεκαετία του '70, όταν το νέο δόγμα εφαρμόζονταν πειραματικά για πρώτη

φορά στη Χίλη του δικτάτορα Πινοσέτ, προτού θριαμβεύσει στη Βρετανία της Θάτσερ και στην Αμερική του Ρέιγκαν. Το οικονομικό πρόγραμμα που εισήγαγε ο Γκουέντες περιλάμβανε σαρωτικές ιδιωτικοποιήσεις, μείωση της φορολογίας των πλουσίων και κατάργηση κοινωνικών προγραμμάτων, κατά τα ειωθότα.

Βρίσκει απήχηση

Ο ακροδεξιός λαϊκισμός του Μπολσονάρο, όμως, βρίσκει απήχηση σε μεγάλο μέρος του κοινωνικού σώματος. Πολλοί οπαδοί της Κεντροδεξιάς, που πνέει τα λοίσθια, είναι έτοιμοι να τον ψηφίσουν, ως το λιγότερο κακό έναντι του PT. Ο λόγος είναι ότι η ισχυρή ανάπτυξη της εποχής Λούλα στηριζόταν σε πάλια πόδια, όπως έδειξε η κρίση του 2014-2016. Οπως και άλλοι αριστεροί ή κεντροαριστεροί ηγέτες της Λατινικής Αμερικής, ο Λούλα αρκέστηκε σε προγράμματα στήριξης των πιο φτωχών στρωμάτων, χωρίς τις αναγκαίες δομικές αλλαγές που θα αντιμετώπιζαν τις χρόνιες παθολογίες και ανισορροπίες της οικονομίας. Τα μεσαία στρώματα που φτωχοποιήθηκαν και δεν μπορούσαν πια ούτε τα παιδιά τους να στείλουν σε ιδιωτικά σχολεία, ούτε οικιακές βοηθούς να προσλάβουν, εξαγριώνονται κατά των αριστερών και αναζητούν τον «ισχυρό άνδρα» που θα βάλει τα πράγματα στη θέση τους. Υπ' όψιν, ότι το δεύτερο όνομα του Μπολσονάρο είναι «Μεσσίας» και ο ίδιος είναι Ευαγγελιστής. Όσο να 'ναι κι αυτό βοηθάει...

Π.Γ.Π.

Ο θρύλος του Νούνο Μοράις

Ο 34χρονος Πορτογάλος μέσος του ΑΠΟΕΛ είναι η σημαία και η ψυχή της ομάδας

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΤΤΙΚΗ**

Ο 34χρονος (γεννήθηκε στις 29 Ιανουαρίου 1984), μέσος Νούνο Μιγκουέλ Μπαρμποσα Μοράις, είναι ο αρχηγός του ΑΠΟΕΛ αλλά και η «σημαία» της ομάδας. Ο Πορτογάλος ποδοσφαιριστής έχει ταυτίσει το όνομά του με τις μεγαλύτερες επιτυχίες του συλλόγου της Λευκωσίας τόσο στις εγχώριες διοργανώσεις όσο και στις ευρωπαϊκές (Champions League και Europa League).

Αποτελεί ζωντανό θρύλο για τους ΑΠΟΕΛίστες οι οποίοι στη μεγάλη πλειοψηφία τους θεωρούν τον Μοράις ως τη μεγαλύτερη μορφή στην ιστορία του συλλόγου και ως τον ποδοσφαιριστή με τη μεγαλύτερη προσφορά.

Βρίσκεται στον ΑΠΟΕΛ για δωδέκατη, συνεχόμενη αγωνιστική περίοδο (η απόκτησή του ανακοινώθηκε στις 11 Μαΐου 2007) και έφτασε στις 487 συμμετοχές σε όλες τις διοργανώσεις. Χρειάζεται άλλες 18 συμμετοχές για να ξεπεράσει τον «μίστερ γκολ» Γιάννο Ιωάννου, (μετρά 504) και να γίνει ο ρεκόρμαν συμμετοχών στην ιστορία του ΑΠΟΕΛ. Φέτος μετρά ήδη 11 συμμετοχές σε όλες τις διοργανώσεις. Μόνο στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις μετρά συνολικά 111 συμμετοχές, επίδοση που λίγοι παίκτες στην Ευρώπη πέτυχαν.

Είναι ο πρώτος ξένος σε συμμετοχές στο κυπριακό πρωτάθλημα και ρεκόρμαν στις ευρωπαϊκές διοργανώ-

Οι συμμετοχές του Μοράις με τον ΑΠΟΕΛ

Πρωτάθλημα	320
Ευρώπη	111
Κύπελλο	49
Super Cup	7
ΣΥΝΟΛΟ	487

σεις. Φορώντας τη γαλαζοκίτρινη φανέλα πανηγύρισε οκτώ πρωταθλήματα, τρία κύπελλα και τέσσερα σουπερ καπ. Ήταν εκ των πρωταγωνιστών και στις επτά συμμετοχές του ΑΠΟΕΛ σε ευρωπαϊκούς ομίλους (τέσσερις στο Τσάμπιονς Λιγκ και τρεις στο Γιουρόπα Λιγκ) με αποκορύφωμα την πορεία μέχρι τους «8» του Τσάμπιονς Λιγκ αλλά και την πρόκριση των γαλαζοκιτρίνων στους «16» Γιουρόπα Λιγκ.

Σпеσιαλιστας στα πέναλτι

Σε αυτούς τους 487 αγώνες ο Νούνο Μοράις πέτυχε 37 τέρματα. Σκόραρε

Σε αυτά τα 11 χρόνια, έχει βάλει και μερικά πολύ σημαντικά γκολ ο Μοράις. Ένα από αυτά, το 2015 στον αγώνα με τον Απόλλωνα που βοήθησε την ομάδα του να κατακτήσει το πρωτάθλημα.

σε 35 διαφορετικά παιχνίδια. Στους 31 αγώνες από τους 35 που σκόραρε, ο ΑΠΟΕΛ πήρε τη νίκη, δηλαδή είχε ποσοστό 88,5% επιτυχίας. Σε δύο αναμετρήσεις έμεινε στην ισοπαλία και σε άλλους δύο πητάθηκε.

Στην τρέχουσα σεζόν έφτασε ήδη στα τέσσερα γκολ (με εκτέλεση πέναλτι), δύο στην προκριματική φάση του Γιουρόπα Λιγκ και ισάριθμα στο πρωτάθλημα.

Από τα μέσα της περσινής σεζόν, ο 34χρονος μέσος έδειξε πως είναι σπεσιαλιστας στην εκτέλεση πέναλτι. Πέτυχε 14 τέρματα σε 15 εκτελέσεις

πέναλτι με το ποσοστό ευστοχίας του ανέρχεται στο 93,3%! Η μοναδική φορά που αστόχησε ήταν στον επαναληπτικό με τη Φλόρα Ταλίν. Ήταν ο μόνος παίκτης (από τους πέντε) που ευστόχησε στη διαδικασία των πέναλτι στον δεύτερο αγώνα με την Ασάνα.

Αντέχει ακόμα...

Στα 34 του χρόνια ασφαλώς και δεν έχει τις αντοχές που είχε και ξεχωρίζει στα προηγούμενα χρόνια. Εξακολουθεί όμως να έχει τα ψυχικά αποθέματα, τον τσαμπούκα και τέρστια εμπειρία στοιχεία που τον κάνουν να είναι πο-

Από την παρουσίασή του τον Ιούλιο του 2007 μαζί με τον τότε πρόεδρο Κυριάκο Ζιβανάρη.

Μαζί με τους Σολάρι και Μπασβεντούρα πανηγυρίζουν την ιστορική πρόκριση επί της Λυών στους οκτώ του Champions League 2011-12.

λύτιμος για την ομάδα και τον στόχο της να κατακτήσει τον 7ο συνεχόμενο τίτλο πρωταθλήματος. Οι εμφανίσεις του ασφαλώς και δεν είναι στο επίπεδο που ήταν στα προηγούμενα χρόνια όμως, είναι ξεκάθαρο για εμάς ότι ο Νούνο Μοράις έχει ακόμα να δώσει πράγματα στον ΑΠΟΕΛ. Θα πρέπει να προστατευθεί από την τεχνική ηγεσία και όχι να τον αφήνουν εκτεθειμένο όπως ήταν για παράδειγμα η απόφαση να πάει στο κέντρο της άμυνας στον αγώνα με τη Δόξα. Όπως πολύ σωστά είπε πρόσφατα ένας φίλος: «Οι σημαίες είναι για να κυματίζουν ψηλά και να έχουν τον σεβασμό όλων, για όλα όσα αντιπροσωπεύουν».

Ο Νούνο Μοράις πήρε πολλά από τον ΑΠΟΕΛ αλλά η προσφορά του είναι ανεκτίμητη. Δεν είναι υπερβολή αν πούμε ότι συνέβαλε τα μέγιστα στα μεγαλύτερα κατορθώματα του ΑΠΟΕΛ και στην ευρωπαϊκή καταξίωση του συλλόγου.

είται ότι την έχουν) για τη φετινή κάκι-στη εικόνα που παρουσιάζει η ομάδα. Ομάδα που είναι εκτός ευρωπαϊκής διοργάνωσης και στο πρωτάθλημα παραπατάει, ενώ δέχτηκε συντριβή από τη Δόξα. Από τη στιγμή που κάνουν κριτική, όπως έχουν δικαίωμα να κάνουν, χωρίς όμως να έχουν να προτείνουν εναλλακτική λύση (δεν έχουμε δει κάτι τέτοιο μέχρι στιγμής και κατά που φαίνεται δεν θα δούμε), ουσιαστικά θορυβούν και ταυτόχρονα, κενολογούν.

Δεν βρήκαμε τον τρόπο

Ας το παραδεχτούμε: σε κανέναν δεν άρεσε η αναβολή του πρωταθλήματος για να γίνει το παιχνίδι του Σούπερ Καπ. Πολλοί δεν το είχαν καταλάβει όταν ανακοινώθηκε αλλά όταν αντιλήφθηκαν ξινισαν. Το πρόβλημα έγκειται στο ότι κάθε φορά που προκύπτει μια αλλαγή στο καλεντάρι για οποιοδήποτε λόγο, ανακατώνουμε τους πάντες. Αποφάσισε η UEFA πως δεν θα έχει διακοπή ανάμεσα σε τρίτο προκριματικό και play offs; Αντί να βάλουμε το σουπερ καπ είτε Κυριακή εκείνες τις μέρες είτε μια Τετάρτη μετά, μεταφέρουμε όλο το πρωτάθλημα. Παίζουν οι ομάδες μας play offs; Τους δίνουμε το δικαίωμα να μην αγωνιστούν και σκεφτείτε πως αν ήταν και η Ανόρθωση μέσα, η πρεμιέρα θα είχε μόνο δύο αγώνες! Τα επικειρήματα πως πρέπει να ευνοούμε τους ευρωπαίους μας βεβαίως και στέκουν, όμως το πρωτάθλημα δεν διεξάγεται μόνο γι' αυτούς. Αγωνιστικό προγραμματισμό κάνουν όλες οι ομάδες και πρέπει να τις σέβασαι το ίδιο. Η Ομόνοια π.χ. θα δώσει στις 21 Οκτωβρίου το πέμπτο μόλις επίσημο παιχνίδι της! Είναι αυτό σωστό ή δείγμα ίσης αντιμετώπισης όλων των ομάδων;

ΑΠΟΨΕΙΣ

Δέκα και όχι δεκατέσσερις

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Στην Κύπρο είμαστε, η έλλειψη δημόσιου διάλογου είναι τόσο εμφανής όσο η ξηρασία που ταλαιπωρεί το νησί ολόκληρο. Πασιφανές. Η όποια κουβέντα όταν τίθεται στην κορυφή της ατζέντας, κυρίως από τα ΜΜΕ, εξελίσσεται γύρω από κραυγές, αναθεματισμούς και μπόλικο φανατισμό. Η απουσία της επιχειρηματολογίας είναι τόσο εμφανής όσο το πράσινο στο Τρόδος.

Γενικώς για τη βελτίωση του ποδοσφαίρου συζητάμε λίγες μέρες πριν ξεκινήσει το πρωτάθλημα, όταν γίνεται η καθιερωμένη ομιλία του προέδρου της ΚΟΠ τον πρώτο μήνα του έτους και όταν καμιά φορά γίνεται η Γενική Συνέλευση των προέδρων. Συνήθως τα σοβαρά θέματα προκύπτουν μέσα από μια πληροφορία που κάνει την εμφάνισή της σε παρασκηνιακές στήλες, ανώνυμα και με λειψή ενημέρωση. Συνήθως επίσης οι «σοφοί» του αθλήματος μας θέτουν προ τετελεσμένων προκαλώντας αντιδράσεις που συνήθως απέχουν από την ουσία του θέματος.

As μιλήσουμε όμως για ένα τόσο σοβαρό θέμα όπως είναι το ενδεχόμενο αύξησης των ομάδων το οποίο φυλάσσεται στο ντουλάπι της ΚΟΠ και αναμένεται να προκύψει όταν και εφόσον το κρίνουν σωστό. Από φέτος οι ομάδες είναι 12. Είναι κάποιος στην ποδοσφαιρική Κύπρο που παρακολουθεί το πρωτάθλημα και του έχει λείψει το ένα επιπλέον παιχνίδι που περιλαμβάνεται σε πρωτάθλημα 14 ομάδων; Αυτό δηλαδή που είναι παντελώς αδιάφορο και με ή χωρίς την κάρτα, το παρακολουθούν λίγοι συγγενείς και οι παίκτες που έμειναν εκτός αποστολής.

Νομίζω πως αν αφήσουμε εκτός κουβέντας τα όποια συμφέροντα κάποιων ομάδων άρα και παραγόντων, κανένας δεν νοσταλγεί το ένα και αδιάφορο παιχνίδι που ολοκληρώνει την αγωνιστική;

Μήπως όμως αυτό θα βοηθούσε τον Κύπριο ποδοσφαιριστή όπως επιχειρηματολογεί η μεριά που σπριζεί το σεναριο της αύξησης; Νομίζω πως δεν μπορεί να ευσταθεί σε μια σοβαρή κουβέντα, η οποία ξαναγράφω έχει σκοπό και μόνο τη βελτίωση του αθλήματος ή του ποδοσφαίρου σαν προϊόν.

Άμα κιόλας λάβουμε ως γνώμονα και μόνο το καλό του αθλήματος, η κουβέντα που θα πρέπει να συζητηθεί είναι επιτέλους η μείωση των ομάδων σε δέκα σε ένα διαφορετικό μοντέλο πρωταθλήματος. Δέκα και όχι δεκατέσσερις...

Παραίτηση, τι εύκολο πράγμα!

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΑΤΗ**

Τα όσα ακούμε ή διαβάζουμε τις τελευταίες μέρες, σε σχέση με την κριτική που ασκείται στον Πρόδρομο Πετρίδη και τους συνεργάτες του, καινούργια και πολύ περισσότερο πρωτόγνωρα στο κυπριακό ποδόσφαιρο δεν είναι. Λίγο ή πολύ, όλες οι διοικήσεις των μεγάλων ομάδων, αντιμετώπισαν κατά καιρούς την ίδια κατάσταση. Κύριο... λαϊκό αίτημα, σε τέτοιες περιπτώσεις, η παραίτηση μιας διοίκησης με αφορμή (κυρίως) αγωνιστικές αποτυχίες. Παραίτηση εδώ και τώρα και ανεξάρτητα από την όποια προώθηση, επιτυχίες στα προηγούμενα χρόνια ή αδιαμφισβήτητες σωστές διαχειρίσεις σε προβληματικές περιόδους. Αυτός είναι ο κύριος φιλάθλος – οπαδός και έτσι ενεργεί.

Το θέμα δεν έχει να κάνει με την κριτική σε βάρος διοικήσεων, σωστή ή λανθασμένη, υπερβολική ή στα σωστά πλαίσια. Υπεράνω κριτικής κανείς δεν είναι και η σωστή κριτική ποτέ δεν έβλαψε κανένα. Το θέμα, ωστόσο, έχει και άλλες, πολύ πιο σημαντικές διαστάσεις.

Να φύγει μια διοίκηση είναι το πιο εύκολο, η επόμενη μέρα και η διάδοση κατάστασης είναι το δύσκολο. Προκύπτει κατά καιρούς η απαίτηση υποβολής παραίτησης για ένα πρόεδρο, για μια διοίκηση γενικότερα, ποτέ όμως δεν προκύπτει παράλληλα και η προτεινόμενη εφικτή πρόταση για την επόμενη μέρα.

Πολλές φορές τα τελευταία χρόνια, οργανωμένοι και μη, απαιτήσαν την παραίτηση Ανδρέα Σοφοκλέους στην ΑΕΛ, κανένας συνδυασμός παραγόντων όμως δεν κατέθεσε επίσημα την υποψηφιότητά του σε γενική συνέλευση. Φώναζαν οι ομοιοπαθείς για... λευτεριά στην ομάδα τους, πρόταση διαδοχής, ωστόσο, δεν είχαν. Να φύγει ο Πρόδρομος Πετρίδης απαιτούν πολλοί φίλοι του ΑΠΟΕΛ, κανένας μέτοχος όμως δεν φαίνεται διατεθειμένος, μέχρι τώρα τουλάχιστον, να αναλάβει τη διοίκηση. Ακούει πολλά ο Ανδρέας Παντελής από ανορθωσίτες, ήταν όμως ο μόνος που τόλμησε να αναλάβει πριν από δύο χρόνια σε μια πολύ δύσκολη περίοδο.

Ακόμη και αν στους κατά καιρούς αντιδρώντες φιλάθλους πιστωθεί καλή διάθεση, μια ομάδα, ένα σωματείο ή μια ποδοσφαιρική εταιρία, δεν διοικείται απλώς και μόνο με αγάπη και αφοσίωση. Υπάρχουν πολλά άλλα που χρειάζονται, σε οικονομικό και όχι μόνο επίπεδο, πολλά τα οποία αδυνατεί να προσφέρει και πολλές φορές να κατανοήσει ο απλός φιλάθλος. As γίνει επιτέλους κατανοητό, γιατί άλλο η σωστή εκτίμηση μιας κατάστασης και η τεκμηριωμένη κριτική και άλλο ο λαϊκισμός...

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Η έκπληξη του Λέβι

Εξεπλάγη, σύμφωνα με τις δηλώσεις του, ο Ρόνι Λέβι από την απόλυσή του, τέσσερις μόλις αγωνιστικές μετά την έναρξη του πρωταθλήματος. Ως ένα βαθμό, δεν στερείται λογικής η άποψη πως πολύ νωρίς είναι να κριθεί ένας προπονητής μετά από τέσσερα παιχνίδια. Αν βέβαια, προστεθεί στον απολογισμό ο αποκλεισμός στην Ευρώπη, από μια ομάδα επιπέδου δεύτερης κατηγορίας στην Κύπρο, καθώς και το ρίσκο ολοκληρωτικής αποτυχίας των φρενών στόχων, σε περίπτωση που η κατάσταση δεν αλλάξει στις αμέσως επόμενες αγωνιστικές, η άποψη μάλλον αλλάζει. Υπολόγισε και το κλίμα απογοήτευσης και όχι μόνο στα αποδυτήρια της Ανόρθωσης και σε σχέση με την παρουσία του Ισραηλινού τεχνικού και καταλήγουμε στο σκεπτικό της απόφασης της διοίκησης Ανδρέα Παντελή.

* * * * *

ΑΠΟΕΛ: Παραδοχή λάθους

Αν οι πληροφορίες επιβεβαιωθούν, αν το ποδοσφαιρικό ΑΠΟΕΛ στραφεί στο μοντέλο λειτουργίας και πιο συγκεκριμένα σε αυτό του τεχνικού διευθυντή, μια τέτοια σημαντική αλλαγή, στην ουσία ισοδυναμεί με παραδοχή λάθους από πλευράς της διοίκησης, πως ο τρόπος λειτουργίας, η φιλοσοφία λήψης σημαντικών αποφάσεων ήταν λανθασμένη και όχι μόνο κατά το τελευταίο καλοκαίρι. Και λάθη επί λαθών τα τελευταία χρόνια έφεραν, σταδιακά, το αποτέλεσμα και την εικόνα που παρουσιάζει φέτος η ομάδα στον αγωνιστικό χώρο. Επιπρόσθετα, τυχόν επιλογή μοντέλου τεχνικού διευθυντή, χωρίς όμως

Η Γερμανία παίρνει άρωμα Κύπρου

Δεν είναι από τις χώρες που τις λες τουριστικό προορισμό η Γερμανία και σίγουρα για τους Κύπριους είναι χαμηλά στη λίστα με τα ταξίδια των νεοίρων τους. Τα έφερε έτσι όμως η κλήρωση που θα βρεθούν εκεί διαδοχικά οι οπαδοί των ΑΕΚ και Απόλλωνα. Για αμφότερες τις ομάδες αυτή είναι η εκδρομή που θα κουβαλήσουν τον περισσότερο κόσμο, βάση προθέσεων των οπαδών, ενώ για την ΑΕΚ μπορεί να είναι και ρεκόρ προσέλευσης σε εκτός έδρας ευρωπαϊκό αγώνα. Βάλετε στην εξίσωση και τη μαζική κάθοδο των Γερμανών της Άιντραχτ για τον αγώνα με τον Απόλλωνα και η σύνδεση των δύο χωρών είναι έντονη. Πάλι καλά που βγήκαμε από τα μνημόνια και θα είχαμε άλλα!

ο εκλεκτός να έχει τον απόλυτο έλεγχο, πιο απλά με παρεμβάσεις διοικούντων, επιτροπής προγραμματισμού κ.λπ., θα έχει καταστροφικές συνέπειες...

* * * * *

Αγώνες μεταξύ... διακοπών

Άλλη μια διακοπή σημειώνεται στο πρωτάθλημα Α΄ Κατηγορίας αυτό το Σαββατοκύριακο. Έχει προηγηθεί άλλη μια ενώ ακολουθεί και άλλη μια τη επόμενη εβδομάδα. Συμπληρώνονται πέντε αγωνιστικές και έχουμε ήδη σημειώσει τρεις διακοπές. Δεν υπάρχει χειρότερο πράγμα για τους ποδοσφαιριστές και τους προπονητές (και εκνευριστικότατο βεβαίως για τους φιλάθλους), αφού οι ομάδες δεν μπορούν αντικειμενικά να βρουν ρυθμό. Αν οι ομάδες έχουν προβλήματα ψάχνουν να βρουν προνοητή για παράδειγμα ή έχουν ποδοσφαιριστές τραυματίες δεν είναι τόσο επώδυνη η διακοπή. Απλώς είναι λιγότερο, επώδυνη. Μεταξύ των διακοπών γίνονται και αγώνες πρωταθλήματος.

* * * * *

Ξέφραγη «κάρτα»

Ολοένα και φουντώνουν οι φήμες που φέρουν οπαδούς να εισέρχονται σε γή-

πεδα χωρίς καν να επιδείξουν κάρτα οπαδού. Μάλλον δεν πρόκειται για φήμες αλλά προσωπικές μαρτυρίες που λένε ότι πολλές φορές μπήκαν στο γήπεδο, χωρίς να επιδείξουν τίποτα απολύτως. Κάτι σαν ξέφραγο μπιέλι. Περίεργο; Καθόλου, άμα δε λάβεις υπόψη την προχειρότητα της εφαρμογής του μέτρου.

* * * * *

Με ή χωρίς κάρτα

Με ή χωρίς κάρτα το θέμα είναι ότι τα γήπεδα μας είναι άδεια. Θα το γράφουμε κάθε μέρα μήπως και κάνουν κάτι όλοι αυτοί που τάχατες ενδιαφέρονται για το άθλημα. Το οποίο άθλημα χωρίς κερκίδες μοιάζει με άνοστο νερό που σώνει και καλά πρέπει να το πεις μήπως και κουνηθεί το εντεράκι σου...

* * * * *

Κενολογίες

Η μεγάλη πλειοψηφία των οπαδών του ΑΠΟΕΛ τουλάχιστον αυτοί που εμφανίζονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ζητούν το κεφάλι του Πρόεδρου της εταιρείας Πρόδρομου Πετρίδη επί πίνακι. Θεωρούν ότι αυτός και η διοίκηση της εταιρείας έχουν την ευθύνη (εννο-

Μεταβολές εβδομάδας

	Χ.Α.Κ. 0,07%		Χ.Α. -1,01%		Dow Jones -0,90%		Nasdaq 0,78%		Nikkei 1,75%		Dax 0,89%		FTSE 100 2,42%		ΑΜΠΡΑΜΟΒΙΤΣ Φοβάται τον Τραμπ, πουλάει την Τσέλι Σελ. 11		Πετρέλαιο 2,08%		€/ \$ -0,90%
--	-----------------	--	----------------	--	---------------------	--	-----------------	--	-----------------	--	--------------	--	-------------------	--	--	--	--------------------	--	-----------------

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΕΛΛΑΔΑ

Ανάληψη μετρητών χωρίς περιορισμούς από αύριο

Χωρίς περιορισμούς θα είναι από αύριο οι αναλήψεις μετρητών, καθώς καταργείται το όριο των 5.000 ευρώ. Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων που βρίσκονται εντός Ελλάδας καταργούνται πλήρως, ενώ παραμένουν σε ισχύ αυτοί που ισχύουν για τη μεταφορά χρημάτων εκτός Ελλάδας. **Σελ. 6**

ΑΠΟ ΔΝΤ

Δάνειο στην Αργεντινή με πολύ σκληρούς όρους

Δάνειο ύψους 57 δισ. δολ. θα χορηγήσει το ΔΝΤ στην Αργεντινή. Το δάνειο θα συνοδεύεται από σκληρούς όρους που αναγκάζουν το Μπουένος Άϊρες να μηδενίσει το δημοσιονομικό του έλλειμμα το 2019. Το ΔΝΤ θέτει περιορισμούς στις παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος. **Σελ. 9**

ΔΙΕΘΝΗ

Το Brexit θα πλήξει αυτοκινητοβιομηχανίες

Ολέθριες θα είναι οι επιπτώσεις για βρετανικές και ευρωπαϊκές αυτοκινητοβιομηχανίες σε περίπτωση «άτακτου» Brexit. Θα πρέπει να αποκλειστεί αυτό το ενδεχόμενο, διότι θα οδηγήσει στην επιβολή δασμών 5,7 δισ. ευρώ, προειδοποίησε η ένωση που εκπροσωπεί Βρετανούς κατασκευαστές. **Σελ. 8**

Real Estate

«Εισβολή» επενδυτών στο κέντρο της Αθήνας

Σε επενδυτικό προορισμό κυρίως Κινέζων και δευτερευόντως Ρώσων και Ισπανικών εξελίσσεται το τελευταίο διάστημα η ελληνική αγορά ακινήτων, κυρίως τα παλιά κτίρια του κέντρου της Αθήνας. Το πρώτο πεντάμηνο οι εισροές κεφαλαίων για αγορά ακινήτων εκτοξεύθηκαν κατά 160,5%. **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	2,25%	-0,13%
Γερμανία	0,53%	0,06%
Γαλλία	0,84%	0,06%
Ιταλία	2,88%	0,00%
Ισπανία	1,50%	0,00%
Ιρλανδία	1,02%	0,07%
Ελλάδα	4,00%	-0,03%
Ην. Βασίλειο	1,60%	0,02%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακροπρόθεσμο Χρέος	Βραχυπρόθεσμο Χρέος
DBRS	BB	R-4
Fitch	BB+	B
Moody's	Ba2	NP
S&P	BBB-	A-3

Επενδύουν σε τραπεζικό αντίκρισμα

Τα οφέλη από την έξοδο της Κύπρου στις αγορές αναμένουν οι τράπεζες - Ομόλογα για φρέσκα κεφάλαια

Μετά τη μετάβαση της Κύπρου σε επενδυτική βαθμίδα και την έξοδο της χώρας στις αγορές, οι τράπεζες δίνουν προτεραιότητα στην προσέλκυση φρέσκων επενδυτικών κεφαλαίων αλλά και στη βραχυπρόθεσμη κεφαλαιακή ενίσχυση τους με εναλλακτικές μορφές. Η Τράπεζα Κύπρου ανακοίνωσε ότι θα προχωρήσει σε έκδοση ομολογιακού δανείου Tier 1, ύψους περίπου 220 εκατ. ευρώ, το οποίο θα καλυφθεί με ιδιωτική τοποθέτηση από τους υφιστάμενους μετόχους της και η Ελληνική θα προχωρήσει στην έκδοση ομολογιακού δανείου μειωμένης εξασφάλισης Tier 2 για 60 εκατ. ευρώ. Αναλυτές επισημαίνουν στην «Κ» πως προκύπτει ένα βασικό ερώτημα. Το αν οι κυπριακές τράπεζες μπορούν να ακο-
λουθήσουν καλές τιμολογήσεις, όπως αυτές που έλαβε η Κύπρος ως χώρα, ή θα αργήσει να έχει «τραπεζικό αντίκρισμα» αυτή η τιμολόγηση λόγω των ανοικτών ακόμα προβλημάτων που έχουν να διαχειριστούν. Ένα άλλο ζήτημα που προκύπτει κατά τους ίδιους, είναι το αν είναι καλή πρακτικά να προχωρούν οι τράπεζες με ιδιωτικές τοποθετήσεις στους υφιστάμενους μετόχους, ή εάν θα βγουν στις αγορές θα μπορέσουν να λάβουν καλύτερες τιμολογήσεις. **Σελ. 3**

Startup άντλησε 1 δισ. δολάρια από επενδυτικά κεφάλαια

Ένας πρωτοπόρος νεαρός Ινδός επιχειρηματίας, ο Ριτές Αγκουαρβάλ, ο οποίος δραστηριοποιείται στην παροχή ποιοτικών ξενοδοχειακών υπηρεσιών στη χώρα του, συγκέντρωσε 1 δισ. δολάρια από επενδυτικά κεφάλαια. Θα τα χρησιμοποιήσει για να ενισχύσει τις δραστηριότητές του και στην πολλά υποσχόμενη τουριστική αγορά της Κίνας. Ο 24χρονος επιχειρηματίας έχει δημιουργήσει τη νεοφυή εταιρεία-πλατφόρμα Oyo Hotels. **Σελ. 11**

Ηγγικεν η ώρα για προώθηση μεταρρυθμίσεων τονίζει η Τρόικα

Για ισχυρή ανάπτυξη «Τώρα είναι η χρονική περίοδος που πρέπει να γίνουν μεταρρυθμίσεις», τόνισε σε όλους τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς που συνάντησε η Τρόικα κατά την πέμπτη αποστολή μεταμνημονιακής εποπτείας. Υπογράμμισε πως οι μεταρρυθμίσεις είναι απαραίτητες για να συνεχιστεί η ισχυρή οικονομική ανάπτυξη της Κύπρου. **Σελ. 5**

Τέλη αλλά και προδιαγραφές για τα Airbnb

Προτάσεις νόμου στη Βουλή Με προτάσεις νόμου, οι οποίες θα κατατεθούν στη Βουλή αυτή την εβδομάδα επιχειρείται η ρύθμιση των καταλυμάτων τύπου Airbnb. Μεταξύ άλλων υπάρχουν εισηγήσεις για επιβολή τελών διανυκτέρευσης. Τίθενται, επίσης, προδιαγραφές για το εμβάδον, ενώ απαραίτητες είναι οι πολεοδομικές άδειες και πιστοποιητικά πυρασφάλειας. Αγκάθι το θέμα με την οκληρία που πιθανό να προκαλείται. **Σελ. 4**

ΑΠΟΨΗ / Του ΠΑΜΠΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Συγκριτική υστέρηση της Κύπρου στους δείκτες διακυβέρνησης

Η Διεθνής Τράπεζα από το 1996 και κάθε πέντε χρόνια ανακοινώνει τη συγκριτική κατάταξη των χωρών του πλανήτη σε θέματα διακυβέρνησης. Χρησιμοποιώντας 30 διαφορετικές μεταξύ τους πηγές πληροφοριών, αποδίδει σε κάθε χώρα βαθμολογία σε έξι τομείς. Οι τομείς αυτοί είναι:
● ο βαθμός ελευθερίας σε εκλογές και στον Τύπο,
● η πολιτική σταθερότητα και απουσία βίας,
● η ποιότητα των δημοσίων υπηρεσιών,
● το εποπτικό και ρυθμιστικό περιβάλλον,
● το Κράτος Δικαίου και ο έλεγχος της διαφθοράς.
Το προφανές ερώτημα είναι

γιατί η Διεθνής Τράπεζα, ένας όχι πολιτικός οργανισμός, ασχολείται επισταμένως με θέματα διακυβέρνησης. Τι σχέση μπορεί να έχει για παράδειγμα το Κράτος Δικαίου με την οικονομική πορεία μιας χώρας ή μιας επιχείρησης. Η απάντηση είναι ότι οι πιο πάνω τομείς διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη. Υπάρχει δηλαδή θετική συσχέτιση ανάμεσα στη βαθμολογία που λαμβάνει μια χώρα σε θέματα διακυβέρνησης και στην πορεία της οικονομίας της. Δεν είναι τυχαίο ότι οι έρευνες που προσμετρούν την κατάταξη των χωρών ως προς την ανταγωνιστικότητα τους λαμβάνουν υπόψη και αξιολογούν τη λειτουργία των θεσμών. Υπάρχουν

Η ποιότητα της διακυβέρνησης επηρεάζει πρώτιστα τους κατοίκους ενός τόπου.

βεβαίως και πιο πρακτικοί λόγοι οι οποίοι αφορούν άμεσα τις επιχειρήσεις. Αν για παράδειγμα δεν έχει εμπεδωθεί το Κράτος Δικαίου, πώς θα μπορέσει μια επιχείρηση να διεκδικήσει την εφαρμογή των συμφωνιών και των συμβολαίων και πώς θα προφυλαχθεί από εκβιαστές και απατεώνες; Ή πώς θα μπορέσει να διεκδικήσει μια προσφορά σε μια χώρα στην οποία η διαφθορά είναι κυρίαρχη;

Πριν λίγες μέρες ανακοινώθηκε η κατάταξη στην οποία προβαίνει η Διεθνής Τράπεζα ως προς τους δείκτες αυτούς. Η Κύπρος δυστυχώς παρουσιάζει επιδείνωση σε όλους εκτός από τον πρώτο, τον βαθμό ελευθερίας για τον οποίο παρουσιάζεται μικρή βελτίωση σε σχέση με την κατάσταση πριν από πέντε χρόνια. Σε δύο μάλιστα τομείς, στην ποιότητα των δημοσίων υπηρεσιών και στον έλεγχο της διαφθοράς η καταγεγραμμένη πτώση είναι πολύ μεγάλη. Αισθητή πτώση παρουσιάζεται και στα θέματα που αφορούν το Κράτος Δικαίου.
Τα αποτελέσματα αυτά είναι ζημιογόνα για όλους μας. Είμαστε μια μικρή και ανοικτή οικονομία

και στηρίζομαστε στις υποδομές και στους θεσμούς μας για να διατηρήσουμε ένα επίπεδο ζωής πολύ πιο υψηλό από αυτό που θα είχαμε αν ήμασταν μια κλειστή οικονομία. Οι διεθνείς αυτές κατατάξεις θα πρέπει να αποτελούν μια κοινή, υπερκομματική αφετηρία για να μπορεί ο τόπος μας να ευημερεί. Το θέμα δεν ενδιαφέρει μόνο τους διεθνείς επενδυτές ή τους διεθνείς οργανισμούς. Η ποιότητα της διακυβέρνησης επηρεάζει πρώτιστα τους κατοίκους ενός τόπου. Επηρεάζει την ποιότητα ζωής τους κατά τρόπο άμεσο και έντονο.
Οι δε απαντήσεις στο ερώτημα πώς διορθώνεται η υστέρηση στους πιο πάνω τομείς είναι λίγο πολύ θέματα κοινής λογικής.

ΑΠΟΨΗ Του ΜΙΧΑΗΛ ΟΛΥΜΠΙΟΥ

Γιατί χρειάζεται βιομηχανική πολιτική για το χαλλούμι

Το χαλλούμι συγκεντρώνει πολλά οφέλη για την κυπριακή οικονομία καθώς φέρνει μαζί τον πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα. Η διαδικασία παραγωγής γάλακτος, μεταποίησης σε χαλλούμι και οι υπηρεσίες του ιδιωτικού τομέα που υποστηρίζουν αυτές τις δραστηριότητες αποτελούν για την κυπριακή οικονομία μία από τις λίγες βιομηχανίες που όχι μόνο είναι κερδοφόρες αλλά έχουν σημαντικές προοπτικές εξαγωγών, κάτι που

δεν πέτυχε τη διασφάλιση της πατέντας του χαλλουμιού ως κυπριακό προϊόν κάτι που επιτρέπει σε διάφορες εταιρείες του εξωτερικού να διαφημίζουν προϊόντα τους ως «χαλλούμι». Κατά την άποψη της στήλης ο συμβιβασμός για να επιτραπεί η παραγωγή χαλλουμιού με αγελαδινό γάλα άνοιξε τις κερκόπορτες του ξένου ανταγωνισμού. Το χαλλούμι με αγελαδινό γάλα δεν έχει την ίδια ποιότητα όπως το παραδοσιακό αιγοπρόβειο. Η ποιότητα είναι το κύριο όπλο για τις εξαγωγές χαλλουμιού και η κυβέρνηση θα πρέπει να βοηθήσει, κυρίως με προγράμματα χρηματοδοτήσεως σε μονάδες παραγωγής αιγοπρόβειου γάλακτος. Η στήλη θεωρεί ότι ένα τέτοιο πρόγραμμα θα πρέπει να περιλαμβάνει και τη συμμετοχή νέων επιστημόνων ώστε να βελτιωθεί και η ποιότητα της ηγεσίας των μονάδων, πολλές από τις οποίες σήμερα πάσχουν σοβαρά καθώς οι ιδιοκτήτες δεν έχουν βασικά προσόντα για να διευθύνουν αποτελεσματικά τις μονάδες τους ως επιχειρηματίες αντί βοσκοί. Η Κύπρος μπορεί μέσα σε μια πενταετία να δεκαπλασιάσει τις εξαγωγές της αν δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την παραγωγή του αιγοπρόβειου γάλακτος παρέχοντας μια σειρά κινήτρων ώστε οι μονάδες παραγωγής να γίνουν μεγαλύτερες, περισσότερες και κυρίως πιο ανταγωνιστικές. Ακόμα ο τομέας προσφέρεται και για κοινοπραξίες με τουρκοκυπρίους κάτι που κατά τη γνώμη της στήλης θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο μιας ευρύτερης πολιτικής για στήριξη της τουρκοκυπριακής κοινότητας από τη Κυπριακή Δημοκρατία, ιδιαίτερα σε μια περίοδο όπου η Τουρκία αδυνατεί να το πράξει. Η ανάπτυξη της βιομηχανίας χαλλουμιού δεν έχει τιμή, μπορεί όμως να έχει τιμήμα.

Η ποιότητα είναι το κύριο όπλο για τις εξαγωγές χαλλουμιού και η κυβέρνηση θα πρέπει να βοηθήσει, κυρίως με προγράμματα χρηματοδοτήσεως σε μονάδες παραγωγής αιγοπρόβειου γάλακτος.

μεταφράζεται σε απασχόληση και ψιλλότερο ΑΕΠ. Το 2017 οι συνολικές εξαγωγές χαλλουμιού ανήλθαν στα 163 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 14%, ενώ σύμφωνα με τις πληροφορίες της στήλης και το 2018 η αύξηση των εξαγωγών είναι σημαντική. Οι κύριες αγορές του χαλλουμιού είναι η Βρετανία, η οποία είναι σχεδόν τριπλάσια σε μέγεθος με 70 εκατ. ευρώ από τη δεύτερη Σουηδία, η οποία είναι διπλάσια από την τρίτη Γερμανία. Οι δυνατότητες επέκτασης του τομέα εξαρτώνται από δύο βασικούς άξονες. Την αύξηση του αιγοπρόβειου γάλακτος και την ουσιαστική διαμόρφωση βιομηχανικής πολιτικής για το χαλλούμι. Η κυπριακή κυβέρνηση ακόμα

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Ίσως μέχρι να τελειώσει η πλατεία, να 'χει χτιστεί τελικά και το γιοφύρι της Άρτας.

Περιμένοντας τα κίνητρα

Είναι αλήθεια ότι η επικαιρότητα των τελευταίων ημερών άφησε για λίγο στην άκρη το θέμα των τιμών των καυσίμων. Όμως με κάθε γέμισμα το θυμόμαστε. Θυμόμαστε και τον υπουργό Οικονομικών να ξεκαθαρίζει ότι οι φόροι αυτοί είναι και δεν αλλάζουν, γιατί δεν το σπώνει ο προϋπολογισμός μας. Εμείς θα σημειώσουμε απλώς ότι οι πωλήσεις στα πρατήρια βενζίνης έχουν πάρει την κατούσα, ιδιαίτερα σε Λευκωσία και ελεύθερη Αμμόχωστο. Και αφού πρόθεση για αλλαγές στη φορολογία των καυσίμων δεν υπάρχει, μήπως ήλθε ο καιρός για εναλλακτικά είδη καυσίμων; Εξάλλου το υποσχέθηκε και ο υπουργός, ότι εκεί υπάρχει περιθώριο για παροχή κινήτρων. Τα οποία ζήτησε η Βουλή και αναμένεται ότι μέσα στον επόμενο μήνα θα κατατεθεί συγκεκριμένη πρόταση.

Τα εύσημα στη Λάρνακα

Οφείλουμε να δώσουμε τα εύσημα στον δήμαρχο Λάρνακας Ανδρέα Βύρα. Η στάση υπευθυνότητας τον χαρακτηρίζει σε κάθε υπόθεση που αφορά τον δήμο. Γνωρίζει τα του οίκου του και είναι αλήθεια ότι καταβάλλει φιλότιμες προσπάθειες για το νοικοκυριό και την αναβάθμισή του. Από την ανέγερση της δημοτικής αγοράς και του χώρου στάθμευσης, την αποφασιστικότητα που επέδειξε στη μετακίνηση των πετρελαιοδεξαμενών, τα νέα μικρά ξενοδοχεία που προχωρούν στην Λάρνακα. Το σημαντικότερο είναι ότι γνωρίζει και παρέχει και την απαραίτητη ενημέρωση και στους δημότες.

Περιμένοντας την πλατεία

Επικροτούμε τα αυτονόητα, όταν έχουμε να συγκρίνουμε με άλλες περιπτώσεις όπως είναι η

απουσία επίσημης ενημέρωσης για έργα άλλων δήμων, όπως για παράδειγμα η πλατεία Ελευθερίας. Χαθήκαμε στη μετάφραση, τα χρονοδιαγράμματα, και μείναμε με την απορία. Πότε θα περπατήσουμε τις γέφυρες και τους πεζόδρομους της ένδοξης πλατείας. Τα πιο αισιόδοξα σενάρια μιλούν για τέλος Οκτωβρίου. Κάποια άλλα, ίσως πιο ρεαλιστικά μιλούν για παράδοση μέχρι τον τέλος Δεκεμβρίου. Ίδωμεν.

Οι τρικλοποδιές

Μιλώντας για χρονοδιαγράμματα, ο Οκτώβριος αναμένεται να είναι μήνας ορόσημο για τη Λάρνακα καθώς αναμένεται να μπει το νερό στο αυλάκι, για λιμάνι και μαρίνα. Στις πέντε

Οκτωβρίου συγκεκριμένα, θα είναι η μέρα κατά την οποία οι υποψήφιοι επενδυτές θα υποβάλουν τις προσφορές τους για το έργο. Προκαλεί πάντως, αν μη τι άλλο προβληματισμό, ο υπερβάλλων ζήλος που επιδεικνύει τελευταία ο Σύνδεσμος Ναυτικών Πρακτόρων, για να μπουτλαρίσει τα σωστά πλαίσια στην ιδιωτικοποίηση του λιμανιού. Ζήτησε, μάλιστα, την ακύρωση της διαδικασίας υποβολής προσφορών από το Υπουργείο Μεταφορών, ενώ προσέγγισε και την ΕΔΕΚ με την οποία φαίνεται ότι μοιράζεται τις ίδιες ανησυχίες. Η ΕΔΕΚ είναι έτοιμη να προβεί σε ενέργειες για να αποτρέψει τη «λανθασμένη πορεία των πραγμάτων». Αν υπάρχουν κίνδυνοι που πρέπει να αποφευχθούν να τους ακούσουμε κύριοι. Αλλά, είναι τουλάχιστον υπερβολικό το να ζητάτε ακύρωση της διαδικασίας.

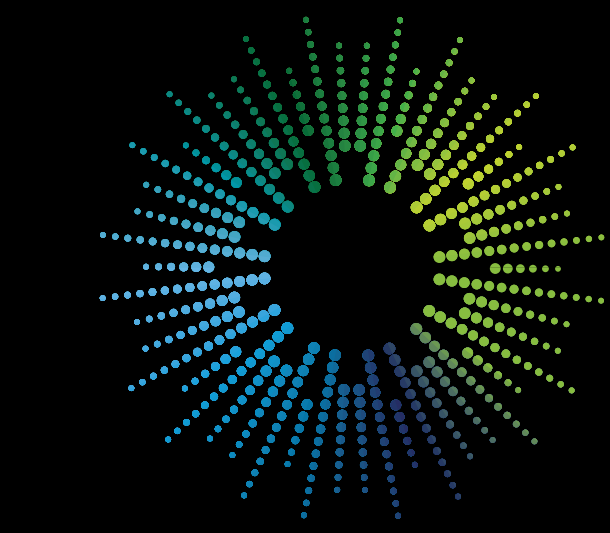
Μέγα διεθνές σκάνδαλο ξεπλύματος

Ίσως το μεγαλύτερο σκάνδαλο ξεπλύματος βρώμικου χρήματος αποκαλύπτεται τις μέρες αυτές στα διεθνή μέσα ενημέρωσης. Δισεκατομμύρια ευρώ φαίνεται να διακινήθηκαν κατά την περίοδο 2007 - 2015 στο υποκατάστημα της Danske Bank στην Εσθονία μέσω του κυπριακού τραπεζικού συστήματος, σύμφωνα με τον εσωτερικό έλεγχο που διενεργήθηκε στο χαρτοφυλάκιο ξένων πελατών της δανέζικης τράπεζας. Τα αποτελέσματα του ελέγχου ήδη οδήγησαν τον εκτελεστικό διευθυντή της Danske, Τόμας Μπόργκεν, να υποβάλει την παραίτησή του. Εν τω μεταξύ σύμφωνα με το δελτίο «Credit Outlook» του οίκου αξιολόγησης Moody's, το 9% των ύποπτων πληρωμών, ήτοι €18 δισ., προήλθαν από το κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Η Κεντρική Τράπεζα έχει κάτι να πει;

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2018

Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε

- Όλες οι νέες φορολογικές αλλαγές και άλλες σχετικές αλλαγές
- Το φορολογικό ημερολόγιο 2018
- Όλο το φορολογικό πλαίσιο που ισχύει στην Κύπρο

Η έκδοση του Φορολογικού Οδηγού εντάσσεται στα πλαίσια της πάγιας πολιτικής της Deloitte για πλήρη, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση των φορολογουμένων.

Την ηλεκτρονική έκδοση, στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα, του Φορολογικού Οδηγού 2018 της Deloitte μπορείτε να τη βρείτε στην ιστοσελίδα www.deloitte.com/cy

© 2018 Deloitte Limited

Tax

ΑΠΟΨΗ Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

#Jail #Fail

Αρχικά σκέφτηκα να μιλήσω για την ανάγκη που έχουμε σαν κράτος να αποκτήσουμε νέες φυλακές υψηλής ασφαλείας και μάλιστα μπόκα και στη διαδικασία να σκεφτώ πιθανές τοποθεσίες, κάπου κεντρικά της Κύπρου. Κεντρικές Φυλακές πρέπει να είναι όχι μόνο οι κύριες φυλακές (όπως υπονοεί το όνομα) αλλά και στο μέσο του πουθενά. Όχι να βρίσκεται στην καρδιά μιας αστικής οικιστικής περιοχής που αναδειχσε και σε πανάκριβη. Μια ψλοσωμαλιούλα μας χαρακτηρίζει πάντως.

Μετά είπα, κάτσε ρε πού πας; Δεν βλέπεις που όλοι περνάνε, κάνουν νιάου και φεύγουν, είτε διότι η ποινή τους ήταν χάρδι ή επειδή τους τη χάρισαν; Άρα οι φυλακές περισσότερο είναι κάτι σαν διαμετακομιστικός σταθμός παρά σωφρονιστικό/ τιμωρητικό ίδρυμα. Αν δούμε και τις ανέσεις που κάποιιοι απολαμβάνουν κατά τη διαμονή τους, τότε στην ουσία μάλλον κάμπινγκ περιορισμένων δραστηριοτήτων αναψυχής θέλουμε και όχι φυλακές. Και με αυτό σαν δεδομένο, δυναμικές υποψήφιες περιοχές είναι διαθέσιμες τόσο στα ορεινά, όσο και στα παραθαλάσσια. Μια avant-garde ιδέα είναι οι φυλακές να βρίσκονται πάνω σε μια

μεταλλαγμένη πλατφόρμα άντλησης πετρελαίου 2-3 ναυτικά μίλια μέσα στην ΑΟΖ μας.

«Jailing on the Sea»! Πολύ πασαρικό συμφωνείτε; Τότε ίσως όλοι θα ήθελαν να πάνε φυλακή μόνο και μόνο για να φλομώνουν το Instagram με μοναδικά ενσταντάνε. Ιδιαίτερα η θάλασσα προσφέρεται καλύτερα, επειδή περιγράφει τα επιτεύγματά μας σε σωρεία καταστάσεων και δη απονομής δικαιουσύνων. Όμως τελικά το άφησα, μέχρι να φτιάξει η δικαιοσύνη και να αποκτήσει ένα Δέλτα κεφαλαίο.

Όμως αλήθεια, γιατί η περιοχική του Αγίου Ανδρέα στη Λευκωσία δεν φαίνεται να επηρεάζεται ποσώς από την παρουσία των Κεντρικών Φυλακών; Μιλώντας διαχρονικά με διάφορους παραδοσιακούς, νέους και wannabe κατοίκους της περιοχής βγαίνουν διάφορα συμπεράσματα. Θεωρείται σαν μια περιοχική αριστοκρατική, ένα status symbol. Χαρακτηρίζεται μεν από τα περισσότερα σε αριθμό διατηρητέα κτήρια κάποιου μεγέθους και από σχετικά μεγάλα οικόπεδα, αλλά δεν είναι δα ότι μπαίνει σε μια συνοικία που εκπέμπει έντονα αυτό το στοιχείο σε συνοχή. Τα αξιόλογα διατηρητέα είναι διασκορπισμένα και είναι σύνθηρες φαινόμενο να περιβάλλονται από

παλιά κτήρια –ακόμη και κάποια πολυώροφα– άνευ αρχιτεκτονικής αξίας και κακοσυντηρημένα, που, αν με ρωτάτε, αφαιρούν από την αξία της περιοχής. Στο μεταξύ κτίστηκαν και πιο σύγχρονα αξιόλογα σπίτια, από νέους ανθρώπους, τα οποία συντηρούν τη φήμη και την αξία της περιοχής, αλλά ο αέρας αρχοντιάς που υποψώσκει περισσότερο είναι λόγω των παραδοσιακών οικογενειών που έζησαν ή ζουν εκεί από παλιά.

Είναι μια περιοχική που αγγίζει εύκολα το αστικό εμπορικό κέντρο της πόλης, αλλά και άλλους παραπλησίους Δήμους. Αυτό είναι αλήθεια. Τόσο γεωγραφικά όσο και οδικά. Παρόλο που σε ώρες αιχμής και δη με τα έργα υποδομής του Δήμου Λευκωσίας που δεν τελειώνουν και πολύ εύκολα, οι προσβάσεις από και προς την περιοχική επιβάλλουν υπομονή και ήρεμη. Είναι μια ήσυχη περιοχική. Όχι δεν οφείλεται στην αστυνόμευση λόγω των φυλακών, αλλά λόγω του ότι η διέλευση οχημάτων κατά τη μεγάλη τους πλειοψηφία αφορά κατοίκους παρά διερχόμενους.

Εξαιρέση φυσικά αποτελούν οι λεωφόροι Αγίου Παύλου και Λουκά Ακρίτα, οι οποίες είναι λατρεμένες των αυτοκινήτων καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας.

Τα διατηρητέα –άμα είναι διαθέσιμα προς αγορά– είναι ελκυστικά. Τόσο λόγω της αρχιτεκτονικής τους αξίας, όσο και λόγω των φορολογικών κινήτρων που προσφέρουν. Αυτοί που επιζητούν κάτι τέτοιο, δεν έχει και πολλές άλλες περιοχές για να τα βρουν.

Η προσφορά τεμαχίων είναι εξαιρετικά περιορισμένη επειδή δεν υπάρχουν πολλοί διαθέσιμοι πωλητές. Αυτό διατηρεί ψηλά επίπεδα αξιών. Διαχρονικά υπάρχει η αντίληψη πως οι φυλακές θα μεταστεγαστούν σε κάποια άλλη περιοχική.

Συνεπώς αυτό ενδόμυχα αίρει τις όποιες αναφορές ή ενδοιασμούς μπορεί να έχει κάποιος για να επιλέξει την εν λόγω περιοχική για να αποκτήσει την κατοικία του. Φυσικά, ουδέν μονομύθερο του προσωρινού και οι κάτοικοι έμαθαν να ζουν με αυτό. Μην σας πω ότι ισχύει και το Σύνδρομο της Στοκχόλμης! Για τους πιο πάνω λόγους, λοιπόν, η παρουσία των Κεντρικών Φυλακών δεν φαίνεται να επηρεάζει τις αξίες των ακινήτων στον Άγιο Ανδρέα, ούτε και τον πόθο κάποιων να μπουτλαρίσει.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Αναμένουν τα οφέλη από έξοδο στις αγορές οι κυπριακές τράπεζες

Τα πιστωτικά ιδρύματα σχεδιάζουν να βρουν «ακριβά» κεφάλαια έως το τέλος του 2018 συνολικού ύψους 280 εκατ.

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Σε τρεις άξονες κινούνται τα δύο μεγαλύτερα τραπεζικά ιδρύματα της χώρας, η Τράπεζα Κύπρου και η Ελληνική Τράπεζα. Προτεραιότητα στη λίστα τους βρίσκεται η μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων που έχουν στα χαρτοφυλάκιά τους. Δεύτερον είναι η προέκταση φρέσκων επενδυτικών κεφαλαίων μετά και τη μετάβαση

Προκύπτει ερώτημα αν οι κυπριακές τράπεζες μπορούν να ακολουθήσουν καλές τιμολογήσεις, όπως αυτή που έλαβε η Κύπρος ως χώρα, ή θα αργήσει να έχει «τραπεζικό αντίκρισμα».

της Κύπρου σε επενδυτική βαθμίδα, αλλά και την έξοδο της χώρας στις αγορές και τρίτον η βραχυπρόθεσμα κεφαλαιακή ενίσχυση τους με εναλλακτικές μορφές. Πρώτη ανακοίνωσε η Τράπεζα Κύπρου ότι θα προχωρήσει σε έκδοση ομολογιακού δανείου Tier 1, ύψους περίπου

220 εκατ. ευρώ, το οποίο θα καλυφθεί με ιδιωτική τοποθέτηση από τους υφιστάμενους μετόχους της.

Η Ελληνική Τράπεζα από την άλλη θα προχωρήσει –όπως γνωστοποίησε μέσω της παρουσίασης της Κύπρου προς τους επενδυτές που ετοίμασε το Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους– στην έκδοση ομολογιακού δανείου μειωμένης εξασφάλισης Tier 2 για 60 εκατ. ευρώ. Το εκτιμώμενο επιτόκιο δεν είναι γνωστό, αλλά σε τέτοιες κινήσεις τα επιτόκια συνήθως είναι άνω του 10%.

Από ό,τι φαίνεται, Τρ. Κύπρου και Ελληνική στο παρόν στάδιο θα προχωρήσουν σε «ακριβές» κινήσεις ενίσχυσης των κεφαλαίων τους, παρά την επιτυχή και δραστική μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων τους το 2018.

Παρότι η Κύπρος μετέβη με την τελευταία αξιολόγηση των Standard & Poor's στην επενδυτική βαθμίδα, αναλυτές επισημαίνουν στην «Κ» πως προκύπτει ένα βασικό ερώτημα. Το αν οι κυπριακές τράπεζες μπορούν να ακολουθήσουν καλές τιμολογήσεις, όπως αυτή που έλαβε η Κύπρος ως χώρα ή θα αργήσει να έχει «τραπεζικό αντίκρισμα» αυτή η τιμολόγηση λόγω των ανοικτών ακόμα προβλημάτων που έχουν να διαχειριστούν. Επίσης, άλλο ζήτημα που προκύπτει κατά τους ίδιους, είναι το αν είναι καλή πρακτική να

προχωρούν οι τράπεζες με ιδιωτικές τοποθετήσεις στους υφιστάμενους μετόχους, ή εάν θα βγουν στις αγορές θα μπορέσουν να λάβουν καλύτερες τιμολογήσεις. Οι ιδιωτικές τοποθετήσεις εξάλλου είναι κατανοητές, αναφέρουν οι ίδιοι αναλυτές, αφού δίνουν αποδόσεις στους υφιστάμενους μετόχους που είναι επικερδείς για τους ίδιους, αλλά ίσως θα έπρεπε να εξετάσουν την περίπτωση οι τραπεζίτες να ψάχνουν πλέον τα μισά κεφάλαια και από τις αγορές.

Στο παραπάνω ερώτημα, απάντηση έδωσαν ευθύς εξαρχής οι ίδιοι οι τραπεζίτες, αφού η επίσκεψη κυβερνήσεως αλλά και τραπεζιτών στο Λονδίνο την προηγούμενη Παρασκευή 21 Σεπτεμβρίου, είχε αυτό το χαρακτήρα. Υπενθυμίζεται πως στο Επιχειρηματικό Φόρουμ που διοργάνωσε ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων στην έδρα του Πρακτορείου Bloomberg, το απόγευμα ήταν ένα. Ότι η Κύπρος ξεπέρασε την κρίση, μετέβη στην επενδυτική βαθμίδα, είναι ένας ελκυστικός επιχειρηματικό προορισμός και είναι η κατάλληλη χρονική περίοδος για να έρθουν καινούργιοι επενδυτές στην Κύπρο.

Οι λεπτομέρειες

Οι σχεδιασμοί για Tier 1 και Tier 2 έχουν γίνει από το καλοκαίρι του 2018, άρα σε περίοδο που η Κύπρος,

Ακόμα δεν είναι εύκολη η αύξηση της κεφαλαιακής δομής των τραπεζών, κάτι που τους κοστίζει.

αν και είχε λάβει θετικά σχόλια από Οίκους Αξιολόγησης, το αξιόχρεο της δεν ήταν επιλέξιμο από τους επενδυτές. Τουλάχιστον με ό,τι έχει ανακοινωθεί μέχρι τώρα η Τρ. Κύπρου βρίσκεται στη διαδικασία οριστικοποίησης των όρων και αναζήτησης αμετάκλητων δεσμεύσεων από επενδυτές, σχετικά με μια συναλλαγή έκδοσης Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 με ιδιωτική τοποθέτηση, αναμενόμενου μεγέθους ύψους περίπου 220 εκατ. ευρώ. Τα χρεόγραφα είναι μειωμένης εξασφάλισης και αορίστου διάρκειας, με σταθερό επανακαθοριζόμενο επιτόκιο, στο υψηλό του 12,5%. Η έκδοση των χρεογράφων αυτών αναμένεται να πραγματοποιηθεί πριν από το τέλος του έτους σύμφωνα με την ίδια και υπό την προϋπόθεση ότι «θα έχει ολοκληρωθεί την επαναταξινόμηση αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο στα διανεμητέα αποθεματικά της». Όταν ολοκληρωθεί, αναμένεται να ενισχύσει τον δείκτη συνολικού κεφαλαίου της τράπεζας περίπου 130 μονάδες βάσης, βάσει

των αποτελεσμάτων που παρουσίασε στο πρώτο εξάμηνο 2018 και περίπου 145 μονάδες βάσης αναπροσαρμοσμένος στην πώληση του χαρτοφυλακίου ΜΕΔ ύψους 2,7 δισ. ευρώ δανείων στην ApolloGlobalManagement και της πώλησης της BOC UK.

Οχι σίγουρο για Η.Β.

Αν και υπάρχει ως δώλωμα στην «Παρουσίαση στους Επενδυτές» για τα 60 εκατ. ευρώ ολοκλήρωση της συναλλαγής θα εξαρτηθεί από τις συνθήκες της αγοράς. Δεν είναι βέβαιο ότι η έκδοση Χρεογράφων Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 2 θα πραγματοποιηθεί για την Ελληνική Τράπεζα, ή με ποιους όρους. Και αυτό, διότι όπως είναι ήδη γνωστό, τον Δεκέμβριο αναμένεται να ολοκληρωθεί επίσης η αύξηση κεφαλαίου της Ελληνικής Τράπεζας, ύψους 150 εκατ. ευρώ για την απορρόφηση του καλού κομματιού της Συνεργατικής Κυπριακής. Άρα, αν και έχει ανακοινωθεί, επιδέχεται αρκετής αμφισβήτησης, λόγω του ότι η Ελληνική έχει συνάψει συμ-

φωνία για αύξηση κεφαλαίου 50 εκατ. από την Pimco, 50 εκατ. ευρώ με την Emma Alpha Holding, και έως 50 εκατ. ευρώ από τη Δήμητρα Επενδυτική. Ακόμα, δεν έχουν ανοίξει τα χαρτιά τους οι υφιστάμενοι μεγαλομέτοχοι, ThirdPoint και Wargaming, αλλά και οι μικρότεροι μέτοχοι, για το αν θα συμμετάσχουν στην αύξηση κεφαλαίου ή όχι. Άρα, τα υποτιθέμενα 60 εκατ. ευρώ που ενδεχομένως θα ληφθεί η Ελληνική στο τέλος του 2018, θα καλυφθούν από άλλους τρόπους και όχι μέσω του χρεογράφου Tier 2.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί πως αν και οι προσπάθειες κυβερνήσεως και κυπριακών τραπεζών εστιάζουν στην προσέλκυση ξένων επενδυτών, η Ελληνική το κατάφερε ενόψει απορρόφησης των «καλών» εργασιών του Συνεργατισμού. Αν και σύναψε συμφωνία με την Pimco και την Emma Alpha Holding, άλλα τρία μεγάλα επενδυτικά ταμεία την προσέλασαν, τα Lone Star, Atlas Merchant Capital και J.C. Flowers & Co.

Λειτουργία της πρώτης υπεραγοράς SPAR στην Κύπρο Η νέα εμπειρία στα καθημερινά ψώνια

Την Παρασκευή 21 Σεπτεμβρίου 2018, σε ένα εορταστικό τριήμερο, η πρώτη υπεραγορά SPAR στην Κύπρο υποδέχθηκε τους Λαρνακείς, στη Λεωφόρο Γρίβα Διγενή 27, στην περιοχή Δροσιάς στο κέντρο της Λάρνακας, προσφέροντας μια φρέσκια και ολοκληρωμένη επιλογή στα καθημερινά ψώνια. Με μέγεθος 1.200 τ.μ. προσφέρει πολύ καλή προσβασιμότητα και άνετο χώρο στάθμευσης στους πελάτες της. Με τον πήχη ψηλά και με βασική προτεραιότητα τις σταθερές αξίες χαραγμένες σε διεθνές επίπεδο όπως ποιότητα, ποικιλία, φρεσκάδα, τιμή και εξυπηρέτηση, η SPAR είναι εδώ για να προσφέρει στον Κύπριο καταναλωτή μια νέα εμπειρία ψωνίσματος σε ένα ευχάριστο περιβάλλον.

Η υπεραγορά προσφέρει στον καταναλωτή μια ξεχωριστή εμπειρία στα καθημερινά του ψώνια. Στην SPAR μπορεί να βρει όλα όσα θέλει γρήγορα, εύκολα και σε ένα ευχάριστο περιβάλλον, όπου οι άνθρωποι γνωρίζουν τα προϊόντα και νοιάζονται για τον πελάτη. Στην SPAR τα ψώνια δεν είναι απλά μια υποχρέωση αλλά μια καθημερινή εμπειρία που ανεβάζει την διάθεση.

Με ιδιαίτερη έμφαση στα τμήματα φρέσκων προσφέρει μια πλήρη γκάμα προϊόντων σε όλες τις κατηγορίες και σε όλα τα επώνυμα προϊόντα. Στο αρτοποιείο, στο κρεοπωλείο, στην ψαραγορά, στη φρουταρία, και στο ντελικατέσεν, η ποιότητα, η ποικιλία και η φρεσκάδα είναι οι μεγάλοι πρωταγωνιστές. Στην SPAR ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας SPAR σε όλες τις κατηγορίες, με άριστη ποιότητα, σε χαμηλή τιμή. Επίσης οι επισκέπτες της υπεραγοράς μπορούν να απολαύσουν τον καφέ τους φτιαγμένο με μεράκι σε πολύ καλές τιμές και σε ένα ευχάριστο περιβάλλον στο SPAR CAFÉ.

Οι υπεραγορές SPAR έχουν αγαπηθεί από τις τοπικές κοινωνίες σε 48 χώρες, εξυπηρετώντας καθημερινά πάνω από 13 εκατομμύρια καταναλωτές, με περισσότερα από 12.500 καταστήματα και χιλιάδες αξιόπιστους προμηθευτές και συνεργάτες.

SPAR
Εδώ για σένα!

Τέλη διανυκτέρευσης και για την Airbnb

Προδιαγραφές για μίνιμουμ εμβαδόν, πολεοδομική άδεια και πιστοποιητικό πυρασφάλειας προωθούνται από τη Βουλή

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Δύο οι προτάσεις νόμου που αφορούν τα καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης, οι οποίες θα κατατεθούν ενώπιον της Βουλής την ερχόμενη εβδομάδα.

Η πρώτη, αφορά αναθεωρημένο κείμενο της πρότασης στην Επιτροπή Εμπορίου για τα τουριστικά διαμερίσματα και με τη δεύτερη, επιχειρείται ρύθμιση των τελών διανυκτέρευσης στο πλαίσιο του περι δόμων νόμο.

Πρόκειται για ζήτημα το οποίο θα διαχειριστεί η Επιτροπή Εσωτερικών. Ήδη έχει προχωρήσει το θέμα για τις τουριστικές επαύλεις και τουριστικές κατοικίες, με τα τέλη διανυκτέρευσης που καταβάλλεται στον εκάστοτε δήμο, να

Στα 36 σεντς αναμένεται το τέλος διανυκτέρευσης για τα διαμερίσματα βραχυχρόνιας μίσθωσης, ενώ στην περίπτωση των επαύλειων και των κατοικιών το ποσό ανέρχεται στα 54 σεντς και 48 σεντς αντίστοιχα.

ανέρχεται στα 54 σεντς και 48 σεντς αντίστοιχα. Στην περίπτωση των τουριστικών διαμερισμάτων, το αντίστοιχο τέλος ορίζεται στα 36 σεντς ανά διανυκτέρευση.

Πρόκειται για κενό στον περί δόμων νόμο, το οποίο πρέπει να καλυφθεί, όπως αναφέρει στην «Κ» ο εκ των εισηγητών της πρότασης Ηλίας Μυριάνθους, καθώς δεν συμπεριλαμβάνει τα καταλύματα τύπου Airbnb, τα οποία μέχρι πρότινος δεν ήταν αδειοδοτημένα, άρα δεν ενέπιπταν σε φορολογίες και άλλες υποχρεώσεις.

Να σημειωθεί ότι αν και δεν υπάρχει ακριβής αριθμός των προσφερόμενων καταλυμάτων που βρίσκονται στο σύστημα της διαδικτυακής πλατφόρμας Airbnb, υπολογίζεται ότι στο σύνολό τους είναι πέραν των 20 χιλιάδων.

Μίνιμουμ εμβαδόν

Με το αναθεωρημένο κείμενο της πρότασης νόμου για ρύθμιση των καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης, η οποία συζητείται ενώπιον της επιτροπής Εμπορίου, Αβέρωφ Νεοφύτου και Ηλίας Μυριάνθους, καταθέτουν και σειρά προδιαγραφών τις οποίες θα πρέπει να πληρούν τα διαμερίσματα τα οποία διατίθενται σε πλατφόρμες

Αρχές Νοεμβρίου αναμένεται να οδηγηθεί στην Ολομέλεια η αναθεωρημένη πρόταση νόμου για τη ρύθμιση και των διαμερισμάτων τύπου Airbnb.

Τι προνοεί η νομοθεσία

Η νομοθεσία για τους ιδιοκτήτες διαμερισμάτων πολυκατοικιών στην Κύπρο είναι ανάλογη με αυτή της Ελλάδας.

Σύμφωνα με τον περί ακίνητης ιδιοκτησίας νόμο καθίσταται σαφές ότι κανένας κύριος ή κάτοχος μονάδας δεν θα τη χρησιμοποιεί για οποιονδήποτε παράνομο σκοπό, είτε για οποιαδήποτε χρήση που είναι δυνατό να προκαλεί θόρυβο, κακοσμία ή άλλη οχληρία ή που θα μπορούσε να αποβεί επιβλαβής για την υγεία ή επικίνδυνη για την ασφάλεια των κυρίων, μισθωτών, ενοικιαστών, αδειούχων, κατόχων

βραχυχρόνιας ενοικίασης. Το σημαντικό αυτό είναι η εισήγηση για μίνιμουμ εμβαδόν των διαμερισμάτων, τα οποία θα είναι αδειοδοτημένα για τουριστική χρήση, με το όριο να είναι να ακόμα υπό διαμόρφωση. Ωστόσο, θα πρέπει να αναμένεται ότι δεν θα αδειοδοτούνται διαμερίσματα, το εμβαδόν των οποίων είναι μικρότερο

ή αυτών που χρησιμοποιούν τις άλλες μονάδες ή που δεν αρμόζει στα ήθη και την κόσημα συμπεριφορά.

Στις πρόνοιες του νόμου αναφέρεται επίσης η απαγόρευση χρήσης τμήματος της κοινόκτητης ιδιοκτησίας με τέτοιο τρόπο, ώστε να επηρεάζεται η εμφάνιση ή η καλαισθησία της κοινόκτητης οικοδομής ή η απρόσκοπτη και ανενόχλητη χρήση από τους κυρίους, μισθωτές, ενοικιαστές, αδειούχους, κατόχους ή αυτούς που χρησιμοποιούν τις άλλες μονάδες της κοινόκτητης οικοδομής.

των 30-35 τ.μ. Το αντίστοιχο μίνιμουμ όριο εμβαδού για τουριστικές κατοικίες είναι στα 60 τ.μ. και μέγιστος αριθμός εξυπηρέτησης τα δέκα άτομα.

Πέραν του εμβαδού, το διαμέρισμα θα πρέπει να έχει απαραίτητα πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής κτηρίου, εγκατάσταση φωτισμού, αποχετευτικό σύστημα,

σύστημα κλιματισμού, δίκτυο υδροδότησης, ή ιδιωτικό δίκτυο υδροδότησης για ζεστό/κρύο νερό, ηλεκτρική εγκατάσταση σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, πιστοποιητικό πυροπροστασίας του κτηρίου από την Πυροσβεστική Υπηρεσία. Αξίζει, πάντως, να σημειωθεί ότι πρόκειται για προδιαγραφές οι οποίες ήδη προνοούνται από τους κανονισμούς, οι οποίοι είναι αναρτημένοι στην πλατφόρμα Airbnb.

Η συγκατάθεση της γειτονιάς

Αγκάθι για την ολοκλήρωση της συζήτησης του θέματος των αδειοδοτημένων τουριστικών διαμερισμάτων είναι η οχληρία που πιθανό να προκαλείται στους υπόλοιπους ενοίκους της πολυκατοικίας από μια τουριστική χρήση ενός διαμερίσματος. Το αν ένα ακίνητο το οποίο βρίσκεται σε οικιστική ζώνη, έχει χρήση τουριστική είναι κάτι που ενδέχεται να έχει επιπτώσεις στην αξία του, και ενδεχομένως και η οχληρία η οποία πιθανόν να προκαλείται, να την υποβαθμίζει.

Πρόκειται για ζήτημα το οποίο εγείρει προβληματισμούς από τα μέλη της Επιτροπής Εμπορίου που αναζητούν φόρμουλα βάσει της

Το βασικότερο ζήτημα για την ολοκλήρωση της συζήτησης του θέματος των αδειοδοτημένων τουριστικών διαμερισμάτων είναι η οχληρία που πιθανόν να προκαλείται στους υπόλοιπους ενοίκους της πολυκατοικίας, όταν θα χρησιμοποιείται από τουρίστες.

οποία να δίνεται η συγκατάθεση των υπόλοιπων ιδιοκτητών ή μακροχρόνιων ενοικιαστών των διαμερισμάτων για μια τέτοια χρήση εντός της πολυκατοικίας. Τρεις είναι οι υπό εξέταση επιλογές. Καταρχάς το κατά πόσο θα πρέπει να ζητείται η συγκατάθεση από όλους τους ιδιοκτήτες, αν θα είναι αρκετή η συμφωνία της πλειοψηφίας, ή κατά πόσο η απόφαση θα

Προχωρούν με αγωγές στην Ελλάδα

Παράδειγμα για την τελική διατύπωση του κειμένου που θα τεθεί προς ψήφιση θα μπορούσε να αποτελέσει η Ελλάδα η οποία ήδη έχει ρυθμίσει το θέμα της βραχυχρόνιας μίσθωσης καταλυμάτων από τον προηγούμενο μήνα.

Ίες στις σχέσεις ιδιοκτητών διαμερισμάτων, ενώ στην Αθήνα κατατέθηκε η πρώτη αγωγή από διαχειρίστρια της πολυκατοικίας κατά ιδιοκτήτριας διαμερίσματος, με την οποία ζητείται η απαγόρευση της βραχυχρόνιας μίσθωσης επικαλούμενη σειρά από λόγους.

Όπως για παράδειγμα πρόκλησης οχληρίας κατά τις πρώτες πρωινές ώρες, ασφάλειας της οικοδομής και διατήρησης της καλής κατάστασης του κτηρίου. Στην προκειμένη περίπτωση η ενάγωση ζητά την απαγόρευση της βραχυχρόνιας μίσθωσης με βάση τον κανονισμό της πολυκατοικίας.

λαμβάνεται από την διαχειριστική επιτροπή της πολυκατοικίας. Το τελικό κείμενο της πρότασης θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι δεν θα εκβιάζονται ιδιοκτήτες ώστε να δώσουν τη συγκατάθεσή τους, αλλά ούτε και το αντίστροφο, σενάριο το οποίο προκαλεί ανοικτόφθαλο στους εισηγητές της πρότασης.

Η εισήγηση είναι ακόμα υπό διαμόρφωση και αναμένεται να συζητηθεί στη συνεδρία της Επιτροπής Εμπορίου την προσεχή Τρίτη.

Ακολουθώντας, βάσει των απόψεων που θα τεθούν στο τραπέζι, θα γίνουν οι ανάλογες τροποποιήσεις ενώ υπολογίζεται ότι η πρόταση νόμου θα είναι έτοιμη για κατάθεση στην ολομέλεια της Βουλής περί τις αρχές Νοεμβρίου. Νωρίτερα, και συγκεκριμένα μέχρι τα μέσα Οκτωβρίου θα πρέπει να αναμένεται η ρύθμιση της κατάταξης των ξενοδοχείων.

Συγκεκριμένα, στην τελευταία της συνεδρία η Επιτροπή Εμπορίου έχει καταλήξει στο κείμενο και τους κανονισμούς για το πλαίσιο λειτουργίας των ξενοδοχείων και αναμένεται ότι θα κατατεθούν ενώπιον της Ολομέλειας της Βουλής.

10 χρόνια Airbnb, με δυναμικό άνοιγμα στην πολυτέλεια

Πριν από δέκα χρόνια, η Airbnb, η διεθνής πλατφόρμα ενοικίασης δωματίων από ιδιώτες, διαφημιζόταν με το εξής σύνθημα: «Ξεχάστε τα ξενοδοχεία». Όπως αναφέρει σε σχετικό δημοσίευσμά της η Deutsche Welle, κανείς δεν περίμενε ότι θα εξελισσόταν σε μεγάλο ανταγωνιστή των ξενοδοχείων. Η επιχείρηση από το Σαν Φρανσίσκο αναπτύχ-

Με τη νέα πλατφόρμα για την οργάνωση των ταξιδιών ανταγωνίζεται τα ταξιδιωτικά πρακτορεία.

θηκε ραγδαία και εξελίχθηκε σε μία από τις νεοφυείς εταιρείες με την υψηλότερη αποτίμηση σε όλο τον κόσμο.

Η αξία της σήμερα φθάνει τα 31 δισ. ευρώ και διαθέτει όλες τις προϋποθέσεις για να εξελιχθεί στο χρηματιστήριο σε μία από τις εταιρείες

με την υψηλότερη αποτίμηση παγκοσμίως.

Η ιδέα ανήκει στους Μπράιαν Τσέσκι και Τζο Γκέμπα. Επειδή δεν μπορούσαν να πληρώσουν το ακριβό ενοίκιο του διαμερίσματος τους στο Σαν Φρανσίσκο, έβαλαν τρία φουσκωτά στρώματα στο σαλόνι και νοίκιασαν τον χώρο στους επισκέπτες μιας έκθεσης ντιζαίν στην πόλη τους. Στην τιμή συμπεριλαμβανόταν και πρωινό. Ετσι προέκυψε και το όνομα της εταιρείας «Air» (αέρας) και «Bed and Breakfast» (κλίνη και πρωινό). Η επιχείρηση άρχισε να λειτουργεί στις 11 Αυγούστου 2008 και, συν τα χρόνια, μετονομάστηκε χάρη συντομίας Airbnb.

«Ποτέ δεν μπορούσαμε να φανταστούμε ότι η επιχείρηση θα γινόταν τόσο μεγάλη», λέει ο Μπράιαν Τσέσκι και συμπληρώνει σκωπτικά ότι πρόκειται για «τη χειρότερη ιδέα που έγινε ποτέ τόσο επιτυχημένη». Σήμερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνει η εταιρεία στη δημοσιότητα, πέντε εκατομμύρια κατοικίες σε 191 χώρες του κόσμου

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνει η εταιρεία στη δημοσιότητα, πέντε εκατομμύρια κατοικίες σε 191 χώρες του κόσμου και σε περίπου 81.000 πόλεις διατίθενται για προσωρινή ενοίκιαση.

και σε περίπου 81.000 πόλεις διατίθενται για προσωρινή ενοίκιαση. Το 2017, η Marriott, η μεγαλύτερη αλυσίδα ξενοδοχείων στον κόσμο, δέχθηκε 1,3 εκατ. δωμάτια. Η Airbnb, εν τω μεταξύ, με τη νέα πλατφόρμα που διαθέτει για την οργάνωση του ταξιδιού, συμπεριλαμβανομένων και εκδρομών και επισκέψεων σε αξιοθέατα, είναι ανταγωνιστική και απέναντι στα ταξιδιωτικά πρακτορεία.

Όπως γίνεται αντιληπτό, οι καιροί έχουν αλλάξει από τότε που οι ιδρυτές της ενοικίαζαν φουσκωτά στρώματα. Εν τω μεταξύ, έχουν προκύψει πλούσιοι πελάτες που προσφέρουν πολυτελέστες κατοικίες. Για τον λόγο αυτό δεν είναι περίεργο που το χρηματιστήριο ανυπομονεί να «φιλοξενήσει» την εταιρεία. Ωστόσο, οι ιδρυτές της Airbnb δεν δέχονται να ανυπομονούν. Όπως ήδη ανακοίνωσε ο Μπράιαν Τσέσκι, η εταιρεία δεν βιάζεται να εισαχθεί στο χρηματιστήριο και σε κάθε περίπτωση αυτό δεν θα συμβεί το 2018.

Ο Μπράιαν Τσέσκι είναι μόλις

36 χρόνων και πολυεκατομμυριοσχος και έχει τους λόγους του που καθυστερεί την εισαγωγή της εταιρείας του στο χρηματιστήριο. Μπορεί να είναι γνωστή και η μεγαλύτερη στο είδος της, ωστόσο έχει δεχθεί πάρα πολλές επικρίσεις σε ολόκληρο τον κόσμο. Πολλοί μιλούν για αδίστακτους κερδοσκόπους που κάνουν σε διάφορες πόλεις σχεδόν αδύνατη την εξεύρεση κανονικής κατοικίας προς ενοίκιαση. Επίσης, σε πολλές περιπτώσεις δεν καταβάλλονται οι ανάλογοι φόροι και πολλές διαφημίσεις είναι παράνομες.

Τελευταία είχαν διαμαρτυρηθεί οι κινεζικές αρχές, επειδή διαφήμιζε διανυκτέρευση στο Σινικό Τείχος και διατεινόταν ότι είχε λάβει και τη σχετική έγκριση.

Η Airbnb προσπαθεί να ακολουθήσει τον δρόμο της διπλωματίας και από το 2016 υπάρχει ειδική πλατφόρμα για δυσαρσестημένους γείτονες. Ο τζίρος της, πάντως, το 2017 ανήλθε στα 3,06 δισ. ευρώ και οι κρατήσεις αυξήθηκαν κατά 150%.

Τώρα είναι η ώρα των μεταρρυθμίσεων, τονίζει η Τρόικα

Η συγκεκριμένη χρονική περίοδος ενισχύει το κλίμα για να προχωρήσει σε καθοριστικές τομές η χώρα

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Την ώρα που τα δημόσια οικονομικά της Κύπρου κυλούν με καλύτερους ρυθμούς από τους αναμενόμενους, έγιναν σημαντικές τομές στον τραπεζικό τομέα εντός του 2018 και επανέρχεται στην κανονικότητα η οικονομία, η Τρόικα κατά την πέμπτη αποστολή μεταμνημονιακής εποπτείας ήταν σαφής. «Τώρα είναι η χρονική περίοδος που πρέπει να γίνουν μεταρρυθμίσεις» τόνισε σε όλους τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς που συνάντησε. Όπως υποστηρίζουν οι διεθνείς δανειστές και πληροφορείται η «Κ», σε τέτοιες χρονικές περιόδους υπάρχουν περιθώρια για μεταρρυθμίσεις που δεν θα έχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Το κλιμάκιο το οποίο αποτελούσαν εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας υπογράμμισαν πως η διατήρηση του ρυθμού των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων είναι απαραίτητη για να συνεχιστεί η ισχυρή οικονομική ανάπτυξη που παρουσιάζει η Κύπρος.

Αναφορικά με τις προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις, είπαν τα εξής: Το ενισχυμένο νομικό πλαίσιο για την εξυγίανση των Μπ Εξυπηρετούμενων Δανείων θα πρέπει να συμπλη-

ρωθεί από τη συνολική μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος, η οποία θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων πιο αποτελεσματικές δικαστικές διαδικασίες, ισχυρότερη νομική εκτέλεση εμπορικών απαιτήσεων και επίλυση του προβλήματος μεγάλης συσσώρευσης δικαστικών υποθέσεων. Πρόσθετα, θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για επιτάχυνση των διαδικασιών έκδοσης και μεταβίβασης τίτλων ιδιο-

Η επόμενη αποστολή μεταμνημονιακής εποπτείας στην Κύπρο θα πραγματοποιηθεί την άνοιξη του 2019.

κτησίας, ιδίως όσον αφορά την επίλυση παλαιότερων υποθέσεων. Είναι, επίσης, σημαντική η ενίσχυση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και η προσέλκυση επενδύσεων που αποσκοπούν στην αύξηση της παραγωγικότητας, μεταξύ άλλων, με την ταχεία θέσπιση του νόμου περί στρατηγικών επενδύσεων, το άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και την υλοποίηση των προβλεπόμενων ιδιωτικοποιήσεων. Άλλες μεταρρυθμίσεις που εκκρεμούν και στις οποίες θα πρέπει να δοθεί προ-

τεραιότητα περιλαμβάνουν την τοπική αυτοδιοίκηση και την ενοποίηση των εποπτικών αρχών του ασφαλιστικού τομέα και των συνταξιοδοτικών ταμείων.

Την παραπάνω θέση επιβεβαίωσε και από πλευράς του στην «Κ» ο πρόεδρος του Δημοσιονομικού Συμβουλίου Δημήτρης Γεωργιάδης, λέγοντας πως το κλιμάκιο ζήτησε να συνεχιστεί η μεταρρυθμιστική πορεία. Αναγνώρισαν όπως είπε ότι, η Κύπρος έκανε μεγάλα βήματα στον τραπεζικό τομέα, με την οικονομία να βρίσκεται σε ανοδική πορεία, ενώ έχουν δημιουργηθεί ευνοϊκές συνθήκες για την αντιμετώπιση των σημαντικότερων αδυναμιών. Τόνισαν πως σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να υπάρξει εφσυσχασμός, διότι τα Μπ Εξυπηρετούμενα Δάνεια παραμένουν ακόμη σε υψηλά επίπεδα, όπως άλλωστε το ιδιωτικό και το δημόσιο χρέος.

Η ΣΚΤ έθεσε καλές βάσεις

Παρ' όλη την κριτική για τον διαχωρισμό της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας σε καλή και κακή, με το καλό της μέρος να καταλήγει στην Ελληνική Τράπεζα, η Τρόικα βρίσκει στην έκθεσή της πως λειτουργήσει ως σημαντικός κινητήριος μοχλός επιστροφής της χώρας στην επενδυτική βαθμίδα για πρώτη φορά από το 2012. Η πώληση του Συνεργατισμού όπως

Οι διεθνείς δανειστές τόνισαν πως ο διαχωρισμός και η πώληση του Συνεργατισμού ήταν βασικός κινητήριος μοχλός για επιστροφή της χώρας στην επενδυτική βαθμίδα.

σμειώνουν οι δανειστές, έθεσε τον τραπεζικό τομέα σε πιο υγιή βάση, αφού περίπου το ένα τρίτο των συνολικών Μπ Εξυπηρετούμενων (5,7 δισ. ευρώ) μεταφέρθηκαν από τη ΣΚΤ σε ένα Φορέα Διαχείρισης Δανείων. Οι δανειστές δεν παρέλειψαν να σχολιάσουν και την πώληση του πακέτου δανείων ΜΕΔ από την Τράπεζα Κύπρου, όπου πλέον και κατά τους ίδιους αναμένεται περαιτέρω να μειώσει σημαντικά το ποσοστό των ΜΕΔ στον τραπεζικό τομέα. Ωστόσο, σημείωσαν πως εξακολουθεί να παραμένει το δεύτερο υψηλότερο στη ζώνη του ευρώ. «Σε γενικές γραμμές, ο τραπεζικός τομέας εξακολουθεί να δέχεται πιέσεις, δεδομένων των χαμηλών εσόδων από τόκους, της πιθανής ανάγκης για πρόσθετες πρόνοιες όσον αφορά τα ΜΕΔ και των υψηλών λειτουργικών δαπανών», σημειώνει η Τρόι-

κα χαρακτηριζομένη για τα του τραπεζικού τομέα.

Ψηλά το χρέος

Αναφορικά με το δημόσιο χρέος, οι διεθνείς πιστωτές στην έκθεση που ετοίμασαν δηλώνουν πως αν και ο δείκτης του δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ της χώρας αναμένεται να επανέλθει σε πρωτοκλή πορεία από το επόμενο έτος, εξακολουθεί να είναι ένας από τους υψηλότερους στη ζώνη του ευρώ και αυτό καθιστά αναγκαία τη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προληπτικού σκέλους του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζουν ότι θα πρέπει να αποφευχθεί η αύξηση των πιέσεων για καλάρωση της δημοσιονομικής πολιτικής, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις του χρηματοπιστω-

τικού τομέα, τις δυνητικές υπερβάσεις εξόδων από την εφαρμογή της μεταρρύθμισης του τομέα της υγειονομικής περιθαλψής και τον κυκλικό χαρακτήρα των φορολογικών εσόδων.

Η επενδυτική βοηθία

Στο πλαίσιο της επίσκεψής του το κλιμάκιο συνάντησε μεταξύ άλλων και εκπροσώπους του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ). Εκείνο που τονίστηκε ήταν ότι η πλειονότητα των οικονομικών δεικτών βελτιώνεται, ενώ η πρόσφατη αναβάθμιση της χώρας μας σε επενδυτική βαθμίδα αναμένεται να έχει πολύ ευεργετικές επιπτώσεις στις ξένες επενδύσεις και γενικότερα στην οικονομία του τόπου. Η επόμενη αποστολή μεταμνημονιακής εποπτείας στην Κύπρο θα πραγματοποιηθεί την άνοιξη του 2019.

Just like our exceptional vehicles, a career with Lexus is a unique opportunity to experience amazing. It's the chance to explore new possibilities, enjoy our diverse working environment, and increase your knowledge and skills. It's also where you'll master the art of anticipating and meeting the needs of our customers.

We are currently recruiting the next generation of Lexus Customer Experience Consultant.

VACANCY

Lexus Customer Experience Consultant

Main role includes:

- Assisting with general showroom activities; you need to be comfortable with the digital showroom and assist your colleagues, keep data up to date and manage enquiries
- Welcoming and greeting customers to the Lexus Centre and ensuring they have an unforgettable experience
- Listening to desires and wishes of the customers to identify their needs and interests and guiding them in the right direction
- Assisting the customer to learn about the Lexus product range and our innovative technologies
- Getting involved with all activities that raise the profile of the Lexus Centre, such as those in the community, promoting the brand and attracting new customers.

This role requires you to be professional, enthusiastic, have a smart personal appearance and high standards of listening, verbal and written communication skills in Greek and English. Russian language skills will be considered an advantage.

The role involves determining a customer's needs and being able to offer advice, guidance and product knowledge. It is, therefore, important that you are comfortable interacting and quickly building rapport with existing and new customers to Lexus and with your colleagues.

Essential Criteria:

- A full and clean driving licence
- Eligibility to work in the Republic of Cyprus
- Previous customer facing work experience
- Good computer skills (e.g. MS Word, PowerPoint and Excel)
- Flexible to work hours required to carry out the role effectively.

If you think you have what it takes to join our Lexus team, please send us your CV to info@lexus-cyprus.com by 9th October 2018.

www.lexus.com.cy

TAMEIO SYNTAΞEΩN KAI XOPHΓHΜATΩN YΠAΛΛHΛΩN ATHK

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΑΤΗΚ

Η Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (το Ταμείο) συγκαλεί Έκτακτη Εκλογική Γενική Συνέλευση την Τρίτη 16.10.2018, στις 08:30, στο Αμφιθέατρο των Κεντρικών Γραφείων της ΑΤΗΚ στη Λευκωσία, με μοναδικό και αποκλειστικό θέμα στην Ημερήσια Διάταξη την εκλογή των τριών (3) αιρετών μελών της Διαχειριστικής Επιτροπής του Ταμείου.

Όσα από τα Μέλη του Σχεδίου επιθυμούν να υποβάλουν υποψηφιότητα για εκλογή στη Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου, παρακαλούνται να συμπληρώσουν το «Έντυπο Υποβολής Υποψηφιότητας» που βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Ταμείου (www.cytapensionfund.org) και να το παραδώσουν δια χειρός είτε να το αποστείλουν με τηλεμοιότητα ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μέχρι τις 14:00 της Τετάρτης 10.10.2018, σύμφωνα με τις οδηγίες που αναγράφονται επί του εντύπου.

Σε περίπτωση που δεν υποβληθούν πέραν των τριών υποψηφιοτήτων, η Έκτακτη Εκλογική Γενική Συνέλευση θα ανακηρύξει τους υποψήφιους ως εκλεγέντες. Σε αντίθετη περίπτωση, θα διεξαχθεί μυστική ψηφοφορία με κάλπες που θα λειτουργήσουν στα κατά τόπους Κεντρικά Γραφεία της ΑΤΗΚ ως ακολούθως:

- Λευκωσία, Κεντρικά Γραφεία ΑΤΗΚ, έναρξη ψηφοφορίας 10:00πμ
 - Λεμεσός/Λάρνακα/Αμμόχωστος, έναρξη ψηφοφορίας ώρα 11:00πμ
 - Πάφος, έναρξη ψηφοφορίας 12:00πμ.
- Σε όλα τα Εκλογικά Κέντρα θα υπάρξει διάλειμμα μισής ώρας, από 14:15μμ - 14:45μμ και η ψηφοφορία θα λήξει ταυτόχρονα σε όλα τα Κέντρα στις 17:30μμ.

Δικαίωμα ψήφου έχουν όλα τα Μέλη του Σχεδίου (εν ενεργεία υπάλληλοι και συνταξιούχοι της ΑΤΗΚ). Το κάθε Μέλος ψηφίζει αυτοπροσώπως, με την επίδειξη της Πολιτικής Ταυτότητας. Οι εν ενεργεία υπάλληλοι ψηφίζουν στο εκλογικό κέντρο της επαρχίας στην οποία είναι υπηρεσιακά τοποθετημένοι από την ΑΤΗΚ. Οι συνταξιούχοι ψηφίζουν στο εκλογικό κέντρο της επαρχίας όπου είναι η δηλωμένη διεύθυνση διαμονής τους (στην οποία η ΑΤΗΚ ταχυδρομεί τη μηνιαία σύνταξή τους).

Από τη Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων της ΑΤΗΚ

Επιστροφές φόρων 1,8 δισ. χρωστάει το Δημόσιο

Ουρές σχηματίζονται στις εφορίες από φορολογούμενους που ζητούν τον συμψηφισμό των οφειλών τους

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Φόρους ύψους 1,8 δισ. ευρώ δεν έχει επιστρέψει στους φορολογούμενους και στις επιχειρήσεις το ελληνικό Δημόσιο, επιδεινώνοντας τα προβλήματα ρευστότητας τόσο στην αγορά όσο και στα νοικοκυριά. Ταυτόχρονα, αντί να συμψηφίζονται τα ποσά που χρωστάει το ελληνικό Δημόσιο με τις οφειλές των φορολογούμενων που έχουν δημιουργηθεί, για παράδειγμα με τον ενιαίο φόρο ιδιοκτησίας ακινήτων (ΕΝΦΙΑ), καλεί

Εάν η κυβέρνηση πλήρωνε όλες τις οφειλές (2 δισ. της γενικής κυβέρνησης και 1,8 δισ. οι φόροι) δεν θα είχε πρωτογενές πλεόνασμα, αλλά έλλειμμα.

τους φορολογούμενους να πληρώσουν κανονικά τις υποχρεώσεις τους και κάποια στιγμή στο μέλλον θα τους πιστώσει το ποσό που τους οφείλει στον λογαριασμό τους.

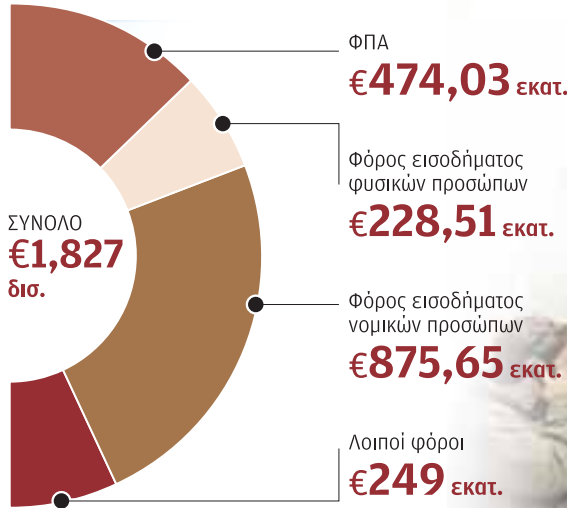
Μάλιστα, εάν η επιχείρηση ή ο φορολογούμενος καθυστερήσουν να πληρώσουν τις οφειλές τους, το χρέος καθίσταται ληξιπρόθεσμο και επιβάλλονται υψηλά επιτόκια αλλά και πρόστιμα, όπως προβλέπει η νομοθεσία. Αντίθετα, το ελληνικό Δημόσιο καθυστερεί να επιστρέψει τα οφειλόμενα χωρίς να έχει καμία επίπτωση. Η αλήθεια είναι ότι θα έπρεπε μετά την πάροδο 90 ημερών το ποσό να επιστρέφεται εντόκως στον δικαιούχο (με βάση τη νομοθεσία) αλλά κάτι τέτοιο, όπως ανα-

φέρουν μεγάλα λογιστικά γραφεία, δεν έχει συμβεί ποτέ.

Με τον τρόπο αυτό η κυβέρνηση καταφέρει να διατηρεί στα 3,1 δισ. ευρώ το πρωτογενές πλεόνασμα. Δηλαδή, εάν η κυβέρνηση πλήρωνε το σύνολο των οφειλών της (2 δισ. είναι οι οφειλές της γενικής κυβέρνησης, 1,8 δισ. οι οφειλές φόρων) δεν θα είχε πρωτογενές πλεόνασμα αλλά έλλειμμα. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα, με αφορμή ερώτηση του βουλευτή Δ. Καμμένου προς τον υπουργό Οικονομικών, το Δημόσιο πρέπει να πληρώσει:

- 474,03 εκατ. για επιστροφές ΦΠΑ.
- 228,51 εκατ. σε νοικοκυριά που αφορούν επιστροφή φόρου εισοδήματος. Όπως προαναφέρθηκε, σε πολλές περιπτώσεις δεν γίνονται συμψηφισμοί επιστροφών και οφειλών. Μάλιστα, οι φορολογούμενοι θα πρέπει να μεταβούν στις εφορίες τους να ζητήσουν να γίνει συμψηφισμός ή διαφορετικά να απαιτήσουν την επιστροφή φόρου. Ήδη στις εφορίες σχηματίζονται ουρές από τους φορολογούμενους που ζητούν τον συμψηφισμό των οφειλών τους. Συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων δεν μπορεί να γίνει συμψηφισμός εάν ο ΕΝΦΙΑ αφορά τη σύζυγο και η επιστροφή φόρου τον σύζυγο ή εάν υπάρχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές. Σε αυτές τις περιπτώσεις πρέπει ο ίδιος ο φορολογούμενος να ζητήσει τον συμψηφισμό. Προβλήματα, που προσπαθεί να επιλύσει η ΑΑΔΕ τα τελευταία χρόνια.
- 875,65 εκατ. στις επιχειρήσεις που αφορούν επιστροφή φόρου εισοδήματος και
- λοιπούς φόρους 249 εκατ. Χιλιάδες επιχειρήσεις περιμένουν ακόμα και πάνω από 4 χρόνια να λάβουν την επιστροφή ΦΠΑ. Από

Τι οφείλει το ελληνικό Δημόσιο

την επεξεργασία των στοιχείων προκύπτουν τα εξής:

- 4.407 επιχειρήσεις περιμένουν περισσότερο από 90 ημέρες για να τους πιστωθεί ο ΦΠΑ.
 - Οι μεγαλύτερες καθυστερήσεις καταγράφονται στο Κέντρο Ελέγχου Μεγάλων Επιχειρήσεων, όπου ο μέσος χρόνος αναμονής για την επιστροφή του ΦΠΑ φθάνει τις 1.663 ημέρες.
- Πάντως, το τελευταίο διάστημα καταβάλλονται προσπάθειες ταχύτερης επιστροφής του ΦΠΑ με στόχο να μπει ένα οριστικό τέλος κυρίως στις παλιές αιτήσεις που εκκρεμούν εδώ και χρόνια. Με διάταξη που συμπεριλήφθηκε σε σχέδιο νόμου του υπ. Οικονομικών προβλέπεται η άμεση επιστροφή του φόρου εισοδήματος και του ΦΠΑ στις επιχειρήσεις και τα φυσικά πρόσωπα χωρίς έλεγχο για ποσά που δεν ξεπερνούν τις 10.000 ευρώ.

Χρέη έως 10.000 € έχει το 93% των οφειλετών

Το 93,3% των οφειλετών του Δημοσίου χρωστάει ποσά που δεν υπερβαίνουν τις 10.000 ευρώ ο καθένας, ενώ αντίθετα το 1% των οφειλετών χρωστάει συνολικά 91,2 δισ. ευρώ. Τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από την επεξεργασία που πραγματοποίησε η ΑΑΔΕ και δημοσιοποιήθηκαν στη Βουλή μετά από σχετική ερώτηση που έγινε στον υπουργό Οικονομικών. Συνολικά, οι 3,8 εκατομμύρια οφειλές του ελληνικού Δημοσίου χρωστούν 101,5 δισ. ευρώ, τα περισσότερα εκ των οποίων δημιουργήθηκαν τα χρόνια των μνημονίων. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία: 3,6 εκατομμύρια Έλληνες χρωστούν μέχρι 10.000 ευρώ και συνολικά 3,7 δισ. ευρώ. 240.000 Έλληνες οφείλουν από

Και τι οφείλουν οι φορολογούμενοι

ΕΥΡΩ	ΟΦΕΙΛΕΤΕΣ	ΠΟΣΟ
έως 10.000	3.593.007	3.707.786.293
10.000-100.000	240.694	6.617.511.890
100.000 και άνω	41.232	91.263.462.586
Σύνολο	3.874.933	101.588.760.770

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Χωρίς όριο οι αναλήψεις μετρητών από 1ης Οκτωβρίου

Μένουν οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων στο εξωτερικό

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Ελεύθερες θα είναι από την 1η Οκτωβρίου οι αναλήψεις μετρητών εντός Ελλάδος, καθώς καταργείται το όριο των 5.000 ευρώ που ίσχυε από την 1η Ιουνίου. Με την απελευθέρωση του ορίου αίρονται ουσιαστικά οι περιορισμοί στην ανάληψη μετρητών και στην κίνηση κεφαλαίων στο εσωτερικό της χώρας. Απομένουν οι περιορισμοί που έχουν να κάνουν με την κίνηση κεφαλαίων στο εξωτερικό, δηλαδή τη δυνατότητα κάποιος να μπορεί να μεταφέρει τα χρήματά του εκτός Ελλάδος.

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του υπουργείου Οικονομικών, η πλήρης άρση των περιορισμών θα γίνει στις αρχές του επόμενου χρόνου. Με την απόφαση γίνεται ένα ακόμη βήμα για την άρση των περιορισμών που αφορούν τη μεταφορά κεφαλαίων στο εξωτερικό, ενώ διευκολύνονται και οι επιχειρήσεις σε ό,τι αφορά τις συναλλαγές τους με το εξωτερικό. Συγκεκριμένα, από 1ης Οκτωβρίου:

- Επιτρέπονται χωρίς περιορισμό οι κάθε μορφής αναλήψεις μετρητών από τις τράπεζες στην Ελλάδα.
- Επιτρέπονται οι κάθε μορφής αναλήψεις μετρητών από τραπεζικά ιδρύματα ή παρόχους υπηρεσιών πληρωμών στο εξωτερικό έως του ποσού των 5.000 ευρώ. Επίσης, με τη δημοσίευση της απόφασης:
 - Αυξάνεται το ποσό μεταφοράς ευρώ ή ξένου νομίσματος στο εξωτερικό από 3.000 ευρώ σε 10.000 ευρώ. Συγκεκριμένα, επιτρέπεται η μεταφορά καρτονομισμάτων σε ευρώ ή/και σε ξένο νόμισμα ανά φυσικό πρόσωπο και ανά ταξίδι στο εξωτερικό. Το όριο αυτό δεν υπόκειται σε άλλους περιορισμούς, αφού κάποιος μπορεί να ταξιδεύει κάθε εβδομάδα στο εξωτερικό, μεταφέροντας σε κάθε ταξίδι 3.000

Η ελεύθερη ανάληψη μετρητών στο εσωτερικό θεωρείται ότι δεν θα προκαλέσει αναταράξεις, στον βαθμό που η πλειονότητα των καταθετών δεν προσεγγίζει καν το όριο αναλήψεων των 5.000 ευρώ.

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό του υπ. Οικονομικών, η πλήρης άρση των περιορισμών θα γίνει στις αρχές του επόμενου έτους.

ευρώ. Να σημειωθεί ότι το όριο των χρημάτων που κάποιος μπορεί να μεταφέρει στο εξωτερικό μέσω τράπεζας ή μέσω ιδρύματος πληρωμών έχει οριστεί από την 1η Ιουλίου του 2018 στα 4.000 ευρώ.

Διευκολύνονται και θα διευκολυνθούν απευθείας από το δίκτυο των υποκαταστημάτων οι συναλλαγές νομικών προσώπων ή επιτηδευματιών προς το εξωτερικό στο

που προέρχονται από το εξωτερικό μπορούν να εξαχθούν ξανά στο σύνολό τους στο εξωτερικό.

Η ελεύθερη ανάληψη μετρητών στο εσωτερικό θεωρείται ότι δεν θα προκαλέσει αναταράξεις στον βαθμό που η πλειονότητα των καταθετών δεν προσεγγίζει καν το όριο αναλήψεων των 5.000 ευρώ. Σύμφωνα με στοιχεία των τραπεζών, ο μέσος όρος ανάληψης μετρητών από τη συντριπτική πλειονότητα των καταθετών είναι κάτω από 1.000 ευρώ τον μήνα και συγκεκριμένα κοντά στα 800 ευρώ. Έτσι η πλήρης απελευθέρωση του ορίου είναι περισσότερο ένα μέτρο εντυπωσιασμού, στον βαθμό που σύμφωνα με στοιχεία από τις τράπεζες αυτοί που έχουν διαθέσιμο υπόλοιπο στον λογαριασμό τους πάνω από 2.000 ευρώ τον μήνα είναι πλέον μικρός αριθμός εργαζομένων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤΓΕ, η αύξηση των καταθέσεων συνεχίστηκε και τον Αύγουστο και τα υπόλοιπα που έχουν οι επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά αυξήθηκαν κατά 1,3 δισ. ευρώ στα 131,6 δισ. ευρώ. Από αυτά τα 107,2 δισ. ευρώ είναι οι καταθέσεις που διατηρούν τα νοικοκυριά στις τράπεζες, το ύψος των οποίων αυξήθηκε κατά 795,4 εκατ. ευρώ, ενώ στα 24,3 δισ. ευρώ ανήλθαν στο τέλος Αυγούστου τα ρευστά διαθέσιμα των επιχειρήσεων, καταγράφοντας αύξηση κατά 538,8 εκατ. ευρώ. Η άνοδος των καταθέσεων συνδέεται άμεσα και με το τουριστικό ρεύμα που κορυφώθηκε τον Αύγουστο, συμβάλλοντας στην ενίσχυση των εισοδημάτων και του τζίρου των επιχειρήσεων. Σε κάθε περίπτωση η περαιτέρω ενίσχυση των καταθέσεων συνδέεται άμεσα με την άρση των capital controls, αφού είναι γνωστό ότι σημαντικό μέρος των εσόδων από τον τουρισμό παραμένει σε λογαριασμούς του εξωτερικού.

Αύξηση πληρότητας και τιμών στα ξενοδοχεία της Αθήνας το οκτάμηνο

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Καταλύματα τύπου Airbnb προτιμούν για τη διαμονή τους στην Αθήνα οι ξένοι τουρίστες, ενώ ο αριθμός των κλινών στα ανοικτά κλειστά σπιτικά έχει υπερβεί το νούμερο των κλινών στα ξενοδοχεία, σύμφωνα με στοιχεία που παρουσίασε ο πρόεδρος του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΞΕΕ), Αλέξανδρος Βασιλικός, στο πλαίσιο της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης της Ένωσης Ξενοδόχων Αθήνας - Αττικής και Αργολορικού (ΕΞΑ-ΑΑ), που πραγματοποιήθηκε χθες.

Σύμφωνα με τα στοιχεία κίνησης και απόδοσης των ξενοδοχείων έως και τον Αύγουστο 2018, της έρευνας «Περί ικανοποίησης επισκεπτών και απόδοσης Ξενοδοχείων Αττικής 2018», της GBR Consulting για λογαριασμό της ΕΞΑ-ΑΑ, προκύπτει αύξηση της πληρότητας στο δημόσιο κατά 2,2%, και της μέσης τιμής δωματίου κατά 8,5%.

Η Αθήνα κερδίζει στην προτίμηση ως προορισμός διακοπών και το δυνατό της σημείο παραμένει το «μεγάλο αρχαιολογικό - πολιτιστικό ενδιαφέρον».

Αν και το καλοκαίρι υπήρξε σημαντική αύξηση των αεροπορικών αφίξεων στην Αθήνα, η πληρότητα ήταν από μειωμένη έως οριακά αυξημένη κατά περίπτωση. «Είναι σαφές λοιπόν πως είτε τα καταλύματα «οικονομίας διαμοιρασμού», τόνισε ο κ. Βασιλικός, «είτε η «παραξενοδοχία» απορροφούν μεγάλο ποσοστό επισκεπτών. Τα στοιχεία για τα καταλύματα αυτά, δυστυχώς, δεν έχουν καταγραφεί επισήμως, ενώ ισχύουν όλα όσα γνωρίζουμε περί αθέμιτου ανταγωνισμού, περί διαφυγόντων κερδών από φόρους κ.ά. από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα».

Όπως επισημαίνεται στην έρευνα:

- Η μεγάλη εισροή τουριστών

φέτος δεν είχε αρνητικό αντίκτυπο στην εμπειρία τους στην πόλη.

• Η συνολική βαθμολογία ικανοποίησης βελτιώθηκε από 7,7 σε 7,9. Συγκρίνοντας τις βαθμολογίες ικανοποίησης με τη Βαρκελώνη, φαίνεται ότι υπάρχει περιθώριο βελτίωσης, ειδικά στον τομέα των μεταφορών, της ασφάλειας, στα σήματα, στην πληροφόρηση, στην ηχορρόπηση και στη δημόσια καθαριότητα, όπου η Βαρκελώνη βαθμολογείται πολύ καλύτερα από την Αθήνα.

Το «μεγάλο αρχαιολογικό - πολιτιστικό ενδιαφέρον» παραμένει το δυνατό σημείο της πρωτεύουσας.

• Ειδικά για τη δημόσια καθαριότητα, η διαφορά είναι μεγάλη: Η Βαρκελώνη βαθμολογήθηκε με 8,0 το 2017, ενώ η Αθήνα σημείωσε 6,1 και 6,2 το 2017 και το 2018, αντίστοιχα.

• Σε σύγκριση με τους υπόλοιπους κύριους ανταγωνιστές της Μεσογείου, η Αθήνα, βάσει στοιχείων 7μηνου, κατέγραψε τα υψηλότερα επίπεδα πληρότητας όλων, ενώ οι τιμές δωματίων μέχρι στιγμής ήταν υψηλότερες από τη Μαδρίτη και την Κωνσταντινούπολη.

• Ωστόσο, η Βαρκελώνη και η Ρώμη έχουν πολύ καλύτερες τιμές δωματίων από την Αθήνα.

Ανά ομάδα ταξιδιωτών, στον τομέα των επαγγελματιών ταξιδιωτών, όσοι ταξιδεύουν μόνοι κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο, αλλά σημειώνεται ότι το 15% ταξιδεύει ως ζευγάρι, το 5% οικογενειακά, το 2% μόνο με παιδιά και το 6% με φίλους. Τέλος, όσον αφορά τους ταξιδιώτες αναψυχής, το 7% ταξιδεύει μόνο του και 2% μόνο με παιδιά.

Άμεση μείωση ασφαλιστικών εισφορών κατά 1% ζητεί ο ΣΕΒ

Ο Σύνδεσμος καλεί την κυβέρνηση να εφαρμόσει το μέτρο από τον Οκτώβριο

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Την ανάγκη για άμεση μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, ει δυνατόν από την 1η Οκτωβρίου του τρέχοντος έτους, κατά 1% έθεσε ο πρόεδρος του ΣΕΒ Θεόδωρος Φέσσας στην υπουργό Εργασίας Εφη Αχτσιόγλου, η οποία είχε προσκληθεί ως κεντρική ομιλήτρια στη συνεδρίαση του γενικού συμβουλίου του συνδέσμου.

Παράλληλα μάλιστα, επισήμανε το σοβαρό ενδεχόμενο η προωθούμενη αύξηση των μισθών να λειτουργήσει εις βάρος της νόμιμης απασχόλησης. Από την πλευρά της η υπουργός Εργασίας υποστήριξε τις κυβερνητικές επιλογές για αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των εργαζομένων, μέσω της αύξησης του κατώτατου μισθού και της επέκτασης των κλαδικών συμβάσεων, με στόχο τη μείωση των ανισοτήτων και τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής.

Αναλυτικά, παρουσία της κ. Αχτσιόγλου αλλά και του υφυπουργού Εργασίας Νάσου Ηλιόπουλου, ο κ. Φέσσας, κατά τη συνεδρίαση του γενικού συμβουλίου του ΣΕΒ που πραγματοποιήθηκε την περασμένη Τρίτη, αναφέρθηκε στην επίτευξη των διαδικασιών για

τη διαμόρφωση του κατώτατου μισθού, που ψηφίστηκε έπειτα από κυβερνητική τροπολογία, επισημαίνοντας ότι η διαδικασία δεν πρέπει να καταστεί προσχηματική και να ακυρώσει τη συστηματική διαβούλευση και τεκμηρίωση που απαιτείται για ένα τόσο σοβαρό ζήτημα που επηρεάζει άμεσα τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και νέων επενδύσεων.

Σύμφωνα με τον πρόεδρο του Συνδέσμου, το ύψος των μισθών, και μεταξύ αυτών και το ύψος των κατώτατων μισθών, που μπορεί να έχει μια οικονομία συνδέεται με την παραγωγή και την παραγωγικότητά της. Με την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη της. «Ο κίνδυνος μιας τεχνικά μη επαρκώς τεκμηριωμένης αύξησης των μισθών να λειτουργήσει εις βάρος της νόμιμης απασχόλησης είναι υπαρκτός», δήλωσε χαρακτηριστικά. Για να συμπληρώσει πως αν υπάρχει λόγος επίτευξης κατά ένα 5μνο των προθεσμιών αναφορικά με την εκκίνηση της διαδικασίας διαμόρφωσης του κατώτατου μισθού, υπάρχει ακόμη σοβαρότερος λόγος ανάλογης επίτευξης της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών, άμεσα από 1η Οκτωβρίου 2018 με μια ακόμη τροπολογία.

Εισφορές μισθωτών

Κύρια ασφάλιση		
Εισφορά ασφαλισμένου	Εισφορά εργοδότη	Σύνολο
6,67%	13,33%	20%
από 1/1/2017	από 1/1/2017	από 1/1/2017

Ασθένεια			
	Ασφαλισμένος	Εργοδότης	Σύνολο
Παροχές ασθένειας σε είδος	2,15%	4,30%	6,45%
Παροχές ασθένειας σε χρήμα	0,40%	0,25%	0,65%
ΣΥΝΟΛΟ	2,55%	4,55%	7,10%

Επικούρηση		
Εισφορά ασφαλισμένου	Εισφορά εργοδότη	Σύνολο
3,5% από 1/1/2017	3,5% από 1/1/2017	7% από 1/1/2017
3,25% από 1/6/2019 έως 31/5/2022	3,25% από 1/6/2019 έως 31/5/2022	6,5% από 1/6/2019 έως 31/5/2022

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ενοτάσεις για την προωθούμενη αύξηση του κατώτατου μισθού.

Να σημειωθεί πως με τον νόμο Κατρούγκαλου έχουν αυξηθεί οι ασφαλιστικές εισφορές υπέρ της επικουρικής ασφάλισης κατά 0,50% για τους εργοδότες και 0,50% για τους εργαζομένους. Από 1η Ιουνίου 2019 έως 31 Μαΐου του 2022, η αύξηση μειώνεται σε 0,25% για κάθε πλευρά, με τις εισφορές να διαμορφώνονται στη συνέχεια σε 3% για τους εργαζομένους και

3% για τους εργοδότες. Σύμφωνα με τον ΣΕΒ, η μείωση των εισφορών κατά 1% άμεσα, ώστε να φθάσουμε από τον Οκτώβριο στο 3% για κάθε πλευρά, θα αποτελέσει ένα μικρό μεν, έμπρακτο δε, δείγμα γραφής στήριξης του διαθέσιμου εισοδήματος των εργαζομένων, της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας της εγχώριας παραγωγής.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, τέθηκαν επίσης πρακτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στην προσπάθειά τους να εφαρμόσουν πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις που αφορούν τις υπεργολαβίες, τις δηλώσεις και τα πρόστιμα για την υπερωρία και τις υπερωρίες.

Αύξηση μισθών στον κλάδο επισιτισμού προβλέπει απόφαση του ΟΜΕΔ

Διαδικαστική απόφαση που προβλέπει αυξήσεις στους μισθούς των εργαζομένων στον κλάδο του επισιτισμού εξέδωσε ο Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας. Πρόκειται για απόφαση από την Τριμελή Επιτροπή του ΟΜΕΔ, που δέχεται το αίτημα των εργαζομένων για αυξήσεις 1% επί των μισθών του 2016 και διαμορφώνει τις αποδοχές μεταξύ 662 ευρώ (για βοηθούς μπάρμαν) έως και 950 ευρώ τον μήνα (για αρχιμάγειρες).

Η ίδια απόφαση δεν δέχεται το αίτημα των εργοδοτικών οργανώσεων για αλλαγή στον τρόπο υπολογισμού της αμοιβής των σερβιτόρων, με την καθιέρωση εργοσήμερου αλλά και για δυνατότητα διμηνυς ευελιξίας στα ρεπό.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται, ο δείκτης τιμών καταναλωτή παρουσίασε αθροιστική αύξηση 1% από 1/1/2017 έως 28/2/2018. Με βάση αυτή τη μεταβλητή, ο ΟΜΕΔ αποδέχεται το αίτημα των εργαζομένων για αυξήσεις 1% και ορίζει την ισχύ της σύμβασης από 21/2/2018 έως και 20/2/2019. Οι εκπρόσωποι των εργοδοτικών οργανώσεων έχουν περιθώριο 10 ημερών προκειμένου να ασκήσουν έφεση με ανασταλτικό χαρακτήρα, προσφεύγοντας στην πενταμελή επιτροπή του Οργανισμού.

Μια πιθανή τέτοια εξέλιξη αναμένεται να καθυστερήσει την εφαρμογή της όποιας νέας απόφασης από τον Οργανισμό, για περίπου ένα μήνα. Για να καταστεί η όποια απόφαση υποχρεωτική και για τους περίπου 270.000 εργαζομένους του κλάδου, πρέπει πρώτα να φθάσει στο Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας, είτε η πρώτη απόφαση της τριμελούς επιτροπής

(εφόσον οι εργοδότες δεν κάνουν έφεση) είτε μια πιθανή τελική απόφαση της πενταμελούς επιτροπής. Και πάλι, βέβαια, δεν θεωρείται βέβαιο ότι θα είναι δυνατή η επέκτασή της στο σύνολο των εργαζομένων σε εστιατόρια, ταβέρνες, μπαρ, νυχτερινά κέντρα διασκέδασης, επιχειρήσεις κatering και κάθε είδους επισιτιστική επιχείρηση που δραστηριοποιείται στη χώρα. Πρέπει οι οργανώσεις ΠΟΕΣΕ, ΓΣΕΒΕΕ, ΟΕΖΕ και η Ομοσπονδία Καφεπωλών Ελλάδας να καταθέσουν τα μπρώρα των μελών

Οι εργοδοτικές οργανώσεις έχουν περιθώριο 10 ημερών για να ασκήσουν έφεση.

τους και να αποδειχθεί ότι καλύπτουν το 51% των εργαζομένων στον κλάδο. Βάσει της αρχικής απόφασης, πάντως, τα κατώτερα όρια μηνιαίων μισθών ορίζονται σε 950,17 ευρώ για αρχιμάγειρες, 745,11 για μάγειρες Α, 690,77 για μάγειρες Β, 687,06 για εργαζομένους στον μπουφέ, 674,19 για λαντζερδες και ψήστες, 750,39 για μπάρμαν κ.λπ.

Ταυτόχρονα, οι βασικοί μισθοί των πλήρως απασχολούμενων διανομέων (ντελίβερι) ορίζονται σε 664,28 ευρώ.

Να σημειωθεί επίσης ότι οι σερβιτόροι θα συνεχίζουν να αμείβονται με τον τρόπο που ήδη προβλέπεται και θα ασφαλιζονται με το τεκμαρτό ημερομίσθιο των 40,45 ευρώ και όχι με εργόσημο, το οποίο οδηγεί σε ασφαλιστρο 20 ευρώ για αμοιβή 100 ευρώ.

TV ONE
2018-2019

FARS ATTACK 2

Ο δεύτερος κύκλος του πετυχημένου φάρσο-προγράμματος, ξανά στην τηλεόραση του **TVONE**.

Ο Χάρης Αριστείδου και τα ομορφόπαιδα, αναλαμβάνουν νέες αποστολές κατόπιν... παραγγελίας.

ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΤΙΣ 21:05

TV ONE
2018-2019

ΠΑΡΕΑ μου

Η Χαριτίνη Ηλιάδου μας κρατάει συντροφιά μαζί με την υπόλοιπη παρέα στο δικό μας τηλεοπτικό σπίτι, το **TVONE**.

Μαζί παίζουμε, γελάμε, προβληματιζόμαστε και μιλάμε με ανθρώπους που αγαπάμε και ξεχωρίζουμε.

ΚΑΘΕ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΣΤΙΣ 15:00

Αν η Βρετανία αποχωρήσει από την Ε.Ε. χωρίς εναλλακτική συμφωνία, θα τεθούν σε εφαρμογή δασμοί 10% στις εμπορικές συναλλαγές Βρετανίας και Ε.Ε. Θα επιβληθούν, κατά μέσον όρο, με 3.000 ευρώ οι τιμές των αυτοκινήτων που εισάγονται από τη Βρετανία.

Το Brexit θα βλάψει τις βρετανικές αυτοκινητοβιομηχανίες

Ολέθριες θα είναι οι επιπτώσεις για τον βρετανικό και τον ευρωπαϊκό κλάδο αυτοκινητοβιομηχανιών σε περίπτωση «άτακτου» Brexit. Βρυξέλλες και Λονδίνο θα πρέπει να αποκλείσουν αυτό το ενδεχόμενο, διότι θα οδηγήσει στην επιβολή δασμών 5,7 δισ. ευρώ, προειδοποίησε η ένωση που εκπροσωπεί τους Βρετανούς κατασκευαστές αυτοκινήτων. Πρόβλημα θα προκύψει από τις καθυστερήσεις στην παράδοση εξαρτημάτων για τη συναρμολόγηση των οχημάτων. Η Βρετανία θα χάσει το δικαίωμα

φωνία, τότε θα ισχύσουν αυτομάτως οι κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Σε αυτήν την περίπτωση θα τεθούν σε εφαρμογή δασμοί 10% στις εμπορικές συναλλαγές Βρετανίας και Ε.Ε. Θα επιβληθούν, κατά μέσον όρο, με 3.000 ευρώ οι τιμές των αυτοκινήτων που εισάγονται από τη Βρετανία. Αντίστοιχα, τα αυτοκίνητα που κατασκευάζονται στην Ε.Ε. και πωλούνται στη Βρετανία θα είναι ακριβότερα κατά 1.700 ευρώ, δήλωσε ο επικεφαλής της SMMT. Τα αυτοκίνητα που παράγονται στη Βρετανία έχουν μεγαλύτερο κόστος και εξ αυτού του γεγονότος προκύπτει η διαφορά στην αύξηση των τιμών.

Η SMMT επισήμανε πως οι καθυστερήσεις στην παράδοση προϊόντων σημαίνει ότι οι αυτοκινητοβιομηχανίες και οι αντιπρόσωποι τους θα πρέπει να επωμισθούν το κόστος μίσθωσης μεγαλύτερων αποθηκευτικών χώρων. Προς το παρόν, πολιτικοί παράγοντες προσδοκούν σε μια συμφωνία για τη μετά Brexit εποχή έως τα τέλη του 2018 για να αρχίσει μια 21μηνη μεταβατική περίοδος για την ομαλή προσαρμογή των επιχειρήσεων.

Οι ξένες αυτοκινητοβιομηχανίες έχουν αναπτύξει πλούσια δραστηριότητα στη Βρετανία από τη δεκαετία του 1980, συμβάλλοντας στην ευρωστία βαριάς βιομηχανίας της χώρας. Ο κλάδος απασχολεί σήμερα περισσότερα από 850.000 άτομα και ο ετήσιος τζίρος ξεπερνάει τα 83 δισ. στερλίνες ή τα 110 δισ. δολάρια. Ομως η αβεβαιότητα που επικρατεί λόγω Brexit έχει επηρεάσει τη βρετανική οικονομία και, κατ'επέκταση, την εγχώρια ζήτηση. Αυτό έχει γίνει αισθητό και στον κλάδο της αυτοκινητοβιομηχανίας, ο οποίος αντιπροσωπεύει το ένα πέμπτο της βαριάς βιομηχανίας στη Βρετανία. Κατά τη διάρκεια του α' εξαμήνου του 2018, η παραγωγή συρρικνώθηκε κατά 3,3%, στις 834.402 οχήματα, λόγω της μεγάλης πτώσης της εγχώριας ζήτησης, η οποία υπερκάλυψε την άνοδο των εξαγωγών.

Πρόβλημα θα προκύψει από τις καθυστερήσεις στην παράδοση εξαρτημάτων για τη συναρμολόγηση των οχημάτων.

ελεύθερης διέλευσης προϊόντων, επειδή δεν θα είναι μέλος της τελωνειακής ένωσης. Επιπροσθέτως, θα αυξηθεί το κόστος της παραγωγής από την επαναφορά των δασμών στις εισαγωγές πρώτων υλών και εξαρτημάτων από χώρες-μέλη της Ε.Ε. στη Βρετανία και αντίστροφα.

Δεν είναι η πρώτη φορά που η Ένωση Αυτοκινητοβιομηχανιών και Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων της Βρετανίας (SMMT) προειδοποιεί για τις συνέπειες ενός «σκληρού» Brexit στον κλάδο. Τον Ιούλιο, ο επικεφαλής της SMMT, Μάικ Χέιβς, είχε δηλώσει ότι η «άτακτη» έξοδος της Βρετανίας από την Ε.Ε. «δεν αποτελεί επιλογή». Χθες πραγματοποιήθηκε συνάντηση στις Βρυξέλλες μεταξύ της SMMT και των εκπροσώπων του κλάδου από άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε. «Υπάρχει αλληλεξάρτηση στο εμπόριο μεταξύ Ε.Ε. και Βρετανίας», δήλωσε χθες ο κ. Χέιβς. Τόνισε ότι περίπου 1.100 φορτηγά μεταφέρουν εξαρτήματα αυτοκινήτων σε εργοστάσια της Βρετανίας, ημερησίως.

Αν η Βρετανία αποχωρήσει από την Ε.Ε. χωρίς εναλλακτική συμ-

Σουηδός επικεφαλής στην Daimler και Καναδός στην Air France

Σπάει το ταμπού της εντοπιότητας για τους επικεφαλής μεγάλων ομίλων

Η Daimler θα αποκτήσει νέο διευθύνοντα σύμβουλο, τον πρώτο μη Γερμανό στην ιστορία της. Ονομάζεται Ολα Καλένιους και είναι Σουηδός. Σε λίγες ημέρες θα αναλάβει το πηδάλιο της γαλλικής Air France ο Καναδός Μπεν Σμιθ, ο πρώτος μη Γάλλος επικεφαλής του εμβληματικού αερομεταφορέα. Στην επίσης γαλλική αυτοκινητοβιομηχανία PSA (Peugeot-Citroën) τα ηνία κρατάει ο Πορτογάλος Κάρλος Ταβάρες.

Αυτά τα παραδείγματα δείχνουν ότι, έστω και πολύ αργά, στη Γηραιά Ήπειρο αλλάζουν τα πράγματα. Σπάει το ταμπού που θέλει τους διευθύνοντες συμβούλους των μεγάλων εθνικών επιχειρήσεων στην Ε.Ε. να είναι ντόπιοι και όχι ξένοι, θέτοντας ενδεχομένως σε δεύτερη μοίρα τα προσόντα και τις ικανότητές τους. Στη γερμανική τράπεζα Deutsche Bank, πάντως, ο Ελβετός Γιόζεφ Ακερμαν είχε μακρά και ιδιαίτερα επιτυχημένη πορεία από το 2002 έως το 2012, μεταμορφώνοντάς την από μια τοπικής εμβέλειας τράπεζα σε διεθνή επενδυτικό όμιλο. Ας μην ξεχνάμε ότι οι αλλαγές όσον αφορά τη νοοτροπία είναι ενίοτε επώδυνες – η επιλογή ενός Καναδού για να διοικήσει την Air France δημιουργήσει μεγάλη δυσάρεσκεια και ένταση στα συνδικάτα των πιλότων και των αεροσυνοδών, τα οποία είχαν κηρύξει τους τελευταίους μήνες διαδοχικές απεργίες για μισθολογικά θέματα. Ο Μπεν Σμιθ θα αντικαταστήσει τον Ζαν-Μαρκ Ζανενιάκ, που παραιτήθηκε επειδή δεν κατάφερε να επιτύχει τη σύναψη συμφωνίας με τους εργαζομένους της Air France.

Ας δούμε τι συμβαίνει στη γερμανική Daimler. Η αυτοκινητοβιομηχανία απομάκρυνε δύο χρόνια πριν από τη λήξη της σύμβασης του Ντίτερ Ζέτσε, ο οποίος ήταν στη θέση του διευθύνοντος συμβούλου από το 2006. Ο όμιλος προχώρησε σε αυτήν την κίνηση αφενός επειδή ο Ζέτσε δεν μπορούσε να συμβαδίσει με τις αυξημένες απαιτήσεις στην εποχή της

Η Daimler θα αποκτήσει νέο διευθύνοντα σύμβουλο, τον πρώτο μη Γερμανό στην ιστορία της. Ονομάζεται Ολα Καλένιους και είναι Σουηδός (αριστερά). Σε λίγες ημέρες θα αναλάβει το πηδάλιο της γαλλικής Air France ο Καναδός Μπεν Σμιθ (δεξιά).

Ο ιταλικής καταγωγής Αντρέα Ορσέλ, ο οποίος ήταν διευθυντής επενδυτικής τραπεζικής στη UBS, «τρέχει» τη Santander.

ηλεκτροκίνησης και αφετέρου έχει βρεθεί στο στόχαστρο των Αρχών, λόγω του ρόλου του στο σκάνδαλο Ντιζελγκέιτ. Θα τον αντικαταστήσει από 1ης Ιανουαρίου 2019 ο Ολα Καλένιους, επί σειράν ετών διευθυντής του τμήματος πωλήσεων της Daimler.

Επίσης, σε χέρια μη Ισπανού βρίσκεται το πηδάλιο του ισπανικού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος

Santander. Πρόκειται για τον Αντρέα Ορσέλ, ο οποίος είναι ιταλικής καταγωγής και μέχρι πρότινος ήταν διευθυντής επενδυτικής τραπεζικής στην UBS. Στις Ηνωμένες Πολιτείες η κατάσταση είναι διαφορετική. Τα ποσοστά του πληθυσμού που είναι μετανάστες πρώτης, δεύτερης και τρίτης γενιάς είναι πολύ υψηλά. Οπότε οι μη Αμερικανοί στο πηδάλιο μιας εταιρείας δεν θεωρείται ότι είναι κάτι σπάνιο. Το 41% των 500 μεγαλύτερων ομίλων της ΗΠΑ (σύμφωνα με τον δείκτη Fortune 500) δημιουργήθηκε από μετανάστες. Ειδικά στον κλάδο της υψηλής τεχνολογίας, τα δεκαετία 1995-2005, από τις 100 επιχειρήσεις τις 52 τις ίδρυσαν μετανάστες ή δεύτερης γενιάς μετανάστες.

Μερικά χαρακτηριστικά παρα-

δείγματα είναι η Ελληνοαμερικανίδα Αριάννα Χάφινγκτον, η οποία ίδρυσε τη διαδικτυακή εφημερίδα Huffington Post, ο Στιβ Τσεν, ο Ταϊβανέζος συνιδρυτής του YouTube, ο Νοτιοαφρικανός Ελον Μασκ, που δημιούργησε την εταιρεία ηλεκτροκίνητων οχημάτων Tesla, ο Ουκρανός συνιδρυτής του WhatsApp Τζαν Κουμ, καθώς και ο Βραζιλιάνος συνιδρυτής του Instagram Μάικ Κρίγκερ. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τα στοιχεία του Εθνικού Ιδρύματος Αμερικανικής Πολιτικής, υψηλά είναι τα ποσοστά των μεταναστών στα διατηρητικά κλιμάκια αλλά και στα τμήματα παραγωγής των προϊόντων. Όσον αφορά τις εταιρείες της Σίλικον Βάλεϊ, στις προαναφερθείσες θέσεις οι μη Αμερικανοί αποτελούν το 70%.

Μεγάλη αύξηση στα ενοίκια γραφείων στην Ιρλανδία

Η αγορά επαγγελματικής στέγης και ο κατασκευαστικός κλάδος στην Ιρλανδία ανακάμπτουν έπειτα από δέκα χρόνια. Αυτό φαίνεται από τη μεγάλη άνοδο του κόστους ενοικίασης γραφείων στο Δουβλίνο.

Σε ένα από τα οικοδομικά τετράγωνα που βρίσκονται δίπλα στο κτίριο του ιρλανδικού Κοινοβουλίου, η Barclays μισθώνει θέσεις πάρκινγκ έναντι 4.000 ευρώ τον μήνα και πληρώνει 2,36 εκατ. ευρώ ετησίως για την ενοίκιαση γραφείων.

Η απόφαση των Βρετανών να αποχωρήσουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση αναγκάζει τράπεζες και επενδυτικές εταιρείες να στραφούν σε άλλες χώρες-μέλη της Ε.Ε., για να διατηρήσουν ελεύθερη πρόσβαση στις ευρωπαϊκές αγορές κεφαλαίου. Μία από αυτές είναι η Ιρλανδία.

Μεγάλη ζήτηση για επαγγελματική στέγη δεν υπάρχει μόνον από τράπεζες, αλλά και από τεχνολογικές ή νομικές εταιρείες. Πέραν της ανόδου των ενοικίων έχει ενισχυθεί και η δραστηριότητα του κατασκευαστικού κλάδου στα επίπεδα της δεκαετίας του 1990 έως και τα τέλη της δεκαετίας του 2000. Τότε, η Ιρλανδία χαρακτηριζόταν «κελτική τίγρις», λόγω των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης. Από το 1995 έως το 2000, ο ρυθμός ανάπτυξης της ιρλανδικής οικονομίας κυμαινόταν στο 9,4%, κατά μέσον όρο. Μετά σταθεροποιήθηκε στο 5,9% έως το 2008, όταν η οικονομία βυθίστηκε σε ύφεση επειδή έσκασε η «φούσκα» στην αγορά ακινήτων και κατέρρευσε η ισχυρότερη τραπεζική όμιλος στη χώρα. Μετά την κρίση του 2008, τα ενοίκια είχαν υποχωρήσει

Μεγάλη ζήτηση για επαγγελματική στέγη δεν υπάρχει μόνον από τράπεζες, αλλά και από τεχνολογικές ή νομικές εταιρείες. Πέραν της ανόδου των ενοικίων, έχει ενισχυθεί και η δραστηριότητα του κατασκευαστικού κλάδου.

Η αμερικανική πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης Facebook συζητεί την απόκτηση ενός οικοδομικού συγκροτήματος, συνολικής έκτασης 234.000 τ.μ., στο νότιο μέρος του Δουβλίνου.

έως και 55%. Το Δουβλίνο δεν είχε άλλη επιλογή τότε από το να ζητήσει οικονομική βοήθεια από την Ε.Ε. και το ΔΝΤ. Το 2014 κατάφερε να βγει από τα στενά ενός σκληρού δανειοδοτικού προγράμματος.

Οικονομικοί αναλυτές φοβούνται νέα υπερθέρμανση της ιρλανδικής οικονομίας, διότι ο ρυθμός ανάπτυξης έχει εκ νέου αναρριχηθεί στο 9%. Σήμερα, βρίσκονται υπό κατασκευή πάρα πολλά και μεγάλης έκτασης γραφεία. Κι όμως φαίνεται ότι δεν

είναι αρκετά για να ικανοποιήσουν τη ζήτηση. Σύμφωνα με την εταιρεία ακινήτων Savillis, ξένες κυρίως εταιρείες αναζητούν έξι εκατ. τ.μ. για να στεγάσουν γραφεία και προσωπικό.

Η αμερικανική πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης Facebook συζητεί την απόκτηση ενός οικοδομικού συγκροτήματος, συνολικής έκτασης 234.000 τ.μ., στο νότιο μέρος του Δουβλίνου. Η μητρική της Google, Alphabet, προχώρησε στην εξαγορά κτιρίων 234.000 τ.μ. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη συμφωνία στον κλάδο ακινήτων το πρώτο εξάμηνο του 2018.

Η εταιρεία τεχνολογίας Salesforce συζητεί τη μίσθωση γραφείων στην περιοχή του λιμανιού για να στεγάσει έως και 5.000 υπαλλήλους.

«Η δραστηριότητα στον κατασκευαστικό κλάδο είναι συγκρίσιμη με την εποχή της ραγδαίας ανάπτυξης, αλλά παραμένει χαμηλή σε σχέση με τα μέγιστα που ισχύουν σήμερα στην αγορά ακινήτων», επισημαίνει ο Κολμ Λόντερ, αναλυτής της Goodbody Stockbrokers στο Δουβλίνο.

«Ουσιαστικά, η αγορά επεκτείνεται κατά 15%, αν λάβει κανείς υπ' όψιν τους χώρους επαγγελματικής στέγης που έχουν ανακαινιστεί», σχολιάζει ο ίδιος. Το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης για την ανέγερση νέων κτιρίων προέρχεται από επενδυτικά κεφάλαια, παρατηρούν παράγοντες της αγοράς σε αντίθεση με την περίοδο πριν από το 2008, όταν είχαν δοθεί πολλά στεγαστικά δάνεια από τις τράπεζες.

BLOOMBERG

Μαρία Μίτα Bsc

Εγγεγραμμένη
Λογοθεραπεύτρια

Αξιολόγηση - Διάγνωση
Αντιμέτωπιση διαταραχών λόγου,
φωνής, ομιλίας παιδιών & ενήλικων

Τηλ.: 99129129 | Email: mariamita7@gmail.com

57 δισ. δολ. θα δανείσει το ΔΝΤ σε Αργεντινή

Είναι το μεγαλύτερο δάνειο που έχει χορηγήσει στην ιστορία του το Ταμείο

Τρεις μήνες περίπου από τον Ιούνιο, οπότε συμφώνησε με το ΔΝΤ δάνειο 50 δισ. δολαρίων, η Αργεντινή εξασφάλισε αύξηση του ποσού που θα της χορηγηθεί κατά 7 δισ. δολάρια. Το δάνειο συνολικού ύψους 57 δισ. δολαρίων που θα της χορηγήσει το ΔΝΤ θα είναι το μεγαλύτερο στην ιστορία του, ενώ θα εκταμιευθεί πολύ πιο γρήγορα απ' ό,τι συνήθως συμβαίνει. Θα συνοδεύεται, όμως, και από σκληρή λιτότητα, καθώς προβλέπει ότι η χώρα θα μηδενίσει το δημοσιονομικό της έλλειμμα το 2019. Το ΔΝΤ θέτει, άλλωστε, όρο στο Μπουένος Αίρες να περιορίσει τις παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος σε περιπτώσεις ακραίων πιέσεων στο νόμισμα. Η διακύμανση του πέσο καθορίζεται από 34 έως 44 πέσος προς ένα δολάριο, και η κεντρική τράπεζα θα μπορεί να παρέμβει μόνον όταν υποχωρεί κάτω από τα 44 πέσος προς ένα δολάριο. Τότε και μόνον τότε θα μπορεί να δαπανά 150 εκατ. δολάρια την ημέρα για την αγορά πέσος.

Από το δάνειο που συμφωνήθηκε τον Ιούνιο έχουν ήδη χορηγηθεί στο Μπουένος Αίρες 15 δισ. δολάρια, και θα χορηγηθούν άλλα 35 δισ. δολάρια έως τα τέλη του 2019. Το Μπουένος Αίρες αναγκάστηκε,

όμως, να ζητήσει αύξηση του ποσού του δανείου έπειτα από μια βαθύτατη νομισματική κρίση. Από την αρχή του έτους, το πέσο έχει χάσει το 50% της αξίας του. Σήμερα κυμαίνεται περίπου στα 39 πέσος προς ένα δολάριο. Για να στηρίξει το νόμισμα η κεντρική τράπεζα έχει αυξήσει τα επιτόκια στο 60%, ενώ στο διάστημα από τον Απρίλιο έως τον Ιούνιο δαπάνησε περίπου 16 δισ. δολάρια από τα συναλλαγματικά διαθέσιμά της. Δεν κατόρθωσε, ωστόσο, να ανακόψει την πτώση του πέσο και τη συνεπακόλουθη εκτίναξη του πληθωρισμού, που έχει φθάσει στο 30%. Αιτία των ακραίων πιέσεων στο νόμισμα στάθηκε η δυσπιστία των επενδυτών για τη δυνατότητα της χώρας να αποπληρώσει το χρέος της.

Η Αργεντινή, μια χώρα που στις αρχές του 20ού αιώνα ήταν από τις πλουσιότερες στον κόσμο, επώχευσε το 2001 και εν συνεχεία εξωθήθηκε σε τεχνική στάση πληρωμών το καλοκαίρι του 2014. Ανακινώντας έτσι τη σύναψη της νέας συμφωνίας με το ΔΝΤ, ο πρόεδρος της χώρας Μαουρίσιο Μάκρι τόνισε ότι «μηδενίζονται οι πιθανότητες να προχωρήσει σε νέα στάση πληρωμών η Αργεντινή». Πράγ-

Η γενική διευθύντρια του ΔΝΤ Κριστίν Λαγκάρντ μαζί με τον υπουργό Οικονομικών της Αργεντινής Νικόλας Ντουχόβνε στη διάρκεια συνέντευξης Τύπου για την παρουσίαση του οικονομικού προγράμματος, στο οποίο κατέληξαν οι δύο πλευρές ύστερα από εντατικές διαβουλεύσεις.

Το ΔΝΤ θέτει όρο στο Μπουένος Αίρες να περιορίσει τις παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος σε περιπτώσεις ακραίων πιέσεων στο νόμισμα.

ματι, απομακρύνεται ο κίνδυνος της πτώχευσης, καθώς το Μπουένος Αίρες δεν θα χρειαστεί να δανειστεί από τις αγορές για το 2019. Θα καταφύγει στα κεφάλαια του ΔΝΤ για να καλύψει τις χρηματοδοτικές του ανάγκες για το επόμενο έτος, οι οποίες, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της κυβέρνησης, θα ανέλθουν στα 28 δισ. δολάρια. Όπως τόνισε στο Bloomberg η Ντάφνε Βλάτζεκ, στέλεχος της XR Investments στη Νέα Υόρκη, «οι επενδυτές θα μπορούν να κοιμούνται ήσυχοι», καθώς με τη νέα συμφωνία η Αργεντινή «δεν έχει πλέον καμία εξάρτηση

Οι πολίτες σε διάφορες πόλεις της Αργεντινής αρχίζουν να οργανώνουν πορείες διαμαρτυρίας για την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης.

από εξωτερική χρηματοδότηση».

Την υπόσχεση του κ. Μάκρι επιβεβαίωσε ο Αργεντινός οικονομολόγος Φεντερίκο Φουριάσε, μιλώντας στους Financial Times. «Απομακρύνθηκε ο κίνδυνος της στάσης πληρωμών», τόνισε, αλλά διευκρίνισε ότι η αναθεωρημένη συμφωνία με το ΔΝΤ δεν προβλέπει κάποιου είδους αναπλήρωση των συναλλαγματικών διαθεσίμων της χώρας που έχουν διαβρωθεί από τις αλλεπάλληλες παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος. Προσέθεσε, έτσι, ότι «αυτό σημαίνει πως δεν έχει ακόμη διασφαλιστεί η ισοτιμία του νομίσματος και θα παραμείνει η ανησυχία για το νόμισμα». Σε ό,τι αφορά τον περιορισμό που επιβάλλει το ΔΝΤ στις παρεμβάσεις της κεντρικής τράπεζας για τη στήριξη του πέσο, φαίνεται ότι αποτέλεσε το ακανθώδες θέμα στις συνομιλίες για την αύξηση του ποσού του δανείου. Στο αίτημα του ΔΝΤ προέβαλε αντιρρήσεις ο μέχρι την Τρίτη διοικητής της κεντρικής τράπεζας Λουίς Καπούτο, που παραιτήθηκε αιφνιδιαστικά, επικαλούμενος προσωπικούς και οικογενειακούς λόγους. Τον αν-

τικατέστησε ο ακαδημαϊκός Γκούιντο Σαντρλέρις, που έχει διατελέσει υφυπουργός Οικονομίας, και με την αλλαγή σκυτάλης έκλεισε αμέσως η συμφωνία.

Όπως τονίζουν οικονομικοί και πολιτικοί αναλυτές, από τα αποτελέσματα του νέου προγράμματος της Αργεντινής θα εξαρτηθούν πολλά. Είναι πιθανόν να διακυβευθεί το πολιτικό μέλλον του Μαουρίσιο Μάκρι, καθώς πρόκειται να διεξαχθούν εκλογές το επόμενο έτος με την οικονομία σε ύφεση και εν μέσω σκληρής λιτότητας. Η οικονομία της Αργεντινής αναμένεται να συρρικνωθεί κατά περισσότερο από 2% φέτος, ενώ ο πληθωρισμός εκτιμάται πως θα υπερβεί το 40%. Εξάλλου ο Μάκρι είχε υποσχεθεί στους Αργεντινούς να επαναφέρει την οικονομία σε ευρωστία και να καταστήσει το πέσο «κανονικό νόμισμα». Αντ' αυτού, όμως, αναγκάστηκε να προσφύγει στο ΔΝΤ, το οποίο στη συνείδηση της κοινής γνώμης είναι υπεύθυνο για την κατάρρευση της αργεντινικής οικονομίας και για την πτώχευση του 2001.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ & ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Διαγωνισμός

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΦΙΣΑΣ

ΘΕΜΑ: ΥΓΕΙΑ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Βάλτε τη δημιουργικότητά και τις δεξιότητές σας για να δημιουργήσετε μια αφίσα, η οποία θα μεταδίδει το φετινό μήνυμα για την παγκόσμια μέρα περιβάλλοντος

3 ΜΕΓΑΛΟΙ ΝΙΚΗΤΕΣ ΚΕΡΔΙΖΟΥΝ ΑΠΟ 1 ΠΟΔΗΛΑΤΟ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: WWW.CING.AC.CY/CSMM/
ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ
10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ
ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

cyta

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

KANALI 6
106.00 | 98.6 | 107.00 | 106.9

Από τη Λεμεσό για όλη την Κύπρο...

Απο την Κύπρο για όλο τον κόσμο...

www.kanali6.com.cy

www.facebook.com/kanali6

twitter.com/kanali_6

106.00 | 98.6 | 107.00 | 106.9

Κίνα, Ρωσία, Ε.Ε. επιχειρούν να παρακάμψουν το εμπάργκο

Στοχεύουν στο εμπόριο με το Ιράν χωρίς να συγκρουστούν με τις ΗΠΑ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Κίνα και η Ρωσία τάσσονται υπέρ της θεσμοθέτησης ενός οργάνου, μέσω του οποίου θα μπορούν να συνεχίσουν να συναλλάσσονται με το Ιράν, παρακάμπτοντας και όχι παραβιάζοντας τις αμερικανικές κυρώσεις κατά της Τεχεράνης.

«Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. πρέπει να δημιουργήσουν μια νομική οντότητα για να διεκπεραιώνουν τις συναλλαγές τους με το Ιράν», δήλωσε η εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας, Φεντερικά Μογκερίνι, από τη Νέα Υόρκη. Προσέθεσε, μάλιστα, ότι η ύπαρξη αυτής της οντότητας δεν θα προσκρούει στην ευρωπαϊκή νομοθεσία και ότι θα μπορούν να διασυνδεθούν με αυτήν και άλλα κράτη.

Η κ. Μογκερίνι έκανε αυτές τις δηλώσεις έπειτα από διαβουλεύσεις με τους κυβερνητικούς εκπροσώπους της Βρετανίας, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ρωσίας, της Κίνας και του Ιράν, με θέμα τη δρομολόγηση της δημιουργίας ενός τέτοιου μηχανισμού. Ένα από τα ακανθώδη θέματα είναι πώς θα εξακολουθήσει το Ιράν να εξαγάγει πετρέλαιο στην Ε.Ε., στην Κίνα αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο, εκτός ΗΠΑ. Απομένουν

λιγότερο από έξι εβδομάδες μέχρι να επαναφέρουν οι ΗΠΑ τις οικονομικές κυρώσεις που ίσχυαν πριν συνυπογράψει η κυβέρνηση Ομπάμα τη διεθνή συμφωνία για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, τον Ιούλιο του 2015.

Σε αυτή τη συμφωνία συμμετείχαν και η Γαλλία, η Γερμανία, η Ε.Ε., η Ρωσία και η Κίνα. Η κυβέρνηση του Ντόναλντ Τραμπ απέσυρε τις ΗΠΑ από τη διεθνή συμφωνία τον περασμένο Μάιο και ζήτησε από τους συμμάχους της Ουάσιγκτον να πράξουν το ίδιο. Η απόφαση του κ. Τραμπ έφερε τα πάνω-κάτω για πολλές ευρωπαϊκές εταιρείες. Για παράδειγμα, η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία Daimler και η γαλλική πετρελαϊκή Total αναγκάστηκαν να ματαιώσουν επενδύσεις που είχαν προγραμματίσει να κάνουν στο Ιράν.

Διαφορετικά, θα τους επιβόλωνταν κυρώσεις από τις ΗΠΑ και θα έχαναν την πρόσβαση στις αμερικανικές αγορές. Οι κυβερνήσεις της Γαλλίας και της Γερμανίας αντέδρασαν έντονα σε διπλωματικό επίπεδο.

Συγκεκριμένα, η Ε.Ε. σχεδιάζει να δημιουργήσει έναν μηχανισμό ειδικού σκοπού που θα διευκολύνει την ολοκλήρωση των συναλλαγών με τον Ιράν. Δίχως αμ-

Η Daimler και η Total αναγκάστηκαν να ματαιώσουν τις επενδύσεις που είχαν προγραμματίσει να κάνουν στο Ιράν.

φιβολία υπάρχουν τεχνικές δυσκολίες αν αναλογιστεί κανείς πως, για παράδειγμα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ) είναι εκτεθειμένη στις αμερικανικές αγορές. Αλλά η Ε.Ε. και τα κράτη-μέλη της επιδιώκουν, ούτως ή άλλως, να περιορίσουν την εξάρτησή τους από το δολάριο και την αμερικανική οικονομία, σύμφωνα με δηλώσεις υψηλό-

βαθμων αξιωματούχων που μίλησαν στο Bloomberg.

Από τη μια πλευρά, η Ε.Ε. συμμερίζεται τις ανησυχίες των ΗΠΑ για το πρόγραμμα βαλλιστικών πυραύλων του Ιράν και τις παρεμβάσεις της Τεχεράνης στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής. Από την άλλη, οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι τονίζουν ότι η διεθνής συμφωνία για το πυρηνικό πρόγραμμα της Τεχεράνης πρέπει να στηρίζεται σε γερά θεμέλια, διότι δεν υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι η Τεχεράνη δεν ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της. Την ίδια στιγμή, οι ηγέτες του Ιράν παραπονιούνται ότι οι Ευρωπαίοι δεν έχουν λάβει επαρκή μέτρα για να προστατεύσουν τη διεθνή συμφωνία και τα όποια οικονομικά οφέλη που απορρέουν από αυτήν.

BLOOMBERG

Το Πεκίνο δεν εκφοβίζεται

Είναι δύσκολο να πάρει μέρος η Κίνα σε διαπραγματεύσεις με τις ΗΠΑ, όσο η Ουάσιγκτον «της βάζει το μακαίρι στον λαιμό», δήλωσε χθες ο υφυπουργός Εμπορίου Γουάνγκ Σούβεν από το Πεκίνο. Από το Βερολίνο, ο Ρομπέρτο Αζεβέδο, γενικός διευθυντής του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), δήλωσε ότι δεν υπάρχουν νικητές σ' έναν εμπορικό πόλεμο. Τόνισε ότι η κατάρρευση της συνεργασίας μεταξύ των δύο κρατών θα μειώσει την ανάπτυξη του παγκοσμίου εμπορίου κατά 70% και θα οδηγήσει στην πτώση του ΑΕΠ κατά 1,9%.

Από τον Ιούλιο οι ΗΠΑ έχουν κηρύξει εμπορικό πόλεμο κατά το Πεκίνο. Αυτήν την εβδομάδα έκαναν ένα ακόμη βήμα. Επέβαλαν

δασμούς σε εισαγωγές κινεζικών προϊόντων αξίας 200 δισ. δολαρίων. Είχαν προηγηθεί οι δασμοί σε προϊόντα από την Κίνα αξίας άνω των 50 δισ. δολαρίων. Η Κίνα προχώρησε στη λήψη αντιποίνων, επιβάλλοντας δασμούς σε εισαγωγές προϊόντων 50 δισ. δολαρίων από τις ΗΠΑ. Τελευταία έφτιαξε νέα λίστα στην οποία προσέθεσε προϊόντα αξίας 60 δισ. δολαρίων, συμπεριλαμβανομένου του υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG). Το πρόβλημα είναι ότι το Πεκίνο βρίσκεται σε ευάλωτη θέση, διότι οι εξαγωγές της Κίνας στις ΗΠΑ είναι πολύ μεγαλύτερες από τις εισαγωγές αμερικανικών προϊόντων στην υπ' αριθμόν 2 ισχυρότερη οικονομία του κόσμου.

REUTERS

Ο ΠΕΡΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗΣ ΝΟΜΟΣ (ΝΟΜΟΙ 15 ΤΟΥ 1962, 25 ΤΟΥ 1983, 148 ΤΟΥ 1985, 84 ΤΟΥ 1988, 92 (1) ΤΟΥ 1992, 63 (1) ΚΑΙ 74 (1) ΤΟΥ 1996, 30 (1) ΤΟΥ 1998, 135 (1) ΤΟΥ 1999, 57 (1) ΤΟΥ 2006 ΚΑΙ 61 (1) ΤΟΥ 2014)

Γνωστοποίηση Απαλλοτριώσεως

Το Κοινοτικό Συμβούλιο Κρήτης Τέρρας, ως Απαλλοτριώτρια Αρχή, γνωστοποιεί ότι η ακίνητη ιδιοκτησία που περιγράφεται στον πιο κάτω πίνακα είναι αναγκαία για τον ακόλουθο σκοπό δημόσιας ωφέλειας, δηλαδή για την απαλλοτρίωση του χώρου που εμπίπτει στη υδατοδεξαμενή της κοινότητας και η απαλλοτρίωση της επιβάλλεται για το λόγο αυτό. Κάθε πρόσωπο που ισχυρίζεται ότι έχει οποιοδήποτε δικαιωματικό συμφέρον πάνω στην ιδιοκτησία που αναφέρεται πιο κάτω και φέρει στη σκοπούμενη απαλλοτρίωση της καλείται, μέσα σε 30 ημέρες από τη δημοσίευση της γνωστοποίησης αυτής στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να στείλει στον Υπουργό Εσωτερικών, μέσω του Επάρχου Πάφου, μαζί με λεπτομερή στοιχεία και αποδείξεις για το δικαίωμα ή συμφέρον του, καθώς και τους λόγους της ένστασής του.

ΠΙΝΑΚΑΣ

Η ιδιωτική ακίνητη ιδιοκτησία στο χωριό Κρήτης Τέρρα της Επαρχίας Πάφου με τεμάχιο και σχετικά με το τεμάχιο με τον ακόλουθο αριθμό και στοιχεία εγγεγραμμένων ιδιοκτητών:

Φύλλο/Σχέδιο ΚΡΗΤΟΥ ΤΕΡΡΑ	Τμήμα	Τεμάχιο	Μερίδιο	Όνομα και Διεύθυνση Εγγεγραμμένου Ιδιοκτήτη
35/34	0	724*	7/12	ΑΡΚΑΔΙΟΥ ΣΑΒΒΑΚΗΣ ΝΙΚΟΥ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ 52, 8036, ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΗΜΟΣ ΠΑΦΟΥ - ΠΑΦΟΣ ΙΩΣΗΦ ΣΑΒΒΑ ΙΩΑΝΝΗΣ 8724, ΚΡΗΤΟΥ ΤΕΡΡΑ, ΠΑΦΟΣ
		5/12		

*Απαλλοτριώνεται μέρος του τεμαχίου

Η έκταση γης της πιο πάνω ακίνητης ιδιοκτησίας αποτελείται από 236 τ.μ και δέχεται με κόκκινο χρώμα στο σχετικό σχέδιο υπογραμμένο από τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου Κρήτης Τέρρας με ημερομηνία 8 Απριλίου 2016. Αντίγραφο του πιο πάνω σχεδίου ευρίσκεται για επιθεώρηση από κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο στο Γραφείο του Επάρχου Πάφου (ΚΧΤ 499/2013, ΔΑΕ 478/2013).

Εγινε στις 7 Ιουλίου 2018

ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΡΗΤΟΥ ΤΕΡΡΑΣ,
Απαλλοτριώτρια Αρχή

Η Demstar Automotive διανομέας των αυτοκινήτων Peugeot σε Λευκωσία, Λεμεσό και Λάρνακα

Η εταιρεία **Demstar Automotive Ltd**, μετά από συμφωνία με την εταιρεία **Geo Pavlides Automotive**, νέο αντιπρόσωπο της **Peugeot** στη Κύπρο, συνεχίζει να διανέμει τα αυτοκίνητα Peugeot από τις υφιστάμενες εκθέσεις αυτοκινήτων της στη Λευκωσία τη Λεμεσό και τη Λάρνακα.

- Λευκωσία, Γωνία Γρίβα Διγενή & 25 Μαρτίου, Έγκωμη, τηλ. 22029898
- Λεμεσός, Οδός Πάφου 76-78, τηλ. 25714010
- Λάρνακα Αρχ. Μακαρίου III 85, τηλ 24636320

demstar
automotive
all about driving

Κάθε μέρα, κάθε λεπτό

kathimerini.com.cy

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ONLINE

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΟ

Πωλείται οικόπεδο στην Κλήρου, επαρχία Λευκωσίας, με νερό και ρεύμα. Έκταση 651 τ.μ σε οικιστική περιοχή. Τιμή €105.000.

Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλέφωνο 99472076.

Η χρυσή εποχή του Ελληνικού Κινηματογράφου

Το σινεμά της Δευτέρας
22:00

Όλες οι αγαπημένες ταινίες, από τις πιο ξεκαρδιστικές κωμωδίες μέχρι τα συγκινητικά δράματα και τα απολαυστικά μιούζικαλ, με τα πιο λαμπρά αστέρια του Ελληνικού Κινηματογράφου, κάθε μέρα στο κανάλι **GREEK CINEMA**, το μοναδικό κανάλι στην Κύπρο, το οποίο προβάλλει Ελληνικό Κινηματογράφο.

Το κανάλι διατίθεται από τις συνδρομητικές πλατφόρμες CABLENET και CYTAVISION

MESIMVRIA ENTERPRISES LTD

H Oyo Hotels υπογράφει συμφωνία με ιδιοκτήτες ξενοδοχείων και ξενώνων και μετά τους υποχρεώνει να κάνουν ριζικές αλλαγές. Να αλλάξουν τον εξοπλισμό και να διαμορφώσουν τη διακόσμηση σύμφωνα με υψηλά αισθητικά στάνταρ. Επίσης, τους εντάσσει σε ενιαία προμηθευτική αλυσίδα ώστε να ελέγχει τις προδιαγραφές.

Ινδική startup άντλησε 1 δισ. δολ. από επενδυτικά κεφάλαια

Θα τα αξιοποιήσει στην τουριστική αγορά της Ινδίας, αλλά και της Κίνας

Ένας πρωτοπόρος νεαρός Ινδός επιχειρηματίας, ο Ριτές Αγκουαρβάλ, ο οποίος δραστηριοποιείται στην παροχή ποιοτικών ξενοδοχειακών υπηρεσιών στη χώρα του, συγκέντρωσε 1 δισ. δολάρια από επενδυτικά κεφάλαια. Θα τα χρησιμοποιήσει για να ενισχύσει τις δραστηριότητές του και στην πολλά υποσχόμενη τουριστική αγορά της Κίνας. Ο 24χρονος επιχειρηματίας έχει δημιουργήσει τη νεοφυή εταιρεία-πλατφόρμα Oyo Hotels. Μέσω αυτής οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να έχουν πρόσβαση σε οικονομικά ξενοδοχεία στην Ινδία, τα οποία έχουν κοινές ποιοτικές προδιαγραφές.

Η τιμή διανυκτέρευσης σε ξενοδοχεία που συνεργάζονται με την Oyo Hotels αρχίζει από τα 25 δολάρια.

Μεταξύ των επενδυτών που εμπιστεύονται τα σχέδια του Αγκουαρβάλ συγκαταλέγονται το καινοτομικό ταμείο της SoftBank, Vision Fund, και τα ιδιωτικά καινοτομικά κεφάλαια Sequoia Capital και Lightspeed Venture Partners. Οι ανωτέρω έχουν τοποθετήσει στην Oyo Hotels περίπου 800 εκατ. δολ. και έχουν υποσχεθεί να βάλουν άλλα 200 εκατ. δολάρια. Από αυτά, τα 600 εκατ. δολ. θα διοχετευθούν στις επιχειρηματικές δραστηριότητες του νεαρού Ινδού στην Κίνα. Πριν από δέκα μήνες η Oyo Hotels άρχισε να δραστηριοποιείται στην Κίνα. Επίσης είναι ενεργή στο Νεπάλ, στη Μαλαισία, αλλά και στη Βρετανία.

Σύμφωνα με καλά πληροφορημένες πηγές, οι οποίες θέλησαν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους, η αξία της νεοφυούς εταιρείας Oyo Hotels αποτιμάται σε 5 δισ. δολάρια. Ο κ. Αγκουαρβάλ φαίνεται πως ακολουθούσε την «επιτυχημένη συνταγή» των Αμερικανών συναδέλφων του. Όπως ο Μπιλ Γκέιτς της Microsoft και ο Μαρκ Ζούκερμπεργκ της Facebook, εγκατέλειψε το πανεπιστήμιο για να αφιερωθεί στα επιχειρηματικά του σχέδια. Ιδρύσε την Oyo Hotels το 2013,

έπειτα από ένα μεγάλο ταξίδι που έκανε στην ακανθώδη χώρα του. Ο 24χρονος επιχειρηματίας, ο οποίος είχε πολύ λίγα χρήματα για το ταξίδι του, διαπίστωσε την τεράστια απόκλιση μεταξύ των προδιαγραφών σε ξενοδοχεία, ξενώνες και πανσιόν στην Ινδία. Εν συνεχεία, του γεννήθηκε η ιδέα να δημιουργήσει μια διαδικτυακή πλατφόρμα παροχής ξενοδοχειακών υπηρεσιών, ώστε να μπορέσουν οι χρήστες της να ενημερώνονται αξιόπιστα για τη διαμονή τους και να απολαμβάνουν ποιοτικές και προστιτές οικονομικά υπηρεσίες. Η Oyo Hotels είναι αυτή που θέτει τις προδιαγραφές ποιότητας, εξυπηρέτησης και καθαριότητας στους ξενοδόχους. Αν συμμορφωθούν με αυτές, αναλαμβάνει να τους συμπεριλάβει στην πλατφόρμα της. «Με τα κεφάλαια που εξασφαλίσαμε, θα επεκτείνουμε και θα αναπτύξουμε την επιχειρησή μας στην Κίνα, στο Νεπάλ, στη Μαλαισία και στη Βρετανία, ενώ, παράλληλα, θα συνεχίσουμε να επενδύουμε σε τεχνολογία και ανθρώπινο δυναμικό με ταλέντο και δημιουργικότητα», δήλωσε ο Ριτές Αγκουαρβάλ.

Η επίσημη επωνυμία της εταιρείας του είναι Oravel Stays, αλλά είναι ευρέως γνωστή ως Oyo Hotels. Η συνταγή που ακολουθεί είναι η εξής: υπογράφει συμφωνία με ιδιοκτήτες ξενοδοχείων και ξενώνων και μετά τους υποχρεώνει να κάνουν ριζικές αλλαγές. Να αλλάξουν τον εξοπλισμό και να διαμορφώσουν τη διακόσμηση σύμφωνα με υψηλά αισθητικά στάνταρ. Επίσης, τους εντάσσει σε ενιαία προμηθευτική αλυσίδα, ώστε να ελέγχει αυτές τις προδιαγραφές. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνει και στην επιμόρφωση του προσωπικού των ξενοδοχείων. Η τιμή της διανυκτέρευσης σε ξενοδοχεία που συνεργάζονται με την Oyo Hotels αρχίζει από τα 25 δολάρια, εκ των οποίων τα 6,2 δολάρια είναι η προμήθεια της νεοφυούς εταιρείας. «Ένα από τα μεγάλα προβλήματα όσων ταξιδεύουν στην Ινδία και δεν διαθέτουν πολλά χρήματα είναι ότι δεν έχουν πρόσβαση σε αξιόπιστες και ποιοτικές υπηρεσίες», επισημαίνει ο γενικός διευθυντής της εταιρείας κατασκευής ηλεκτρικών ποδηλάτων Lightspeed India.

BLOOMBERG

Στο στόχαστρο των ΗΠΑ φοβάται ότι θα μπει ο Ρομάν Αμπράμοβιτς

Αναδιρθώνει την περιουσία του για να προστατευθεί από τις κυρώσεις

Ο Ρομάν Αμπράμοβιτς έχει να εμφανιστεί μήνες στο Λονδίνο, διότι η βρετανική κυβέρνηση έχει καθυστερήσει να του εκδώσει νέα βίζα. Η αποδιδόμενη στις ρωσικές μυστικές υπηρεσίες επίθεση κατά του Ρώσου πρώην διπλού πράκτορα Σκριπάλ και της κόρης του, την άνοιξη, ανάγκασε τη Βρετανία να αναλάβει δράση κατά εκατοντάδων Ρώσων ολιγαρχών που έχουν βρει καταφύγιο στο Λονδίνο τις τελευταίες δεκαετίες, με αποτέλεσμα κάποιους να αποκαλούν ειρωνικά «Λόντονγκραντ» τη βρετανική πρωτεύουσα. Ο Αμπράμοβιτς, ιδιοκτήτης της βρετανικής ομάδας ποδοσφαίρου Τσέλσι από το 2003 και κάτοχος περιουσίας που αποτιμάται στα 14,7 δισ. δολάρια, αναγκάστηκε να φύγει από το «Λόντονγκραντ».

Η εκατόμηνη εμπλοκή του Κρεμλίνου στις αμερικανικές εκλογές του 2015 έχει ωθήσει την Ουάσινγκτον να επιβάλλει ολοένα και πιο αυστηρές κυρώσεις κατά ρωσικών εταιρειών και ολιγαρχών. Ο Ρομάν Αμπράμοβιτς είναι ο ολιγάρχης που διατηρεί στενότερες σχέσεις με το Κρεμλίνο, σύμφωνα με ρεπορτάζ του Bloomberg Businessweek. Φοβούμενος τις αμερικανικές κυρώσεις, ο Αμπράμοβιτς έχει αρχίσει να αναδιρθώνει τις εταιρείες του, ώστε να προστατευτεί την περιουσία του από ένα πιθανό αμερικανικό κύτπημα. Με περιουσία ύψους 14,7 δισ. δολαρίων, που προέρχεται από πετρελαϊκές και μεταλλευτικές εταιρείες, ο πλούτος του Αμπράμοβιτς εξαρτάται από την καλή θέληση του Βλαντιμίρ Πούτιν.

Η στενή σχέση του Αμπράμοβιτς με το Κρεμλίνο τον έχει βάλει στο στόχαστρο των αμερικανικών αρχών και του νέου Ψυχρού Πολέμου που σιγοβράζει τους τελευταίους μήνες. Παράλληλα, η διπλοπρόσβαση των Σκριπάλ ανάγκασε το Λονδίνο να αλλάξει στάση απέναντι στους Ρώσους ολιγάρχες που έχουν βρει καταφύγιο εκεί. Η βρετανική κυβέρνηση έχει αρχίσει να ελέγχει την προέλευση της περιουσίας των Ρώσων που χρησιμοποιούν ως έδρα το Λονδίνο, όπως και τις βίζες που έχει χορηγήσει. «Θα έπρεπε να κάναμε σκληρότερες ερωτήσεις. Ευτυχώς έχουμε αρχίσει να το κάνουμε τους τελευταίους δώδεκα μήνες», λέει στο Businessweek ο Μπεν Γουάλας, Βρετανός υφυπουργός αρμόδιος για Ασφάλεια και Οικονομικό Εγκλημα. Η καθυστέρηση ανανέωσης της βίζας ανάγκασε τον Αμπράμοβιτς να αποσύρει την

Ο Αμπράμοβιτς, ιδιοκτήτης της βρετανικής ομάδας ποδοσφαίρου Τσέλσι από το 2003 και κάτοχος περιουσίας που αποτιμάται στα 14,7 δισ. δολάρια, αναγκάστηκε να φύγει από το «Λόντονγκραντ», όπως αποκαλείται ειρωνικά το Λονδίνο, επειδή εκεί έχουν βρει καταφύγιο αρκετοί Ρώσοι ολιγάρχες.

Ο Ρώσος μεγιστάνας είναι εξαφανισμένος τους τελευταίους μήνες από τη βρετανική πρωτεύουσα, επειδή η κυβέρνηση έχει καθυστερήσει να του χορηγήσει νέα βίζα.

αίτηση και να αποκτήσει ισραηλινό διαβατήριο. Η περιπέτεια του έχει προκαλέσει ριπή φόβου στους Ρώσους ολιγάρχες του Λονδίνου. «Είναι βέρνηση έχει αρχίσει να ελέγχει την προέλευση της περιουσίας των Ρώσων που χρησιμοποιούν ως έδρα το Λονδίνο, όπως και τις βίζες που έχει χορηγήσει. «Θα έπρεπε να κάναμε σκληρότερες ερωτήσεις. Ευτυχώς έχουμε αρχίσει να το κάνουμε τους τελευταίους δώδεκα μήνες», λέει στο Businessweek ο Μπεν Γουάλας, Βρετανός υφυπουργός αρμόδιος για Ασφάλεια και Οικονομικό Εγκλημα. Η καθυστέρηση ανανέωσης της βίζας ανάγκασε τον Αμπράμοβιτς να αποσύρει την

«Ολοι περιορίζουν τον έλεγχο τους στη Βρετανία. Κανείς δεν γνωρίζει με ποιον τρόπο θα τον ελέγξουν», προσθέτει. «Ο Αμπράμοβιτς έδωσε πολλά χρήματα για να εξαγοράσει την είσοδο του στη βρε-

τανική κοινωνία, αλλά οι προσδοκίες περί κοινωνικής ανόδου που είχε επειδή είχε γίνει μεγάλος στο βρετανικό ποδόσφαιρο δεν επαληθεύθηκαν πλήρως», λέει ο Μαρκ Γκαλεότι, ειδικός σε θέματα Ρωσίας στο Institute of International Relations που εδρεύει στην Πράγα. «Είναι πολύ γνωστός και έχει αρκετές διασυνδέσεις με το Κρεμλίνο, ώστε να είναι χρήσιμος ως στόχος σε αυτή τη νέα καμπάνια κατά του Πούτιν. Ίσως να αποφασίσει ότι δεν αξίζει να παραμείνει στη Βρετανία», προσθέτει ο Γκαλεότι.

Ο Αμπράμοβιτς άρχισε να πλουτίζει στη Ρωσία στη διάρκεια της δεκαετίας του 1990. Εμεινε ορφανός σε ηλικία δύο ετών και τον μεγάλωσαν ένας θεός του και η γιαγιά του. Εγκατέλειψε το πανεπιστήμιο πριν από την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης. Στις αρχές του 1990 είχε γίνει ένας φιλόδοξος νεαρός διαπραγματευτής πετρελαίου, και το 1995 είχε αρχίσει να αγοράζει την πετρελαϊκή εταιρεία Sibneft μαζί με τον Μπόρις Μπερεζόφσκι. Με τον τελευταίο, ο Αμπράμοβιτς κατάφερε να μπει στον στενό κύκλο του τότε προέδρου Μπορίς Γέλτσιν. Τον Οκτώβριο του 1999, όταν ο Γέλτσιν αναρωτιόταν ποιον να ορί-

σει ως διάδοχό του, ο Μπερεζόφσκι είχε στείλει τον Αμπράμοβιτς στην Αγία Πετρούπολη για να παραβρεθεί στα γενέθλια του νέου Ρώσου πρωθυπουργού, Βλαντιμίρ Πούτιν, και να αναφέρει ποιοι αποτελούν τον στενό κύκλο των συνεργατών του. Ο Αμπράμοβιτς τάχθηκε σύντομα με το μέρος του Πούτιν, σύμφωνα με τον Αλεξ Γκόλντφραμπ, Ρωσοαμερικανό, στενό συνεργάτη του Μπερεζόφσκι (ο οποίος αυτοκτόνησε στο Λονδίνο το 2013). «Ο Αμπράμοβιτς έπαιξε σημαντικό ρόλο στην άνοδο του Πούτιν στην εξουσία. Είναι πολύ πιο κοντά στον Πούτιν από άλλους ολιγάρχες που απλώς πλουτίζουν και παραμένουν πιστοί σε αυτόν», προσθέτει ο Γκόλντφραμπ. Το Κρεμλίνο είχε επιτρέψει στον Αμπράμοβιτς να πουλήσει το 2005 τη Sibneft στην κρατική Gazprom έναντι 13 δισ. δολαρίων. Άνθρωποι που έχουν στενή σχέση με τον Αμπράμοβιτς λένε στο Businessweek ότι ο ιδιοκτήτης της Τσέλσι (την οποία προσηλαίει να πουλήσει έναντι 3 δισ. δολαρίων) έχει αρχίσει να αναδιρθώνει την περιουσία του για να προστατευθεί σε περίπτωση που του επιβληθούν κυρώσεις από τις ΗΠΑ.

Νέα αύξηση επιτοκίων δανεισμού από τη Fed

Όπως αναμενόταν, η αμερικανική Ομοσπονδιακή Τράπεζα αύξησε χτες το βασικό επιτόκιο δανεισμού τρίτη φορά το 2018 και προέβλεψε πως θα εξακολουθήσει να το αυξάνει και το 2019, παρά την αντίθεση του Ντόναλντ Τραμπ. Η αύξηση κατά 25 μονάδες βάσης διαμορφώνει το βασικό επιτόκιο δανεισμού μεταξύ 2% και 2,25% και αποτελεί απόδειξη πως οι Αμερικανοί κεντρικοί τραπεζίτες εξακολουθούν να είναι αισιόδοξοι για την πορεία της αμερικανικής οικονομίας, παρά την κλιμάκωση του εμπορικού πολέμου μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας. Η ανάπτυξη της οικονομίας και η αύξηση της απασχόλησης συνεχίζονται «δυνατά» και ο πληθωρισμός εξακολουθεί να βρίσκεται κοντά στον στόχο του 2%,

αναφέρεται στην ανακοίνωση Τύπου που εξέδωσε χτες βράδυ η επιτροπή (FOMC) που αποφασίζει για τα αμερικανικά επιτόκια δανεισμού. Η πλειονότητα των μελών της επιτροπής προβλέπει μία ακόμη αύξηση των επιτοκίων δανεισμού τον Δεκέμβριο. Η μοναδική αλλαγή στην ανακοίνωση Τύπου σε σχέση με την προηγούμενη της 1ης Αυγούστου ήταν η απάλειψη της περιγραφής της νομισματικής πολιτικής ως «επεκτατικής». Πρόκειται για αναγνώριση πως το βασικό επιτόκιο δανεισμού βρίσκεται πλέον πιο κοντά στο λεγόμενο «ουδέτερο» επιτόκιο δανεισμού, όπου η νομισματική πολιτική ούτε θα ενισχύει την οικονομική ανάπτυξη ούτε θα την επιβραδύνει. Για το 2019, τα 16 μέλη της επιτροπής που απο-

φασίζει για τα επιτόκια δανεισμού προβλέπουν τρεις αυξήσεις, όσες και προηγουμένως. Η Fed προσπαθεί να καταφέρει έναν άλλο που έχει επαναλάβει μόλις μία φορά στα 104 χρόνια της ιστορίας της: να αυξήσει τα επιτόκια δανεισμού με τέτοιο ρυθμό, ώστε να αποτρέψει αλλά και να μην προκαλέσει την υπερθέρμανση της οικονομίας. Ωστόσο, είναι σαφές πως ο Τραμπ δυσχεραίνει την ήδη δύσκολη αποστολή. Οχι μόνο έχει επικρίνει δημοσίως την πολιτική της Fed να αυξάνει σταδιακά τα επιτόκια δανεισμού, αλλά έχει αρχίσει εμπορικό πόλεμο με την Κίνα, ο οποίος απειλεί και τις δύο οικονομίες (φυσικά και την παγκόσμια) με επιβράδυνση αλλά και με αύξηση του πληθωρισμού με ταχύτερο ρυθμό (εξατίας

της αύξησης του κόστους των εισαγωγών). Πιθανή επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του πληθωρισμού θα ανάγκαζε ενδεχομένως τη Fed να αυξήσει ταχύτερα και τα επιτόκια δανεισμού, ώστε να προλάβει υπερθέρμανση της οικονομίας. Παράλληλα, οι Αμερικανοί κεντρικοί τραπεζίτες εξακολουθούν να αμφιβάλλουν κατά πόσον η μείωση της φορολογίας του Τραμπ θα ενισχύσει έστω και μεσοπρόθεσμα την οικονομική ανάπτυξη στις ΗΠΑ. Μπορεί να αναθεωρήσουν προς το καλύτερο την πρόβλεψη για τον ρυθμό ανάπτυξης το 2018 και το 2019, ωστόσο για το 2021 προβλέπουν επιβράδυνση της οικονομίας στο 1,8%. Ο Τραμπ έχει θέσει ως στόχο ρυθμό ανάπτυξης τουλάχιστον 3%.

BLOOMBERG

MTN Business

MTN Cloud Business Telephony.

Για την απόλυτη ευελιξία στις τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της επιχείρησής σας.

Η υπηρεσία **MTN Cloud Business Telephony** είναι μια ολοκληρωμένη λύση ευρωζωνικής σταθερής τηλεφωνίας, η οποία ενοποιεί όλα τα επικοινωνιακά σας δεδομένα. Με την πλειάδα επιλογών που παρέχονται, **μεγιστοποιούνται οι δυνατότητες της επικοινωνίας της επιχείρησής σας, ενισχύοντας έτσι την αποδοτικότητά της και μειώνοντας σημαντικά το λειτουργικό κόστος.**

Επικοινωνήστε με το Κέντρο Επιχειρηματικών Πελατών της MTN στο 131, για τη λύση που ταιριάζει στη δική σας επιχείρηση.

mtnbusiness.com.cy

Πρώτη η Αττική

Πάνω από τα 2/3 των αδειών διαμονής που έχουν χορηγηθεί σε ξένους επενδυτές ακινήτων στο πλαίσιο του προγράμματος της «χρυσής βίζας», αφορούν αγορές που έχουν γίνει εντός Αττικής. Συγκεκριμένα, επί συνόλου 3.154 αδειών, οι 2.281 χορηγήθηκαν από τις υπηρεσίες του Πειραιά (872 αδειες), της Αθήνας (812 αδειες) και της Παλλήνης (597 αδειες).

Χαμηλό κόστος

Η πτώση των τιμών των κατοικιών κατά 45% κατά μέσον όρο και κατά 55%-60% στα παλιά διαμερίσματα του κέντρου της Αθήνας κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, αποτελεί το βασικότερο «δέλεαρ» των ξένων επενδυτών. Το προσδόκιμο κόστος και η προσδοκία υψηλών υπεραξιών στο μέλλον λειτουργούν καταλυτικά για τη στρόφη προς την Ελλάδα.

Τουρκικές εκπτώσεις

Εν τω μεταξύ, και η Τουρκία είναι πιθανό να προσελκύσει ξένα κεφάλαια, καθώς πριν από λίγες ημέρες η κυβέρνηση της γειτονικής χώρας ανακοίνωσε ότι όλοι οι ξένοι επενδυτές μπορούν να αποκτήσουν τουρκικό διαβατήριο, αν κατέχουν ακίνητα αξίας 250.000 δολαρίων για περίοδο τριών ετών, έναντι του 1 εκατ. δολ. που απαιτείτο μέχρι πρόσφατα.

160,5%
Ξένοι επενδυτές «κατακλύζουν» την αγορά ακινήτων

η ετήσια αύξηση των εισροών ξένων κεφαλαίων για αγορά ακινήτων στην Ελλάδα κατά το φετινό πρώτο πεντάμηνο

67,5%
η αύξηση των συμβολαίων αγοραπωλησίας ακινήτων στο υποθηκοφυλακείο Αθηνών κατά το πρώτο εξάμηνο

€1,3 δισ. η εκτίμηση για τις ξένες επενδύσεις στην κτηματαγορά το 2018

661 αδειες έχουν εκδοθεί από τον Ιανουάριο μέχρι το τέλος Αυγούστου

ΠΗΓΗ: Enterprise Greece

ΑΝΑ ΧΩΡΑ

1. Κίνα	1.521
2. Ρωσία	438
3. Τουρκία	337
4. Λίβανος	113
5. Αίγυπτος	112
6. Ιράκ	87
7. Ουκρανία	84
8. Συρία	67
9. Ιορδανία	63
10. Ιράν	61
ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ	271

3.154

οι αδειες παραμονής που έχουν χορηγηθεί σε ξένους επενδυτές στο πλαίσιο του προγράμματος «χρυσή βίζα»

ΑΝΑ ΠΕΡΙΟΧΗ

1. Πειραιάς	872
2. Αθήνα	812
3. Παλλήνη	597
4. Πολύγυρος	190
5. Χανιά	141
6. Θεσσαλονίκη	133
7. Κέρκυρα	62
8. Ερμούπολη	59
9. Κόρινθος	49
10. Ηράκλειο	30
11. Λευκάδα	30
ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	179

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εισβολή επενδυτών στο κέντρο της Αθήνας

Η «χρυσή βίζα» φέρνει μαζικές αγορές κτιρίων και διαμερισμάτων από Κινέζους, Ρώσους και Τούρκους

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Σε επενδυτικό προορισμό κυρίως Κινέζων και δευτερευόντως Ρώσων και Ισραηλινών εξελίσσεται το τελευταίο διάστημα η ελληνική αγορά ακινήτων, κυρίως δε τα παλιά κτίρια του κέντρου της Αθήνας, όπου καταγράφεται και το μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά τη διάρκεια του φετινού πρώτου πενταμήνου του έτους (Ιανουάριος-Μάιος) και σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, οι εισροές κεφαλαίων με στόχο την αγορά ακινήτων στην Ελλάδα εκτοξεύθηκαν κατά 160,5%.

Μάλιστα, στις αρχές του έτους, ο ρυθμός αυτός ήταν ακόμα υψηλότερος, αλλά αν κρίνει κανείς από τη σχετική πορεία των προηγούμενων ετών κι ενώ ακόμα δεν έχουν επισημοποιηθεί τα στοιχεία του φετινού

καλοκαιριού, είναι εφικτό να παραμείνει στο τρέχον επίπεδο. Αυτό σημαίνει ότι το 2018 θα σηματοδοτήσει ένα ακόμα ιστορικό υψηλό σε ό,τι αφορά τις ξένες επενδύσεις στην ελληνική κτηματαγορά, που ενδέχεται να ξεπεράσουν ακόμα και το 1,3 δισ. ευρώ ως το τέλος του έτους. Υπενθυμίζεται ότι κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα καταγράφηκαν εισροές κεφαλαίων ύψους άνω του μισού δισ. ευρώ και συγκεκριμένα 503 εκατ. ευρώ. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει από την επεξεργασία των στοιχείων της Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς η αύξηση σε σχέση με το 2016 ήταν της τάξεως του 86,5%, ούσα μάλιστα η υψηλότερη της τελευταίας δεκαετίας.

Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες της «Κ», αυτήν την περίοδο, με-

γάλη κινεζική κατασκευαστική εταιρεία βρίσκεται στη διαδικασία σύστασης θυγατρικής στην Ελλάδα, με στόχο την απόκτηση δεκάδων κτιρίων, κυρίως σε κεντρικά σημεία της πρωτεύουσας, τα οποία σχεδιάζει στη συνέχεια να ανακατασκευάσει και να τα μετατρέψει σε διαμερίσματα, που θα πωληθούν σε Κινέζους ενδιαφερόμενους για την απόκτηση σχετικού προγράμματος «χρυσή βίζα». Ηδη, έχουν εντοπιστεί οι πρώτοι στόχοι, καθώς εξετάζεται η αγορά, κατ' αρχάς, τριών κτιρίων αντί συνολικού τιμήματος 2,5-3 εκατ. ευρώ. Η συνολική επένδυση αναμένεται να ανέλθει σε 5-6 εκατ. ευρώ, καθώς θα απαιτηθούν και σοβαρές εργασίες ανακατασκευής, ώστε να μετατραπούν τα εν λόγω κτίρια σε διαμερίσματα. Ένα εξ αυτών βρίσκεται στα Εξάρχεια (πρόκειται για νεοκλα-

σικό κτίσμα με χρήση γραφείων και ισόγειο κατάστημα), ένα ακόμα στην πλατεία Βάθης (επίσης με χρήση γραφείων) κι ένα ακόμα στην περιοχή του Μουσείου. Ο συγκεκριμένος κατασκευαστής δρομολογεί την αγορά συνολικά 20 κτιρίων στην ευρύτερη περιοχή του κέντρου της Αθήνας, με προϋπολογισμό της τάξεως των 20 εκατ. ευρώ, δηλαδή είναι διατεθειμένος να καταβάλει περί το 1 εκατ. ευρώ για κάθε κτίριο. Στόχος είναι η δημιουργία-ανάπτυξη 250 διαμερισμάτων και με δεδομένη τη δυσκολία εύρεσης πολυκατοικιών με λίγους ιδιοκτήτες, δίνεται έμφαση ακόμα και στην απόκτηση γραφείων που να μπορούν να μετατραπούν σε κατοικίες με αλλαγή χρήσης.

Η αρχική φάση της επένδυσης μαζί με το κόστος της ανακατασκευής των προς απόκτηση κτιρίων εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 40 εκατ.

ευρώ. Εφόσον η πρώτη επενδυτική κίνηση στεφθεί με επιτυχία, το πλάνο που έχει εκπονήσει η συγκεκριμένη κινεζική εταιρεία προβλέπει μία ακόμα μεγαλύτερη επένδυση της τάξεως των 100 εκατ. ευρώ. Οι περιοχές προτίμησης είναι ο Κεραμικός, η Νεάπολη στα Εξάρχεια και όσο το δυνατόν πιο κοντά σε σταθμούς μετρό του κέντρου. Συνδεδεμένη με το πρόγραμμα για τη «χρυσή βίζα» είναι κι άλλη μια περίπτωση εταιρείας από την Κίνα. Ο λόγος για την Attica Diamonδ, η οποία συνεργάζεται με σειρά μεσιτικών γραφείων της Αθήνας, προχωρώντας σε αγορές εκατοντάδων μεμονωμένων διαμερισμάτων από τις αρχές του έτους. Η εταιρεία κινείται στις περιοχές της Κυψέλης, των Πατισίων, του Γκίζη και των Εξαρχείων, αναζητώντας κατά κύριο λόγο διαμερίσματα της τάξεως των 40.000-70.000 ευρώ.

Χαμηλές τιμές, προοπτικές υψηλών αποδόσεων και μεγάλο απόθεμα

Η ζήτηση ακινήτων από το εξωτερικό είναι τέτοια, που πλέον οι επιδοξοί επενδυτές έχουν αρχίσει να κινούνται επιθετικότερα, προσπαθώντας να εξασφαλίσουν την καλύτερη δυνατή ευκαιρία. Στο πλαίσιο αυτό, φορείς της αγοράς ακινήτων τονίζουν ότι εταιρείες από την Κίνα και τη Ρωσία ετοιμάζονται να καταθέσουν προσφορές και σε ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς. Μάλιστα, σημειώνουν ότι εταιρεία από την Κίνα δρομολογεί τη συμμετοχή της σε επικείμενο ηλεκτρονικό πλειστηριασμό της ΡQH, εταιρείας διαχείρισης κόκκινων δακτύλων, με έμφαση την περιοχή του Πειραιά. Σύμφωνα δε με την εικόνα που έχουν αποκομίσει στε-

λέχη του οργανισμού προσέλκυσης ξένων επενδύσεων, Enterprise Greece, στο άμεσο μέλλον, οι αριθμοί χορήγησης αδειών παραμονής αναμένεται να πολλαπλασιαστούν, ως αποτέλεσμα του ότι σταδιακά δημιουργείται το σχετικό προϊόν, δηλαδή η απαιτούμενη μάζα κατάλληλων προς επένδυση ακινήτων.

Εν τω μεταξύ, εκτός από τη «χρυσή βίζα», υπάρχουν και άλλοι τύποι επενδυτές, οι οποίοι απλώς εκτιμούν ότι η ελληνική αγορά κατοικίας γενικότερα προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες. Για παράδειγμα, αυτήν την περίοδο, ένα επενδυτικό fund με προέλευση της Φιλιππίνες

και εκπρόσωπο από τη Ρωσία, έχει προβεί σε αγορές πέντε κτιρίων στην ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας, μεταξύ των οποίων και μια πολυκατοικία στο Γαλάτσι. Μάλιστα, δεν πρόκειται μόνο για παλιά κτίρια της δεκαετίας του '60 και του '70, αλλά και νεότερα, π.χ. των μέσων της δεκαετίας του 2000, που έμειναν ημιτελή, γιατί οι ιδιοκτήτες/κατασκευαστές τους δεν πρόλαβαν να τις ολοκληρώσουν έγκαιρα, πριν δηλαδή ξεκινήσει η οικονομική κρίση. Οπως προκύπτει ενάντια στον πρόεδρο Ταγίρ Ερντογάν. Οι πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις του γείτονα επίσης λειτουργούν με καθαρά μακροπρόθεσμο ορίζοντα, θέλοντας να εκμηδυνώσουν τις κατοικίες του τόσο σε ξένους όσο και σε Έλληνες νομι-

κιαστές, με στόχο τη μεταπώλησή τους μετά αρκετά χρόνια, προκειμένου να κεφαλαιοποιήσει τις υπεραξίες που θα έχουν προκύψει. Η προσήλωση αυτή των ξένων στο κέντρο των Αθηνών ποσοποιείται πλέον και με βάση τους αριθμούς. Σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία, κατά το φετινό πρώτο εξάμηνο έχει καταγραφεί αύξηση της τάξεως του 67,5% στα συμβόλαια αγοραπωλησίας ακινήτων που έχουν υποβληθεί στο υποθηκοφυλακείο Αθηνών, συγκριτικά με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Σύμφωνα με στελέχη της αγοράς ακινήτων, η μεγάλη αύξηση των ξένων επενδύσεων αποδίδεται

στην αντίληψη που έχει διαμορφωθεί ότι η Ελλάδα είναι πλέον μία από τις ελάχιστες «φθηνές» περιοχές για την αγορά κι εκμετάλλευση ακινήτων, ιδίως κατοικιών, ενώ ταυτόχρονα διαθέτει και σημαντικό απόθεμα διαθέσιμων προς πώληση κατοικιών. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τη δυνατότητα εκμετάλλευσης μέσω του θεσμού των βραχυχρόνιων μισθώσεων τύπου Airbnb, συνιστά ικανή προϋπόθεση για αρκετούς ξένους, ώστε να προβούν σε τοποθετήσεις κεφαλαίων στην Ελλάδα, ιδίως από τη στιγμή που οι οικονομικές προοπτικές της χώρας φαντάζονται καλύτερες μετά την έξοδο από το μνημόνιο.

Επενδύσεις άνω του 1 δισ. έχει φέρει το πρόγραμμα χορήγησης αδειας παραμονής

Το δέλεαρ του προγράμματος «χρυσή βίζα», μέσω του οποίου χορηγούνται αδειες παραμονής για την αγορά ακινήτων αξίας τουλάχιστον 250.000 ευρώ είναι σημαντικό, ιδίως αν συγκριθεί με τα αντίστοιχα προγράμματα άλλων χωρών της Μεσογείου, που είναι ακριβότερα. Επίσης, η έξοδος της χώρας από το μνημόνιο και η συνειδητοποίηση αρκετών ότι η Ελλάδα προσφέρει ιδιαίτερα ελκυστικές τιμές πώλησης ακινήτων—άρα και μεγάλες υπεραξίες στο μέλλον—λειτουργούν θετικά για την ενίσχυση της ροής κεφαλαίων προς τη χώρα.

Ετσι, συνολικά 3.154 επενδυτές εκτός Ε.Ε. έχουν λάβει άδεια δια-

μονής, στο πλαίσιο του σχετικού προγράμματος, το οποίο βρίσκεται σε εφαρμογή από τα μέσα του 2013. Τα στοιχεία αυτά αφορούν το διάστημα μέχρι και την 31η Αυγούστου του τρέχοντος έτους. Ηδη, φέτος, έχουν εκδοθεί 661 αδειες. Ωστόσο, είναι σαφές ότι ο εν λόγω αριθμός στην πραγματικότητα είναι κατά πολύ υψηλότερος, καθώς εκκρεμεί η έκδοση εκατοντάδων ακόμα αδειών για αγορές ακινήτων που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί. Πηγές του Enterprise Greece επισημαίνουν ότι τα νούμερα αυτά θα αποτυπωθούν τους επόμενους μήνες και πιστοποιούν τη συνεχιζόμενη απήκηση του προγράμματος, κυρίως στην

αγορά της Κίνας. Υπενθυμίζεται ότι από τις 443 αδειες του 2014, ο αριθμός ανήλθε σε 507 αδειες το 2015, 577 αδειες το 2016, προτού εκτοξευθεί περυσί με 931 αδειες, αριθμός που αναμένεται να είναι ακόμα υψηλότερος φέτος. Συνολικά, σύμφωνα με τα αναθεωρημένα στοιχεία του υπ. Μεταναστευτικής Πολιτικής, το ύψος των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί για την αγορά ακινήτων, στο πλαίσιο του σχετικού προγράμματος ανέρχεται σε περίπου 1 δισ. ευρώ ευρώ, κάτι που σημαίνει ότι η μέση αξία της κάθε συναλλαγής ξεπερνά το ελάχιστο όριο των 250.000 ευρώ και διαμορφώνεται σε 315.000 ευρώ.

Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης των επενδυτών, η Κίνα παραμένει πρώτη με 1.521 αδειες, ακολουθούμενη από τη Ρωσία με 438 και την Τουρκία με 337 να συμπληρώνει την πρώτη τριάδα. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Τουρκία βρίσκεται σε συνεχή άνοδο, ιδίως από τα μέσα του 2016 κι έπειτα, δηλαδή από την επαύριον του αποτυχημένου πραξικοπήματος ενάντια στον πρόεδρο Ταγίρ Ερντογάν. Οι πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις του γείτονα επίσης λειτουργούν υπέρ της έλευσης στην Ελλάδα περισσότερων Τούρκων επενδυτών, ιδίως όσων έχουν κεφάλαια σε ξένο νόμισμα, καθώς

η υποτίμηση της τουρκικής λίρας κατά 40% λειτουργεί ανασταλτικά. Ενδεικτικό της ανόδου των Τούρκων επενδυτών, είναι το παράδειγμα της Θεσσαλονίκης, όπου αποτελούν την πιο δυναμική αγοραστική ομάδα. Σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία, στον νομό Θεσσαλονίκης έχουν εκδοθεί συνολικά 54 αδειες σε Τούρκους αγοραστές ακινήτων, ενώ ακολουθούν οι Ρώσοι με 42 αδειες. Συνολικά στην περιοχή έχουν χορηγηθεί 133 αδειες σε επενδυτές ακινήτων εκτός Ε.Ε.

Σε πανελλαδικό επίπεδο, πέραν της κυρίαρχης Κίνας, η οποία κατέχει σχεδόν το 50% των αδειών

που έχουν χορηγηθεί, στην τέταρτη θέση βρίσκονται αγοραστές από τον Λίβανο, ενώ έπονται κατά σειράν επενδυτές από το Ιράκ, την Ουκρανία, τη Συρία, την Ιορδανία και το Ιράν. Αν προστεθούν και τα μέλη της οικογένειάς τους, που επίσης δικαιούνται άδεια διαμονής, επισημαίνεται ότι το 2013, ο συνολικός αριθμός των 42 αδειών, ανήλθε σε 888 το 2014, 2.144 το 2015 και 3.695 το 2016. Για το 2017 καταγράφησαν συνολικά 6.205 χορηγήσεις αδειών διαμονής σε επενδυτές-αγοραστές ακινήτων και μέλη της οικογένειάς τους, ενώ έως τις 31 Αυγούστου του τρέχοντος έτους έχουν χορηγηθεί 8.123 αδειες.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Η ζωή με «Το βιβλίο των βιβλίων»

Η αρχισυντάκτρια του The New York Times Book Review μιλάει στην «Κ» για το τελευταίο συγγραφικό της εγχείρημα

Της ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ

Παραδέχεται ότι είναι τρομερά αγχώδης. Ακόμα και αν δεν υπάρχει συγκεκριμένος λόγος να αγχωθεί, θα τον... επινοήσει. Κάποιες βραδιές αϋπνίας, από το μυαλό της περνούν δεκάδες σενάρια καταστροφών. «Ανάμεσά τους, το πιο κλασικό, ίσως: φωτιά στο σπίτι κι εγώ, πανικόβλητη, να έχω ελάχιστα λεπτά για να αποφασίσω τι θα περισώσω – με δεδομένο ότι ο άντρας μου, τα παιδιά μας και τα κατοικίδια μας είναι ασφαλείς. Εγγραφα και διαβατήρια; Τις φωτογραφίες μας; Το δαχτυλίδι της γιαγιάς; Το κομπιούτερ; Κατά βάθος ξέρω, βέβαια, τι θα έκανα. Το μοναδικό πράγμα που θα προσπαθούσα με κάθε τρόπο να σώσω είναι το Bob».

Το Bob (σ.σ. Book of Books) με περιγράφει, χωρίς να μιλάει για μένα. Περιέχει όλα όσα θέλω να θυμάμαι, φέρνοντας στο μυαλό μου τι διάβαζα όταν συνέβαιναν.

Πάμελα Πολ: «Φωτιά στο σπίτι κι εγώ, πανικόβλητη, να έχω ελάχιστα λεπτά για να αποφασίσω τι θα περισώσω. Κατά βάθος ξέρω, βέβαια, τι θα έκανα. Το μοναδικό πράγμα που θα προσπαθούσα με κάθε τρόπο να σώσω είναι το Bob».

Bob σημαίνει «Book of Books», δηλαδή «Το βιβλίο των βιβλίων». Και για την Πάμελα Πολ, συγγραφέα του ομώνυμου βιβλίου και αρχισυντάκτρια του The New York Times Book Review, είναι πολύτιμο. Ξεφυλλίζοντάς το βλέπει κανείς ποια βιβλία η Πάμελα έχει διαβάσει από τον Ιούλιο του 1988 μέχρι σήμερα. Τη συνάντησα στη Μεσσηνία, στο New York Times Weekend που διοργάνωσε για τέταρτη χρονιά η μεγάλη αμερικανική εφημερίδα στην Costa Navarino με θέμα «Democracy & Books». Μιλήσαμε για το Bob αλλά όχι μόνο...

– **Τελικά, τι είναι το Book of Books, Ημερολόγιο;**
– Κρατούσα ημερολόγιο, ως έφηβη. Πιστέψτε με, δεν είχε τίποτα ενδιαφέρον. Εγγραφα για τους καβαγάδες με τους γονείς μου, τα μυστικά των φιλενάδων μου, τα φλερτ στο σχολείο. Το Bob είναι διαφορετικό. Με περιγράφει, χωρίς να μιλάει

για μένα. Περιέχει όλα όσα θέλω να θυμάμαι, φέρνοντας στο μυαλό μου τι διάβαζα όταν συνέβαιναν. Δεν είναι ένα παραδοσιακό ημερολόγιο, αλλά είναι πιο προσωπικό από οποιοδήποτε άλλο. Γιατί μέσα από αυτό φαίνονται καθαρά τα ενδιαφέροντα, οι ιδέες και οι αξίες που με διαμόρφωσαν στο πέρασμα τριών δεκαετιών. Μπορεί να είναι γεμάτο με ιστορίες άλλων, αλλά ουσιαστικά αφηγείται τη δική μου.
– **Με ποιο βιβλίο έγινε η αρχή;**
– Με τη «Δίκη» του Φραντς Κάφκα, που διάβασα σε μια φοιτητική εστία στο Μοριάκ της Γαλλίας, όταν ήμουν δεκαεπτά χρόνων. Ταυτίστηκα πλήρως με τον Γιόζεφ Κ., λόγω εφηβείας. Όπως εκείνος σε κάθε συμπολίτη του έβλεπε κι έναν δικαστή, έτσι και ο έφηβος αισθάνεται ότι όλοι τον κρίνουν. Είναι αυτό που σας είπα προηγουμένως: ανέκαθεν με ενδιέφερε το μονοπάτι που ενώνει τα βιβλία που διαβάζουμε, τι μας οδηγεί από το προηγούμενο στο

επόμενο. Εχει η επιλογή μας σχέση με το περιεχόμενο του βιβλίου ή με όσα συμβαίνουν στη ζωή μας στη συγκεκριμένη χρονική στιγμή; Και τα δύο, πιστεύω.
– **Υπάρχει ένα βιβλίο που θα μπορούσατε να πείτε ότι σας άλλαξε τη ζωή;**
– Το «A Journey of One's Own», της Ελληνοαμερικανίδας Thalia Zepatos (1992). Το διάβασα το 1997, όταν μόλις είχα τελειώσει το κολέγιο και όλα μου φαινόταν προδιαγεγραμμένα και αναμενόμενα. Επιρρασμένη από αυτό έβγαλα εισιτήριο χωρίς επιστροφή για την Ταϊλάνδη – χωρίς να ξέρω τη γλώσσα, χωρίς να έχω δουλειά. Εξησα εκεί μερικούς μήνες, παραδίδοντας μαθήματα αγγλικών, και επέστρεψα στις ΗΠΑ απολύτως κατασταλαγμένη για το τι ήθελα να κάνω.
– **Η δουλειά σας στους New York Times...**
– Είναι η δουλειά των ονειρών μου (σ.σ. σπεύδει να πει, πριν προ-

λάβω να ολοκληρώσω την ερώτησή μου)! Είμαστε η μόνη εφημερίδα που έχει τρεις κριτικούς βιβλίων πλήρους απασχόλησης – και έναν αποκλειστικά για τις παιδικές εκδόσεις. Και παρ' όλα αυτά, κάθε χρόνο παρουσιάζουμε μόλις το 1% της εκδοτικής παραγωγής. Υπάρχουν τόσο πολλά βιβλία εκεί έξω... (γέλια)
– **Με ποιο κριτήριο επιλέγετε αυτά που παρουσιάζετε;**
– Εγώ δεν γράφω κριτικές βιβλίων από τη μέρα που ανέλαβα την αρχισυντάξια. Οι συνάδελφοί μου αποφασίζουν με βάση την αισθητική τους και τους τομείς των ενδιαφερόντων τους. Το κριτήριο τους είναι προσωπικό. Δική μου ευθύνη είναι να σκέφτομαι τι αφορά τους αναγνώστες μας, τι θα τους είναι χρήσιμο, πώς θα τους παρουσιάσουμε όχι μόνο γνωστούς συγγραφείς αλλά και νέες φωνές που έχουν κάτι ενδιαφέρον να πουν.
– **Διαβάζουν οι Αμερικανοί; Και τι προτιμούν;**

– Ναι, δεν είναι λίγοι όσοι διαβάζουν. Αυτή την περίοδο υπάρχει έντονο ενδιαφέρον για τα πολιτικά βιβλία, για τις ιστορίες πίσω από την Ιστορία, σε μια προσπάθεια να κατανοήσουν όσα συμβαίνουν στη χώρα μας. Πώς φτάσαμε στην εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ; Ήταν κάτι ξαφνικό ή υπήρχαν σημάδια που κανείς δεν πρόσεξε; Και τι θα γίνει από εδώ και πέρα; Οι Αμερικανοί ψάχνουν απαντήσεις. Το αναγνωστικό κοινό δείχνει να προτιμά και τη δυστοπική λογοτεχνία: από το «1984» του Τζορτζ Όργουελ μέχρι το θρίλερ επιστημονικής φαντασίας «The Power» της Βρετανίδας Ναόμι Αλντερμαν, όπου οι γυναίκες έχουν την ικανότητα να εξοντώνουν τους άντρες με ένα άγγιγμά τους. Αλλά και αυτό υπό μίαν έννοια πολιτικό είναι, αφού στην πραγματικότητα θέτει το ερώτημα τι συνιστά εξουσία.
– **Πότε γράφετε για τον εαυτό σας; Πόσο «χώρο» αφήνει η δημοσιο-**

Η διαδρομή της

Μοναδική κόρη έπειτα από επτά γιους, έδωσε μεγάλη καρά στους γονείς της όταν γεννήθηκε, το 1970. Η μητέρα της, συγγραφέας και η ίδια, επέλεξε το όνομα Πάμελα – από το ομώνυμο μυθιστόρημα του Σάμουελ Ρίτσαρντσον, που εκδόθηκε το 1740. Απόφοιτος του Πανεπιστημίου Μπράουν, ξεκίνησε την καριέρα της από τον Economist, ενώ στη συνέχεια συνεργάστηκε με το Time, το Slate και τη Vogue, μεταξύ άλλων. Αρχισε να εργάζεται στους New York Times το 2011, ως κριτικός παιδικών βιβλίων. Το 2016 ανέλαβε την αρχισυντάξια του Book Review. Το «My life with Bob» είναι το πέμπτο βιβλίο της.

γράφος στη συγγραφέα;

– (Γελάει) Είναι κάπως περίπλοκη η κατάσταση. Έχω τρία παιδιά, 9, 11 και 13 χρόνων. Τα πρώινα είναι αφιερωμένα σ' αυτά. Τα βράδια, όπως και τα Σαββατοκύριακα, θέλω να περνώ τον ελεύθερο χρόνο μου με την οικογένειά μου. Μένει ένα μικρό χρονικό «παράθυρο» 38 λεπτών, όσο διαρκεί η διαδρομή από το σπίτι μου στην εφημερίδα, με το τρένο. Μόνο τότε μπορώ και γράφω.
– **Έχετε φέρει το Bob μαζί σας στην Ελλάδα;**
– Δεν το παίρνω μαζί μου στα ταξίδια. Το έχω ταλαιπωρήσει πολύ και είναι εύθραστο. Το αφήνω στην ασφάλεια του σπιτιού μου.
– **Τι διαβάζετε αυτές τις μέρες;**
– (Ανοίγει την τσάντα της) «Φόβος: ο Τραμπ στον Λευκό Οίκο» του Μπομπ Γουίντγουορντ, πρώην ρεπόρτερ της Washington Post. Όλοι στην Αμερική μιλούν γι' αυτό το βιβλίο – είναι εκπληκτικό!

ΚΡΙΤΙΚΗ / Του ΝΙΚΟΥ Α. ΔΟΝΤΑ

Μπαρόκ από την Αρμενία ως την Αυλή του «Βασιλιά Ηλιου»

Έχουν περάσει περίπου τρεις δεκαετίες από τότε που η Κατερίνα Κτώνα κουβαλούσε το δικό της τσέμπαλο σε κάθε χώρο στον οποίο έδινε συναυλία και το μπαρόκ ήταν γνωστό σε ελάχιστους στην Ελλάδα. Σήμερα, στην Αθήνα μπορεί να μην υπάρχει πλέον ούτε ένα κουαρτέτο εγχόρδων με σταθερή σύνθεση και τακτική παρουσία, αλλά το μπαρόκ αποτελεί μέρος του προγραμματισμού σχεδόν όλων των μουσικών θεσμών. Μάλιστα, για δεύτερη συνεχή χρονιά στο θέατρο Σφενδόνη πραγματοποιήθηκε από τις 20 έως τις 23 Σεπτεμβρίου το Athens baroque festival με συγκροτήματα και μουσικούς απ' όλον τον κόσμο.

Κατά την πρώτη βραδιά του συνολο Ensemble diverse & bizarre ερμήνευσε έργα των Μαρνέ Μαρέ, Φρανσουά Κουπρέν και Ζαν-Φερί

Ενδιαφέρουσες ερμηνείες και τολμηρά παντρίσματα στο δεύτερο φεστιβάλ μπαρόκ μουσικής.

Ρεμπέλ. Γράφτηκαν την εποχή του φιλότεχνου Λουδοβίκου ΙΔ', ο οποίος δεν αγαπούσε μονάχα τον χορό, αλλά αναγνώριζε επίσης το κύρος και τη λάμψη που χάριζαν οι τέχνες στη μοναρχία. Και οι τρεις συνθέτες του προγράμματος είχαν υπηρετήσει στην Αυλή του «Βασιλιά Ηλιου» και τα έργα που ακούστηκαν είναι ενδεικτικά του ύφους της επο-

Η Αναστασία Μπλιώρη, η Φαμπιόλα Οκέδα και ο Σεβαστιανός Μοτιρίνος ερμηνεύουν μουσική του Κουπρέν.

χής. Μάλιστα, οι «Χαρακτήρες του χορού» του Ρεμπέλ, μία ευφάνταστη σύντομη συλλογή γαλλικών χορών της εποχής, παρουσιάστηκε χορογραφημένη από τη Μαρίνα Κούρτιν,

με προφανή αναφορά σε ένα άλλο διάσημο, πολύ μεταγενέστερο γαλλικό μπαλέτο, το «Jeux», σε χορογραφία Νιζίνσκι και μουσική Ντεμπισί. Την απέδωσαν η χορογράφος,

η Σοφία Δράκου και ο Αλέξης Πατρικουνάκος. Από τις τέσσερις διάσημες σουίτες της συλλογής «Τα έθνη» του Κουπρέν, παρουσιάστηκε η ιταλική «Από το Πιεμόντε». Ο Σεβαστιανός Μοτιρίνος στο τσέμπαλο συνέβαλε στην απόδοση του ύφους της μουσικής και γενικότερα σπύριξε όλα τα έργα του προγράμματος. Συνεργάστηκε με την εκφραστική βιολονίστρια Αναστασία Μπλιώρη και με την τσελίστρια Φαμπιόλα Οκέδα, η οποία ερμήνευσε το μέρος της με λυρισμό. Στα αρχικά κομμάτια για φλάουτο του Μαρέ συμμετείχε επίσης η Κίρα Σαπλαχίδου, ενώ στη «Σονάτα σε ύφος Μαρέ» του ίδιου συνθέτη, η οποία όπως και η σύνθεση του Κουπρέν είναι φανερά επηρεασμένη από τη μουσική του Αρκάντζελο Κορέλι, προστέθηκε ο γλυκός και αξιόπιστος ήχος της ομποϊστρίας Στέλλας Νι-

κολαΐδη. Στις 22 Σεπτεμβρίου ο Μπαχ συνομίλησε με τη μουσική της Αρμενίας. Ο μάλλον βεβιασμένος αυτός διάλογος διευκολύνθηκε κυρίως από τα όργανα που επιλέχθηκαν, το τσέμπαλο και την αρμενική βιόλα, όργανο παρεμφερές με τη βιόλα ντα γκάμπα με ελαφρά ασθενέστερο ήχο. Με αυτά, ο Γκριγκόρ Αρακελιάν και η Βαρβάρα Μανουκιάν ερμήνευσαν τρεις συνάτες του Ιωάννη Σεβαστιανού για βιόλα ντα γκάμπα και τσέμπαλο. Ανάμεσά τους έπαιξαν μία σύνθεση του Γκριγκόρ Ναρεκάτσι του 10ου αιώνα καθώς επίσης συνθέσεις του 20ού αιώνα, του Βαρνταπέτ Κομίτας και του ίδιου του Αρακελιάν. Η τεχνικά και εκφραστικά ενδιαφέρουσα Μανουκιάν απέδωσε επίσης μία από τις γαλλικές σουίτες του Μπαχ. Ενα μάλλον εξωτικό πάντρεμα δύο διαφορετικών κόσμων.

Αιζένια

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

30.9.18-6.10.18

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Λευτέρης Γιαννίδης

Οι εκδόσεις Εν Τύποις, το Ερευνητικό Κέντρο Νεοελληνικών Σπουδών Πανεπιστημίου Κύπρου και η οικογένεια του Λευτέρη Γιαννίδη διοργανώνουν παρουσίαση του βιβλίου «Βήματα στην Άμμο και άλλα ποιήματα» του λογοτέχνη και δημοσιογράφου Λευτέρη Γιαννίδη (1913-1984). Την παρουσίαση θα κάνουν οι καθηγητές Γιώργος Γεωργιάδης και Παντελής Βουτουράς, Τρίτη, 2 Οκτωβρίου, ώρα 7:30 μ.μ. Δημοσιογραφική Εστία, λεωφόρος ΠΙΚ 12, Αγλαντζιά.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Συναυλία Βάκιας Σταύρου «Του έρωτα»

Ο έρωτας, όπως τραγουδήθηκε από διάφορες φωνές της Μεσογείου τα τελευταία τουλάχιστον 70 χρόνια, πρωταγωνιστεί στην συναυλία της τραγουδοποιού Βάκιας Σταύρου, προσκαλώντας το κοινό σ' ένα ταξίδι γεμάτο έντονα συναισθήματα και εικόνες. Η χαρά, η λύπη, ο πόθος, η προσμονή, το όνειρο και όλα όσα καθρεφτίζουν τον έρωτα, σε όλες τους τις εκφάνσεις, ισορροπούν σαν σε μαγικό χορό, δια μέσου της κρυστάλλινης, αισθαντικής φωνής της Βάκιας Σταύρου. Συνοδοιπόροι της στο ταξίδι αυτό, ο Μάριος Τακούσιος, χαρισματικός πιανίστας και ενορχηστρωτής με σημαντικές συνεργασίες ως συνθέτης μουσικής ταινιών κυρίως στο εξωτερικό, και ο Γαβριήλ Καραπατάκης, ευρηματικός μπασίστας και συνθέτης με παρουσία σε πολλές συναυλίες στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Βάκια Σταύρου: φωνή, κιθάρα, Μάριος Τακούσιος: πιάνο, δισκοσκέτες, ενορχηστρώσεις, Γαβριήλ Καραπατάκης: ηλεκτρικό μπάσο. Πολιτιστικό Κέντρο Πανεπιστημίου Κύπρου, Αρχοντικό Οδού Αξιοθέας, παλιά Λευκωσία. Παραστάσεις από 5 Οκτωβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Πληροφορίες τηλεφωνώ 22894531-2, culture@ucy.ac.cy.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

«Κάθεσαι και περιμένεις να συμβεί το χειρότερο»

Δεν πρόκειται για ένα ακόμη ντοκιμαντέρ για μετανάστες, αλλά για μια πολυπρισματική και ιδιόμορφη σύνθεση ζωής, όπου 40 εκατομμύρια καθούρια, ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα προσωρινής κράτησης μεταναστών και μια τελετή για όσους πέθαναν και δεν έχουν ταφεί αλληλοδιαπλέκονται, υφαίνοντας το παράλογο και την πραγματικότητα. Ξεκινάμε κάπως ανορθόδοξα το σκόλιο για να προλάβουμε –αν– την αντίδραση: «Πάλι το ίδιο θέμα!».

Γιατί στο βραβευμένο ντοκιμαντέρ από την Αυστραλία «Το νησί των πεινασμένων πνευμάτων» («Island of the hungry ghosts») της Γκαμπριέλ Μπρέντινι, που προβάλλεται στις «Νύχτες Πρεμιέρας» (έως και σήμερα, τελευταία ημέρα), το στομάχι σφιγγεται αργά, όπως αργά αλλά σταθερά παίρνουν σχήμα τα ερωτήματα: υπάρχει κέντρο κράτησης στον κόσμο το οποίο να δίνει ελπίδα στους μετανάστες, τη δυνατότητα να προσβλέπουν σε μια καλύτερη μέρα; Στο Νησί των Χριστουγέννων, το οποίο ανήκει στην Αυστραλία (2.650 χλμ. βόρεια του Περθ και 380 χλμ. νότια της νήσου Ιάβα της Ινδονησίας), βρίσκεται ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα προσωρινής κράτησης μεταναστών, που συνήθως προέρχονται από τη Σρι Λάνκα, το Αφγανιστάν και το Ιράκ. Ο αριθμός τους είναι μεγαλύτερος από των κατοίκων του νησιού. Στο ντοκιμαντέρ οι πληροφορίες αντλούνται από τα γεγονότα, όπως καταγράφονται από την κάμερα: η κεντρική πρωίδα είναι σύμβουλος ψυχικής υγείας, ειδικευμένη στη θεραπεία τραυμάτων, και παρακολουθεί ανθρώπους οι οποίοι προέρχονται από το κέντρο κράτησης: εθελοντές φροντίζουν να αποκλείουν τους δρόμους, που πλημμυρίζουν από εκατομμύρια καθούρια τα οποία μετακινούνται προς την ακτή μια συγκεκριμένη εποχή του χρόνου (Νοέμβριο - Δεκέμβριο): σε μια κοινότητα Κινέζων, κατοίκων του νησιού, βρίσκονται σε εξέλιξη τελετές για τα πνεύματα των «πεινασμένων φαντασμάτων», όπως αποκαλούν τους άτακτους προγόνους – πρώτους μετανάστες. Η ταινία μυσταγωγικά και ρεαλιστικά, επικεντρώνεται στη φύση, στους ανθρώπους, στην πολιτική, στα προβλήματα των καιρών, χωρίς να εκβιάζει ούτε συναισθήματα ούτε συμπεράσματα.

Το αυστηρά φυλασόμενο κέντρο κράτησης για τους αιτούντες άσυλο δεν το βλέπουμε ποτέ. Μόνο κάποια μακρινά πλάνα προδίδουν ομοιομορφία και τάξη. Κι από εκεί, όμως, δεν λείπει η απελπισία. Οι μετανάστες ακολουθούν επικίνδυνα πορεία στον ωκεανό, με σαποκάραβα (που βουλάζουν ή εξαφανίζονται) σε ένα ταξίδι που δεν υπόσχεται τίποτα καλύτερο: «Κάθεσαι και περιμένεις να συμβεί το χειρότερο...», λέει ένας από τους θεραπευόμενους στην ειδική σύμβουλο. «Κόλαση είναι εκεί που υποφέρεις και που βλέπεις την οικογένειά σου να υποφέρει, τους φίλους σου να υποφέρουν και να μην μπορείς να κάνεις τίποτα». Με εκεί, οικογένειες χωρίζουν με βίαιο τρόπο, μετανάστες αυτοτραυματίζονται, εξαφανίζονται από τα προγραμματισμένα ραντεβού τους με τον ψυχολόγο, κι όταν εκείνη αναζητάει πληροφορίες για την τύχη τους, αντιμετωπίζει την απολύτως τυπική, προσεκτική ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών. Κι εκεί, η μέρα γίνεται εβδομάδα, μήνας, χρόνος, χρόνια, με διαδικασίες βασανιστικά αργόσυρτες. Οι συνεδρίες με τον ψυχολόγο περιλαμβάνουν πολλές σιωπές κι έναν ελεγχόμενο εσωτερικό ρόθνο για τους οικειούς τους που κάνουν, τη ζωή που άφησαν και τη ζωή που αναζητούν αλλά δεν μπορούν να διεκδικήσουν. Χωρίς χαρτί, χωρίς δικαιώματα, με κομμένες τις ψευφύρες από το παρελθόν, εκτεθειμένοι στο πουθενά.

Γνώριμες καταστάσεις στην ελληνική επικράτεια. Από τη Μόρια της Λέσβου, «το χειρότερο στρατόπεδο προσφύγων στον κόσμο», όπως το χαρακτηρίζουν διεθνή μέσα ενημέρωσης, ως το απομονωμένο Νησί των Χριστουγέννων, η απόσταση δεν είναι μετρήσιμη. Και δεν εννοούμε τα χιλιόμετρα. Όμως η μεταναστευτική συνθήκη έχει πολλά κοινά χαρακτηριστικά. Το τραύμα υπάρχει είτε ζει κανείς στη Μόρια των σκουπιδιών, της κακοποίησης παιδιών, της ελλειψής έτος και στοιχειώδους υγειονομικής προστασίας είτε στο ελεγχόμενο κέντρο κράτησης της Νήσου των Χριστουγέννων. Η ανθρώπινη αξιοπρέπεια δοκιμάζεται στην πρώτη περίπτωση λόγω εξαθλίωσης, στη δεύτερη λόγω απομόνωσης και αναμονής. Ο πολίτης έχει πολλές αποχωρήσεις. Τα κέντρα υποδοχής προσφύγων ανά τον κόσμο διαφέρουν. Η εσωτερική κόλαση, όμως, παραμένει κοινή. Γιατί, για τον καθένα, «είναι εκεί που υποφέρει».

ΘΕΑΤΡΟ

«Υπηρέτης δύο Αφεντάδων» του Carlo Goldoni

Η θεατρική ομάδα Dell'Arte Projekt επιστρέφει επί σκηνής και στο πλαίσιο του Διεθνούς φεστιβάλ Κύπρια 2018 παρουσιάζει ένα από τα σπουδαιότερα θεατρικά έργα του Ιταλού συγγραφέα, Carlo Goldoni, «Υπηρέτης δύο αφεντάδων», με παραστάσεις σε όλες τις πόλεις, σε σκηνοθεσία Άδωνι Φλωρίδη. Το έργο ανεβαίνει για πρώτη φορά μετά από 38 ολόκληρα χρόνια στην κυπριακή θεατρική σκηνή και αποτελεί μια τυπική κωμωδία ερωτικής έντριγκας και παρεξηγήσεων. Παρά το ότι είναι γραμμένο το 1764, στα μέσα του 18ου αιώνα, παραμένει πιο επίκαιρο από ποτέ. Είναι επίσης το πιο πολυανεβαμένο διεθνώς έργο του συγγραφέα, μέσα από το οποίο εξερευνά τις ανθρώπινες σχέσεις και αναζητά τις θητικές αξίες που σχετίζονται με τη λογική και τον πολιτισμένο άνθρωπο. Μέσα από παικνίδια, ξεκαρδιστικές καταστάσεις, μάσκες, εντυπωσιακά κοστούμια, τραγούδι, χορό, ο υπηρέτης μας διασκεδάζει με τις γκάφες του. Μετάφραση Ερρίκος Μπελιός,

σκηνοθεσία Άδωνι Φλωρίδη, μουσική Κώστας Κακογιάννης, στίχοι Πάμπος Κουζάλης, κοστούμια/σκηνικό/μάσκες Εδουάρδος Γεωργίου. Παίζουν οι ηθοποιοί: Ανδρέας Βασιλείου, Ανδρέας Μακρής, Αφροδίτη Κλεοβούλου, Γιάννης Μίνω, Δημήτρης Αντωνίου, Ελεονώρα Βασιλείου, Ηλίας Ανδρέου, Παναγιώτης Λάρκου, Πηνελόπη Βασιλείου. Παραστάσεις θα πραγματοποιηθούν στις 2 και 3 Οκτωβρίου στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, Λευκωσία, στις 4 Οκτωβρίου στο Μαρκίδιο Θέατρο Πάφου, στις 5 Οκτωβρίου στο Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας και στις 8, 9 Οκτωβρίου στο Θέατρο Ριάλτο, Λεμεσός. Πληροφορίες τηλεφωνώ 70002212, info@kypria.org.cy

λοπή Βασιλείου. Παραστάσεις θα πραγματοποιηθούν στις 2 και 3 Οκτωβρίου στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, Λευκωσία, στις 4 Οκτωβρίου στο Μαρκίδιο Θέατρο Πάφου, στις 5 Οκτωβρίου στο Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας και στις 8, 9 Οκτωβρίου στο Θέατρο Ριάλτο, Λεμεσός. Πληροφορίες τηλεφωνώ 70002212, info@kypria.org.cy

ΒΙΒΛΙΟ

«Κύπρος 1950-1959 – Το τέλος του αλυτρωτισμού»

Ο Όμιλος Προβληματισμού για τον Εκσυγχρονισμό της Κοινωνίας μας (ΟΠΕΚ) και το Ίδρυμα Κοινωνικοπολιτικών Μελετών (ΙΚΜΕ) διοργανώνουν στη Λευκωσία εκδήλωση-παρουσίαση του τελευταίου βιβλίου του Τάκη Χατζηδημητρίου, «Κύπρος 1950-1959 – Το τέλος του αλυτρωτισμού» που κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Παπαζήση. Θα γίνει εισαγωγή από τον πρόεδρο του Δ.Σ. του ΟΠΕΚ Παύλο Μ. Παύλου. Ομιλητές οι Σωτήρης Ντάλης, καθηγητής Διεθνών Σχέσεων Πανεπιστημίου Αιγαίου, Αντρέας Δημητρίου, πρώην βουλευτής, δικηγόρος, Λάρκος Λάρκου, τέως πρόεδρος Δ.Σ. ΚΥΠΕ, Χάρης Ψάλτης, αναπλ. καθηγητής Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Κύπρου. Τη συζήτηση θα συντονίζει ο πρόεδρος της ΕΣΚ Γιώργος Φράγκου. Δημοσιογραφική Εστία, λεωφόρος ΠΙΚ 12, Αγλαντζιά. Τετάρτη 3 Οκτωβρίου, ώρα 7.00 μ.μ.

ΓΚΑΛΕΡΙ ΓΚΛΟΡΙΑ

Έκθεση γλυπτικής του Λεωνίδα Σπανού

Η Γκαλερί Γκλόρια ξεκινάει τη φετινή σεζόν με έκθεση γλυπτικής του καταξιωμένου Κύπριου γλύπτη Λεωνίδα Σπανού. Αυτή είναι η έκτη ατομική έκθεση του καλλιτέχνη στην Γκαλερί Γκλόρια, ενώ έργα του έχουν εκτεθεί και στο εξωτερικό. Η πιο πρόσφατη έκθεση έγινε στο Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών Α.Π.Θ στη Θεσσαλονίκη το 2016. Παράλληλα με τη γλυπτική, ο Λεωνίδας Σπανός ασχολείται με την κατασκευή παραδοσιακών λαϊκών οργάνων, στην οποία είχε αφοσιωθεί τα τελευταία χρόνια. Μετά από πολλά χρόνια επιστρέφει στο προσκήνιο για να παρουσιάσει την τελευταία του δουλειά σε ατομική έκθεση. Ο Λεωνίδας Σπανός φοίτησε για επτά χρόνια στην Ακαδημία Καλών Τεχνών της Πράγας, με κρατική υποτροφία, και μαθήτευσε κοντά στον καθηγητή Αχμαπ. Από το 1983 έως σήμερα ζει και εργάζεται στο Δάλι. Γκαλερί Γκλόρια, Ζήνωνος Σώζου 3, Λευκωσία. Εγκαίνια Τετάρτη 3 Οκτωβρίου στις 7:30 μ.μ. Διάρκεια έκθεσης έως και τις 23 Οκτωβρίου. Πληροφορίες τηλεφωνώ 22762605, www.gloriagallery.com

ΧΟΡΟΣ

Φεστιβάλ Open House Festival 2018

Η Στέγη Χορού Λεμεσού διοργανώνει για 9η χρονιά το Open House Festival που θα πραγματοποιηθεί από τις 5-7 Οκτωβρίου. Στο φεστιβάλ θα φιλοξενηθούν έργα σύγχρονου χορού και περιφέρμας από την εγχώρια και διεθνή σκηνή (Ουγγαρία, Γαλλία). Το πρόγραμμα είναι σχεδιασμένο για να προσφέρει μια «ανοικτή» εμπειρία στο κοινό με έργα που προτείνουν μέσα από τις θεματικές τους μία σύγχρονη ματιά ως προς τη χορογραφική/καλλιτεχνική δημιουργία. Παρασκευή, 5 Οκτωβρίου έως Κυριακή, 7 Οκτωβρίου. Τεχνικός χώρος ΕΘΑΑ, Δημοτικό Κέντρο Τεχνών Λεμεσού, Αποθήκες Παπαδάκην.

Πληροφορίες και κρατήσεις στο 25340618, www.dancehouse.com.cy, info@dancehouselemesos.com.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Εξορθολογισμός, εμπρός μας

Τελείωσε και η περιπέτεια στην παιδεία, ουφ και χαλάφρωσα! Τα παιδιά του κόσμου θα μουν στις τάξεις τους και γονείς και παιδαγωγοί θα επιστρέψουν σε αυτά που ξέρουν... παίρνω το μωρό το πρώτο, το φέρνεις το μεσημέρι. Κι ο εξορθολογισμός στον οικογενειακό προγραμματισμό μια καρά επανήλθε στα προ της κρίσης επίπεδα. Τώρα για τον εξορθολογισμό της παιδείας χρειάζεται λιγη υπομονή, όχι πολλή, τόσο για να φέρουμε τον νου μας από τα όσα συνέβησαν το προηγούμενο διάστημα. Να στοχαστούμε, να διαλογιστούμε.

Να ευλογήσουμε τα γένια μας και λίγο, όχι για κανέναν άλλο λόγο, αλλά για να καταδείξω το πόσο τα άνω μέρη της πυραμίδας δεν υπολογίζουν τη βάση της: «Πολύς ντόρος για το τίποτα, το ξανάεγραψα, θα έρθει από τις Σεύχελλες ο Πρόεδρος, θα επιστρέψει οίκαδε και ο υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού (να, να, να Πολιτισμού) και όλοι μαζί, αγαπημένοι σαν και πρώτα, θα βρουν τις λύσεις για το καλό των μαθητών, προς όφελος της κοινωνίας. Και εμείς στα μέσα θα παιζόμαστε παλαμάκια και θα πάροουμε ανάσα για να ασχοληθούμε με τους νοσηλευτές, το ΓεΣΥ, και το Κυπριακό». Αυτά σημείωναν οι «Επισημάνσεις» στις 12 Αυγούστου

του σωτηρίου έτους 2018, και για να μην παρεξηγούμαστε η στήλη δεν διεκδικεί βραβείο ευφυΐας ή διορατικότητας, απλώς επισημαίνει την κοινή λογική. Αυτό έλεγε ο κοινός νους... ο πατέρας μου έλεγε... τώρα να σε δω κάβουρα να περπατάς στα κάρβουνα και άμα δεν βρέξεις κ... λο ψάρι δεν τρως! Η κυβέρνηση και οι συνδικαλιστές ούτε αναστενάρηδες θέλουν να γίνουν ούτε ψαράκι αποθύμισαν. Να πάμε παρακάτω, να περάσουμε... αλλά ξέρετε ποιο είναι το στενάχωρο; Ότι χιλιάδες κόσμου πίστεψαν ότι κάτι πάει να γίνει, κάτι πάει να αλλάξει, και δόθηκαν σε αυτόν τον αγώνα. Ήθελαν να αποδοθεί δικαιοσύνη, όχι μ' ένα άστρο ή μ' ένα γαρσεμί, αλλά με δικαίο αγώνα. Ναι, χιλιάδες εκπαιδευτικοί, και άλλοι, πίστεψαν σε αυτόν τον αγώνα, και μακριά από κομματικές ή άλλες πολιτικές σκοπιμότητες. Αυτή η μερίδα της κοινωνίας διαψεύστηκε και η άλλη ψύχασε...

Δηλαδή, τόσοσ κακός καμός για έναν διάλογο με χρονικό

ορίζοντα πιο βραχύ και από το να κανονίσει κάποιος τις χριστουγεννιάτικες του διακοπές; Ένα πολύ μεγάλο ποσοστό γνωρίζει πώς και πού θα περάσει τα Χριστούγεννα, για να μη σας πω ότι τα προς στέψη ζευγάρια ξέρουν πού θα πάνε γαμήλιο ταξίδι και ποιο πιάτο θα σερβιριστεί πρώτο τον Ιούνιο του 2019. Αλλά για την παιδεία, για τη νέα γενιά πολιτών τσακωθήκαμε σαν τα μωροκόπελα, αντιδράσαμε, είπαμε, γράψαμε και στο τέλος... από το πουθενά βρέθηκε λύση για να εκτονωθεί η κατάσταση και εξαιτίας ενός τραγικού-τατου περιστατικού, αυτό της απαγωγής των δύο μαθητών από το δημοτικό των Καμάρων, είπαμε να συζητήσουμε την ασφάλεια και την υγεία στα σχολεία. Αφού απόκλαψαν όλοι έκλαψε κι η χήρα! Και ξεκίνησε η κουβέντα για τις κάμερες, για τον θεσμό του αστυνομικού της γειτονιάς, για την κοινωνία που είναι ευαίσθητη και για την άνευ προηγούμενου αστυνομική επιχείρηση, για ήρωες αστυνομικούς, για πολίτες που αφή-

φισαν τον κίνδυνο... α και για απαλλαγές και διδακτικές ώρες... και ξανά προς τη δόξα τραβάμε!

Για την παιδεία τότε θα μιλήσουμε; Άμα γεμίσει το φεγγάρι και ο Πλούτωνας ευθυγραμμιστεί με τον Ερμή; Ναι, για την παιδεία που θέλει ο κάθε γονιός για το παιδί του, ώστε να αναπτύξει κριτικό νου. Για την ανάπτυξη μόνιμων περιβαλλοντικών και κοινωνικών ευαισθησιών, που δεν θα αντικρίξει ο πολίτης τον Ακάμα και το Τρόδος μαζάε' τσιφλίκι του και τον διαφορετικό, τον άλλο δεν θα το βλέπει ως μίσημα και καταραμένο. Για την παιδεία που πρέπει να έχει ο αυριανός πολίτης που θα είναι στο τέλος χρήσιμος στην ίδια την Πολιτεία, ως υπάλληλος, ως ψηφοφόρος, ως λογικό ον. Για αυτή την παιδεία που πρέπει να προσφέρουμε τότε θα συζητήσουμε; Μάλλον, όταν δεν θα έχουμε καυτό φθινόπωρο στο Κυπριακό και επιτακτική ανάγκη διευθέτησης του ΓΕΣΥ. Ανακαλύψαμε πάσους φύσεως εξορθολογισμών για να μένουμε νεκροί για πάντα. Φτωχή κοινωνία που δεν κατάφερες ούτε ένα παράσημο να σου φερέσεις, παραφράζοντας τον ποιητή... Τυλάχιστον μας έμειναν κάτι βράδια που όμορφα που μυρίζει η γη, as ονειρευτούμε έναν καλύτερο κόσμο.

Τα όνειρα ενός παιδιού με τα μάτια του θεάτρου

Η Μελίτα Κούτα και ο Χάρης Καυκαρίδης ανέλαβαν τις Δράσεις του ΘΟΚ για το πρώτο τρίμηνο και έχουν πολλά να μας δείξουν

Συνέντευξη στον

ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η Μελίτα Κούτα και ο Χάρης Καυκαρίδης είναι οι επιμελητές των Δράσεων Α' τριμήνου στον ΘΟΚ και έχουν τίτλο «Δρόμοι Κροκοδείλων». Οι δράσεις θα πραγματοποιούνται στο θέατρο Αποθήκες και για το Α' τρίμηνο Οι δύο επιμελητές έχουν προσκαλέσει καλλιτέχνες από την Κύπρο και το εξωτερικό, για να συστήσουν στο κοινό το έργο του Μπρούνο Σουλτς, Εβραίο-πολωνού συγγραφέα που έζησε στις αρχές του 20ού αιώνα. Στην «Κ» μίλησαν για την επιλογή τους να δουλέψουν με το έργο του Μπρούνο Σουλτς και ελπίζουν ότι αυτό που θα παρουσιάσουν θα γίνει κτήμα των θεατών, και σημειώνουν «απευθυνόμαστε σε όλο τον κόσμο. Δεν στοχεύουμε σε μια μεταμοντέρνα, εγκεφαλική, σούπερ πειραματική παράσταση που απαιτεί «ψαγμένο» κοινό, αλλά σε κάθε άνθρωπο που κάποτε υπήρξε παιδί».

–Τι σας ενέπνευσε στο έργο του Μπρούνο Σουλτς

–Στις ιστορίες του Σουλτς που αρχικά να πούμε ότι δεν έχουν μια λογική, γραμμική αφηγηματική συνοχή, αλλά είναι περισσότερο κομμάτια αναμνήσεων, γίνεται μια επιστροφή από τον συγγραφέα στην εποχή της παιδικής ηλικίας. Βλέπει τον κόσμο, την οικογένειά του, την πόλη του, τις απλές καθημερινές, συννηθισμένες και ανιαρές στιγμές μέσα από το πρίσμα του παιδιού που μεγαλώνει τα πάντα σε μαγικά γεγονότα και δημιουργεί μια προσωπική μυθολογία της ζωής του. Έχει την ικανότητα να καταπιαστεί με μια μικρή λεπτομέρεια και να

“

Απευθυνόμαστε σε όλο τον κόσμο. Δεν στοχεύουμε σε μια μεταμοντέρνα, εγκεφαλική, σούπερ πειραματική παράσταση που απαιτεί «ψαγμένο» κοινό, αλλά σε κάθε άνθρωπο που κάποτε υπήρξε παιδί.

την εκτινάξει σε κοσμογονία. Διαβάζοντας τις ιστορίες του νιώθεις ότι αφήνεται στα επιδέξια χέρια ενός μάγου που θα σου δείξει αυτό που ήδη ξέρεις, με άπειρη φαντασία, κάνοντάς το πιο σπουδαίο από ό,τι υπήρξε ποτέ. Ο Σουλτς φτιάχνει ειδικές κόσμους που συνυπάρχουν σε παράλληλο επίπεδο με την πραγματικότητα. Σταματά τον χρόνο και δημιουργεί «παράλληλες ροές παράνομου χρόνου». Σμίγει την πραγματικότητα με το όνειρο, τον ρεαλισμό με τη φαντασία. Είναι ευαίσθητος, διαθέτει κιούμορ και στις ιστορίες του, ειδικά μέσα από τη σχέση του με τον πατέρα του, αγγίζει συναισθήματα βαθιά ανθρώπινα και διαχρονικά. Με μια λέξη, η «ποίηση» στο έργο του Σουλτς, είναι αυτό που μας συγκινησε.

–Τι προσδοκάτε να συμβεί αυτό το τρίμηνο θεατρικά και καλλιτεχνικά γενικότερα;

–Υπάρχει μια γραμμή από τον

Η Μελίτα και ο Χάρης ελπίζουν να καταφέρουν να περάσουν στον θεατή μια ιστορία που να τη νιώσει δική του, να του αφήσει ανοικτό διάδρομο για σκέψη.

ΘΟΚ στο φετινό ρεπερτόριο, που είναι η επιστροφή στους κλασικούς συγγραφείς. Αυτό μας ενδιαφέρει πολύ καλλιτεχνικά γιατί θέτει το ερώτημα του πώς επαναπροσδιορίζουμε τους εαυτούς μας, την εποχή μας, σε σχέση με διαχρονικές αξίες, με αρχέτυπα. Πώς μας αφορούν σήμερα και πώς αντιλαμβάνομαστε αυτές τις αξίες. Ελπίζουμε ότι θα δούμε παραστάσεις που να επικοινωνήσουν με τον θεατή με αμεσότητα, χωρίς υπερβολές και εκουχρονισμούς χάριν της εντύπωσης, αλλά βάσει της ουσίας. Ελπίζουμε να καταφέρουμε να κάνουμε αυτό και στη δική μας δουλειά, δηλαδή να περάσουμε στον θεατή μια ιστορία που να τη νιώσει δική του.

–Ποιο είναι το κοινό στο οποίο απευθύνεστε;

–Απευθυνόμαστε σε όλο τον κόσμο. Δεν στοχεύουμε σε μια μεταμοντέρνα, εγκεφαλική, σούπερ πειραματική παράσταση που απαιτεί «ψαγμένο» κοινό, αλλά σε κάθε άνθρωπο που κάποτε υπήρξε παιδί. Θα θέλαμε να περάσουμε κάποια λεπτά συναισθήματα, αβίαστα και χωρίς σοκ. Ψάχνουμε την αμεσότητα, την απλότητα και τη χρήση τόσο της εικόνας, της δράσης όσο και του κειμένου για να πούμε μια ιστορία καλά. Μας ενδιαφέρει ο κόσμος φεύγοντας από την παράσταση, να νιώσει γεμάτος συναισθήματα και να κρατήσει κάτι που να μην το ξεχάσει ως το επόμενο πρωί.

–Ποια ήταν η ανταπόκριση των καλλιτεχνών που προσκαλέσατε, τι φέρνουν στο θεατρικό τοπίο;

–Οι συνεργάτες μας που θα είναι μαζί μας στις δράσεις, έχουν επίσης εμπνευσμένοι από τον Μπρούνο Σουλτς. Έχουν δείξει τον ίδιο ενθουσιασμό μαζί μας, διαβάζοντας το έργο του και ανάλαβαν την πρόκληση που τους δόθηκε. Ο κάθε ένας δημιουργεί με το δικό του εργαλείο, ο ΜΙΤΟΣ Έλενα Αγαθοκλέους και Λούκας Βαλέφσκι με θέατρο, ο Παναγιώτης Τοφής με κίνηση, Ο Αντώνης Αντωνίου με ήχο, Ο Ευριπίδης Δίκαιος με λόγο, η Σιμόνη Φιλίππου εικαστικά. Επίσης, φιλοξενούμενη καλλιτέχνης από το εξωτερικό, είναι η χορεύτρια/χορογράφος Roni Chadash που θα παρουσιάσει μια χορευτική παράσταση. Θεωρούμε τις δουλειές των προαναφερθέντων καλλιτεχνών πολύ δυνατές και ποιοτικές στον χώρο τους. Επίσης μας συνδέει μαζί τους μια ηθική αντίληψη των πραγμάτων, δηλαδή του πώς αντιλαμβάνομαστε το θέατρο, την τέχνη αλλά και τη συνεργασία σε ανθρώπινο επίπεδο. Υπάρχει μεταξύ μας εκτίμηση, σεβασμός, εμπιστοσύνη και αισθανόμαστε περήφανοι και ευτυχείς που είναι μαζί μας.

–Μιλήστε μου λίγο για την ιδέα των Δρόμων των Κροκοδείλων;

–Ο τίτλος «Δρόμοι των Κροκοδείλων» προέρχεται από την ομώνυμη ιστορία του Μπρούνο Σουλτς που ανήκει στη συλλογή με τον γενικό τίτλο «Τα μαγαζιά της κανέλας» και έχει εκδοθεί στα πολωνικά το 1934. Το υλικό που φέρνουμε μέσα στην παράστασή μας, πέραν από τις ιστορίες του Σουλτς, αφορά επίσης τη βιογραφία του συγγραφέα,

τις πληροφορίες που βρίσκονται στις επιστολές του που έχουν εκδοθεί, καθώς και τα ιστορικά γεγονότα της εποχής και του τόπου που έζησε. Η μέθοδος που θα χρησιμοποιήσουμε στις πρόβες ακολουθεί την ιδεολογία του devised theatre, με την έννοια ότι δεν υπάρχει έτοιμο θεατρικό κείμενο αλλά δραματουργικός άξονας που έχουμε κτίσει με τον Ευριπίδη Δίκαιο. Η παράσταση κτίζεται σταδιακά μέσα από τη συνεργασία με τους ηθοποιούς και τους συντελεστές και με βάση τους αυτοσχεδιασμούς και τη συνδημιουργία. Πρόκειται για μια μέθοδο που έχουμε χρησιμοποιήσει στο παρελθόν στις δουλειές μας με την ομάδα μας PARAVAN, όπως χαρακτηριστικά η παράσταση «Happy Mess» που είχαμε ανεβάσει το 2016. Έντονα στοιχεία της δουλειάς μας είναι η σωματικότητα, οι δράσεις, η εικαστική γλώσσα επί σκηνής και η χρήση του λόγου με μέτρο. Οι «Δρόμοι Κροκοδείλων» είναι το ταξίδι της ζωής ενός ανθρώπου, του συγγραφέα Μπρούνο Σουλτς που το μόνο που θέλησε στη ζωή του ήταν χρόνο για να δημιουργήσει και που αυτός ο χρόνος τερατίστηκε ξαφνικά.

info

Το τρίμηνο συντίθεται από ποικίλες δράσεις και εκδηλώσεις (Οκτώβριος-Νοέμβριος) και κορυφώνεται με τη θεατρική παράσταση Δρόμοι Κροκοδείλων (Δεκέμβριος). Οι δράσεις ξεκινούν την Τετάρτη 3 Οκτωβρίου 2018, με την παράσταση «Εκείνο το φθινόπωρο των παιδικών μου χρόνων», από το Κέντρο Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ. **Πληροφορίες** στο www.thoc.org.cy

THE BREAKFAST SHOW

ΜΕ ΤΟΝ ΜΙΧΑΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΞΕΝΙΑ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 07:00 - 10:00

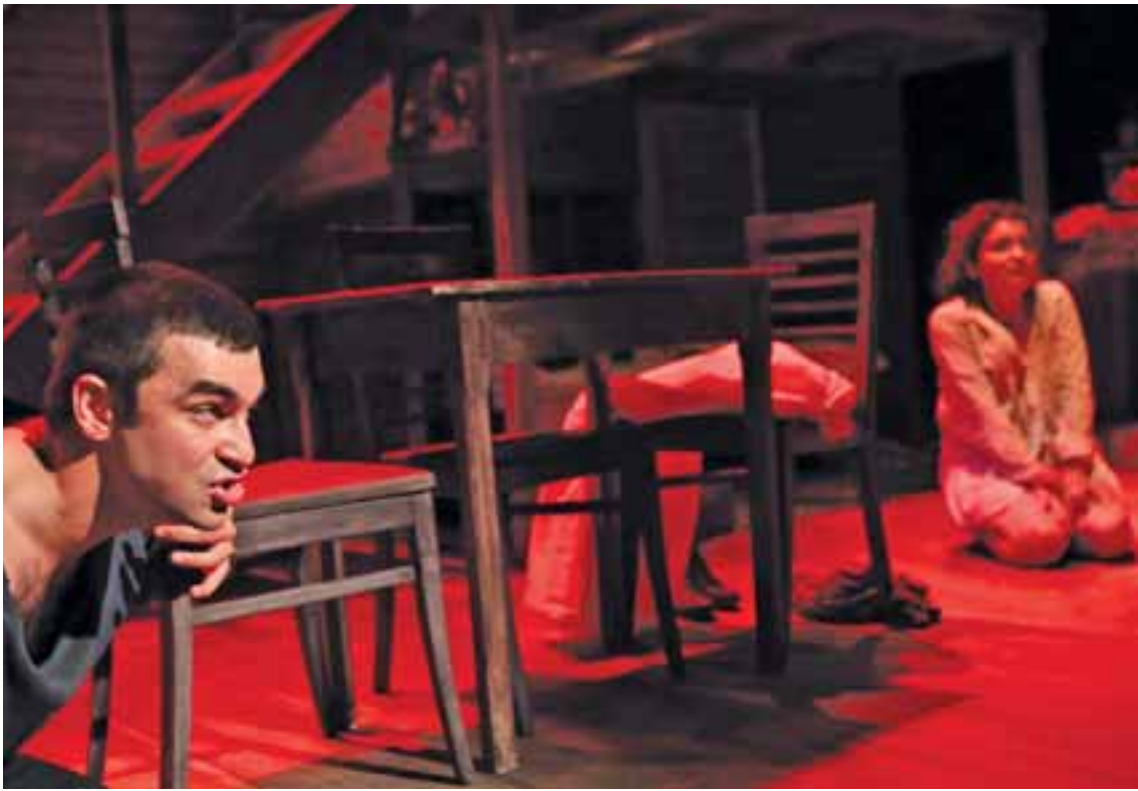
DEEJAY
93.5

Listen Live
www.mydeejay.com.cy

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

Η Μαρίνα Φραγκεσκίδου και ο Στέλιος Θεοχάρους επηρεάστηκαν πάρα πολύ από τα όσα διαδραματίζονται στην κοινωνία μας, και θέλησαν να δείξουν και σε μας τι μπορεί να συμβαίνει πίσω από κλειστές πόρτες.

Να τα λέμε όλα, μα να μιλάμε και για αγάπη

Οι συγγραφείς του έργου «Κοιμήσου, αγγελούδι μου» μιλάνε στην «Κ» για την παράσταση που φιλοξενείται στην ΕΘΑΛ

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Το «Κοιμήσου αγγελούδι μου» είναι ένα σύγχρονο κυπριακό έργο που συνέγραψαν η Μαρίνα Φραγκεσκίδου και ο Στέλιος Θεοχάρους επιστρέφει, και πάλι σε σκηνοθεσία Βαρνάβα Κυριαζή, στην ΕΘΑΛ για νέο κύκλο παραστάσεων. Οι δύο συγγραφείς σημειώνουν πόσο σημαντική είναι η αγάπη και η έλλειψη αυτής, κυρίως κατά την παιδική ηλικία καθορίζει και το υπόλοιπο της ζωής του. Βαθιά ανθρώπινο έργο το οποίο οι συγγραφείς τοποθετούν στην ελληνική πραγματικότητα, λόγω του αμειλικτού χειμώνα της έλλειψης αγάπης, ωστόσο αυτός ο βαρύς χειμώνας υπάρχει και στην Κύπρο, «στην Κύπρο ο χειμώνας δεν είναι βαρύς. Μακάρι να λέγαμε ότι στην Κύπρο δεν υπάρχουν και τόσο 'βαριές' ιστορίες». Οι δύο συγγραφείς λένε ότι το έργο τους μπορεί να λειτουργήσει ως κλειδαρότρυπα για να δεις τι μπορεί να συμβαίνει μέσα σε ένα σπίτι και σημειώνουν χαρακτηριστικά «Αν έχει πέσει κάτι άσχημο στην αντιληψή σου τότε κάνε κάτι, επικοινωνήσε με τις αρμόδιες υπηρεσίες, προκειμένου να προλάβεις δυσάρεστες καταστάσεις. Άλλο το ανακατεύομαι μέσα σε ένα σπίτι, μια οικογένεια, κι άλλο το θέλω να βοηθήσω».

—Προς τα πού κινείται θεματολογικά το «Κοιμήσου αγγελούδι μου»;

—Το κείμενο έχει να κάνει με την εγκατάλειψη, την έλλειψη μητρικής —και όχι μόνο— αγάπης και ό,τι μπορεί να συνεπάγεται αυτό. Ακούμε και βλέπουμε τόσα πράγματα να συμβαίνουν γύρω μας και πάντα αναρωτιόμαστε πώς μπορεί κάποιος να οδηγήθηκε σε μια τέτοια πράξη, είτε αυτό έχει να κάνει με αιμομιξία, με παιδεραστία, με δολοφονία. Κάθε φορά η απάντηση βρίσκεται ή κάνεται στην αγάπη. Τα πάντα περιστρέφονται γύρω από την αγάπη και οι σίγουρα το να στερείται κάποιος την αγάπη σε παιδική ηλικία καθορίζει και το υπόλοιπο της ζωής του. Κάπως έτσι, λοιπόν, φτάσαμε στο «Κοιμήσου, αγγελούδι μου»

όπου δύο αδέρφια, η Άρτεμις και ο Αχιλλέας, αναγκάζονται να μεγαλώσουν μαζί με τον πατέρα τους, εφόσον η μητέρα τους τα εγκατέλειψε όσο ήταν μικρά. Ο πατέρας τους ήταν ένας μοναχικός άνθρωπος που περισσότερο δούλευε και έπινε, παρά μεγάλωνε τα παιδιά του. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα τα δύο αδέρφια να μεγαλώσουν μόνα τους, έχοντας μόνο ο ένας τον άλλον. Η Άρτεμις ως μεγαλύτερη πήρε όλη την ευθύνη πάνω της και στέκεται στον Αχιλλέα σαν μάνα, αδελφή, ερωμένη. Μέχρι που ένα βράδυ φτάνει στο σπίτι τους ο Στέφανος, φέρνοντας την είδηση ότι η μητέρα τους έχει πεθάνει.

—Τι σας έκανε να θέλετε να γράψετε ένα τέτοιο έργο;

—Αφορμή στάθηκε μια ιστορία που κουβαλούσε ο Στέλιος, με μια μάνα που εγκατέλειψε τα παιδιά της, όταν ήταν μικρά. Αναρωτιόμασταν πώς θα μεγάλωναν άραγε αυτά τα παιδιά; Κάπως έτσι ξεκι-

“

Σε μια Κύπρο που έχει «γεμίσει» αριθμούς, είναι φορές που «κάνεται» το πνεύμα, λένε οι συγγραφείς του έργου «Κοιμήσου, αγγελούδι μου».

νήσαμε να πλάθουμε τους ήρωες, μα στην πορεία άλλαξαν πολλά. Αλλού θέλαμε να το πάρουμε εμείς και αλλού μας πήγαιναν οι ήρωες. Παρόλο που προβάλαμε αντίσταση τελικά αφεθήκαμε στα θέλω τους. Σίγουρα επηρεαστήκαμε πάρα πολύ και με τα όσα ακούμε να διαδραματίζονται γύρω μας, όσον αφορά την ενδοοικογενειακή βία και την παιδεραστία γι' αυτό και θελήσαμε

τελικά να δούμε τι μπορεί να συμβαίνει σε ένα «τέτοιο» σπίτι.

—Ποιες οικογενειακές δομές και αρχές θέλει να αγγίξει το έργο;

—Δεν είχαμε πρόθεση να αγγίξουμε συγκεκριμένες οικογενειακές δομές/αρχές. Εμείς έχουμε να σας πούμε μια ιστορία, από εκεί και πέρα το μοναδικό που έχουμε, αν θέλεις, σαν στόχο είναι να ευαισθητοποιήσουμε τον κόσμο και να του πούμε: μιλά. Ζούμε σε μια κοινωνία όπου λίγο πολύ ξέρουμε τι συμβαίνει στο διπλανό σπίτι, απλά υπάρχει η νοοτροπία του, όπως λέμε και στην Κύπρο: «κρύβει να περάσουμε» κι αυτό είναι κάτι που θεωρούμε πρέπει να αλλάξει μπας και παραδώσουμε ένα καλύτερο αύριο στα παιδιά. Το έργο μας μπορεί να πει ότι είναι μια κλειδαρότρυπα που σου δίνει τη δυνατότητα να δεις τι μπορεί να συμβαίνει μέσα σε ένα σπίτι. Αν έχει πέσει κάτι άσχημο στην αντιληψή σου τότε κάνε κάτι, επικοινωνήσε με τις αρ-

Να εξάγουμε πολιτισμό

—Πρόσφατα το έργο παρουσιάστηκε και στην «Εβδομάδα Κυπριακού Θεατρικού Έργου», στην Αθήνα, μπορούμε λοιπόν να εξάγουμε εκτός από υπηρεσίες και πολιτισμό;

—Εννοείται ότι μπορούμε. Τα τελευταία χρόνια γίνονται αξιόλογες δουλειές στο κυπριακό θέατρο που δεν έχουν να ζηλέψουν τίποτα από παραστάσεις που γίνονται π.χ. στην Ελλάδα. Αυτό που πρέπει να γίνει είναι να υπάρχει η δυνατότητα να «παράγουμε» πολιτισμό για να μπορούμε να τον εξάγουμε κιόλας. Σε μια Κύπρο που έχει «γεμίσει» αριθμούς, είναι φορές που «κάνεται» το πνεύμα. Η κάθε κυβέρνηση οφείλει να προσφέρει τη δυνατότητα και την ευκαιρία σε ανθρώπους της τέχνης να δείξουν το έργο τους. Τα παιδιά που μεγαλώνουν στην Κύπρο έχουν ανάγκη από τέτοια ερεθίσματα, γιατί άνθρωποι που ασχολούνται και με τον πολιτισμό μπορούν να δημιουργήσουν έναν πιο ολο-

κληρωμένο κόσμο. Κι αυτό σίγουρα είναι επιθυμία όλων μας.

—Ποιες είναι οι προκλήσεις για έναν θεατρικό συγγραφέα; Μαρίνα: επειδή ασχολούμαι και με άλλα είδη γραφής, καθότι γράφω στίχους και παραμύθια, δεν θεωρώ πως υπάρχει διαφορετική πρόκληση στον θεατρικό συγγραφέα απ' ό,τι σε έναν στιχουργό ή συγγραφέα βιβλίων. Όταν γράφεις η πρόκληση είναι κάθε φορά η ίδια: να μπορέσεις να ολοκληρώσεις την ιδέα που σου καρφώθηκε στο μυαλό. Είτε αυτή αφορά δύο στίχους που θέλουν να ολοκληρωθούν είτε δύο ήρωες που σου γεννήθηκαν και θέλουν να ακούσεις την ιστορία τους. Αυτή είναι η χαρά κιόλας όσων γράφουν. Αφού ολοκληρωθεί η ιστορία/το έργο/το τραγούδι, έχεις την περιέργεια για το αν θα φτάσει ποτέ και σε άλλους ανθρώπους.

Στέλιος: Το να καταφέρει να δει τους ήρωες του επί σκηνής να αγγίζουν τους θεατές.

μοδίες υπηρεσίες, προκειμένου να προλάβεις δυσάρεστες καταστάσεις. Άλλο το ανακατεύομαι μέσα σε ένα σπίτι, μια οικογένεια, κι άλλο το θέλω να βοηθήσω.

—Πώς αντιδιαστέλλονται ο ξένος που «εισβάλλει» στη ζωή της οικογένειας με τον πατέρα;

—Ο Στέφανος, ο ξένος, μπαίνει τόσο ξαφνικά στη ζωή της Άρτεμις και του Αχιλλέα θέλοντας να εκπληρώσει την τελευταία επιθυμία της μητέρας τους. Φαίνεται ότι θέλει να τους βοηθήσει, για τους δικούς του λόγους. Αγαπούσε πολύ τη μητέρα τους κι αυτός είναι ίσως τελικά και ο λόγος που αποφασίζει να σταθεί κοντά τους. Όλο αυτό έρχεται σε αντίθεση με τον πατέρα τους, ο οποίος άφησε τη μητέρα τους να φύγει και ποτέ δεν ασχολήθηκε ουσιαστικά με τα παιδιά του. Την αγάπη που στερήθηκαν από τον πατέρα τους θα την προσφέρει τελικά ο Στέφανος;

—Λέτε ότι διαδραματίζεται στη

σημερινή ελληνική πραγματικότητα, γιατί όχι στην κυπριακή;

—Δεν είναι ότι υπάρχει διαχωρισμός ελληνικής και κυπριακής πραγματικότητας. Πώς θα μπορούσε άλλωστε να υπάρχει ένας τέτοιος διαχωρισμός από τη στιγμή που και οι δύο χώρες έχουν τον ίδιο εθνικό ύμνο; Ο μόνος λόγος που το αναφέρουμε αυτό είναι καθαρά επειδή θελήσαμε η Άρτεμις και ο Αχιλλέας να ζουν σε ένα απομακρυσμένο χωριό της Ελλάδος, κάπου προς τα σύνορα με Αλβανία. Ίσως να φτάνει το γεγονός πως όταν το γράφαμε η Μαρίνα ήταν διακοπές σε ένα τέτοιο χωριό, αποκλεισμένη από το χιόνι. Η αλήθεια είναι ότι δεν θελήσαμε μετά να το αλλάξουμε, γιατί μια τέτοια βαριά ιστορία ταίριαζε σε ένα τόσο βαρύ χειμώνα. Και στην Κύπρο ο χειμώνας δεν είναι βαρύς. Μακάρι να λέγαμε ότι στην Κύπρο δεν υπάρχουν και τόσο «βαριές» ιστορίες.

“

«Άλλο το ανακατεύομαι μέσα σε ένα σπίτι, μια οικογένεια, κι άλλο το θέλω να βοηθήσω», κάνουν το διαχωρισμό ο Στέλιος Θεοχάρους και η Μαρίνα Φραγκεσκίδου.

Οι λέξεις που ντύθηκαν με πολλές νότες

Ο Κώστας Κακογιάννης και ο Πάμπος Κουζάλης έγιναν μουσικοί υπηρέτες της θεατρικής παράστασης «Υπηρέτης δύο αφεντάδων»

Συνέντευξη στον

ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Το έργο «Υπηρέτης δύο αφεντάδων» του Κάρλο Γκολντόνι παρουσιάζεται στα Κύπρια 2018 από τη θεατρική ομάδα Dell'Arte Projekt σε σκηνοθεσία Άδωνι Φλωρίδης. Στην «Κ» μίλησαν οι αφεντάδες της μουσικής της παράστασης, ο συνθέτης Κώστας Κακογιάννης και ο λογοτέχνης Πάμπος Κουζάλης, την οποία τελικά υπηρέτησαν με πίστη και αφοσίωση, αλλά και με μαεστρία. Οι δύο συντελεστές μίλησαν στην «Κ» για τη μουσική και στιχουργική προσέγγισή τους που, όπως χαρακτηριστικά λένε στην πορεία αλληλοεπιδρούσε ο ένας με τις ιδέες του άλλου, μέχρι που συναντήθηκαν και έδωσαν κάπου στη μέση, άλλωστε είχαν να υπηρέτησουν έναν κοινό αφέντη, τον Κάρλο Γκολντόνι και το έργο του.

Κώστας Κακογιάννης

—Ποιες είναι οι δυσκολίες σύνθεσης μουσικής για ένα θεατρικό έργο;

—Το κάθε θεατρικό έργο παρουσιάζει ξεχωριστές προκλήσεις και ιδιαιτερότητες. Στην «Υπηρέτη δύο αφεντάδων» το ζητούμενο που έθεσε ο σκηνοθέτης Άδωνι Φλωρίδης ήταν η μουσική να παίζεται ζωντανά επί σκηνής και να γραφτούν γύρω στα επτά τραγούδια, τα πλείστα από τα οποία θα χορογραφηθούν. Αυτό οδηγεί σε κάποιες μικρές, αλλά όχι ανυπερβλήτες προκλήσεις, όπως η σύνθεση των τραγουδιών στις ξεχωριστές φωνητικές ικανότητες του κάθε ηθοποιού, η προσαρμογή στην ενορχήστρωση ώστε τα κομμάτια να μπορούν να

Ο σκηνοθέτης Άδωνι Φλωρίδης θέλησε η μουσική να παίζεται ζωντανά επί σκηνής και να γραφτούν γύρω στα επτά τραγούδια, τα πλείστα από τα οποία θα χορογραφηθούν, πράγμα που έφεραν εις πέρας ο Κώστας και Πάμπος.

ακούγονται πλούσια, ενώ συνοδεύονται από λίγα όργανα, και φυσικά να καταφέρουν οι ηθοποιοί να τραγουδούν, ενώ χορεύουν. Τα ξεπεράσαμε όλα εύκολα χάρη στο ακούραστο μεράκι της ομάδας και το φιλικό και χιουμοριστικό κλίμα στις πρόβες.

—Επί του συγκεκριμένου έργου θα ακολουθήσεις ή έχεις επηρεαστεί από το μουσικό στυλ της εποχής του Κάρλο Γκολντόνι;

—Ο Γκολντόνι έζησε στα όρια της εποχής του Μπαρόκ με αυτήν του κλασικισμού. Για τη μουσική της παράστασης επέλεξα να συγκεραστούν, παράλληλα με το προσωπικό μου στυλ, δύο μουσικά στοιχεία: το πολυφωνικό στοιχείο της μουσικής του μπαρόκ μαζί με παραδοσιακούς ιταλικούς ρυθμούς, όπως π.χ. η ταραντέλα.

—Ποια ήταν συνθετικά η μεγαλύτερη πρόκληση σε αυτή την

Το «Υπηρέτης δύο Αφεντάδων» του Κάρλο Γκολντόνι είναι ένα από τα πιο χαρακτηριστικά δείγματα της ιταλικής κωμωδίας του 18ου αιώνα και ανεβαίνει στο πλαίσιο του διεθνούς φεστιβάλ Κύπρια 2018.

παράσταση;

—Μπα, δυσκολία καμιά. Εκτός από το ταξίδι από τη Λεμύθου στη Λευκωσία για τις πρόβες, απόλαυσα και διασκέδασα την κάθε στιγμή που συνέθετα τη μουσική της παράστασης. Τα κομμάτια είναι εύθυμα και χιουμοριστικά και ο Άδωνι μου έδωσε πλήρη ελευθερία. Μάλιστα, πίστεψε τόσο στη μουσική μου που τελικά θα βρίσκεται και ο ίδιος στη σκηνή, παίζοντας αυλό, αφού είναι δεξιότεχνος στο όργανο αυτό, κάτι που πραγματικά εμπλούτισε το χκόρωμα και το ύφος του έργου!

—Οι στίχοι του Πάμπου έδωσαν με τη μουσική σου ή το αντίστρο-

φο; Ή απλώς συναντήθηκαν και έδωσαν;

—Για να αξιοποιήσουμε δημιουργικά τον χρόνο που είχαμε στη διάθεσή μας, με τον Πάμπο δουλέψαμε ταυτόχρονα. Σε κάποια κομμάτια ξεκίνησε να γράφει τους στίχους αυτός, ενώ εγώ συνέθετα το μουσικό θέμα για άλλα. Στην πορεία αλληλοεπιδρούσε ο ένας με τις ιδέες του άλλου, μέχρι που συναντηθήκαμε και δέσαμε κάπου στη μέση.

Πάμπος Κουζάλης

—Θα γράφεις πρωτότυπους στίχους ή θα προσαρμόσεις κομμάτια του έργου σε μουσική του Κώστα Κακογιάννη;

—Ο Άδωνι Φλωρίδης είχε ξεκάθαρη εικόνα για τη θέση και τον ρόλο του κάθε τραγουδιού και μου έδωσε ένα αδρό περίγραμμα για το περιεχόμενο των στίχων, ώστε τα τραγουδιστά λόγια να υπογραμμίζουν και να φωτίζουν όσα προηγούνται, να είναι προέκτασή τους και, το σημαντικότερο, να ακούγονται απόλυτα ταιριαστά με τον χαρακτήρα που τα ερμηνεύει. Γράφτηκαν πρωτότυποι στίχοι λοιπόν σ' έναν διάλογο με το κείμενο του Γκολντόνι.

—Πώς θα κινηθείς στιχουργικά και τεχνολογικά;

—Η μορφή και η τεχνολογία δεν με απασχόλησαν ιδιαίτερα. Το ζητούμενο ήταν να συντονιστώ με τη θεατρικότητα της μουσικής, με τις γρήγορες, κοφτές μουσικές φράσεις, και να ακολουθήσω την ένταση των ηθοποιών. Προέκυψαν έτσι κάποια τραγούδια με πιο αυστηρή δομή, ενώ κάποια άλλα με εντελώς ελεύθερο στίχο.

—Το θεατρικό είδος της Κομέντια ντελ'άρτε σε αφήνει ελεύθερο να δημιουργήσεις ή σε περιορίζει τεχνικά;

—Η σπιρτάδα των διαλόγων, το ακατάπαυστο παιχνιδίσμα και ο ξέφρενος ρυθμός της παράστασης αφήνουν τη φαντασία να καλπάζει χωρίς κανέναν περιορισμό. Είχα, λοιπόν, τη δυνατότητα να δημιουργήσω ελεύθερα, επιδιώκοντας να συμβαδίσω με το χιούμορ, άλλοτε καυστικά κι άλλοτε υπαινικτικά. Τίποτε, βέβαια, δεν θα μπορούσε να πετύχει, χωρίς τη μαεστρία του σκηνοθέτη, τις ευφάνταστες μουσικές του Κώστα, το αστείρευτο μεράκι και το πολύπλευρο ταλέντο των ηθοποιών.

—Πόσο δύσκολο είναι να δέσεις τους στίχους σου με το κείμενο και την εποχή του Γκολντόνι;

—Ενώ η γλώσσα των τραγουδιών είναι σημερινή, το δέσιμο με την εποχή του Γκολντόνι γίνεται αβίαστα με τα θέματα που κυριαρχούν και είναι πάντα επίκαιρα. Π.χ. αδιαμφισβήτητος αφέντης όλων αναδεικνύεται ο έρωτας, που διαφεντεύει τις καρδιές χωρίς καμιά διάκριση, καθορίζει συμπεριφορές, καθοδηγεί αποφάσεις κι επιλογές. Από την αρχή του έργου, στο ερώτημα «Ποιος είν' ο αφέντης μας;», απαντούν τραγουδιστά όλοι μαζί: «Και υπηρέτες και αφεντάδες λεν: Ο έρωτας! Και οι επαίτες και οι λεφτάδες λεν: Ο έρωτας!»

Σε κάποια άλλη σκηνή, η καμαριέρα Σμεραλντίνα ξεσπαθώνει με ένα... φεμινιστικό τραγούδι, προαναγγέλλοντας ότι «μια μέρα θα τελειώσει του άντρα η βασιλεία/ και δεν θα βρίσκες πουθενά στον κόσμο ασυλία...».

«Υπηρέτης δύο αφεντάδων», του Κάρλο Γκολντόνι. Παραστάσεις 2, 3 Οκτωβρίου στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, Λευκωσία. 4 Οκτωβρίου στο Μαρκίδειο Δημοτικό Θέατρο, Πάφος. 5 Οκτωβρίου Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας, Λάρνακα. 8, 9 Οκτωβρίου στο Θέατρο Ριάλτο, Λεμεσό. Σκηνοθεσία Άδωνι Φλωρίδης, παίζουν οι: Άγγελος Δούκας, Ανδρέας Μακρής, Ανδρέας Βασιλείου, Ελεονώρα Βασιλείου, Δημήτρης Αντωνίου, Αφροδίτη Κλεοβούλου, Πάννης Μίνως, Ηλίας Ανδρέου, Πνελόπη Βασιλείου, Παναγιώτης Λάρκου.

LOVE
100.7 FM
98.1 & 105.7

ΤΟ Νο1 ΠΡΩΙΝΟ
ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ
ΑΡΤΕΜΙΟΥ

24.5%

LOVE FM
100.7

15.7%

SUPER

14.7%

SFERA

14.6%

KLIK

12.9%

MIX FM

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

06:00 - 10:00

ΤΑΣΟΣ
ΤΡΥΦΩΝΟΣ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

* ΣΤΙΣ ΗΛΙΚΙΕΣ 18-44 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΑΚΡΟΑΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΡΟΝ-IMP-ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ (1/05/2018 - 31/07/2018)

ΜΑΤΙΕΣ

Μέσα σε καθ' όλα αξιοπρεπείς οικογένειες κρύβονται πολύ καλά η επιθετικότητα και ο φθόνος. Πάνω: τμήμα του πίνακα «Gentlemen» της Νάταλι Ολάντ.

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Της ΜΑΡΙΑΛΕΝΑΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Με το γάντι... ανήθικοι

Υπάρχουν μερικές στιγμές στη ζωή του ανθρώπου πολύ αποκαλυπτικές για τη βαθύτερη ουσία του, για το ήθος του. Είναι αυτές που ονομάζουμε οριακές. Στις καλές στιγμές, αντιθέτως, μας αρκεί η ζωή στην επιφάνειά της.

Εάν κάποιος είναι ευγενικός, με λίγα λόγια τον συγκρατεί εξωτερικά ο πολιτισμός του, ο κόσμος μπορεί να πιστεύει ότι είναι ψυχικά συγκροτημένος, και ίσως μεγαλώνει για παράδειγμα ισορροπημένα τα παιδιά του ή αναλαμβάνει τις ευθύνες του ως ενήλικας. Στις κρίσεις, όμως, όλα δοκιμάζονται. Συχνά θεραπευόμενοι που μεγαλώσαν με «καλούς» γονείς, που δεν βίωσαν βία, που απόλαυσαν παροχές σε υλικό επίπεδο, καλούνται να γκρεμίσουν πολλές κατώψεις για να συναντηθούν με το κενό τους. Και την ίδια στιγμή συμβαίνει και το ακριβώς αντίθετο. Άνθρωποι που έχουν μεγαλώσει σε δύσκολες συνθήκες και παρ' όλα αυτά στέκονται στα πόδια τους με θαυμαστό τρόπο.

Πολλές φορές η ευγένεια είναι ένας μανδύας που καλύπτει οδυνηρά συναισθήματα. Μπορείς με ευγενικό τρόπο να είσαι απών από τη ζωή τη δική σου και των οικείων σου, να μισείς και να φθονείς, με ευγενικό τρόπο να εμποδίζεις την εξέλιξη τη δική σου και των γύρω σου. Η εμμονική αναζήτηση μιας επιφανειακής ομαλότητας πολλές φορές κινείται προς την ενόρμηση του θανάτου και όχι προς τη ζωή, και σε αυτό γίνονται φορείς τα μέλη ενός συστήματος, είτε μιας οικο-

γένειας, είτε μιας κοινωνίας.

Απέναντι σε μια κρίση, σε μια διένεξη, σε ένα θερμό επεισόδιο κάθε φορά υπάρχουν επιλογές. Ένας πατέρας, για παράδειγμα, απέναντι σε έναν τσακωμό μπέτρας και κόρης μπορεί να επιλέξει να πάρει θέση ή να μην πάρει θέση. Συνήθως οι «ευγενικοί» άνθρωποι, οι άνθρωποι δηλαδή που δεν θέλουν να τα βάλουν με τ' ουσίαν με τη γυναίκα τους, δεν παίρνουν θέση. Και εκεί μπορεί να αφήσουν εκτεθειμένη την κόρη τους, που θα αισθανθεί ότι βλάπεται από την αυθαίρετη μπτρικη λειτουργία,

Κανείς δεν σκέφτεται ότι ένας σώφρων, ενήλικος άνθρωπος θα σκεφτόταν πολύ σοβαρά τη βαρύτατη ευθύνη πριν να γίνει γονιός ή πολιτικός.

βιώνοντας απόντα και τον πατέρα. Ή μια μπέτρα που δεν αντέχει τα δύσκολα, όταν έρθει αντιμέτωπη με μια ανάλογη όψη του παιδιού της, μπορεί να επιλέξει να κάνει ότι δεν βλέπει το πρόβλημα ή μπορεί επίσης να επιλέξει να «δει» το παιδί της ως πηγή των δεινών της.

Και εκεί το παιδί θα απομονωθεί, θα νιώσει ότι δεν εντάσσεται εντός του οικογενειακού κλίματος. Πολλές παθολογίες και μάλιστα σημαντικές

αναπτύσσονται σε αυτές τις «δεμένες» οικογένειες, που ο ένας ζει σε απόλυτη εξάρτηση από τον άλλον, και επιλέγει συνειδητά ή ασυνειδητά τον παθολογικό στρωθοκαμψισμό για να μην ανοίξουν βαθύτερες πληγές, να μην επιωθούν λόγια που θα πονέσουν, να μη δοκιμαστούν τα υλικά της οικογενειακής οικοδομής. Μέσα σε αυτές τις καθ' όλα αξιοπρεπείς οικογένειες κρύβονται πολύ καλά η επιθετικότητα και ο φθόνος. Γιατί το στοιχείο είναι πάση θυσία να προχωρήσει το σύστημα και όχι το κάθε μέλος ξεχωριστά και αυτόνομα.

Πολλές φορές αυτό συμβαίνει και στην κοινωνία. Και σε πολιτικό επίπεδο. Στις φονικές πυρκαγιές του καλοκαιριού οι πολιτικοί άρχοντες με «κοιμή» ή λιγότερο κοιμή τρόπο έγιναν οι πατέρες που νίπτουν τας χείρας τους. Εγιναν οι γονείς που κατηγορούν και ενοχοποιούν τα παιδιά τους γιατί έχτισαν «αυθαίρετα». Οριακά θα μπορούσαν να κατηγορήσουν και τους νεκρούς γιατί πέθαναν, όπως συμβαίνει σε οικογένειες που κατηγορούν το προβληματικό παιδί τους γιατί τους καλάνει την εικόνα της αρμονικής οικογένειας. Έτσι και οι πολιτικοί αρχηγοί έβριζαν μέσα από τα δόντια τους γιατί κάλασαν οι διακοπές τους, γιατί τους «έκατος η στραβή» στη βάρδια ή γιατί θα χάσουν ενδεχομένως ψήφους στις επόμενες εκλογές κ.λπ. Σε μια οριακή στιγμή, ο πολιτικός ηγέτης που θα έπρεπε να συμβολίζει τον Νόμο, έναν κανόνα που στηρίζει, περιέχει και καθοδηγεί, λειτούργησε σαν φυγόπονο παιδαρέλι

που πάσχιζε να βρει πού θα ρίξει τις ευθύνες.

Στην Ελλάδα κάνουμε οικογένεια και γινόμαστε πολιτικοί για τους λάθος λόγους. Οι περισσότεροι πριν κάνουν οικογένεια φαντασιώνονται ένα ροζ συννεφάκι μέσα στο οποίο θα συνεχίσει κάποιος να τους φροντίζει ή να παίρνει γι' αυτούς αποφάσεις. Φαντασιώνονται ότι θα γεννηθούν ανεξάρτητα παιδιά, παραμένοντας όμως εκείνοι εξαρτημένοι για πάντα.

Οι πολιτικοί επιλέγουν τον δύσκολο στίβο για να τους θαυμάζουν, για να επωφελούνται του κράτους και της εξουσίας, για να μη μεγαλώσουν ποτέ, για να σταθούν στο απυρόβλητο, πάνω από κάθε νόμο. Και φυσικά κανείς δεν σκέφτεται ότι τελικά ένας ώριμος, σώφρων, ενήλικος άνθρωπος θα σκεφτόταν πολύ σοβαρά τη βαρύτατη ευθύνη πριν να γίνει γονιός ή πολιτικός. Διότι στην πραγματικότητα τους διάστασα τα οφέλη και των δύο – αν συντελούνταν με ορθό τρόπο – είναι μικρότερα από την επένδυση και τη δουλειά που απαιτούνται.

Στην Ελλάδα, όμως, ακόμα εξαίρουσε τις δεμένες οικογένειες. Τα κόμματα είναι μια τέτοια συνιστώσα. Η επικράτησή τους είναι σημαντικότερη της ουσίας και της χώρας. Και έτσι είμαστε καταδικασμένοι να ονομάζουμε πολιτικούς μερικά ανήλικα και ανήθικα παιδιά. Αφού υπάρχουν τέτοιοι πατέρες και μητέρες στους κόλπους των οικογενειών, ποιος αντέχει το βάρος να εκλέξει κάποιον καλύτερο;

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΝΙΚΟ ΧΡΥΣΟ

Ο Νίκος Χρυσός γεννήθηκε το 1972. Το πρώτο του βιβλίο, «Το μυστικό της τελευταίας σελίδας», κυκλοφόρησε το 2009 από τις εκδόσεις Καστανιώτη. Επιμελήθηκε τη σχολιασμένη επανέκδοση του βιβλίου «Αξέχαστοι καιροί» του Λευτέρη Αλεξίου (Καστανιώτης, 2014). Διηγήματά του έχουν συμπεριληφθεί σε συλλογικούς τόμους. Από το 2001 διατηρεί παλαιοβιβλιοπωλείο στην Αθήνα. Το μυθιστόρημά του «Καινούργια μέρα» θα κυκλοφορήσει στα μέσα Οκτώβρη, επίσης από τις εκδόσεις Καστανιώτη.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;

Την αλληγορική Κασιμπαλή-Σεφέρη, το «Ένας λυρικός ποιητής» του Εσα ντε Κεϊρός και το σπονδυλωτό αφήγημα «Κύριος Πηνελόπη» της Ελένης Γιαννάτου.

Ποιος ήρωας/ηρωίδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;

Ζήλεψα την πολυτάραχη ζωή και το κερκτικό τέλος του Διαολή από το ομώνυμο διήγημα του Κώστα Καρκαβίτσα (αδελφού του γνωστού μας Ανδρέα), αλλά δεν ξέρω αν θα είχα την τόλμη ή το σθένος να τη ζήσω.

Διοργανώνετε ένα δειπνο. Ποιους συγγραφείς καλείτε, ζώντας και θεθνεώτες;

Τον Καρβαβία και τον Ζαν-Κλοντ Ιζό, τον Βιζυηνό και τον Γιόζεφ Ροτ, τον Τζακ Λόντον και τον Γιώργη Μακρή, και τον Κασιμπαλή για να δυναμιτίζει κάθε τόσο τη συζήτηση.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα κάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου;

Η ξερή σκόνη νεκρών σωμάτων από εγκυμονούσες θηλυκές κόκκινες ψείρες δίνει στα υφάσματα ένα βαθύ ερυθρό χρώμα ανεξίτηλο. Διάβασα τη σύντομη αυτή ιστορία σε κάποιο εγχειρίδιο υφαντικής και μου έκανε τόση εντύπωση ώστε την εγκιβώτισα στο νέο μου μυθιστόρημα.

Ποιο κλασικό βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα

για πρώτη φορά;
Το «Τουμπέκι» του Πέτρου Πικρού. Κλασικό, αν και παραγνωρισμένο.

Και ποιο είναι το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσότερες φορές;
Επιστρέφω τακτικά στα αγαπημένα μου βιβλία. Η «Βάρδια» του Καρβαβία και «Το βιβλίο της Αμμου» του Μπόρχες είναι αυτά που διαβάζω συχνότερα.

(Παλαιο)βιβλιοπώλης και συγγραφέας. Πώς αισθάνεστε;

Το παλαιοβιβλιοπωλείο είναι ένας κόσμος συναρπαστικών περιστατικών, απρόσμενων συναντήσεων και σαγηνευτικών αφηγήσεων που γίνονται συχνά αφορμή για καινούργιες ιστορίες.

Συστήστε μας το νέο σας βιβλίο με λίγα λόγια.

Η «Καινούργια μέρα» αφηγείται τις περιπέτειες μιας συντροφιάς άστεγων και ανέστιων σε ένα λιμάνι του ευρωπαϊκού νότου. Η ιστορία αποτελεί την αφορμή για να διερευνηθούν η φυσική και η μεταφυσική της αφήγησης.

Έχετε Facebook, Twitter κ.λπ.; Εάν ναι, εμποδίζουν ή εμπλουτίζουν το γράψιμο και το διάβασμα;
Τους αφιερώνω λίγο χρόνο. Επηρεάζουν μάλλον ελάχιστα τον αναγνωστικό ή τον δημιουργικό κόσμο μου.

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

Οι αθέατες πτυχές του βιβλίου

ΕΛΛΗ ΔΡΟΥΛΙΑ
Για την αγάπη των βιβλίων
εκδ. Νήσος, σελ. 164

Οι βιβλιόφιλοι αναγνωρίζονται μεταξύ τους. Και η ιστορικός Έλλη Δρούλια αποτελεί πολύ ιδιαίτερη περίπτωση. Δεν είναι μόνο ότι διαβάσει φανατικά, ότι εδώ και είκοσι πέντε χρόνια αναπνέει καθημερινώς τη μυρωδιά των εντύπων στη Βιβλιοθήκη της Βουλής και ότι για πολύ καιρό τήρησε εβδομαδιαία στήλη σε ηλεκτρονικά μπλογκ με θέμα το βιβλίο. Είναι και ότι πιστεύει πως «τα βιβλία είναι μέσα σε όλα και πάνω από όλα». Με αποτέλεσμα το τομίδιο «Για την αγάπη των βιβλίων» με κείμενα της ηλεκτρονικής της στήλης να αποτελεί ένα απολαυστικό ανάγνωσμα.

Διότι κάθε σελίδα του εκπλήσσει για την επανοδική προσέγγιση και την παιγνιώδη ευρηματικότητα, η οποία φέρνει στο φως ό,τι δεν βλέπουμε αγκυροβολημένοι καθώς είμαστε μες στον πολιτισμό του βιβλίου: ότι οι πλευρές της καθημερινότητας που συνδέονται μαζί του είναι αναρίθμητες – και βέβαια απροσδόκτες.

Βιβλίο και καρτ ποστάλ, βιβλίο και αστυνομική λογοτεχνία, βιβλίο και ζωγραφική, βιβλίο και φωτογραφία, ο βιβλιοκατάλογος ως βιβλίο, οι ράκες των βιβλίων, τα αυτιά των βιβλίων,

καινούργιοι καθεστώς που με δυσκολία τελικά υιοθέτησε το Κοινοβούλιο υπήρξαν ταχύτατα και θεαματικά. Το φθινό ταχυδρομικό σύστημα αποτέλεσε κίνητρο και συνέβαλε στη διάδοση της ανάγνωσης, της γραφής – και του βιβλίου. Αποδείχθηκε, μάλιστα, τόσο επιτυχημένο ώστε να το μιμηθούν τουλάχιστον πενήντα χώρες μέσα στα επόμενα δέκα χρόνια. Συνειδητοποιούμε ακόμα πως τα βιβλία που έγιναν στάχτη ή εξαφανίστηκαν από άλλες αιτίες δεν περιορίζονται στις καταστροφές που πρότεμάς μας έρχονται στον νου: στην πυρκαγιά της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας και στις πυρές των ναζι. Οι αφανισμοί υπήρξαν συνεχείς στη διάρκεια της Ιστορίας.

Οι καταστροφές των κινεζικών βιβλιοθηκών, οι ρωμαϊκές κατακτιτικές πυρές, οι φανατικοί θρησκευτικοί εμπρησμοί, οι βιβλιοθή-

καινούργιοι καθεστώς που με δυσκολία τελικά υιοθέτησε το Κοινοβούλιο υπήρξαν ταχύτατα και θεαματικά. Το φθινό ταχυδρομικό σύστημα αποτέλεσε κίνητρο και συνέβαλε στη διάδοση της ανάγνωσης, της γραφής – και του βιβλίου. Αποδείχθηκε, μάλιστα, τόσο επιτυχημένο ώστε να το μιμηθούν τουλάχιστον πενήντα χώρες μέσα στα επόμενα δέκα χρόνια. Συνειδητοποιούμε ακόμα πως τα βιβλία που έγιναν στάχτη ή εξαφανίστηκαν από άλλες αιτίες δεν περιορίζονται στις καταστροφές που πρότεμάς μας έρχονται στον νου: στην πυρκαγιά της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας και στις πυρές των ναζι. Οι αφανισμοί υπήρξαν συνεχείς στη διάρκεια της Ιστορίας.

Οι καταστροφές των κινεζικών βιβλιοθηκών, οι ρωμαϊκές κατακτιτικές πυρές, οι φανατικοί θρησκευτικοί εμπρησμοί, οι βιβλιοθή-

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα
Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

1 «Το δώρο»
του Στέφανου Ξενάκη (Key Books)

2 «Η ευγενής τέχνη του να τα γράφεις όλα στα...!»
του Μαρκ Μάνσον (Εσοπτρον)

3 «Ελλάδα 1453 - 1821»
του Ντέιβιντ Μπριουερ (Πατάκης)

4 «Sapiens»
του Γιουβάλ Νόα Χαράρι (Αλεξάνδρεια)

5 «Είσαι το Σύμπαν»
των Μηνά Κ. Καράτου, Ντίπακ Τσόπρα (Ασπμάκης)

Αυτή την εβδομάδα
Λογοτεχνία

1 «Αυτό ήταν η ζωή; Τότε άλλη μια φορά»
του Ιρβιν Γιάλομ (Αγρα)

2 «Λευφορείο»
του Γιώργου Σκαμπαρδώνη (Πατάκης)

3 «Ο φοίνικας»
του Χ. Α. Χωμενίδη (Πατάκης)

4 «Το δέμα»
του Σεμπάστιαν Φίτσεκ (Διόπτρα)

5 «Το Παρίσι είναι πάντα μια καλή ιδέα»
του Νικολά Μπαρρό (Πατάκη)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο «Ιανός».

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Επιμέλεια: ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ

Ο διαγωνισμός Τζόρτζε Ενέσκου

Το πρώτο βραβείο στην κατηγορία του πιάνου κέρδισε η 27χρονη Ρωσίδα Ντάρια Παρχομένκο στον Διεθνή Διαγωνισμό Τζόρτζε Ενέσκου, που γίνεται στο Βουκουρέστι εις μνήμην του Ρουμάνου συνθέτη και βιολονίστα. Ο διαγωνισμός γίνεται ανά δύο χρόνια από το 1954 και είναι το μεγαλύτερο μουσικό γεγονός στη Ρουμανία. Διεξάγεται στο περίφημο κτίριο συναυλιών Ατενέουμι του Βουκουρεστίου. Υπάρχουν τέσσερις κατηγορίες (σύνθεση, βιολί, τσέλο, πιάνο) και φέτος συμμετείχαν 270 καλλιτέχνες.

ΜΟΝΤΡΕ

Ένα Στραντιβάνιους του 1720

Ο Ιταλοελβετός βιρτουόζος στο βιολί Φαμπρίτσιο φον Αρτζ φωτογραφίζεται στο Μοντρέ με το Στραντιβάνιους που πρόσφατα βαπτίστηκε «Αγγελος», γνωστό προηγουμένως ως «Μαδριλένο». Το βιολί, αξίας 8 εκατ. ελβετικών φράγκων, ανήκει στη Stradivarius Art & Sound και κατασκευάστηκε το 1720 στο εργαστήριο του θρυλικού Αντόνιο Στραντιβάνι. Το βιολί βαπτίστηκε από τον καρδινάλιο Ραβάζι στη Βενετία, καθώς οι ιδιοκτήτες του επιθυμούν να μείνει ως σύμβολο προώθησης της κλασικής μουσικής.

ΚΑΛΙΦΟΡΝΙΑ

Ιζαμπέλ Αλιέντε, η αναγνώριση

Είναι η πρώτη ισπανόφωνη συγγραφέας που θα τιμηθεί στις ΗΠΑ από το National Book Foundation. Η 76χρονη Ιζαμπέλ Αλιέντε, εγκατεστημένη στην Καλιφόρνια εδώ και πολλά χρόνια, θα τιμηθεί με το παράσημο για τη «διακεκριμένη συμβολή της στα αμερικανικά γράμματα». Η τελετή απονομής θα γίνει στις 14 Νοεμβρίου στο Μανχάταν. Η Ιζαμπέλ Αλιέντε θα παραλάβει το τιμητικό μετάλλιο από τον συγγραφέα Λουίς Αλμπέρτο Ουρέα. Με το ίδιο μετάλλιο έχουν τιμηθεί η Τζόαν Ντίντιον και η Τόνι Μόρισον.

ΚΑΪΡΟ

Το «ινδουιστικό» παλάτι

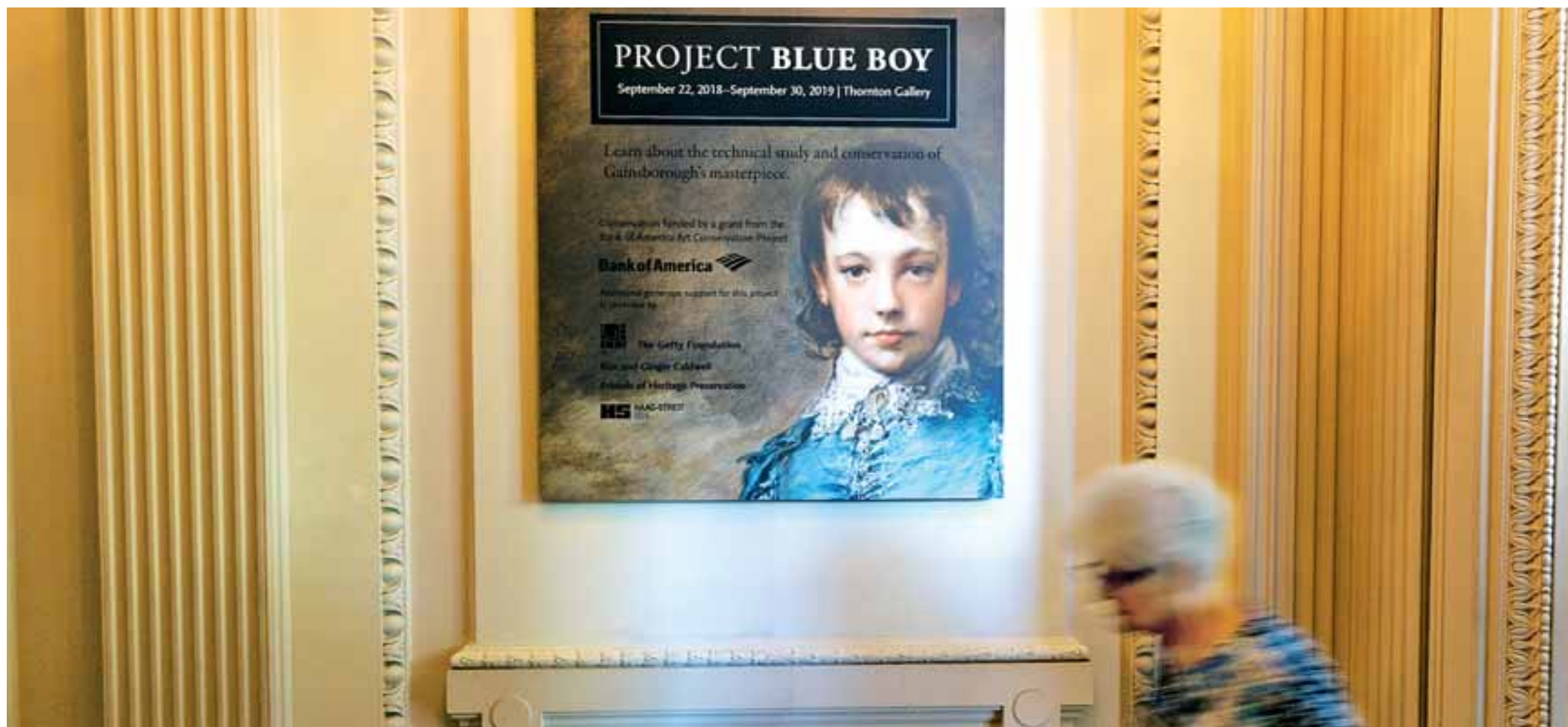
Ξεχωρίζει σαν μια αρχιτεκτονική φαντασία, το ανάκτορο του Baron Empain, στην Ηλιούπολη του Καΐρου. Χτισμένο από Γάλλο αρχιτέκτονα, το ανάκτορο έμεινε γνωστό και ως Le Palais Hindou καθώς παραπέμπει στον ναό Angkor Wat της Καμπότζης. Χτισμένο ανάμεσα στο 1907 και το 1911, είναι εξ ολοκλήρου κατασκευασμένο από οπλισμένο σκυρόδεμα. Ο Εντουάρ Μπαρόν Εμπέιν ήταν Βέλγος επιχειρηματίας και βιομήχανος. Αυτήν την περίοδο, το παράξενο αυτό ανάκτορο ανακαινίζεται.

ΛΟΝΔΙΝΟ

Βραβείο Turner στην τελική ευθεία

Στις 4 Δεκεμβρίου θα ανακοινωθεί ο νικητής του Turner Prize στη Μεγάλη Βρετανία, του μεγαλύτερου βραβείου σύγχρονης τέχνης. Αυτήν την περίοδο τα τέσσερα έργα που είναι πλέον φιναλίστ παρουσιάζονται σε έκθεση στην Tate Britain. Έτσι, το κοινό έχει την ευκαιρία να δει από κοντά τα έργα των τεσσάρων καλλιτεχνών που διεκδικούν το βραβείο. Στη φωτογραφία, η εγκατάσταση της Σάρλοτ Πρότζερ. Οι υπόλοιποι τρεις υποψήφιοι είναι οι Forensic Architecture, Λουκ Ουίλις Τόμσον και Naeem Mohaiemen.

Το «Γαλάζιο αγόρι» του Γκέινσμπορο στην αιωνιότητα

ΣΑΝ ΜΑΡΙΝΟ, ΚΑΛΙΦΟΡΝΙΑ

Το έτος 1770, όταν ο Βρετανός ζωγράφος Τόμας Γκέινσμπορο ήταν 43 ετών, ζωγράφισε έναν από τους πιο γνωστούς πίνακές του. Το «The Blue Boy» έχει τη θέση του στην ιστορία της τέχνης και έχει μελετηθεί από ιστορικούς τέχνης, ιστορικούς του ενδύματος, ιστορικούς του χρώματος, ενδυματολόγους, μελετητές της ιστορίας του φύλου, κοινωνιολόγους, ποιητές και σκηνοθέτες. Στα 248 χρόνια της ζωής του, αυτό το έργο έχει περά-

σει και έχει καταχωριστεί στην παγκόσμια ιστορία της τέχνης και είναι ένα από τα σύμβολα για να κατανοήσουμε την Αγγλία του 18ου αιώνα. Το «Γαλάζιο αγόρι» ανήκει στην Huntington Library, που βρίσκεται στο Σαν Μαρίνο της Καλιφόρνιας κοντά στο Λος Άντζελες, και αυτήν την περίοδο υποβάλλεται σε ένα πρόγραμμα πρωτοποριακής συντήρησης και αποκατάστασης. Το «Project Blue Boy», όπως έχει ονομαστεί η επεξεργασία, χρησιμοποιεί ακτινολογία προκειμένου να θωρακίσει το έργο τέχνης απέναντι στον χρόνο. Μέρος της διαδικασίας θα είναι ανοικτό στο κοινό. Αλλωστε, ολοένα και πιο συχνά είναι αυτή η πρακτική που υιοθετείται από πολλά μουσεία του κόσμου ώστε να δώσουν την ευκαιρία στους επισκέπτες να κατανοήσουν τη δουλειά του συντηρητή και να γίνουν περισσότερο συνειδητοί απέναντι στους κινδύνους, αλλά και τις δυνατότητες που διασφαλίζουν μεγάλη αντοχή, πλέον, στα έργα τέχνης. Το «Pro-

ject Blue Boy», που εξελίσσεται στην Thornton Portrait Gallery μέσα στη Βιβλιοθήκη Huntington, έχει πλέον και την αξία ενός ανοικτού μαθήματος από την ιστορία της τέχνης. Η δημοσιότητα που κερδίζουν αυτές οι επιχειρήσεις πρωτοποριακής αποκατάστασης ανοίγουν δρόμους κατανόησης. Ο Γκέινσμπορο είναι σαφώς από τους πλέον διάσημους της εποχής του, από τους ιδρυτές της Βασιλικής Ακαδημίας των Τεχνών, και, σαφώς, το όνομά του συνδέεται αυτομάτως με

τον βρετανικό 18ο αιώνα. Σταδιακά, προχωρούσε την τεχνοτροπία του. Τη δεκαετία του 1770, όταν δημιούργησε το «Γαλάζιο αγόρι», ο Γκέινσμπορο εισήγαγε την ένταξη των πορτρέτων του σε περιβάλλον ονειρικής φύσης, κάτι που έμελλε να γίνει η σφραγίδα των μεταγενέστερων έργων του. Το θέμα του, δηλαδή το μοντέλο του, μοιάζει να αποτελεί ενιαίο σύνολο με το φυσικό περιβάλλον. Αν και υπήρχε το προηγούμενο της Αναγέννησης, ήταν, παρ' όλα αυτά, μια καινοτόμος ιδέα.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ / Γράφει ο ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ

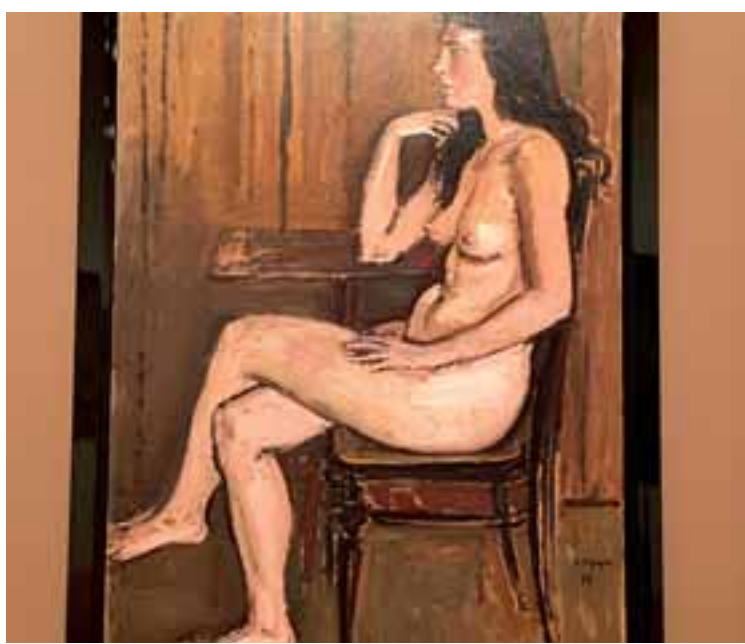
Μια πολύ όμορφη κι ευγενική γυναίκα

Περιδιαβώντας την έκθεση του Γιάννη Μόραλη στο Μουσείο Μπενάκη, ο κύριος Γκρι στέκεται μπροστά στις γυμνές μαγνητικές γυναίκες φιγούρες του. Από τις πιο παραστατικές έως τις πλέον αφηρημένες. Ορισμένα έργα ασκούν μια σχεδόν ερωτική έλξη κοιτάζοντας απλά το σεξουαλικό – τουλάχιστον όχι σε πρώτο πλάνο. Ένας υπαινιγμός κάπου στο βάθος των σχημάτων, των μορφών και των χρωμάτων, μια νύξη που ίσως να πιάνει ένας άνδρας όταν του κάνει νόημα ένας άλλος άνδρας: κοιτάξε αυτή τη γυναίκα, μοιάζει να του λέει, κοιτάξε πόσο όμορφη, πόσο μοναδική είναι. Ακολουθήστε την.

Κοίταξε αυτή τη γυναίκα, μοιάζει να του λέει, κοιτάξε πόσο όμορφη, πόσο μοναδική είναι. Ακολουθήστε την.

στομάτα, τα μάτια τους λιώνουν του ενός μέσα στου άλλου, στο «Ζευγάρι». Ή η ολόγυμνη γυναίκα που στέκεται στο κατώφλι μιας πόρτας, σκεπτόμενη, αναλογιζόμενη – τι άραγε; Μια κουβέντα που ειπώθηκε, μιαν άλλη που δεν θα ειπωθεί ποτέ, την νδονή που δεν έρχεται ή, αφού έρθει, μοιάζει σαν να της ξεγλιστρήσε μέσα από τα δάχτυλα σαν τη θαλασσινή άμμο. Κάτι που αναμένεις με τόση αδμονία και όμως αυτό, ακόμα κι όταν το ζεις, παραμένει άπαστο.

Ο κύριος Γκρι ξεχωρίζει τη γυμνή

«Δεν ήταν μια φωτογραφία με χρώματα, ούτε μια ζωγραφιά χρωματιστή να παριστάνει μια μορφή γυναικείας. Ήταν μια σύνθεση ζωγραφική που μας φανέρωνε ΜΙΑ Γυναίκα».

μελαχρινή γυναίκα που κάθεται στην καρέκλα. Φαινομενικά, το πιο απλό, το πιο «ρεαλιστικό» από τα έργα αυτά. Ολόσωμο προφίλ, καθισμένη σταυροπόδι, με τα μαλλιά της μαλλιά να της καίδουν τους ώμους, το δεξί της χέρι, με τον αγκώνα να στηρίζεται στο ξύλινο τραπέζι και με τα ακροδάχτυλα να παίζει ελαφρά με τα μαλλιά που κινούνται πάνω απ' το στήθος.

Η γυναικεία αυτή φιγούρα ακολουθεί τον κύριο Γκρι σπίτι του, όλη η έκθεση τον ακολουθεί. Τα εξώφυλλα και τα σχέδια που έκανε ο Μόραλης για τα βιβλία του Σεφέρη, του Ελύτη, για τους δίσκους του Μάνου Χατζιδάκι. Επιστρέφοντας σπίτι του, λοιπόν, ο κύριος Γκρι καταβάζει από τα ράφια της βιβλιοθήκης έναν παλιό, τάλαιπωρμένο τόμο των εκδόσεων Ίκαρος, του 1988. Είναι η συλλογή κειμένων του Χατζιδάκι «Ο καθρέφτης και το μαχαίρι».

Ο Μόραλης «περιέχει όλες τις

ανθρώπινες περιπέτειές του με την άνεση του Ευπατρίδη και του Ευγενούς. Δείγμα ενός νεοέλληνα με παράδοση», γράφει εκεί ο σπουδαίος μουσικός. Αλλού: «Την εποχή που πρωτογνώρισα τον Γιάννη Μόραλη, τη συνοδεύω μέσα μου με το πορτρέτο της πρώτης του γυναίκας. Δεν ήταν μια φωτογραφία με χρώματα, ούτε μια ζωγραφιά χρωματιστή να παριστάνει μια μορφή γυναικείας. Ήταν μια σύνθεση ζωγραφική που μας φανέρωνε ΜΙΑ Γυναίκα. Μια πολύ όμορφη κι ευγενική γυναίκα».

Ο κύριος Γκρι έφυγε από την έκθεση χωρίς να διαβάσει τον τίτλο του πίνακα με τη γυμνή καθιστή γυναίκα. Δεν τον πείραζε όμως μέσα του το έργο είχε αποκτήσει έναν άλλο τίτλο, χάρη και στη σπάνια ευαισθησία και την οξύνια του Χατζιδάκι. Και τη νύχτα, έπεσε να κοιμηθεί σκεπτόμενος με αγαλλίαση ότι η γυμνή γυναίκα είναι πάντοτε στη θέση της.

Θυμός τυφλός, δειλός, μέχρι θανάτου

Το περιστατικό με τον Ζακ Κωστόπουλο έδειξε με τραγικό τρόπο πώς ο ίος της οργής καλπάζει στο σώμα της ελληνικής κοινωνίας

Του ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

«Κι έτσι, με κάθε ευκαιρία ο θυμός απλώνεται. Τίποτα δεν μπορεί να τον εκτονώσει. Δεν είναι θυμός που στοχεύει σε κάτι. Δεν είναι θυμός που ελπίζει. Δεν είναι θυμός που ωφελεί. Είναι θυμός τυφλός, παροξυσμικός και δειλός. Δεν είναι αγανάκτηση, αλλά απδία. Απελπίσια. Θυμός που σκοτώνει τον ίδιο τον οργισμένο».

Το παραπάνω απόσπασμα προέρχεται από την πρόσφατη νουβέλα «Η Γη του Θυμού» (εκδ. Νεφέλη) του συγγραφέα Χρήστου Χρυσόπουλου, που μοιάζει να έχει συμπυκνώσει στις σελίδες του «μια γνώριμη ανεξήγητη οργή» που πλανιέται τα τελευταία χρόνια πάνω από την Αθήνα και την Ελλάδα και επιδρά στον πολιτισμό της καθημερινότητας, στις ανθρώπινες σχέσεις. Πριν από λίγες ημέρες σε ένα αφιέρωμα της «Κ» για τις αλλαγές που συντελέστηκαν στον τομέα του πολιτισμού κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας ο καθηγητής Αρχαιολογίας και διευθυντής του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης, Νίκος Σταμπολίδης, αναφέρθηκε σε μια πολιτισμική αλλαγή που συντελείται αργά, σταδιακά, αλλά εξαπλώνεται σαν ίος στο σώμα της κοινωνίας. «Αν έπαθε κάτι ο πολι-

“

Νίκος Σταμπολίδης:
Η κρίση έβγαλε στην επιφάνεια ένστικτα που δεν τα διακρίναμε πιο πριν. Το βλέπεις στην ατμόσφαιρα.

τις μας αυτά τα χρόνια, το έπαθε στο κομμάτι των ανθρώπων σχέσεων», σημειώνει ο καθηγητής, μιλώντας για σχέσεις που έχουν τη μορφή συναλλαγής. «Μοιάζει με την υγρασία, σε εμποτίζει. Η κρίση έβγαλε στην επιφάνεια ένστικτα που δεν τα διακρίναμε πιο πριν. Το βλέπεις στην ατμόσφαιρα».

Αν για λίγο παγώσουμε το βίντεο που κυκλοφορεί εδώ και μέρες στο Διαδίκτυο και δείχνει τον Ζακ Κωστόπουλο πεσμένο, να έχει περάσει μέσα από μια τζαμαρία ενός καταστήματος στην παραζάλη του από τα ναρκωτικά και στην απόπειρά του (θα το πει η Δικαιοσύνη με σιγουριά) να κλέψει, θα δούμε δύο ζευγάρια πόδια να κλωτσάνε ένα κεφάλι και τα ένστικτα, για τα οποία μιλούσε ο κ. Σταμπολίδης, να κατακλύζουν την ατμόσφαιρα.

Είναι τόσο δύσκολο;

«Γιατί είναι τόσο δύσκολο να νιώσει κανείς απλώς αποτροπασμό αντικρίζοντας αυτήν την εικόνα;», διερωτάται ρητορικά ο Μιχάλης Τσιτσιλίνης στο σκόλιο του («Κ», 25.09.18). Για τον συγγραφέα της «Γης του Θυμού» το περιστατικό της Ομόνοιας είναι σύμπτωμα μιας θυμωμένης και δικασμένης κοινω-

Φράνσις Μπέικον, Ζωγραφική (1946).

νίας. «Έχω την αντίληψη ότι υπάρχει ταυτόχρονα φόβος (“τι θέλει ο εκάστοτε άλλος;”), δυσπιστία (“ποιος θα με προστατέψει από αυτόν;”), απώθηση (“αυτός δεν είναι σαν εμένα”) και ο συνδυασμός τους οδηγεί σε μια παράλογη αίσθηση

δικαιώματος αυτοδικίας (“εγώ θα γίνω ο τιμωρός του”). Πιστεύω ότι αυτή η εικόνα φανερώνει μια κοινωνία που αισθάνεται αδύναμη, οργισμένη και καταφεύγει στη βία, είτε φυσική είτε άλλης μορφής», μας λέει ο Χρήστος Χρυσόπουλος.

Τι είναι όμως αυτό που γεννάει αυτή τη βία που «ξεφεύγει» σε βαναυσότητα; Ο επίκουρος καθηγητής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του ΕΚΠΑ Παναγής Παναγιωτόπουλος μας λέει να μη βιαστούμε να τα ριζούμε

όλα στην κρίση των τελευταίων ετών. «Σίγουρα πυροδοτείται από την κοινωνική έκπτωση και την ανασφάλεια και την έλλειψη προοπτικής που έχει φέρει η κρίση που ξεκίνησε το 2010 και ενώ ήταν σε ύφεση, πυροδοτήθηκε ξανά το

2015. Ο δεύτερος παράγοντας είναι ότι δεν υπάρχει στη χώρα το μονοπώλιο της νόμιμης και λελογισμένης βίας από το κράτος. Η αστυνόμευση είναι τυχαία και δεν υπηρετεί τις ανάγκες της κοινωνίας», μας λέει στην τηλεφωνική μας επικοινωνία. Σε αυτό ο ίδιος διακρίνει τα χαρακτηριστικά της πολιτικής φιλοσοφίας της σημερινής κυβέρνησης, όπως μας λέει. «Η σημερινή κυβέρνηση για λόγους ιδεολογικούς πιστεύει ότι το κράτος, η εξουσία, οι θεσμοί παράγουν βία μέσα σε μια ειρηνική κοινωνία, ενώ οι περισσότερες θεωρήσεις πιστεύουν ότι το κράτος μειώνει τη βία, καταστέλλει μια βία που είναι εγγενής», τονίζει.

Από τη μεταπολίτευση και μετά η ελληνική κοινωνία έχει στη συλλογική μνήμη μια «ειρηνική» εικόνα, μας λέει ο καθηγητής, με εξαιρέσεις φυσικά που σημειώνονται όμως σε ένα επίπεδο πάνω από τα κοινωνικά στρώματα (π.χ. τρομοκρατική δράση). Ο ίδιος τοποθετεί την αρχή μιας ροπής προς τη βία το 2007, όταν παρατηρείται μια περίεργη «κοινωνική αδιαφορία» για τους νεκρούς που άφησαν πίσω οι μεγάλες πυρκαγιές της Ηλείας, οι οποίοι ξεχνιούνται γρήγορα, ενώ το «ειρηνικό» κοινωνικό συμβόλαιο «σπάει» με τον φόνο του Αλέξανδρου

“

Παναγής Παναγιωτόπουλος: Μπαίνουμε σε μια περίοδο «καταστροφικής δημοκρατίας», που ωριμάζει εδώ και 11 χρόνια. Εχουμε μια κοινωνία που έχει μια παράδοξη σχέση αποδοχής της καταστροφής και στην άλλη πλευρά του καθρέφτη αντανακλάται η απουσία προοπτικής και προσανατολισμού των υποκειμένων της.

Υπάρχει ένα πρόβλημα ταυτότητας προσωπικής και συλλογικής και η διολίσθηση στη βία είναι ένα υποκατάστατο της ταυτότητας. Είμαι βίαιος άρα υπάρχω», μας λέει ο κ. Παναγιωτόπουλος. Περιγράφει την οπισθοδρόμηση της ελληνικής κοινωνίας ως «αναμεσαιοπισμό», με το κοινωνικό σύνολο να χωρίζεται σε μικρότερες ομάδες, τη βία να είναι διάσπαρτη και την απειλή της βίας να γίνεται ολοένα και πιο ορατή. «Δεν υπάρχει η αναγνώριση ότι ζούμε και υπάρχουμε στην ίδια κοινωνία. Διεκδικούμε πράγματα συγκρουσιακά, μέσα από φυλές, μικρά φέουδα που έχουν αυτάρκεια. Φαίνεται ότι έχει εκλείψει το κύρος των θεσμών του κράτους, μιας εξουσίας που στερεί από τους μικρούς ηγεμόνες και τις ομάδες αυτές τη δυνατότητα να ασκεύουν βία. Διανύουμε τον πολιτισμό της καχυποψίας».

Πώς η λανθάνουσα παράνοια κάθε πολιτισμού φθάνει στο λιντσάρισμα

«Στη βάση κάθε πολιτισμού και κάθε κοινωνίας υπάρχει εξ ορισμού μια λανθάνουσα παράνοια», μας λέει ο ψυχαναλύτης και συγγραφέας Σωτήρης Μανωλόπουλος. Όσο και αν το ψυχαναλυτικό αυτό αξίωμα δεν μας προκαλεί εντύπωση, ζητάμε από τον κ. Μανωλόπουλο διευκρινίσεις. «Ο λόγος που το πιστεύουμε αυτό στην ψυχανάλυση είναι ότι η ταυτότητα μιας κουλτούρας επιβεβαιώνεται μέσα από την απόρριψη στοιχείων που δεν είναι αποδεκτά. Η ίδια η απόρριψη, ο διαχωρισμός, είναι κάτι το παρανοϊκό. Πιστεύουμε πάντως ότι υπάρχει μια σύνδεση ανάμεσα σε αυτά που παρατηρούμε σε ψυχωτικούς ασθενείς και σε πολιτισμικές εμπειρίες. Οι άνθρωποι αυτοί κινούν-

ται στην πραγματικότητα τους μεταξύ ζωής και θανάτου και φθάνουν σε σημεία απο-ανθρωποποίησης. Μια τέτοια απάνθρωπη κατάσταση είναι το λιντσάρισμα». Ο κ. Μανωλόπουλος επισημαίνει εξ αρχής ότι δεν μπορούν όλα τα φαινόμενα να περιγραφούν από μια θεωρία, αλλά παρατηρεί και ο ίδιος ότι τα τελευταία χρόνια η ένταση της βίας αυξάνεται. Αυτό δεν συμβαίνει μόνο στην Ελλάδα, μας λέει, αλλά στην περίπτωση μας γίνεται πιο έντονα αντιληπτό γιατί «δεν είμαστε συννηθισμένοι στη βίαιοπραγία των καθημερινών ανθρώπων που κανονικά κρατάνε τα πράγματα σε μια ισορροπία».

Το πρόβλημα είναι ότι αυτή η ισορροπία χάνεται ολοένα και πιο συχνά

“

«Έχει διαρραγή η αίσθηση της ταυτότητας μας και της συνέχειας, έχουν διαρραγεί οι “δεσμοί φιλίας”».

και ο κ. Μανωλόπουλος εκτιμάει ότι ορισμένες φορές οι αγωνίες που η ψυχανάλυση αποδίδει στο εσωτερικό του ατόμου μεταφέρονται στο «εσωτερικό» μιας κοινωνίας. «Όταν διακόπτεται η αίσθηση της συνέχειας, έχουμε μια αγωνία ανυπαρξίας, μια ψυχωτική αγωνία. Αν δεν έχουμε μέλλον ξέρουμε ότι θα εξαφανιστούμε. Όταν λειτουργεί μια κοινωνία τα κρατάει αυτά τα άγχη, τα επεξεργάζεται, αλλά όταν δεν λειτουργεί αυτά βγαίνουν στο προσκήνιο, ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης. Ζούμε στη χώρα μας μια κρίση ταυτότητας του πολιτισμού μας και νομίζω ότι με βίαιο τρόπο προσπαθούμε να την ορίσουμε απορρίπτοντας τα μη αποδεκτά στοιχεία και αυτή η απόρριψη βιώνεται

ως επιτακτική ανάγκη, ως ζήτημα επιβιώσης», σημειώνει. «Είναι μύθος, συνεχίζει, «ότι η ελληνική κοινωνία δεν είναι βίαιη. Απλώς τώρα φαίνεται πολύ γιατί έχει διαρραγή η αίσθηση της ταυτότητας μας και της συνέχειας, έχουν διαρραγεί οι “δεσμοί φιλίας”, δηλαδή οι δεσμοί τρυφερότητας απέναντι στους άλλους, οι δεσμοί σεβασμού».

Επικίνδυνο ράγισμα

Το πολιτισμικό ράγισμα που διακρίνεται είναι το πιο επικίνδυνο για το μέλλον. «Αν αλλοιωθεί η κουλτούρα υπάρχει κίνδυνος, αυτή κρατάει τη συνέχεια. Ενώ τα άτομα είναι πεπερασμένα, μέσα από την κουλτούρα, τον πολιτισμό, διατηρείται μια συ-

νέχεια ανεξάρτητα από την πορεία του κάθε ανθρώπου. Κρατιέται ένας τρόπος που κάνουμε τα πράγματα, ένας τρόπος που είμαστε με τους άλλους», σημειώνει. Το σημιάδι ότι κάτι έχει νεκρώσει μέσα μας είναι εκεί. «Είναι δύσκολο να αισθανθούμε τον πόνο του άλλου», μας λέει ο κ. Μανωλόπουλος. «Θα μπορούσε να δει κανείς έναν άνθρωπο εγκλωβισμένο σε ένα γκέτο, στα ναρκωτικά, σε μια χώρα που μοιάζει με φυλακή, βλέπεις έναν άνθρωπο σε απόγνωση που έχει χάσει την ανθρωπιά του, την ιδιαιτερότητά του και δεν λες να τον βοηθήσω. Η παραβατικότητα πυροδοτεί όλον τον φόβο. Οι Έλληνες όμως ήταν πιο ανεκτικοί, τώρα ξεσπούν πολύ πιο εύκολα».

Ο χορός διανοίγει καλλιτεχνικούς ορίζοντες

Ο Αλέξης Βασιλείου μιλάει στην «Κ» για το Open House Festival που διοργανώνεται για 9η συνεχόμενη χρονιά στη Λεμεσό

Συνέντευξη στον

ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η Στέγη Χορού Λεμεσού διοργανώνει για 9η χρονιά το Open House Festival και θα φιλοξενηθεί έργα σύγχρονου χορού και περφόρμανς από την εγκώρια και διεθνή σκηνή. Στην «Κ» μίλησε ο Αλέξης Βασιλείου καλλιτεχνικός διευθυντής του Φεστιβάλ και της Στέγης Χορού Λεμεσού για το τοπίο του χορού στην Κύπρο και τις προσδοκίες της Στέγης από το φεστιβάλ. Μας λέει ότι το φετινό πρόγραμμα του φεστιβάλ θα φιλοξενηθεί παραστάσεις που θα κεντρίσουν το ενδιαφέρον των θεατών και θα προκαλέσουν συζητήσεις!

– Το Open House Festival διοργανώνεται για 9η χρονιά. Τι έχει φέρει αυτά τα χρόνια στον χορό το φεστιβάλ;

– Το συγκεκριμένο φεστιβάλ συνδέεται στο να έρθει το κοινό της Κύπρου σε επαφή με τη χορογραφική αλλά και γενικότερα τη καλλιτεχνική δημιουργία Κυπρίων και διεθνών επαγγελματιών, που προτείνουν μέσα από τα έργα τους μια καινοτόμα και τολμηρή ματιά στον τομέα των παραστατικών τεχνών. Μέσα από αυτό το φεστιβάλ οι καλλιτέχνες που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο θυμούνται ότι ανήκουν σε μια ευρύτερη και σαφώς μεγαλύτερη καλλιτεχνική κοινότητα. Λόγω της γεωγραφικής μας θέσης και των ελαχιστων ευκαιριών για καλλιτεχνική ανταλλαγή στο εξωτερικό, συχνά νιώθουμε αποκομμένοι από την υπόλοιπη καλλιτεχνική κοινότητα. Επίσης, μέσα από το πρόγραμμα του φεστιβάλ προσπαθούμε να διευρύνουμε την αντίληψη και την πρόσ-

Το φετινό πρόγραμμα του φεστιβάλ φιλοξενηθεί παραστάσεις που θα κεντρίσουν το ενδιαφέρον των θεατών και θα προκαλέσουν συζητήσεις!

ληψη που αφορά στην έννοια της χορογραφίας και κατά συνέπεια των παραστατικών τεχνών. Στο Open House Festival θα παρακολουθήσετε μερικές από τις πιο σύγχρονες χορογραφικές φωνές που υπάρχουν στην Κύπρο και το εξωτερικό. –Είστε ευχαριστημένοι από τις διεθνείς και τις κυπριακές συμμετοχές; Μετά από εννέα χρόνια τι έχετε δει να αλλάζει στον σύγχρονο χορό στην Κύπρο;

– Αν σκεφτώ την ιστορία του σύγχρονου χορού στην Κύπρο και τα πρώτα δείγματα που παρακολουθήσαμε, διαχρονικά ο σύγχρονος χορός προτείνει στο κοινό, περισσότερο από άλλες μορφές τέχνης θα έλεγα, σύγχρονες καλλιτεχνικές προτάσεις, υβριδικές ερευνητικές μεθόδους και τεχνολογίες και καταπνέεται με επίκαιρες θεματικές. Ούτως η άλλως η «γλώσσα» του χορού είναι μια δύσκολη «γλώσσα» και η κατανόησή της απαιτεί χρόνο και γενικότερα βάζει το θεατή σε διαδικασία αναστοχασμού και επαναπροσδιορισμού διαφορετικών μορφών επικοινωνίας και έκφρασης. Το φετινό πρόγραμμα του φεστιβάλ

Το Open House Festival της Στέγης Χορού Λεμεσού θα λάβει χώρα στον Τεχνικό χώρο της ΕΘΑΛ και στο Δημοτικό Κέντρο Τεχνών Λεμεσού, στις Αποθήκες Παπαδόκη. Στο Φεστιβάλ θα συμμετέχουν ομάδες από την Κύπρο και το εξωτερικό.

φιλοξενεί παραστάσεις που θα κεντρίσουν το ενδιαφέρον των θεατών και θα προκαλέσουν συζητήσεις! Αυτή είναι η ταυτότητα του φεστιβάλ και όλοι εμείς (διοργανωτές/καλλιτέχνες και κοινό) μέσα σε αυτά τα εννέα χρόνια έχουμε καταφέρει να

διαμορφώσουμε –έστω και λίγο– τη δυναμική και τη θέση του σύγχρονου χορού στην Κύπρο.

– Η εμπειρία που αποκομίζει το κοινό πώς μετουσιώνεται/αξιοποιείται σε επόμενο στάδιο από εσάς; – Προσπαθούμε να έχουμε μια

διαρκή επικοινωνία και επαφή με το κοινό τόσο πριν και μετά το φεστιβάλ. Παραδείγματος χάριν, διοργανώνουμε ανά τακτά διαστήματα ανοιχτές συζητήσεις με το κοινό μέσα από το πρόγραμμα φιλοξενίας των καλλιτεχνών, συνεντεύξεις με τους ίδιους του δημιουργούς, εργαστήρια και διαλέξεις που εκκινούν πάντοτε και έχουν ως επίκεντρο το ερευνητικό πεδίο του εκάστοτε καλλιτέχνη. Παροτρύνουμε τους θεατές να αλληλεπιδράσουν με τα έργα και τους ίδιους τους καλλιτέχνες για να δημιουργηθεί ένας χώρος που θα μπορούν να θέσουν ερωτήματα, προβληματισμούς και να εκφράσουν τις εντυπώσεις τους για τα έργα.

– Πώς πιστεύετε ότι μπορείτε να επικοινωνήσετε τη χορογραφική δημιουργία και τις περφόρμανς σε ένα περισσότερο ευρύ κοινό;

– Επιλέγοντας και φιλοξενώντας έργα μέσα από ένα ευρύ ερευνητικό περιεχόμενο και καλλιτεχνικό πεδίο που προβάλλουν διαφορετικές προσεγγίσεις πάνω στην ιδέα της χορογραφικής δημιουργίας αλλά και της έννοιας της πρωτοπορίας στην τέχνη. Επίσης, προσπαθούμε να επιλέγουμε έργα που αφήνουν «χώρο» μέσα από την έρευνα που προτείνουν για προσωπική κατανόηση και ανάλυση όπου παγκόσμια οικουμενικά θέματα έχουν θέση και αντίκτυπο στο προσωπικό σύμπαν του καθενός.

– Θα ήθελα να μου εξηγήσεις τι σημαίνει για εσάς «ανοιχτή» εμπειρία;

– Κάθε φορά που επιλέγω τα έργα για το φεστιβάλ καλούμε να λύσω μια αρκετά σύνθετη άσκηση που έχει ως στόχο την υλοποίηση αυτής της «ανοιχτής» εμπειρίας. Επιδιώκω να προσκαλώ παραστάσεις που scho-

λάζουν και πραγματεύονται θέματα φύλου, ρατσισμού, σεξουαλικότητας και κοινωνικής ανισότητας. Θέματα που βιώνουμε καθημερινά και που είναι κομμάτι της ζωής του κάθε πολίτη. Χωρίς φίλτρα, περιορισμούς και συμβιβασμούς ως προς την εμπειρία. Η τέχνη δεν θα έπρεπε να είναι ένα ασφαλές πεδίο και μια κατευθυνόμενη απεικόνιση της πραγματικότητας. Πολλές παραστάσεις μάς «κλείνουν» στο περιβάλλον τους και μας κατευθύνουν συναισθηματικά. Οφείλουμε να στρώσουμε τα όρια και να φέρνουμε στο προσκήνιο όλα αυτά που μας φοβίζουν/προβληματίζουν μαζί με όλα εκείνα που μας δημιουργούν ψυχική ανάταση και πνευματική ευεξία. Έστω και για το λίγο χρονικό διάστημα που διαρκεί μια παράσταση.

– Το χορευτικό τοπίο στην Κύπρο πώς το βλέπετε;

– Είναι σε μια διαρκή εξέλιξη και ωρίμανση. Υπάρχουν λίγοι αλλά εξαιρετικοί καλλιτέχνες που είναι σε θέση να σταθούν ισάδια με άλλους καλλιτέχνες του εξωτερικού. Αυτό που διαπιστώνουν συχνά οι ειδικοί και οι εμπειρογνώμονες που επισκέπτονται την Κύπρο από το εξωτερικό είναι το έντονο καλλιτεχνικό/ερευνητικό ρίσκο και η πρωτοπορία των ντόπιων καλλιτεχνών. Εννοείται ότι υπάρχει περιθώριο για περισσότερη εξέλιξη σε καλλιτεχνικό επίπεδο και επαγγελματική κατάρτιση αλλά πολλές φορές αυτοί οι παράμετροι εξαρτώνται και είναι άμεσα συνδεδεμένοι από τη χρηματοδότηση των καλλιτεχνών και τις περιορισμένες ευκαιρίες για έκθεση και παρουσίαση των έργων τους. Ο χορός χρηματοδοτείται λιγότερο από κάθε άλλη μορφή τέχνης στην Κύπρο.

ΣΕΙΡΕΣ

Πεταλούδα

Η αγάπη είναι να βλέπεις στα μάτια κάποιου ολόκληρο τον κόσμο, να είσαι πρόθυμος να θυσιάσεις τα πάντα, ακόμα και τον εαυτό σου. Η νέα δραματική σειρά του ΡΙΚ τιτλοφορείται «Πεταλούδα» και αναφέρεται στις συμπληγάδες που περνούν οι χαρακτήρες σε μια άλλη εποχή, στην οποία οι ψυχές δεν είχαν καμιά αξία μπροστά στην κοινωνική ιεραρχία.

Ανεξίτητοι φόντοι, βιασμοί, ανεπιθύμητες εγκυμοσύνες, καταπάτηση των δικαιωμάτων της γυναίκας αλλά και των φτωχών από τους πλούσιους, αποτελούν τον ιστό της ιστορίας.

Η δραματική σειρά «Πεταλούδα» εκτυλίσσεται τη δεκαετία του 1930 σε ένα ορεινό χωριό της Πάφου και καταδεικνύει την ωμότητα της εποχής.

Σάββατο και Κυριακή στις 7.20 μ.μ.

ΡΙΚ 1

www.cybc.com.cy

ΣΕΙΡΕΣ

Καμώματα τζι' αρώματα

Τα ευτράπελα και τα κωμικά μπερδέματα ανάμεσα στους κατοίκους συνεχίζονται με νέες ιστορίες πάντοτε με επίκεντρο τις τεταμένες σχέσεις μεταξύ του μouxιάρη Αναστάση και του μouxιάρη Παναΐ. Την ήδη ανήσυχνη ατμόσφαιρα θα ταράξουν φέτος καινούργιες αφίξεις που θα φέρουν τα πάνω κάτω στο χωριό.

Δευτέρα με Παρασκευή στις 6.30 μ.μ.

ΡΙΚ 1

www.cybc.com.cy

Το νέο... μανιφέστο του Σπάικ Λι

Η «Παρείσφρηση» είναι μια αστυνομική κωμωδία με αντιρατσιστικό μήνυμα

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Ο Σπάικ Λι δεν είναι από εκείνους τους Αμερικανούς κινηματογραφιστές που μετρούν τα λόγια τους ή συγκρατούν τις πολιτικές τους απόψεις: το αντίθετο. Οι δηλώσεις, οι πράξεις και κυρίως οι ταινίες του έχουν συνήθως τη μορφή μανιφέστων, λιγότερο ή περισσότερο επιτυχημένων. Ένα τέτοιο σύγχρονο, ποπ κινηματογραφικό μανιφέστο της Μαύρης Αμερικής είναι και η «Παρείσφρηση», η οποία έχει αποσπάσει ήδη το μεγάλο βραβείο της Επιτροπής στις Κάννες και βαδίζει ήδη ολοταχώς προς τα επερχόμενα Όσκαρ. Συστήνει, δε, στο ευρύ κοινό τον ταλαντούχο Τζον Ντέιβιντ Ουάιτγκτον, γιο του σπουδαίου Ντένζελ, κάνοντάς τον πρωταγωνιστή μιας απίθανης ιστορίας, η οποία ωστόσο έχει πραγματική βάση.

«Η Παρείσφρηση» ★★★ ΚΑΘΩΔΙΑ (2018)

Σκηνοθεσία: Σπάικ Λι
Ερμηνείες: Τζον Ντέιβιντ Ουάιτγκτον, Ανταμ Ντράιβερ, Λόρα Χάρριερ, Κεν Γκαρίτο

Βρισκόμαστε στη δύσκολη δεκαετία του 1970 και η μάχη κατά των φυλετικών διακρίσεων και υπέρ των κοινωνικών δικαιωμάτων στην Αμερική κορυφώνεται. Ταυτόχρονα, ο Ρον γίνετα ο πρώτος Αφροαμερικανός ντετέκτιβ στο τμήμα του Κολοράντο Σπρινγκς και βέβαια καλείται να αποδείξει την αξία του σε κλίμα (τουλάχιστον) καυποφίας. Ο νεαρός ρούκι θα αρπάξει τον ταύρο από τα κέρατα σχεδιάζοντας μια μυστική επιχείρηση, η οποία τον οδηγεί στα άδυτα της ρατσιστικής Κου Κλουξ Κλαν. Το πράγμα γίνεται ακόμα πιο παράξενο όταν συνεργάζονται ενός έθνους» ή να προβληθεί η αμερικανική σημαία ασπρόμαυρη και γυρισμένη ανάποδα. Και φυσικά δεν παραλείπεται ένα σύνητο κλιπ με ευθείες βολές κατά του προέδρου Τραμπ, με αφορμή τη στάση του απέναντι στα βίαια γεγονότα που σημάδεψαν τη ρατσιστική πορεία στη Σάρλοτσβιλ, ένα χρόνο πριν. Σε μια εποχή κατά την οποία η κοινωνία των ΗΠΑ χωρίζεται ταχύτατα σε στρατόπεδα –σε βαθμό που έχει να συμβεί από την εποχή του Βιετνάμ– η βιομηχανία του κινηματογράφου μοιάζει με γίγαντα που ψάχνει τα πατήματά του. Το πιθανότερο είναι πως η φετινή απονομή των Όσκαρ θα έχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον από όσο συνήθως.

Σπιρτάδα και νεύρο

Ο Λι επιστρατεύει μια σειρά από υπερβολές –στα όρια του εξωφρενικού– προκειμένου να τοποθετήσει τις θέσεις του μέσα σε ένα διασκεδαστικό κινηματογραφικό κώδιο. Και σε μεγάλο βαθμό το πετυχαίνει. Εκτός όλων των υπολοίπων, η «Παρείσφρηση» είναι μια γεμάτη σπιρτάδα και νεύρο ταινία, που παραμένει ενδιαφέρουσα μέχρι το τέλος, παρά τη μεγάλη της διάρκεια. Τα πάντα εδώ παραμένουν σε περιτύλιγμα αστυνομικής κωμωδίας, η οποία περιλαμβάνει ουκ ολίγες ξεκαρδιστικές στιγμές. Από την άλλη, η αναδρομή στο ρατσιστικό παρελθόν της αμερικανικής επαρχίας υπηρετεί όλες τις κατάλληλες αναλογίες με τα σημερινά ζητήματα, που είναι άλλωστε και ο λό-

Ο γιος του Ντένζελ Ουάιτγκτον, Τζον Ντέιβιντ (δεξιά), και ο Ανταμ Ντράιβερ συνθέτουν το δίδυμο που εισχωρεί στον πυρήνα της ρατσιστικής Κου Κλουξ Κλαν.

γος για τον οποίο υπάρχει το φιλμ.

Όπως είπαμε, οι ταινίες του Σπάικ Λι δεν μπαίνουν στον κόπο να συγκαλύψουν τα πολιτικά τους μηνύματα ούτε να τηρήσουν ίσες αποστάσεις. Η αλήθεια τους αναδεικνύεται με τόλμη και κατά πρόσωπο, ακόμα κι αν αυτό απαιτεί να θυγούν χολιγουντιανά τοτέμ όπως το «Όσα παίρνει ο άνεμος» και η «Γέννηση ενός έθνους» ή να προβληθεί η αμερικανική σημαία ασπρόμαυρη και γυρισμένη ανάποδα. Και φυσικά δεν παραλείπεται ένα σύνητο κλιπ με ευθείες βολές κατά του προέδρου Τραμπ, με αφορμή τη στάση του απέναντι στα βίαια γεγονότα που σημάδεψαν τη ρατσιστική πορεία στη Σάρλοτσβιλ, ένα χρόνο πριν. Σε μια εποχή κατά την οποία η κοινωνία των ΗΠΑ χωρίζεται ταχύτατα σε στρατόπεδα –σε βαθμό που έχει να συμβεί από την εποχή του Βιετνάμ– η βιομηχανία του κινηματογράφου μοιάζει με γίγαντα που ψάχνει τα πατήματά του. Το πιθανότερο είναι πως η φετινή απονομή των Όσκαρ θα έχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον από όσο συνήθως.

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Στον «Οίκτο», ο Μπάμπης Μακρίδης του «L» συνεργάζεται σεναριακά με τον Ευθύμη Φιλίππου,

σε μια αλλόκοτη ιστορία, η οποία ασκεί ακόμα πιο αλλόκοτο μαγνητισμό. Πρωταγωνιστής είναι ένας εύπορος δικηγόρος (Γιάννης Δρακόπουλος), του οποίου η σύζυγος βρίσκεται, σχεδόν θανάσιμα τραυματισμένη, στο νοσοκομείο. Η κατάσταση του και η λύπη-συμπόνια που προκαλεί στους γύρω του γίνονται σταδιακά εθισμός, μια αναπάντεχη διαστροφή που τον κάνει ευτυχισμένο με την ίδια του τη δυστυχία. Οι δημιουργοί του φιλμ οργανώνουν ένα ανθρωπολογικό «πείραμα», με καλοχτισμένη δομή μη εξαιρετικά κεντρική ερμηνεία.

Στο «Κίν» παρακολουθούμε μια περιπέτεια επιστημονικής φαντασίας, σφριχτοδεμένη αλλά και αρκετά προβλέψιμη. Ένας πρίντ φουλακιώμενος άνδρας και ο μικρός αδελφός του βρίσκονται κληνημένοι από μία ομάδα αδιάσπαστων κακοποιών. Μαζί τους έχουν και ένα τρομακτικό όπλο από άλλο πλανήτη, με τους ιδιοκτήτες του να βρίσκονται επίσης στο κατόπι.

Στο «Ατελιέ» ο Γάλλος Λοράν Καντέ («Ανάμεσα στους τοίχους») επιστρέφει με επιτυχία στις ιστορίες παιδαγωγικού χαρακτήρα που τον ανέδειξαν. Μια διάσημη συγγραφέας τίθεται επικεφαλής ενός εργαστηρίου δημιουργικής γραφής, το οποίο συγκροτεί μια ομάδα νεαρών. Μέσα από τις συζητήσεις, ένας από αυτούς θα αναδείξει μια βίαιη αλλά και χαρισματική προσωπικότητα. Ο Καντέ παρουσιάζει άλλο ένα αναλυτικό σενάριο, γεμάτο κουβέντα και διάδραση, προσεγγίζοντας τις ανησυχίες των νέων ανθρώπων. Και το κάνει παραμένοντας στον σύγχρονο πλαίσιο της ούτως ή άλλως ενδιαφέρουσας γαλλικής πραγματικότητας.

PIK1 ΤΗΛ.: 22862000

21.05 Αθλητική Κυριακή
07.30 Θεία Λειτουργία - (Ε)
10.00 Τηλεαγορά
10.10 Παραδοσιακοί Αγγειοπλάστες του Κόκκινου Πηλού στην Κύπρο Ντοκιμαντέρ.
12.00 Χάλικια χρόνια - (Ε)
13.30 Αμύνεσθαι περί Πάτρης (Ε)
Εκπομπή με τον Πέτρο Κωνσταντίνου.
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.15 ArtCafe - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
15.15 Πεταλούδα - (Ε)
Κυριακή σειρά εποχής.
16.00 Χωρίς αποσκευές, V - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή.
16.30 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
Talk show.
17.30 Σπίτι στη φύση - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.20 Ο άγγονας του φονιά - (Ε)
Κυριώτικο σκετς.
19.20 Πεταλούδα
Νέα σειρά εποχής.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.00 Μήνυμα Προέδρου της Δημοκρατίας
21.05 Αθλητική Κυριακή
Αθλητική εκπομπή.
21.35 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
Talk show.
«Γιώργος Νταλάρας».
22.45 The Great Outdoors: Our National Parks
Σειρά ντοκιμαντέρ.
23.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
23.30 Graham Norton Show (Ε)
00.30 Μέχρι τελικής πτώσης (War). Περιπέτεια.
02.30 Επανάληψη

PIK2 ΤΗΛ.: 22862000

21.00 Graham Norton Show
07.15 Τηλεαγορά
07.30 Παιδική ζώνη
α. Ολίβια
β. Χίθκλιφ
γ. Η μικρή εξερευνητρια
δ. Μάγια η μέλισσα
ε. Γιούπι Γιούπι Για
στ. Ταχυδρομικό τρενάκι
ζ. Παράκι με τον Ανδρέα
η. Ντράκο
θ. Μμπομ ο μάστορας
ι. Ο ταχυδρόμος Πατ
11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
11.30 Παιδική ζώνη
α. Οι Σούπερ Γουίνγκς
β. Ντετέκτιβ Νόντι
13.10 Παιδική ζώνη (Συνέχεια)
15.30 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
16.00 Το πλοίο της αγάπης - (Ε)
(Love Boat, II).
17.00 Barchitecture - (Ε)
Σειρά ντοκιμαντέρ.
17.30 Εθνικά πάρκα του κόσμου - (Ε)
(Great Outdoors)
Σειρά ντοκιμαντέρ.
18.0 IQ - (Ε)
18.00 Σειρά ντοκιμαντέρ.
18.30 National Geographic: Inside Maritime Singapore - (Ε)
Ντοκιμαντέρ.
19.30 Τηλεαγορά
19.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Αγγλική)
19.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Τουρκική)
20.00 Know it - Επ. 8ο.
20.30 IQ - (Ε)
21.00 Graham Norton Show (Ε)
22.00 Μέχρι τελικής πτώσης (War). Περιπέτεια.
23.40 Τηλεαγορά
00.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
00.20 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

TVONE ΤΗΛ.: 22477777

21.05 The Wolverine
07.00 TVONE Kids
Παιδικό πρόγραμμα.
08.30 Απόδραση
από τον πλανήτη Γη (Escape From Planet Earth). Ταϊνία κινουμένων σχεδίων.
10.00 Την τύχη μου μέσα - (Ε)
Κωμική σειρά.
11.00 Σαν την Κύπρο - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
12.00 Τροχός της τύχης - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι, με τον Πέτρο Πολυχρονίδη.
14.10 Money Drop - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι, με την Βίκυ Σταυροπούλου.
15.20 Είσαι το ταίρι μου - (Ε)
Ελληνική κωμική σειρά, με τους Αλεξή Γεωργίου-λη, Βίκυ Σταυροπούλου.
16.20 Εφτά θανάσιμες πεθερές
Κωμική σειρά.
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.10 Εφτά θανάσιμες πεθερές
Κωμική σειρά.
18.40 MasterChef Junior - (Ε)
Διαγωνισμός μαγειρικής.
20.10 TVONE ΓΕΓΟΝΟΤΑ
21.05 Γούλβερνι.
Περιπέτεια δράσης, με τον Χιου Τζάκμαν, Γουίλ Γιουν Λι, κ.ά.
23.30 Hannibal
Ξένη σειρά.
00.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
00.15 Επτά θανάσιμες πεθερές
Κωμική σειρά.
02.15 Like a star - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
05.20 UNA Fatsa - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.

ANT1 ΤΗΛ.: 22200200

21.20 Fast & Furious
06.10 Πρωινή ενημέρωση
06.40 Super μπαμπάς - (Ε)
Ελληνική σειρά.
07.30 Santa Γιολάντα - (Ε)
Κυριακή σειρά.
08.50 ROUK ΖΟΥΚ - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
10.30 Ελεύθερος κι ωραίος (Ε)
Ελληνική σειρά.
12.00 Συννευτέεις
από το πρωινό
Ψυχαγωγική εκπομπή.
12.30 Jamie's 30
minute meals
Εκπομπή μαγειρικής.
13.00 Υγεία πάνω απ' όλα
Εκπομπή για την υγεία.
13.50 La Pasta Pomilίwri - (Ε)
Κυριακή σειρά.
15.45 Την πάτσα - (Ε)
Κυριακή σειρά.
16.15 Εσύ... στον κόσμο σου (Ε)
Αισθηματική σειρά.
18.15 Τα νέα του ANT1 σε 10'
18.30 Οργή - (Ε)
Κοινωνική σειρά.
20.20 Τα νέα του ANT1
21.20 Μαχητές των δρόμων 6:
Απείστε στο Ρίο
Περιπέτεια, με τους Βιν Ντιζελ, Πολ Γουόκερ, κ.ά.
23.45 Game of thrones, VI
Ξένη σειρά. «No one».
00.50 Τίτλοι ειδήσεων
01.00 Ο γνευτελής - (Ε)
Ελληνική σειρά.
02.00 Εγκλήματα - (Ε)
Κωμική σειρά.
02.50 Σαν το γλυκό
του κουταλιού - (Ε)
Ελληνική σειρά.
03.40 Τα νέα του ANT1 - (Ε)
04.30 Καθρεφτάκι μου - (Ε)
Κωμική σειρά.

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

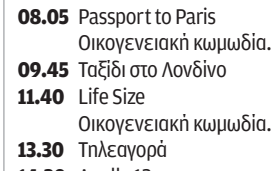
21.15 Ελλάδα έχεις ταλέντο
06.30 Θέκλα μιλώμε ανοικτά (Ε)
Κοινωνική εκπομπή,
με τη Θέκλα Πετρίδου.
08.00 Οι Τάκτοι - (Ε)
Κυριακή κωμική σειρά.
08.30 Βασίλκη - (Ε)
Δραματική κοινωνική
σειρά, με τους Γιώργο
Ζένιο, Δέσποινα
Μπερμεδέλλη, κ.ά.
09.30 Μια βαλίτσα γεύσεις - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή.
11.30 Εύκολα και σπικτικά
Εκπομπή μαγειρικής.
Παραδοσιακή βραδιά (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
14.20 Βουράτσε γεπόνου - (Ε)
Κωμική σειρά,
με τους Γιώργο Ζένιο,
Άλκηστι Παυλίδου, κ.ά.
15.20 My Style Rocks Gala - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
18.20 Τα γεγονότα σε συντομία
Παντρεμένοι κι οι δυο (Ε)
Κωμική σειρά, με τους
Άννα Μονογιού,
Τόνυ Δημητρίου, κ.ά.
20.20 Τοιές στα γεγονότα
21.15 Ελλάδα έχεις ταλέντο -
Πρεμιέρα
Ψυχαγωγική εκπομπή.
23.30 Στην υγεία μας ρε παιδιά!
Ψυχαγωγική εκπομπή με
τον Σπύρο Παπαδόπουλο.
00.40 Γεγονότα σε τίτλους
00.50 Στην υγεία μας ρε παιδιά!
(Συνέχεια)
02.40 Ούνα ράτσα - (Ε)
Κωμική κυριακή σειρά.
03.20 Σε φρόντο κόκκινο - (Ε)
Δραματική σειρά.
05.20 Το μυστικό της
Παλιάς Γέφυρας - (Ε)
Αισθηματική σειρά.

ALPHA ΤΗΛ.: 22212400

21.15 Bake Off Greece
07.00 Πάμε πακέτο - (Ε)
Κοινωνική εκπομπή.
08.30 Έλα στη θέση μου - (Ε)
Κωμική σειρά.
10.00 Σαββατοκύριακο
με τον Μάνεση
Ενημερωτική εκπομπή,
με τον Νίκο Μάνεση.
13.00 24 ώρες - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
13.50 Καλύτερα δε γίνεται!
Ψυχαγωγική εκπομπή,
με τη Ναταλία Γερμανού
Μπλε - (Ε)
Κυριακή σειρά, με τους
Χριστίνα Παυλίδου,
Γιώργο Ζένιο, κ.ά.
17.55 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.00 Μην αρχίζεις
τη μουρμούρα, V - (Ε)
Κωμική σειρά.
18.40 Η φαμίλια - (Ε)
Κωμική σειρά.
19.15 Το ούι σου - (Ε)
Κωμική σειρά.
20.15 ALPHA NEWS
21.15 Bake Off Greece
Εκπομπή ζαχαροπλαστικής.
Η Ιωάννα Τριανταφυλλίδου υποδέχεται 18
ερασιτέχνες ζαχαροπλάστες.
Κριτές: ο Άκης Πετρετζίκης, ο Νικόλαος Στράγγας και ο Δημήτρης Χρονόπουλος.
22.45 Λούης Night Show - (Ε)
Σατιρική εκπομπή.
00.45 World party - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
01.30 Καλύτερα δε γίνεται! - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή,
με τη Ναταλία Γερμανού.
04.00 Σαββατοκύριακο
με τον Μάνεση - (Ε)

CAPITAL ΤΗΛ.: 25577577

08.05 Passport to Paris
Οικογενειακή κωμωδία.
09.45 Ταξίδι στο Λονδίνο
11.40 Life Size
Οικογενειακή κωμωδία.
13.30 Τηλεαγορά
14.30 Apollo 13
Δραματική ταινία.
17.00 Τηλεαγορά
19.10 Έρωτας χωρίς παρόν
(The lake house).
21.00 Karate Kid
Περιπέτεια.
23.40 Ξένη ταινία
01.30 Rambo: First blood
TV PLUS ΤΗΛ.: 22259000
06.20 Παιδική ζώνη
07.45 Τηλεαγορά
10.15 Cook Eat - (Ε)
11.00 Παιδιά από σπίτι
Ψυχαγωγική εκπομπή.
13.40 Αποκαλυπτικά Plus
Ψυχαγωγική εκπομπή.
17.10 Τηλεαγορά
20.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
20.30 Τηλεαγορά
21.30 13 going on 30
Κωμωδία, με τους Τζ.
Γκάρνερ, Μαρκ Ράφαλο.
23.20 Ξένες σειρές
03.10 Video Clips
SMILE TV ΤΗΛ.: 25715126
12.00 Oggy & The Cockroaches
13.00 Angels Friends
14.00 Glimmies
15.00 Nonty
16.00 Heidi
17.00 Rabbids, II
18.00 Oggy & The Cockroaches
19.00 Popples
20.00 Digimon Fusion
20.30 Rabbids, II
21.00 Pacman
21.30 Dragonball
22.00 Super Mario
22.30 DinoFroz
23.00 Extreme Dino
23.30 Kong

MOVIES BEST

22.45 Little Man Tate
07.15 Menashe
08.50 Beaches
10.25 Ronin
12.35 She Wants Me
14.15 War Pigs
16.00 Born To Race:
Fast Track
17.40 Playing It Cool
19.20 Happy Face Killer
21.00 Sweet Virginia
22.45 Little Man Tate
00.30 Ring Of Fire
02.05 The Black Stallion
04.15 Jamaica Inn
(Part 1 & 2)
GREEK CINEMA
20.10 Το θύμα
07.50 Θανάσιος ο πιο
γρήγορος τρελός
09.20 Αστέρω
10.40 Ο ανακασσούρας
12.15 Τύφλα να 'χει
ο Μάρλον Μπράντο
13.30 Τρελός και πάσης
Ελλάδος
15.10 Φίφης, ο ακτύπητος
16.35 Ο Μικέ παντρεύεται
18.20 Κατηγορώ ανθρώπους
20.10 Το θύμα
22.00 Η Παριζιάνα
23.40 Εκατό χιλιάδες λίρες

Η πορεία από το άροτρο στο φεγγάρι

Ο κόσμος μιας μικρής κοινότητας της ελληνικής υπαίθρου του '60 μέσα από τα μάτια του Σταύρου Ζουμπουλάκη

ΣΤΑΥΡΟΣ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗΣ
Στ' αμπέλια
εκδ. Πόλις, 2018

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ Π. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Γενέθλιος τόπος όλων μας, η παιδική ηλικία, λέγεται συχνά, υπάρχει όμως μία ακόμη πιο ιδιαίτερη πατρίδα: είναι τα καλοκαίρια μας. Αν τα μικράτα μας δεν έχουν στιγματιστεί από κάποια αναπάντεχη τραγωδία, όλες οι σημαντικές μας μνήμες έρχονται από εκεί – ξέγνοιαστες αλλά και συχνά αποκαλυπτικές. Το ιδιαίτερο για την προηγούμενη γενιά, βέβαια, είναι ότι οι μνήμες αυτές συνδέονταν με τον κόσμο της ελληνικής υπαίθρου και των

«**Τα στοιχειώδη**», έργο του Χρήστου Μποκόρου. Έχει μεγάλη αξία για τον αναγνώστη του νοήματος του Ζουμπουλάκη, όταν συνειδητοποιεί πόσο εντυπωσιακή είναι η διαδρομή που έχει διανύσει προς τη συλλογική ευδαιμονία, αυτές τις πέντε δεκαετίες, μια πρώην φτωχή χώρα όπως η Ελλάδα.

“

Με το βιβλίο αμφισβητείται ο ναρκισσισμός του σύγχρονου ανθρώπου, που 'χει την ψευδαίσθηση ότι η ιστορία της ανθρωπότητας ξεκινά με τη γέννησή του.

αγροτικών κοινωνιών που στη δεκαετία του '60 ήταν ακόμη ζωντανές, αν και όχι πλέον ακμαίες.

Αυτός είναι ο κόσμος που ανασυστάνει στο αυτοβιογραφικό του βιβλίο ο Σταύρος Ζουμπουλάκης, ο οποίος δεν είναι η πρώτη φορά που μιλάει σε πρώτο πρόσωπο για την ηλικία εκείνη (βλ. «Η αδερφή μου», εκδ. Πόλις, το 2012). Ο 5χρονος Ζουμπουλάκης, παρότι θα 'χει μεταναστεύσει οικογενειακώς στην Αθήνα, θα περάσει στο χωριό της Συκιάς (Λακωνία), τόπο της καταγωγής του, εννέα συνεχόμενα καλοκαίρια, μέχρι το 1967. Κάθε καλοκαίρι, για τρεις ολόκληρους μήνες, θα φιλοξενηθεί στα κτήματα των θείων του, σε ένα τσαρ-

δάκι αυτοσχέδιο, σχεδόν έξω στη φύση, συμμετέχοντας σαν σε παιχνίδι σε όλη τη ζωή των χωρικών.

Επρόκειτο για μια σκληρή ζωή της βιοτής και του συνεχούς κάματος για όλα, από τις αγροτικές εργασίες μέχρι την ικανοποίηση των πιο απλών και μαζί ζωτικών καθημερινών αναγκών. Μικρά χωράφια που προορίζονταν για αυτοκατανάλωση ή πάντως για καλλιέργειες με μικρές αποδόσεις, με βάση προαιώνιες τεχνικές, δεν ήταν ικανά να εξασφαλίσουν τίποτε περισσότερο από τα στοιχειώδη για τις συνήθως πολυμελείς αυτές οικογένειες.

Όλα δε απαιτούσαν μεγάλο σωματικό κόπο και πολύ χρόνο, ενώ

οι άνθρωποι ήταν διαρκώς έκθετοι στις αναποδιές της φύσης, τις αρρώστιες και τους απροσδόκητους θανάτους (ιδίως των μικρών παιδιών). Είναι, φυσικά, ένας κόσμος στον οποίο δύσκολα σήμερα κάποιος κάτω των 50 ετών μπορεί να έχει αναφορές. Παρ' όλα αυτά, από τον κόσμο αυτό που εξακολουθούσε να χρησιμοποιεί το πιστό άροτρο και τον ομπρικό αργαλειό, δεν μας χωρίζει παρά μισός αιώνας.

Ο Ζουμπουλάκης μιλάει, βεβαίως, γι' αυτόν τη στιγμή που φθίνει και καταρρέει. Στην Ελλάδα, την περίοδο εκείνη, έχει ήδη ξεκινήσει το μεγάλο κύμα της αγροτικής εξόδου και της μετανάστευσης στο

εσωτερικό ή στο εξωτερικό που γινόταν και με δραματικότερους όρους. Η ανασύσταση του κόσμου αυτού των χωρικών από τον συγγραφέα δεν είναι, ωστόσο, νοσταλγική. Ο ίδιος, αν και θαυμαστής του Παπαδιαμάντη, δεν είναι κάποιος αστός ιδεολόγος σαν αυτούς που συνήθως κλαψουρίζουν για κάτι «υπέροχο» που χάθηκε, και με το οποίο οι ίδιοι δεν είχαν, στην πραγματικότητα, ουδεμία βιωματική σχέση. Η βαθιά του σύνδεση με τους βασανισμένους αυτούς ανθρώπους και με ένα φυσικό τοπίο συγκλονιστικό δεν κρύβεται, γνωρίζει, ωστόσο, από πρώτο χέρι όλη τη σκληρότητα και τις αντιφάσεις όλων αυτών, και δεν τις ωραιοποιεί.

Η εξιδανικευμένη μικρή κοινότητα ήταν εντέλει ένας κόσμος στενότητας οριζώντων, όπου ο χρόνος ήταν ακινητοποιημένος και οι λιγοστοί της κάτοικοι κατατρώγονταν για τα περιουσιακά, από το ποτό και την κατάθλιψη. Ούτε και η περίφημη λαϊκή θρησκευτικότητα ήταν τίποτε το γονιευτικό. Μπορεί ο τυπικός εκκλησιασμός και η ρουτίνα της νηστείας να ήταν μέρος μια μακράς παράδοσης, λίγο όμως ήταν πραγματικά ένθεοι.

Συνεπώς, τι μας ενδιαφέρουν εμάς όλ' αυτά; Κι όμως, υπάρχει κάτι που έχει μεγάλη αξία για τον αναγνώστη. Είναι όταν συνειδητοποιεί πόσο εντυπωσιακή είναι

η διαδρομή που έχει διανύσει προς τη συλλογική ευδαιμονία, αυτές τις πέντε δεκαετίες, μια πρώην φτωχή χώρα όπως η Ελλάδα. Επρόκειτο ουσιαστικά για το πέρασμα από έναν μεσαιωνικό κόσμο στον κόσμο της μετα-νεωτερικότητας, που σήμαινε πρώτα και κύρια το άλμα από την κοινότητα της ανάγκης στην κοινωνία της επιθυμίας. Και δεν αφορά καθόλου κάτι μακρινό αλλά όσα διαμόρφωσαν τους πατεράδες μας που είναι ακόμη εδώ, παρόντες, έστω και αν ο κόσμος τους είναι νεκρός.

Αν κάτι αμφισβητείται, λοιπόν, με το μικρό αυτό βιβλίο, είναι ο ναρκισσισμός του σύγχρονου ανθρώπου, που 'χει συχνά την ψευδαίσθηση ότι η ιστορία της ανθρωπότητας ξεκινά με τη γέννησή του. Από την άλλη, για την ελληνική κοινωνία, μια κοινωνία παρελθοντολόγνα και με μυθοποιητικές τάσεις, το πιο χρήσιμο θα ήταν να δούμε τι μπορούμε να αξιοποιήσουμε απ' αυτά για το μέλλον. Όχι για την ανακάλυψη του παρελθόντος.

Ο κ. Δημήτρης Π. Σωτηρόπουλος είναι αναπληρωτής καθηγητής Σύγχρονης Πολιτικής Ιστορίας, διευθυντής του ΠΜΣ «Διακυβέρνηση και Επικερμηματικότητα», αρχιουχιάτης της «Νέας Εστίας».

Η Πεντάμορφη, τα μάγια και το τέρας που ήταν βασιλιάς

Εμβαθύνοντας στους λόγους για τους οποίους το παραμύθι ασκούσε ανά τους αιώνες τόσο μεγάλη γοητεία στον άνθρωπο

ΜΑΧ ΛΟΥΘΙ
Το λαϊκό παραμύθι ως ποίηση:
Αισθητική και ανθρωπολογία
μτφρ: Εμμανουέλα Κατιρινάκη
εκδ. Πατάκης, 2018, σελ. 367

Της **ΕΥΗΣ ΜΑΛΛΙΑΡΟΥ**

Ο **ΕΛΒΕΤΟΣ** παραμυθιολόγος Μαξ Λούθι θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους μελετητές της προφορικής ποίησης, όπου εντάσσεται το ευρωπαϊκό «μαγικό» παραμύθι. Το δεκάετιό του '70 εκδόθηκε το κορυφαίο του έργο «Το λαϊκό παραμύθι ως ποίηση: Αισθητική και ανθρωπολογία» (1975). Ήδη, η διεισδυτική έρευνα των Βλάντιμιρ Προπ, Μίρτσα Ελιάντε και Καρλ Γουγκ είχε αναδείξει τη σημαντική επίδραση του παραμυθιού στους αφηγητές, ακροατές και αναγνώστες, από τη λαογραφική, ιστορικό-θρησκευτική και ψυχολογική οπτική, αντιστοίχως.

Το ευρωπαϊκό παραμύθι δεν έπαψε να ακμάζει μέσα στους αιώνες, είτε μέσω της διάδοσής του από στόμα σε στόμα, εξ ου και «λαϊκό» είτε μέσω της γραπτής καταγραφής του από τους αδελφούς Γκριμ. Σύμφωνα με τον Λούθι, το παραμύθι άρεσε πάντα, διότι δημιουργεί εικόνες ενός ιδιαίτερου τρόπου θέασης του κόσμου και της ύπαρξης, και για τον λόγο αυτό πρέπει να μελετηθεί υπό το πρίσμα της σπουδής στην ανθρώπινη φύση (ανθρωπολογία). Συγχρόνως, στη σφαίρα της λογοτεχνίας, τα καλλιτεχνικά χαρακτηριστικά του ύφους και της δομής του παραμυθιού εκφράζουν ένα ξεχωριστό αισθητικό αποτέλεσμα

(αισθητική). Στον θαυμαστό, εξιδανικευμένο κόσμο του, η ομορφιά εκφράζεται μέσα από περιγραφές κατασκευών και αντικειμένων φτιαγμένων από εξαιρετικά, λαμπερά υλικά. Χρυσός ή πολύτιμοι λίθοι κοσμούν μεγαλόπρεπα ενδύματα, ενώ άνθη μεταμορφώνονται σε διαμάντια. Τα παραμύθια «παγώνουν» ό,τι είναι ζωντανό και τείνουν προς το τεχνητό, Ξυπνώντας το αίσθημα μιας οικογενειακής αισθητικής. Η ομορφιά γίνεται επίσης αντιληπτή στο ξεδίπλωμα των επεισοδίων του παραμυθιού, καθώς η περιγραφή των σκηνικών έχει έλλειψη βάθους, ακολουθώντας μια απλή, ξεκάθαρη γραμμικότητα.

“

Ποτέ δεν εξηγείται ή δεν εξετάζεται από τον ήρωα γιατί δίνεται μια διαταγή δοκιμασίας.

Η αντίθεση μεταξύ του είναι και του φαίνεται κυριαρχεί ως ένα από τα μοτίβα. Με το θέμα της στοργικής αντιμετώπισης φαινομενικά ασήμαντων ή τερατιωδών μορφών από τον ήρωα/ηρωίδα, προβάλλεται η

ιδέα ενός αντεστραμμένου κόσμου, όπου το άσχημο δημιουργεί ένα αντίβαρο στο φωτεινό και στο όμορφο, αλλά θέτει εξίσου μια αμφισβησία μέσα στο παραμύθι, όπως λ.χ. στην Πεντάμορφη και το Τέρας (1758) της Μαντάμ Λεπρινς ντε Μπομόν: λύνοντας τα μάγια η Πεντάμορφη μεταμορφώνει το τέρας σε βασιλόπουλο.

Το «τυφλό μοτίβο»

Στη σύνθεση του παραμυθιού ενίοτε εμφανίζεται κάτι ανεξήγητο που έρχεται σε αντίθεση με τις καθαρές και αδρές γραμμές της αφήγησής του. Η περίπτωση του «τυφλού μοτίβου» προσδίδει μυστήριο

Σύμφωνα με τον Λούθι, το παραμύθι δημιουργεί εικόνες ενός ιδιαίτερου τρόπου θέασης του κόσμου, γι' αυτό πρέπει να μελετηθεί υπό το πρίσμα της σπουδής στην ανθρώπινη φύση.

στην πλοκή. Ποτέ δεν εξηγείται ή δεν εξετάζεται από τον ήρωα γιατί κάποια πλάσματα έχουν μαγικές δυνάμεις ή γιατί δίνεται μια διαταγή δοκιμασίας. Ο Λούθι παρατηρεί ότι τα ομιλούντα οικιακά σκεύη και ζώα, εικόνες προσφιλείς και δεδομένες της παραμυθιακής αισθητικής, πιθανώς αντικατοπτρίζουν αρχέγονες αναπαραστάσεις και βιώματα πολιτισμών στα πρώτα στάδια της εξέλιξής τους. Τα μοτίβα αυτονομούνται και ζουν στη μνήμη πολλών ακροατών και αναγνώστων παραμυθιών. Έτσι το ζωντανό παραμύθι γίνεται το πιο πειστικό τεκμήριο διαμάχης ανάμεσα στην, κατά τον Αντόρνο, πίεση που ενυπάρχει στα έργα τέ-

χνης να ενσωματώσουν κάθε ξεχωριστό στοιχείο και στη φυγόκεντρο δύναμη της φύσης που αυτονομεί τα στοιχεία αυτά με μυστικό τρόπο. Βασικό ζητούμενο του Λούθι είναι να δείξει ότι ο παραμυθιακός ήρωας/ηρωίδα είναι ένα ον ατελές και παρεκκλινόν, που καθρεφτίζει την αληθινή εικόνα του ανθρώπου μέσα από την αποστασιοποίηση του θαυμαστού κόσμου του παραμυθιού.

Το βασιλόπουλο ή η βασιλοπούλα δεν έχουν κάποιο ιδιαίτερο επάγγελμα, δεν ξέρουν να κάνουν τίποτα κι όμως μπορούν να κάνουν τα πάντα. Δεν είναι τύποι χαρακτήρων ή επαγγελματιών, είναι απλώς φιγούρες δράσης. Ο απομονωμένος, το μοναχοπαιδί, ο κοινωνικά περιφερειακός, κατά κανόνα, αποχωρίζεται το σπίτι του είτε λόγω μιας οικογενειακής σύγκρουσης, είτε γιατί πρέπει να φέρει εις πέρας ένα καθήκον, να λύσει μάγια ή «να γνωρίσει τον κόσμο». Η μεταμόρφωση των πρώων σε αντικείμενα όπως η βελόνα ή το δαχτυλίδι μαρτυρά τη στενή σχέση του ανθρώπου με τα πράγματα. Όμως ο ήρωας δεν γίνεται σκλάβος των σκηνικών αντικειμένων, όπως το μαγικό τραπέζι. Στην περίπτωση που κατέχει ένα μαγικό δώρο δεν το χρησιμοποιεί αν δεν το χρειάζεται. Μέσα στο παραμύθι διανθίζεται η έννοια του ελεύθερου ανθρώπου. Γι' αυτό και το φαινόμενο της απομάγευσης είναι ιδιαίτερα έντονο. Δεν αποκαλύπτεται πάντοτε για ποιον λόγο μαγεύεται κάποιος. Τα μάγια, όμως, είναι ανάγκη να λυθούν γιατί ο άνθρωπος είναι ένα πλάσμα που χρειάζεται να ελευθερωθεί.

The Economist

EVENTS

14TH CYPRUS SUMMIT

Europe: Performing a balancing act Cyprus: Leaving no stone unturned

November 1st-2nd 2018 • Hilton Park Nicosia

More than 40 distinguished speakers from the USA & Europe have confirmed for the 14th consecutive year

This year's topics include:

US foreign policy for the eastern Mediterranean

British presence in the Middle East and the Mediterranean: How is it affected by Brexit?

Energy security and regional conflicts

NPLs and the Cypriot banking sector: What is to be done?

Economy and finance on an upward swing?

John Peet
Political and Brexit editor
The Economist

Nicos Anastasiades
President
Cyprus

Elizabeth Spehar
Special representative of the secretary-general & head United Nations Peacekeeping Force in Cyprus (UNFICYP)

Gus Bilirakis
Member of the US House of Representatives (via Skype)

Nikos Christodoulides
Minister of foreign affairs
Cyprus

Harris Georgiades
Minister of finance
Cyprus

Yiorgos Lakkotrypis
Minister of energy, commerce, industry and tourism
Cyprus

Natasa Pilides
Shipping deputy minister to the president
Cyprus

Yannis Matsis
Chief executive officer
Hellenic Bank

Philip Gerson
Deputy director,
European department
IMF

Rolf Strauch
Chief economist,
member of the management board
European Stability Mechanism (ESM)

Evgenios Evgeniou
Chief executive officer
PwC Cyprus

Dominique Bolli
Head of government advisory practice
Henley & Partners

Tristan Aspray
Vice-president, Europe,
Russia, Caspian
ExxonMobil Exploration Company

Henry MacNevin
Associate managing director
Moody's Investors Service

Christoforos Hadjikyprianou
CEO & president of the council
European University Cyprus

hazlis & rivas
The Economist Events for Greece, Cyprus, Malta and southeast Europe

www.hazliseconomist.com
www.cyprus2018.economist.com

In cooperation with:

European Parliament
Office in Cyprus

www.thisimeinvoting.eu/el

The Economist Events for Greece, Cyprus, Malta and south-east Europe

@Economist_SEUR

#EconCyprusSummit

Platinum sponsor:

Premium gold sponsor:

Gold sponsors:

Silver sponsor:

Bronze sponsor:

Communication sponsor:

Contributors:

Logistics supplier:

International broadcast partner:
euronews.

Airline carrier:

IT sponsor:

E-business provider:

Supported by:

